



STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI BALȘ PENTRU PERIOADA 2021-2030



Cuprins

INTRODUCERE	5
SECȚIUNEA I. ANALIZA SITUAȚIEI EXISTENTE ȘI IDENTIFICAREA PRINCIPALELOR PROBLEME ȘI PROVOCĂRI LA NIVELUL ORAȘULUI BALȘ	6
I.1 ELEMENTELE GEOGRAFICE GENERALE, ÎNCADRAREA ORAȘULUI ÎN TERITORIU ȘI ÎN REȚEAUA DE LOCALITĂȚI	6
I.2 DEMOGRAFIA	11
I.3 ACTIVITATEA ECONOMICĂ	19
I.3.1 Agricultură	20
I.3.2 Industria.....	24
I.3.3 Construcții, Servicii și Comerț.....	28
I.3.4 Forța de muncă.....	29
I.4 ACCESIBILITATEA ȘI INFRASTRUCTURA DE TRANSPORT	36
I.4.1 Accesibilitatea orașului Balș	36
I.4.2 Mobilitatea în interiorul orașului Balș	38
I.5 INFRASTRUCTURA TEHNICO – UTILITARĂ	41
I.5.1 ALIMENTAREA CU APĂ ȘI CANALIZARE.....	41
I.5.2 ALIMENTAREA CU ENERGIE ELECTRICĂ.....	43
I.5.3 ALIMENTAREA CU GAZE NATURALE	44
I.5.4 TELECOMUNICAȚII.....	46
I.6 SPAȚII PUBLICE ȘI REGENERARE URBANĂ.....	47
I.7 FONDUL LOCATIV.....	48
I.8 EDUCAȚIE ȘI FORMARE.....	55
I.9 SĂNĂTATE.....	60
I.10 INCLUZIUNEA SOCIALĂ	64
I.10.1 Infrastructura pentru servicii sociale	64
I.10.2 Sărăcia și excluziunea socială.....	65
I.11 PROTECȚIA MEDIULUI, SCHIMBĂRILE CLIMATICE ȘI MANAGEMENTUL RISCURILOR	66
I.11.1 Calitatea factorilor de mediu.....	67
I.11.2 Spațiile verzi	71
I.11.3 Schimbările climatice.....	72

I.11.4 Riscurile naturale și situațiile de urgență	73
I.11.5 Managementul deșeurilor	75
I.12 PATRIMONIU, CULTURĂ ȘI SPORT	76
I.12.1 Infrastructura și activitatea culturală	76
I.12.2 Infrastructura și activitatea sportivă.....	78
I.13 TURISMUL ȘI ACTIVITĂȚI RECREATIVE.....	79
I.13.1 Infrastructura și circulația turistică.....	79
I.14 CAPACITATEA ADMINISTRATIVĂ	83
SECȚIUNEA II. ANALIZA SWOT A ORAȘULUI BALȘ.....	89
SECȚIUNEA III. STRATEGIA DE DEZVOLTARE PROPRIU-ZISĂ A ORAȘULUI BALȘ PENTRU PERIOADA 2021-2030	
.....	104
III. 1. Linii directoare și prioritățile de dezvoltare de la nivel european, național, regional și județean	104
III.1.1 Prioritățile de la nivel european pentru perioada 2021-2030	104
III.1.2 Prioritățile de la nivel național pentru perioada 2021-2030	121
III.1.3 Prioritățile de la nivel regional pentru perioada 2021-2030.....	132
III.1.4 Prioritățile de la nivel județean și local pentru perioada 2021-2030.....	134
III.2.1. Viziunea și țintele strategice de dezvoltare a orașului Balș pentru anul 2030	137
III.2.2 Obiectivele și măsurile de dezvoltare ale orașului Balș pentru perioada 2021-2030.....	138
SECȚIUNEA IV. PLANUL DE ACȚIUNE, IMPLEMENTARE, MONITORIZARE ȘI EVALUARE	151
IV.1 Planul de acțiune (portofoliul de proiecte) pentru perioada 2021-2030.....	151
IV.2 Pașii necesari pentru facilitarea implementării măsurilor și proiectelor cuprinse	168
în strategie.....	168
IV.3 Procesul de monitorizare și evaluare a strategiei.....	173
IV.4 Implicarea actorilor relevanți în procesul de elaborare a strategiei	179
ANEXE	181
Anexa 1. Chestionare destinate stakeholderilor locali și publicului larg.....	181

INTRODUCERE

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Balș pentru perioada 2021-2030 reprezintă principalul document de planificare strategică de la nivelul orașului Balș, județul Olt, care unește sub aceeași viziune comună de dezvoltare, priorități de intervenție pentru perioada 2021-2030 din toate domeniile, de la regenerare urbană, la mobilitate, educație, sănătate sau incluziune socială și până la capacitatea administrativă etc.

Astfel, Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Balș pentru perioada 2021-2030 reprezintă principalul instrument de a) analiză a contextului cu privire la provocările economice, de mediu, climatice, demografice și sociale de la nivelul orașului Balș; b) identificare și de prioritizare a nevoilor și problemelor, precum și a opțiunilor de soluționare a acestora; c) stabilire a viziunii de dezvoltare pentru anul 2030, agreată de către toți actorii relevanți de la nivel local (administrație, societatea civilă, mediul de afaceri etc), a obiectivelor strategice și a direcțiilor de acțiune; d) elaborare a unui portofoliu de proiecte corespunzătoare investițiilor publice și private de la nivelul teritorial al orașului Balș, județul Olt, în jurul viziunii comune de dezvoltare pentru anul 2030, care să conducă la atingerea obiectivelor strategice; e) stabilire a unei liste scurte de proiecte prioritare ce vor fi propuse la finanțare în cadrul apelurilor de proiecte aferente PR SV Oltenia 2021-2027.

De asemenea, acest document integrează toate documentele de planificare deja elaborate pentru teritoriul vizat, de la documentațiile de urbanism și de amenajare a teritoriului, inclusiv Planul de Mobilitate Urbană al orașului Balș, până la documentațiile tehnico-economice deja elaborate și la concluziile consultărilor publice etc.

Nu în ultimul rând, necesitatea elaborării Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Orașului Balș 2021-2030 provine și din faptul că aceasta reprezintă o condiționalitate pentru atragerea de fonduri europene, în principal în cadrul PR SV Oltenia 2021-2027. Atragerea fondurilor europene este crucială pentru dezvoltarea orașului Balș, în condițiile care veniturile proprii și fondurile naționale sunt insuficiente pentru acoperirea tuturor necesităților de dezvoltare identificate la nivelul orașului.

În procesul de planificare urbană integrată s-a ținut seama de conținutul *Ghidului pentru elaborarea Strategiilor Integrate de Dezvoltare Urbană elaborat de MDRAP/Banca Mondială¹*, care prevede următoarele acțiuni principale:

- Consultarea și implicarea comunității locale;
- Analiza Diagnostic pentru fiecare dimensiune urbană și analiza SWOT;
- Viziunea și obiectivele de dezvoltare;
- Direcții de acțiune și portofoliul de proiecte (inclusiv sursele de finanțare identificate);
- Implementare, monitorizare și evaluare;

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Balș pentru perioada 2021-2030 a fost elaborată în cursul anului 2020 și a fost actualizată în 2023, ținând seama și de cerințele *Ghidului Solicitantului - Sprijin pentru Dezvoltare Urbană Integrată, Apel de Proiecte Dedicat Orașelor - PR SV/ORĂȘE/1/7/5.1/2023 (versiunea pentru consultare publică)* și vizează doar teritoriul unității administrativ-teritoriale orașul Balș.

Cu toate că în Anexa 6 - Componenta zonelor urbane funcționale din România din *Ghidul pentru elaborarea Strategiilor Integrate de Dezvoltare Urbană elaborat de MDRAP/Banca Mondială*, se prevede că în jurul orașului Balș, județul Olt s-a constituit o zonă urbană funcțională alături de comunele Bârza și Bobicești,

¹ <https://citadini.ro/wp-content/uploads/Ghid-elaborare-SIDU.pdf>

primul demers de elaborare a Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană s-a realizat doar la nivelul teritorial al orașului Balș, urmând ca în demersurile viitoare de actualizare a Strategiei să se ia în considerare posibilitatea extinderii teritoriului vizat și la localitățile învecinate din zona urbană funcțională.

SECȚIUNEA I. ANALIZA SITUAȚIEI EXISTENTE ȘI IDENTIFICAREA PRINCIPALELOR PROBLEME ȘI PROVOCĂRI LA NIVELUL ORAȘULUI BALȘ

Diagnosticarea situației actuale, identificarea principalelor probleme, provocări, nevoi și tendințe de dezvoltare reprezintă punctul de plecare în stabilirea investițiilor necesare la nivelul orașului Balș, pentru orizontul de timp 2030. Astfel, acest capitol prezintă contextul urban al orașului Balș, identifică, analizează și prioritizează problemele-cheie, provocările și necesitățile cu care se confruntă orașul, din următoarele perspective/domenii:

- I.1 Elementele geografice generale, încadrarea orașului în teritoriu și în rețeaua de localități;
- I.2 Demografia
- I.3 Activitatea economică
- I.4 Accesibilitatea și infrastructura de transport
- I.5 Infrastructura tehnico-edilitară
- I.6 Spații publice și regenerare urbană
- I.7 Fondul locativ
- I.8 Educație și formare
- I.9 Sănătatea
- I.10 Incluziunea socială
- I.11 Protecția mediului, schimbările climatice și managementul riscurilor
- I.12 Patrimoniul, cultură și sport
- I.13 Turismul și activități recreative
- I.14 Capacitatea administrativă

I.1 ELEMENTELE GEOGRAFICE GENERALE, ÎNCADRAREA ORAȘULUI ÎN TERITORIUL ȘI ÎN REȚEAUA DE LOCALITĂȚI

Orașul Balș este situat în vestul județului Olt (UAT încadrată în categoria NUTS 3), care la rândul său face parte din Regiunea Sud-Vest Oltenia (NUTS 2) și din regiunea istorică a Olteniei. Acesta se află la contactul dintre Podișul Getic (Platforma Oltețului) și Câmpia Română (Câmpia Olteniei, respectiv Câmpia Romanaiților), pe valea râului Olteț, la o altitudine medie de 136 m. Balșul este situat la o distanță de 25 km de Craiova, principala metropolă a Olteniei, și la 26 km de Slatina – reședința județului Olt. Față de capitala țării - București, orașul se află situat la o distanță de aproximativ 210 km. Din punct de vedere politico - administrativ, orașul Balș are următorii vecini: la nord comuna Oboga, la nord-est - comuna Bobicești, la nord-vest - comuna Baldovinești, la sud - comuna Voineasa, la sud-est - comuna Bârza, la sud-vest - județul Dolj.

Diferite surse istorice dovedesc faptul că localitatea Balș a fost așezată pe valea Oltețului înainte de anul 1450. Fiind situat la răscrucea drumurilor către târgurile mari Craiova și Slatina, acesta a devenit un loc de popas și de schimburi de produse, polarizând în jurul său și alte așezări rurale. Astfel, Balșul era o așezare mai mare care cuprindea: case, ogoare, pășuni, păduri și mai multe sate. Un prim document relativ care

menționează localitatea Balș este un hrisov domnesc din 18 aprilie 1564. De-a lungul anilor, localitatea a cunoscut diverse transformări importante. Astfel, în perioada 1921-1950 Balșul a fost comună urbană, reședință a Plasei Oltețu din județul Romanați, timp de 3 ani, între 1950-1953, a fost iarăși comună rurală, iar din 1954 a redevenit comună urbană. De asemenea, în perioada 1954-1968, Balșul a fost reședința Raionului Balș, din regiunea Oltenia. Începând cu anul 1968, Balș este un oraș din județul Olt, în componența căruia intră *satele Corbeni, Româna și Teiș*. Orașul Balș face parte din grupul localităților de tip liniar, fiind traversat de o importantă axă de transport de la est la vest.

Conform Anexei 2 la Legea nr. 351/2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a IV-a - Rețeaua de localități, orașul Balș este o localitate urbană de rangul III.

Conform Anexei la Legea nr. 2 din 16 februarie 1968 privind organizarea administrativă a teritoriului României, republicată, cu modificările și completările ulterioare, orașul Balș este format din localitățile componente Balș, Corbeni, Româna, la care se adaugă satul aparținător Teiș.

Suprafața administrativă totală a orașului Balș este de aproximativ 4.156 ha (41,56 km²), fiind astfel cel mai mic oraș din județ, din această perspectivă recensământul din 2011 scoate în evidență faptul că din totalul de 18.164 de persoane rezidente la acel moment, circa 90% locuiau propriu-zis în oraș (care a integrat în timp și fostele sate Măinești și Spineni, devenite cartiere ale orașului Balș), câte 3% în localitățile componente Corbeni și Româna, respectiv 4% în satul aparținător Teiș, ultimul fiind practic alipit de trupul orașului.

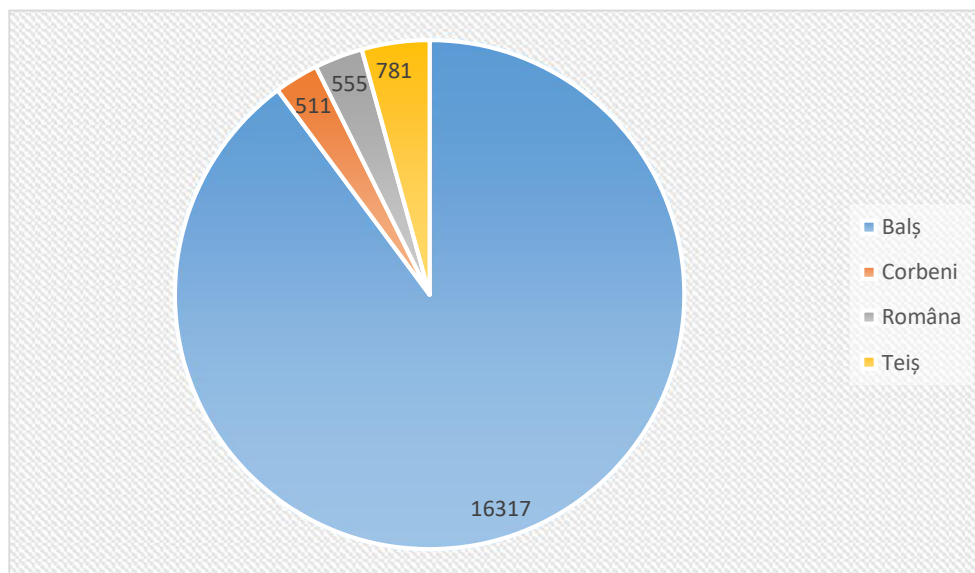


Figura 1 - POPULAȚIA STABILĂ PE LOCALITĂȚI COMPONENTE, LA RECENSĂMÂNTUL DIN 2011
Sursa: INS. RGPL 2011

Din suprafața totală a orașului Balș de aproximativ 4.156 ha, 3.610 ha sunt terenuri aflate în proprietate privată și 546 ha sunt în proprietate publică. În ceea ce privește modul de utilizare a terenurilor², 3.017 ha

² Datele sunt preluate din baza de date statistice Tempo-online pentru anul 2014 (ultimele date disponibile);

au destinație agricolă, cea mai mare parte fiind terenuri arabile (2.518 ha, respectiv 83,46% din suprafața totală a terenurilor agricole), urmate de pășuni (426 ha, respectiv 14,12% din suprafața totală a terenurilor agricole), vii și pepiniere viticole (63 ha, respectiv 2,09%), livezi și pepiniere pomicole (10 ha, respectiv 0,33%). Din totalul suprafețelor neagricole, de 1.139 ha, distribuția acestora este următoarea: păduri și altă vegetație forestieră (430 ha, respectiv 37,75 % din suprafața totală a terenurilor neagricole), suprafață ocupată cu ape, bălți (141 ha, respectiv 12,38%), construcții (442 ha, respectiv 38,81%), căi de comunicații și căi ferate (100 ha, respectiv 8,78%), terenuri degradate și neproductive (26 ha, respectiv 2,28%).

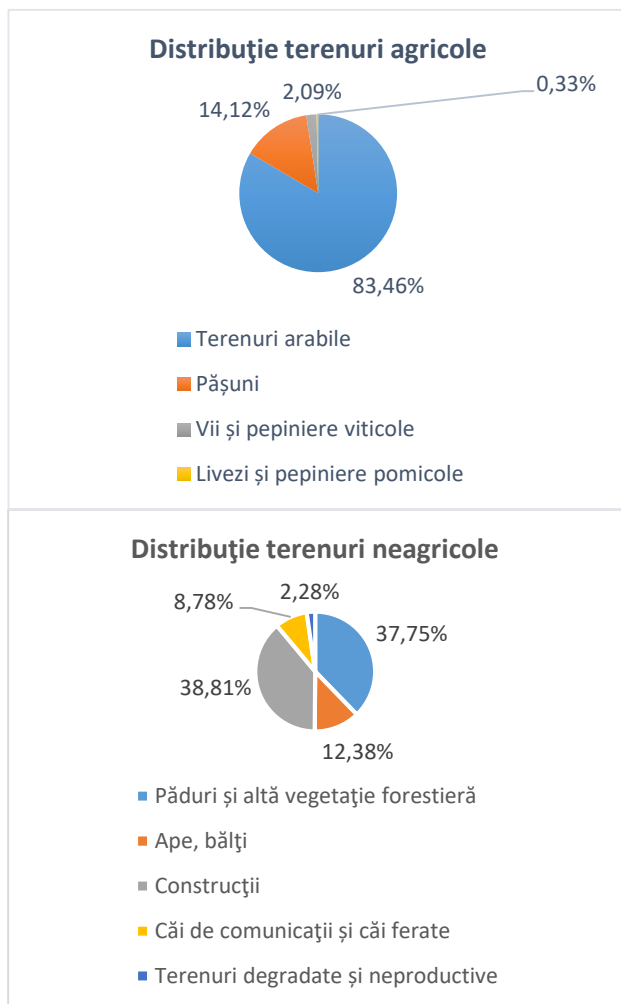


Figura 2 - DISTRIBUȚIA TERENURILOR DUPĂ MODUL DE UTILIZARE – TERENURI AGRICOLE ȘI NEAGRICOLE (2014)

Sursa: INS. Baza de date TEMPO ONLINE

Modul de utilizare a terenurilor în orașul Balș

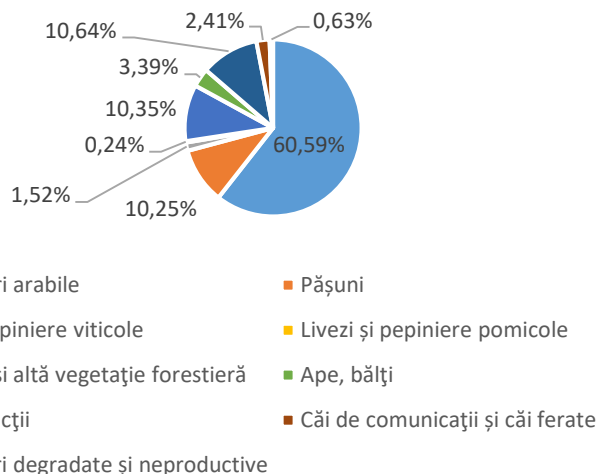


Figura 3 – MODUL DE UTILIZARE A TERENURILOR ÎN ORAȘUL BALȘ (2014)

Sursa: INS. Baza de date TEMPO ONLINE

În ceea ce privește modul de utilizare al terenurilor, se poate observa că terenurile arabile ocupă peste 60% din suprafața totală a orașului, cu bune perspective de dezvoltare a agriculturii, iar pășunile ocupă peste 10% din suprafața orașului, cu perspective de dezvoltare a zootehniei.

Viile și pepinierele viticole (1,52%) și livezile și pepinierele pomicele (0,24%) ocupă suprafețe reduse, în ciuda condițiilor favorabile, în schimb se remarcă suprafața ocupată de păduri și de vegetația forestieră (10,35%) cu impact pozitiv mai ales asupra condițiilor de mediu.

Indicele suprafețelor cu construcții este mic, cu o valoare de puțin peste 10% a suprafețelor construite, existând posibilitatea de extindere din acest punct de vedere a suprafețelor construite/a intravilanului și implicit a activităților sociale asociate extinderii (educație, sănătate, asistență socială, cultură, etc), precum și a unor activități economice (de ex. activități și servicii complementare).

Astfel, teritoriul orașului Balș oferă mai multe posibilități de utilizare a terenului, echilibrând și integrând provocările demografice cu resursele de teren necesare pentru asigurarea fondului construit, pentru planificarea și dezvoltarea serviciilor publice de interes economic general, a căilor de comunicații, activităților economice, asigurându-se, totodată, conservarea durabilă a resurselor naturale.

ORAȘUL BALȘ TERITORIU ADMINISTRATIV



Figura 4 - ÎNCADRARE ÎN TERITORIU – ORAȘUL BALȘ (SURSA: PLANUL URBANISTIC GENERAL BALȘ)

Relieful predominant în regiunea respectivă este unul de câmpie. Orașul Balș este situat la altitudini cuprinse între 120-140 m, în zona de contact a Câmpiei Romanișilor cu Platforma Oltețului. Vatra orașului este situată în cea mai mare parte în zonă de câmpie, pe terasele și în lunca Oltețului și a afluenților săi.

În general, relieful la contactul dintre Câmpia Romanișilor cu Podișul Getic este bazat pe un fundament al Platformei Moesice, care are la bază șisturi cristaline de mezozonă, străbătute pe alocuri de corpuri granitice-gabbroice. Cele mai recente depozite, din categoria fluvio-lacustră sunt alcătuite preponderent din pietrișuri și nisipuri, argile, argile nisipoase și nisipuri prăfoase slab argiloase. Acestea cuprind și aluviuni recente care sunt prezente în lunca râului Olteț și a afluenților acestuia.

Solurile cele mai reprezentative sunt argiluvisolurile, dintre care remarcăm:

- *solurile brun-roșcate*, care se întâlnesc la est de Olteț și sunt formate din nisipuri, loessuri și mai rar argile. Conținutul de humus al acestui tip de sol este între 2,5-3,5%.
- *solurile brun-roșcate luvice*, prezente la vest de Olteț, au un conținut redus de humus, între 2-3% și au un conținut sporit de argilă.

Astfel de soluri necesită deseori îngrășăminte, mai ales pentru o productivitate sporită a culturilor de câmp.

- *solurile hidromorfe* care sunt prezente de-a lungul luncilor, unde apele freactice se află la adâncimi

mici (1,5-2m).

De asemenea, în zonele de câmpie joasă, sunt prezente și soluri de cernoziom, cu un procent ridicat de humus, pe care sunt practicabile cu succes diferite culturi agricole.

Rețeaua hidrografică a orașului Balș este bogată în cursuri de apă cu un caracter temporar sau permanent. Aceasta are drept element principal râul Olteț, care își are izvoarele în Carpații Meridionali, la Balș intră în Câmpia Română, ulterior vărsându-se în Olt la Cioroiu. Oltețul are un debit mediu de 10 mc/s, lungime de 185 km și suprafață bazinală de 2663 km². Acesta înregistrează variații ale debitului, atât sezoniere cât și anuale (diferențe între ani secetoși și ploioși). Prin urmare, în orașul Balș au fost efectuate lucrări de regularizare a albiei și lucrări de îndiguire. *Lacurile* din zona Balșului au suprafețe reduse și sunt valorificate în context local prin agreement, irigații sau adăpatul vitelor. Cele mai importante lacuri se află în lunca Oltețului: lacul de acumulare de la Olari și Balta Gării din Balș.

Climatul orașului Balș este unul temperat-continental cu diferite influențe submediteraneene și oceanice. Caracteristicile specifice sunt reprezentate de valori puțin mai ridicate ale temperaturii aerului pe parcursul anului, precipitații mai bogate și un vânt preponderent vest-est. Temperatura medie multianuală înregistrată este în jur de 11°C, cu un minim absolut înregistrat de circa -35 °C și un maxim de peste 41 °C. Temperatura medie a lunii celei mai călduroase (iulie) este de circa 23 °C, iar a celei mai răcoase (ianuarie) -3 °C. Precipitațiile atmosferice anuale însumează valori cuprinse între 530-550 mm/an, cu cele mai înalte valori în lunile mai-iunie (60-70 mm) și cele mai reduse în februarie (25-35mm). În această regiune predomină vânturile vestice (20%) și estice (peste 10%). De asemenea, remarcăm curenții de aer de-a lungul Culoarului Oltețului care determină valori mai sporite ale vânturilor cu direcție nord-vest.

Vegetația prezentă pe teritoriul orașului Balș este una reprezentativă zonei de silvostepă unde se întâlnesc pajiști și păcuri de pădure (șleauri), multe dintre care, prin influența factorului uman, au fost transformate în suprafețe agricole. Preponderent, în păduri se găsesc următoarele specii de arbori: stejar pufos, cer și gârniță, carpen, tei, arțar tătaresc. Dintre speciile de arbuști frecvent întâlnite, remarcăm: măceșul, alunul, socul, cornul, păducelul, sânger, etc. În zonele de luncă și pe malul bălților este dezvoltată o vegetație hidrofilă specifică, compusă din stânjenelul de baltă, rogozul, limbarița, salcie, papură, etc. Drept consecință a extinderii culturilor agricole, pajiștile de câmpie sunt prezente pe suprafețe restrânse, unde pot fi întâlnite rogoz, păiuș stepic, sadină.

Ca și în cazul vegetației, **fauna** din regiune este specifică zonei de silvostepă, care cuprinde diverse specii de animale prezente în pădure, câmpie, luncă, ape. În păduri, pot fi întâlnite următoarele specii de mamifere: vulpea, căprioara, mistrețul, iepurele, bursucul, veverița. În zonele de câmpie sunt prezente și diverse specii de rozătoare, precum: popândăul, șoarecele de câmp, șobolanul cenușiu, dihorul de stepă etc. Dintre păsări, sunt prezente: lăstunul, fazanul, prigoria, prepelița, ciocârliă. De asemenea, unele tipuri de păsări sunt ocrotite prin lege (corbul, bufnița, cucuveaua). Fauna de luncă este alcătuită preponderent din păsări (gâsca de vară, rața mare, stârcul galben, etc.). Fauna acvatică este compusă din diverse specii: mreață, clean, porcușor, obleț, și altele.

I.2 DEMOGRAFIA

Conform Institutului Național de Statistică, în anul 2020, în orașul Balș își aveau domiciliul 20.397 de persoane (4,7% din populația județului Olt), iar la nivelul anului 2021, 20.033 persoane, cifră care plasează orașul din punct de vedere demografic pe locul 3 la nivel județean, fiind depășit doar de municipiile Slatina și

Caracal. La nivelul anului 2021, densitatea populației orașului Balș era de 482,03 locuitori/km², a doua valoare de la nivelul județului Olt, după Slatina.

Din numărul total de locuitori, 52% (10.606) erau persoane de gen feminin și 48% (9.791) erau de gen masculin. În ceea ce privește ponderea sexelor pe grupe de vârstă, observăm că raportul este unul relativ egal în cazul copiilor (0-14 ani), în timp ce în cazul adulților (15-59 ani) ponderea femeilor este mai mare, pe fondul migrației mai intense a acestora (de ex. în cazul căsătoriilor). În cazul persoanelor vârstnice (60+), ponderea femeilor este mult mai ridicată decât a bărbaților, acestea având astfel o speranță de viață mai ridicată cu circa 7 ani.

Per ansamblu, structura pe vârste scoate în evidență următoarele aspecte: copiii (0-14 ani) reprezentau 13% din totalul populației, vârstnicii (60+) reprezentau 20%, respectiv tinerii și adulții (15-59) – 67%. Prin urmare, raportul dintre vârstnici și copii era de 157%, sub media națională de 160% și cea județeană de 203%, ceea ce indică faptul că orașul Balș este afectat de îmbătrânirea populației, însă la un nivel încă mai redus decât alte localități din județ.

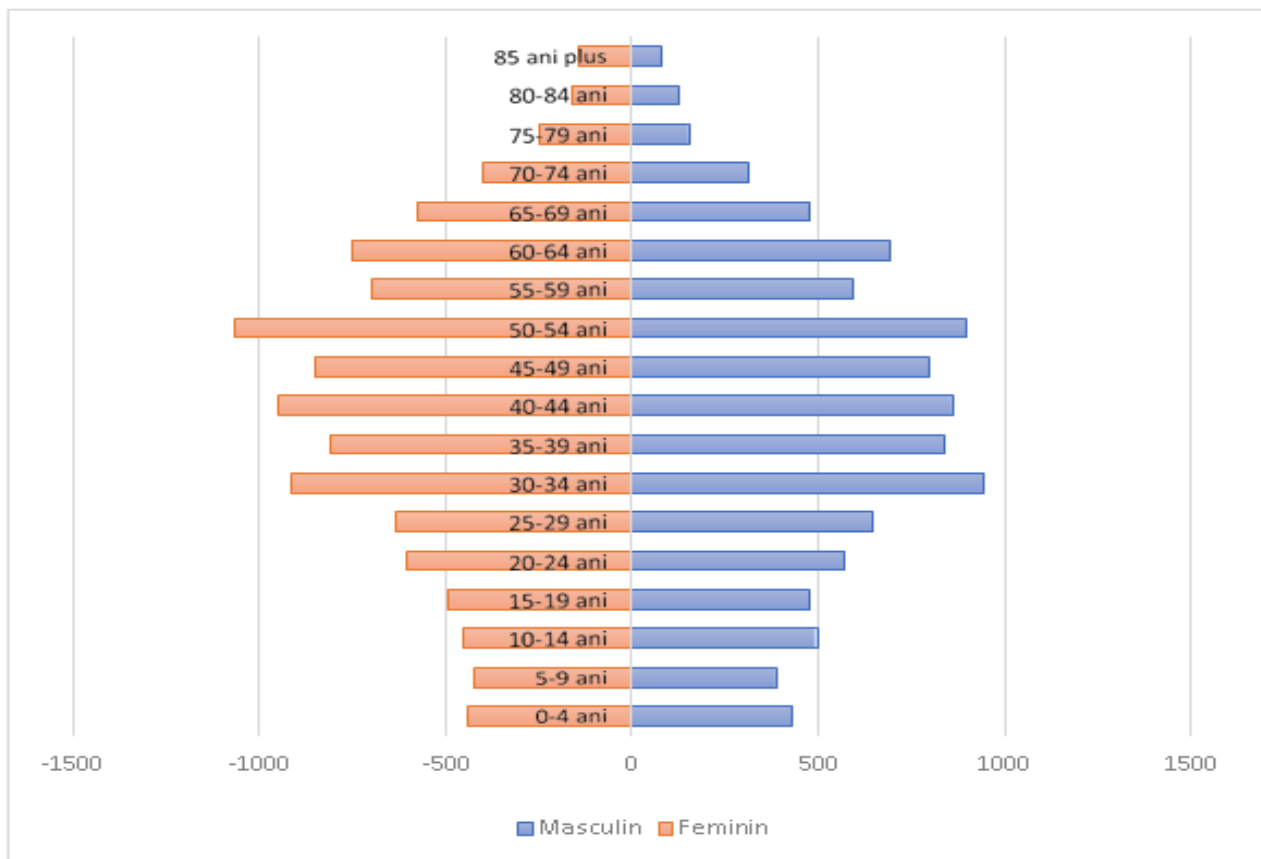


Figura 5 - PIRAMIDA VÂRȘTELOR LA NIVELUL ORAȘULUI BALȘ ÎN ANUL 2020

Sursa: INS. Baza de date TEMPO ONLINE

Piramida vârștelor la nivelul anului 2020 indică existența unei baze tot mai înguste (tinerii născuți după 1989), a unei zone mediene foarte bine reprezentate (adulți născuți între 1967-1989), respectiv a unui vârf îngust (persoane născute înainte de 1950). Așadar, structura piramidei reflectă dinamica istorică a orașului,

dar și efectele politicii demografice din perioada comunistă. Generația "decrețiilor" (după numele decretului care a interzis în anul 1966 avorturile) a ajuns astăzi la vârsta de 50-54 de ani, segment de vârstă predominant și la nivelul orașului. În schimb, liberalizarea avorturilor și declinul economiei locale de după 1990, a făcut ca grupa de vârstă 0-29 de ani să se reducă la un nivel minim istoric. Corelând cele două informații, precum și faptul că aceste date nu reflectă adevărata amploare a migrației (mai ales la grupele de vârstă 20-50 de ani), putem afirma că următorii 10 ani vor aduce o scădere importantă a populației apte de muncă, concomitent cu o creștere a populației vârstnice (cu precădere a celei peste 70 de ani), inclusiv pe fondul creșterii speranței de viață. Așadar, este de așteptat ca sporul natural să fie unul negativ (puține nașteri din cauza numărului tot mai redus de familii și persoane tinere; mai multe decese pe fondul creșterii numărului de persoane trecute de 70-75 de ani).

În dinamica perioadei 1930-2011 se remarcă două perioade distincte din punct de vedere demografic: una de creștere a numărului populației, din 1930 până în 1992, cu creșteri accentuate în 1956-1992, când populația a crescut de peste 3 ori, și a doua perioadă – de declin, care începe din anul 1992 și se accentuează în ultimii ani. Creșterile din perioada comunistă sunt explicate prin industrializarea planificată care a dus la un larg proces de urbanizare și migrație de tip rural-urban. Declinul demografic din perioada post-comunistă este explicat de criza economică din perioada de tranziție și falimentul sau restructurarea multor întreprinderi industriale, ceea ce a încurajat fenomenul de migrație către alte țări sau zone din țară, în special a populației tinere, fapt ce a influențat negativ rata natalității. Cel mai probabil, urmărind evoluția din prezent, populația orașului va continua să scadă, atingând în jurul anului 2027 numărul de locuitori din anii 70 ai secolului trecut (15-16.000 de locuitori stabili).

Acest lucru este confirmat și de faptul că, conform datelor publicate de Institutul Național de Statistică, populația cu domiciliul în orașul Balș a scăzut cu aproape 3% în anul 2022, față de anul 2020, ajungând la 19.789 persoane, dintre care 9.446 persoane de gen masculin și 10.343 persoane de gen feminin.

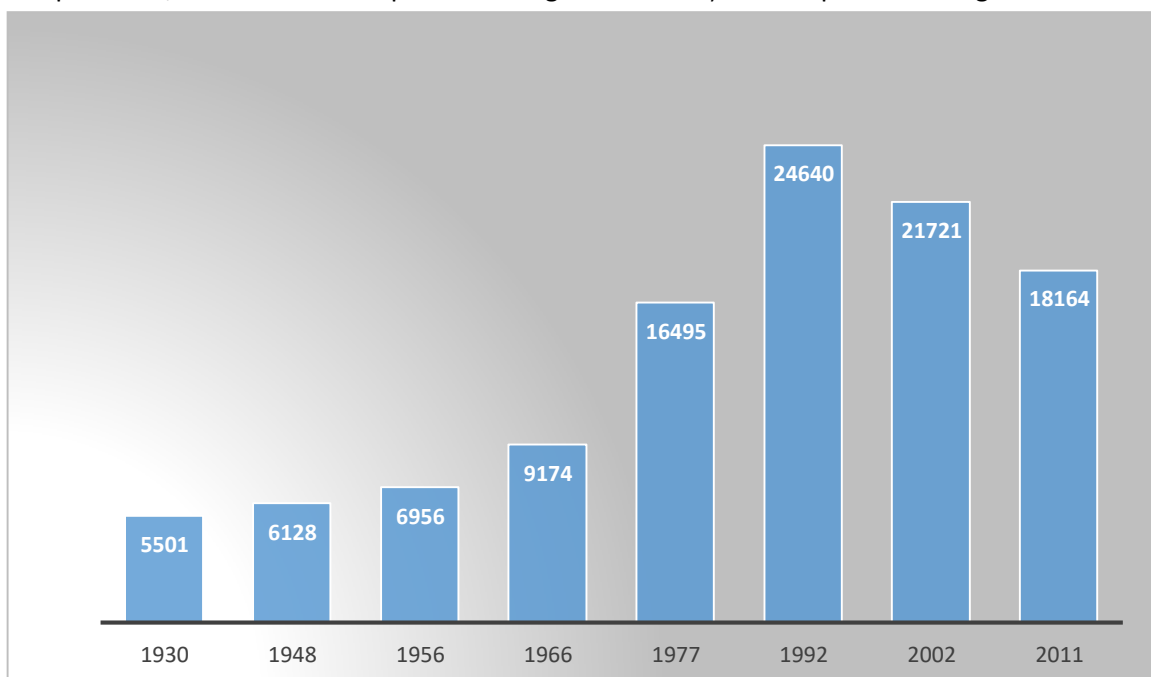


Figura 6 - POPULAȚIA STABILĂ A ORAȘULUI BALȘ LA RECENSĂMINTELE DIN PERIOADA 1920-2011

Sursa: INS. Rezultatele definitive ale recensămintelor

Conform datelor de la recensământul din 2011, cea mai recentă sursă oficială disponibilă³, în orașul Balș, 88% din totalul locuitorilor erau persoane de etnie română (autodeclarată). Totuși, ponderea reală a românilor este mai mare, în contextul în care despre 9% dintre locuitori nu erau disponibile informații cu privire la etnia acestora, fiind absenți de la reședință. Un alt grup etnic subevaluat din punct de vedere statistic este cel al persoanelor de etnie romă, care înregistrau o pondere de circa 3%, dar al căror număr s-a dublat între 1992 și 2002. Așadar, ponderea lor reală e posibil să fie de minim 5% în prezent, pe fondul unei rate mai ridicate a natalității. Celelalte grupuri etnice însumau un număr foarte modest, un total de 10 persoane, dintre care 4 persoane erau de etnie maghiară.

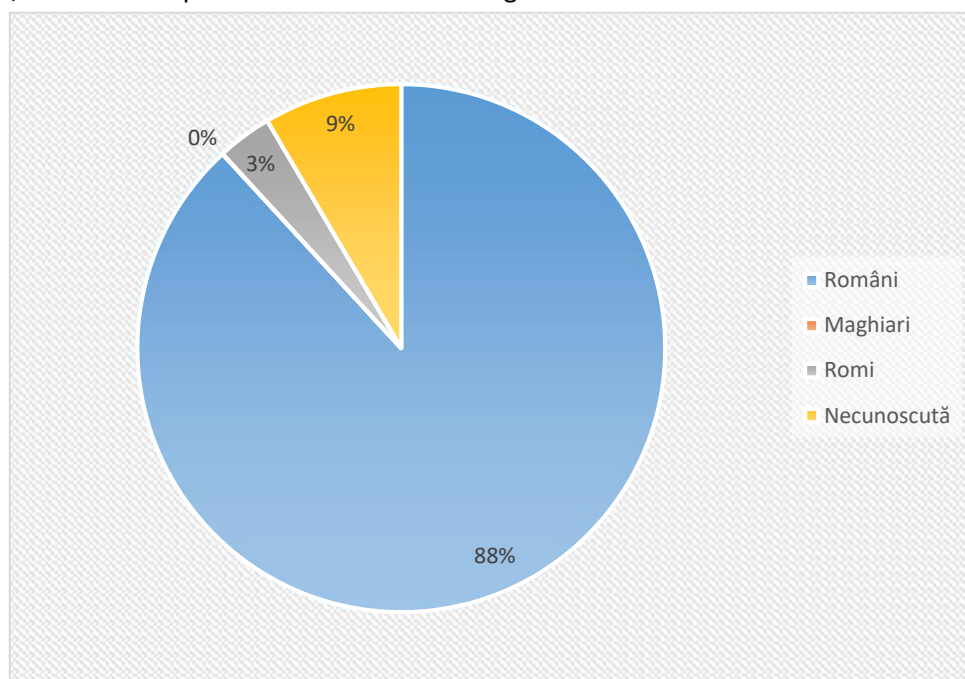


Figura 7 - STRUCTURA ETNICĂ A POPULAȚIEI ORAȘULUI BALȘ, LA RECENSĂMÂNTUL DIN 2011

Sursa: INS. RGPL 2011

Din punct de vedere confesional, la recensământul din 2011, circa 91% din locuitorii orașului Balș erau de religie ortodoxă, procentul real al acestora fiind mult mai mare, în contextul în care nu există informații disponibile despre circa 8,5% din locuitori. De asemenea, în oraș au fost înregistrați și reprezentanți ale altor culte religioase, precum: baptistă (30 persoane), penticostală (27), Martorii lui Iehova (33), evanghelică (6) etc.

Conform INS, în anul 2018, în orașul Balș s-au născut 187 de copii, în timp ce numărul deceselor a fost de 176, înregistrându-se astfel un bilanț natural pozitiv (+11 persoane). Pentru intervalul 2008-2018 însumat, a fost înregistrat un bilanț natural pozitiv de 107 persoane. Totuși, în anii 2012 și 2014 sporul natural a înregistrat și valori negative, pe baza natalității reduse față de alți ani. Datele preliminare pentru anul 2019 indică un număr de 152 de nașteri și 185 de decese, cu un deficit natural considerabil. În contextul

³ Rezultatele Recensământului Populației și Locuințelor din 2022 nu sunt publicate la momentul actualizării SIDU;

pandemiei, la nivelul anului 2021, deficitul natural s-a accentuat, numărul de născuți vii fiind de 153, iar numărul de decese a fost de 260. Astfel de situații vor deveni tot mai frecvente, pe măsură ce populația tânără se restrânge, iar cea vârstnică crește.

În anul 2018, rata natalității a fost de 9‰, peste media județeană de 7,8‰, dar sub cea națională de 9,3‰, în timp ce rata mortalității era de 8,5‰, mult sub media județeană de 14,5‰ și cea națională de 11,9‰. Astfel, rata sporului natural din orașul Balș era de 0,5‰, cu mult peste media județeană (-6,7‰), și cea națională (-2,6‰), ambele fiind negative. Așadar, mortalitatea redusă, corelată cu o pondere scăzută a populației de peste 70 de ani față de zonele rurale sau alte orașe, au contribuit la atenuarea declinului demografic, însă amplificarea fenomenului de îmbătrânire demografică va conduce în următorii ani la atenuarea acestui avantaj competitiv.

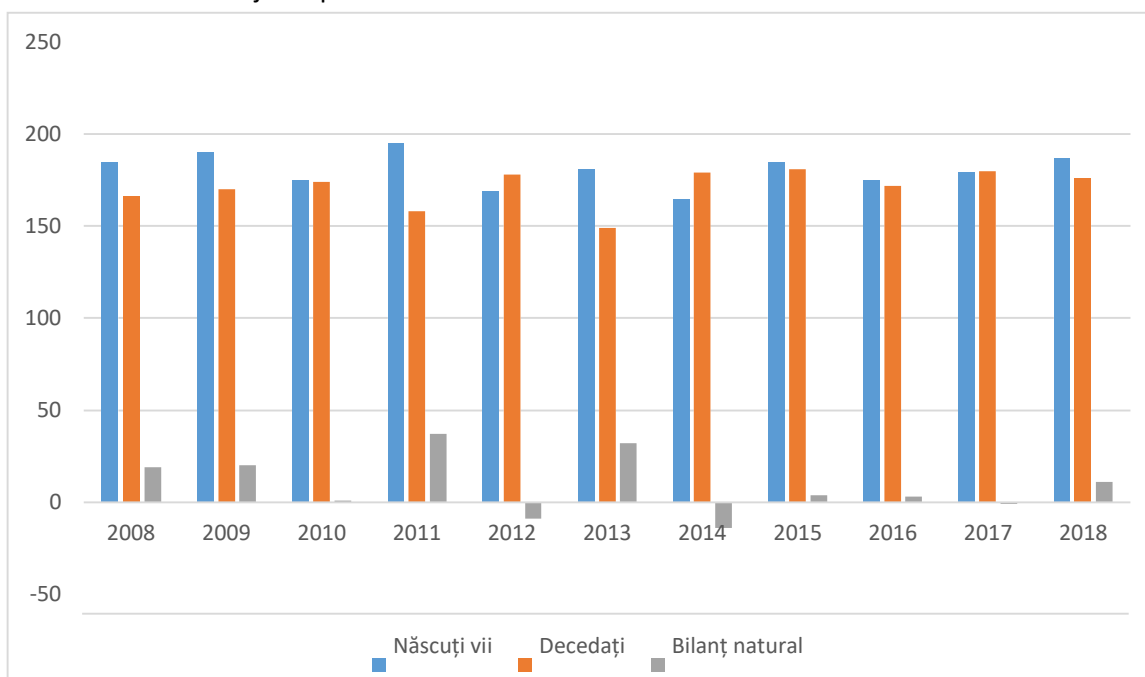


Figura 8 - MIȘCAREA NATURALĂ A POPULAȚIEI ORAȘULUI BALȘ ÎN PERIOADA 2008-2018

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

Un alt indicator demografic relevant care oglindește nu doar starea economico-socială generală a unei zone, dar și dezvoltarea sectorului sanitar este rata mortalității infantile. Astfel, la nivelul anului 2018, în orașul Balș, rata mortalității infantile era de 21,4‰, cu mult peste media județeană de 5,5‰ și cea națională 5,9‰, fapt îngrijorător și alarmant din punct de vedere al sistemului medico-sanitar din oraș. Totuși, valorile acestui indicator variază mult de la un an la altul, rezultând o medie pentru intervalul 2008-2018 de doar 10,7‰, iar pentru ultimii 5 ani de 7,8‰, ceea ce indică o tendință generală de descreștere a fenomenului.

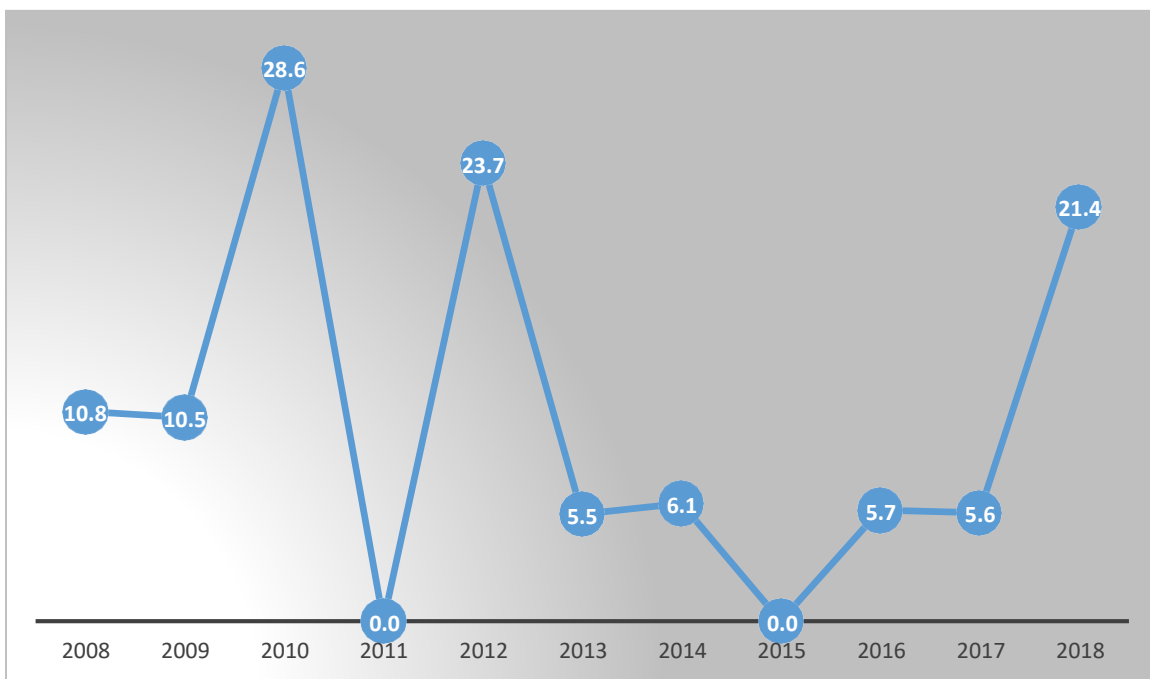


Figura 9 - MIȘCAREA NATURALĂ A POPULAȚIEI ORAȘULUI BALȘ ÎN PERIOADA 2008-2018

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

În anul 2018, în orașul Balș au fost înregistrate 158 de căsătorii, înregistrându-se o medie de 7,6 căsătorii/1000 locuitori, peste media județeană de 5,5‰ și cea națională de 6,5‰, situație ușor de explicat prin ponderea ridicată a persoanelor născute în anii 80 (30-35 de ani), în rândul cărora se înregistrează cele mai multe căsătorii. În dinamică, observăm diverse fluctuații ale numărului de căsătorii, cu cel mai mare număr înregistrat în 2018. În întreaga perioadă 2008-2018, în localitate au fost înregistrate 1.427 de căsătorii. De partea cealaltă, în anul 2018 au fost înregistrate 18 divorțuri, ceea ce însemna 1 divorț la 9 căsătorii. Ca și în cazul căsătoriilor, observăm diverse fluctuații în dinamica 2008-2018, înregistrându-se un trend descrescător până în 2017. Trendul descrescător privind divorțurile se menține și după anul 2018 (3 divorțuri în 2019 și 7 divorțuri în 2020).

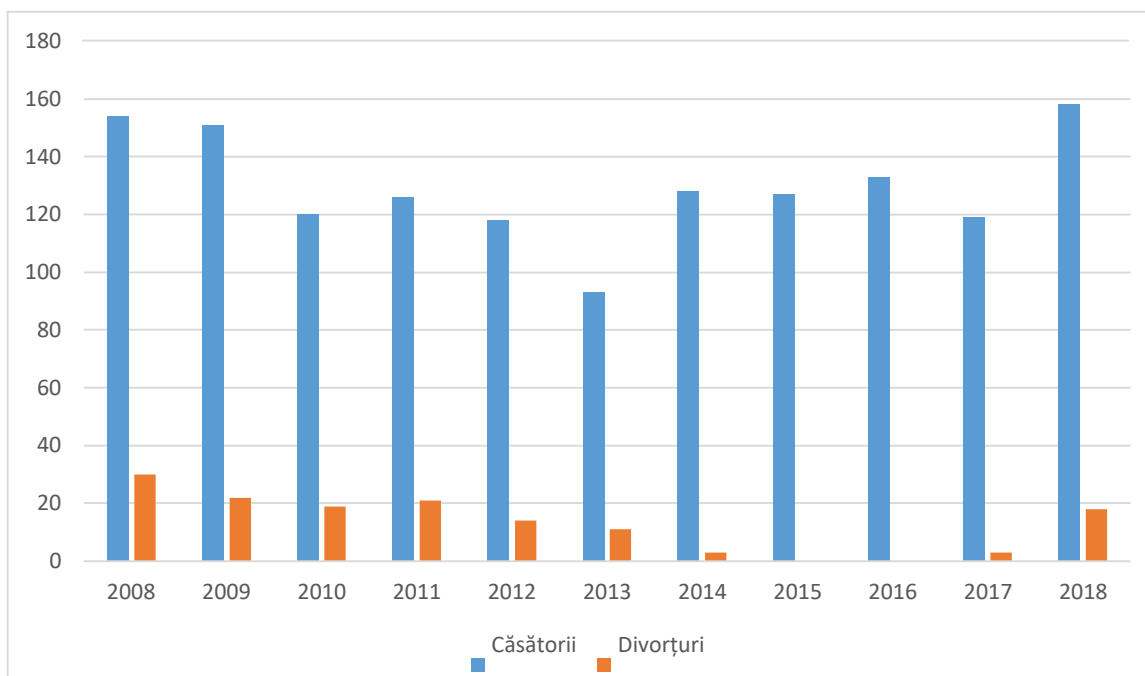


Figura 10 - NUPTIALITATEA ȘI DIVORȚIALITATEA ÎN ORAȘUL BALȘ, ÎN PERIOADA 2008-2018

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

Ulterior anului 2018, trendul căsătoriilor a fost unul descendent, mai ales în contextul pandemic, de doar 66 de căsătorii în anul 2020, cu o revenire în cursul anului 2021 (136 căsătorii).

Datele despre fenomenul migraționist intern de la nivelul orașului Balș sunt nefavorabile, situație explicabilă prin poziționarea acestuia la mică distanță față de un important centru universitar (Craiova). Conform INS, în anul 2018 au fost înregistrate 495 de plecări cu domiciliu și doar 281 de sosiri cu domiciliu, înregistrându-se astfel un bilanț migratoriu intern negativ de 214 persoane. În intervalul 2008-2018, în fiecare an a fost înregistrat un bilanț negativ. În realitate, numărul celor care pleacă anual din oraș este mai mare, mulți dintre aceștia schimbându-și reședința de facto fără modificarea domiciliului înscris în cartea de identitate.

În același context, la recensământul din 2011, un număr de 1.004 persoane cu domiciliu în orașul Balș (6% din populația stabilă) erau plecate în străinătate, dintre care 511 bărbați și 493 femei, date care surprind doar parțial fenomenul (au fost colectate date doar pentru persoanele la al căror domiciliu se aflau alți membri ai familiei care să ofere relații despre ele). Pe intervale de timp, 417 persoane (41%) erau temporar absente, în timp ce 587 (59%) erau plecate pentru o perioadă îndelungată. Astfel, observăm că fenomenul migraționist afectează grav perspectivele demografice ale orașului Balș, în ideea în care bilanțul migrației externe înregistrate este negativ, iar cel real este și mai amplu.

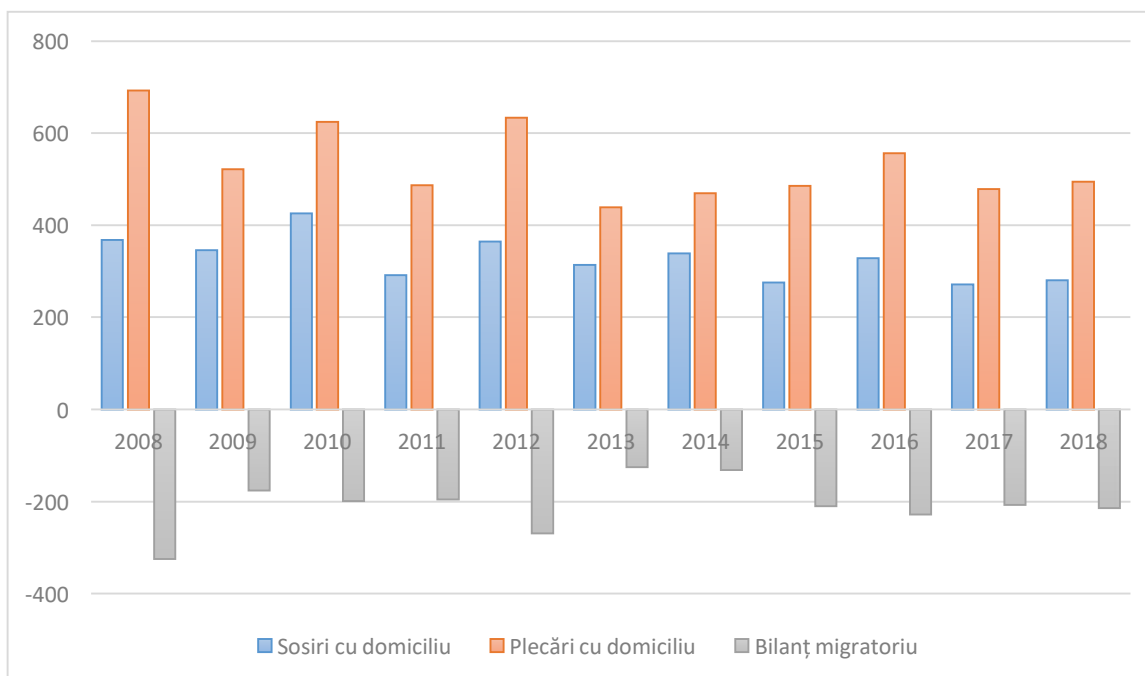


Figura 11 - MIȘCAREA MIGRATORIE A POPULAȚIEI ORAȘULUI BALȘ, ÎN PERIOADA 2008-2018

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

În realitate, între populația cu domiciliul în oraș, de aproape 20.000 de persoane, și cea efectiv prezentă în localitate, estimată la maxim 17.000 de persoane, există o diferență de circa -15%, aceasta fiind migrația internă și externă nesurprinsă de statisticile oficiale.

Astfel, principalele probleme, provocări și necesități cu care se confruntă orașul Balș, din punct de vedere a situației demografice, sunt:

- Scăderea populației orașului, inclusiv ca urmare a migrației populației din intervalul de vârstă de 20-50 ani, cu impact asupra reducerii avantajului competitiv reprezentat de deținerea populației apte de muncă și, implicit, asupra dezvoltării economice viitoare a orașului Balș;
Pe de altă parte, scăderea populației orașului este strâns legată și de declinul economiei locale de după 1990, între aceste două provocări (scăderea populației și declinul economic) fiind o conexiune directă.
- Îmbătrânirea populației, respectiv creșterea populației vârstnice (cu precădere a celei peste 70 de ani), inclusiv pe fondul creșterii speranței de viață, ceea ce determină o cerere suplimentară de servicii medicale, sociale, precum și necesitatea adaptării infrastructurii publice la nevoile acestei categorii;
- Trendul descendent al numărului de căsătorii ar putea afecta și numărul de nașteri, în condițiile în care cele mai multe dintre acestea au loc în rândul persoanelor căsătorite. Dintre factorii care conduc la amânarea căsătoriei și a nașterilor sunt cei legați de dificultățile economice, inclusiv cele privind asigurarea condițiilor adecvate de locuire.

Principalele probleme, provocări și necesități cu care se confruntă orașul Balș din punct de vedere al situației demografice pot fi adresate prin realizarea de investiții destinate îmbunătățirii condițiilor socio-economice

și creșterii calității vieții populației orașului Balș.

I.3 ACTIVITATEA ECONOMICĂ

Analiza activității economice urmărește identificarea modului în care se dezvoltă sectoarele economice la nivelul orașului Balș și care sunt factorii care stau la baza acestei dezvoltări. Analiza se concentrează asupra dinamicii structurii economice, identificând tendințele de dezvoltare, coroborat cu dezvoltarea rețelei de transport, dar și a capitalului uman și a spiritului antreprenorial. Până la industrializarea planificată din perioada comunistă, în orașul Balș principalele activități economice aveau un caracter agricol îmbinate cu meșteșugăritul și comerțul. Anuarul Socec din anii 30 descria economia comunei urbane Balș ca fiind organizată în jurul a 3 mori sistematice de cereale, a unei fabrici de tinichigerie, a unei tipografii, a unei fabrici de spirt, a unor prese de ulei, a 3 bănci, a târgului de animale și cereale etc. Un mare progres industrial și al dezvoltării urbane a avut loc în perioada anilor '50-70, pe baza industrializării planificate a orașelor, care a dus la un fenomen migraționist de tip rural-urban, înregistrându-se creșteri demografice foarte mari în perioada respectivă. Până în anul 1990 industria era sectorul economic de bază din oraș, dezvoltat în jurul a trei mari întreprinderi: IOB (osii și boghiuri pentru vagoane de cale ferată), IMAIA (utilaje agricole) și JIUL (obiecte de uz casnic din metal), precum și a unor unități de mai mici dimensiuni. Odată cu trecerea la o economie de piață, o bună parte din unitățile industriale au dat faliment sau au fost supuse unor restructurări importante, iar sectorul serviciilor a devenit tot mai atractiv pentru antreprenori. Așadar, niciuna dintre fostele întreprinderi comuniste nu mai sunt astăzi în funcțiune, singura excepție fiind fabrica de pâine. În schimb, au apărut numeroase unități comerciale (supermarket-uri, farmacii, agenții de pariuri sportive, mici magazine de proximitate, benzinării etc.), firme de transport, de construcții, de prestări servicii diverse. În domeniul industrial, după închiderea la sfârșitul anului 2020 a unei fabrici de componente auto, putem vorbi mai degrabă despre mica industrie (ateliere de confecții, demase plastice, brutării, de prelucrare a lemnului etc.) etc.

În ceea ce privește ponderea sectoarelor economice în cifra de afaceri totală a întreprinderilor din orașul Balș, în anul 2018 predomina sectorul serviciilor, cu o pondere de 76%, urmat de sectorul industrial (23%) și cel agricol (1%).

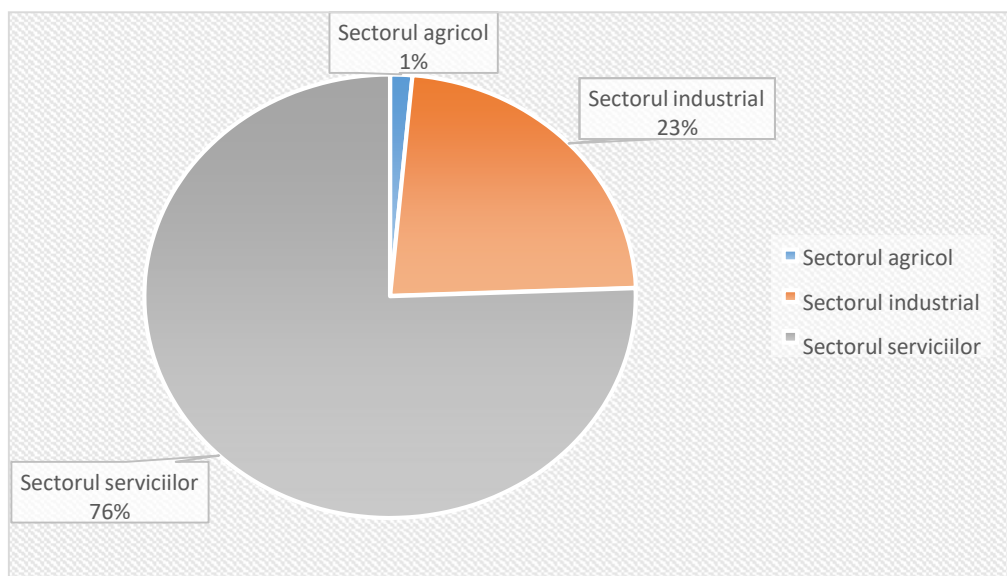


Figura 12 - PONDEREA SECTOARELOR ECONOMICE ÎN CIFRA DE AFACERI TOTALĂ A ÎNTREPRINDERILOR

DIN ORAȘUL BALȘ, ÎN ANUL 2018

Sursa: INS

I.3.1 Agricultură

Recensământul General Agricol din 2010 raporta un număr total de 2.278 de exploatații agricole, dintre care 2.272 utilizau suprafață agricolă, în suprafață totală de 2.447.52 ha, puțin extinsă în context județean din cauza suprafeței administrative reduse a orașului. Astfel, din numărul total de exploatații agricole, 6 se ocupau doar cu creșterea animalelor, 523 se ocupau doar cu creșterea plantelor, respectiv 1.749 erau exploatații mixte.

Același recensământ agricol scoate în evidență faptul că mărimea medie a unei exploatații agricole în orașul Balș era de 1.08 ha, mult sub media județeană de 3.09 ha, ceea ce indică faptul că majoritatea exploatațiilor sunt de fapt gospodării individuale. Astfel, observăm că circa 1.030 ha (42%) de suprafață agricolă era lucrată în exploatații agricole de mici dimensiuni (sub 2ha), iar 541 ha (22%) era administrată de exploatații cu suprafețe între 2-5 ha. În schimb, doar 571 ha (23%) din suprafața agricolă se regăseau în ferme de mari dimensiuni (peste 100 ha). Numeric, din cele 2.278 de exploatații agricole care utilizau suprafață agricolă, 3 ferme lucrau suprafețe de peste 100 ha și o fermă exploata o suprafață cuprinsă între 30-50 ha. Astfel, la nivelul orașului erau prezente doar 4 ferme competitive la nivel european, cu peste 20ha. Un număr de 2.040 de exploatații gestionau suprafețe de sub 2 ha, cele mai multe fiind case cu curți sau mici loturi în proprietate individuală.

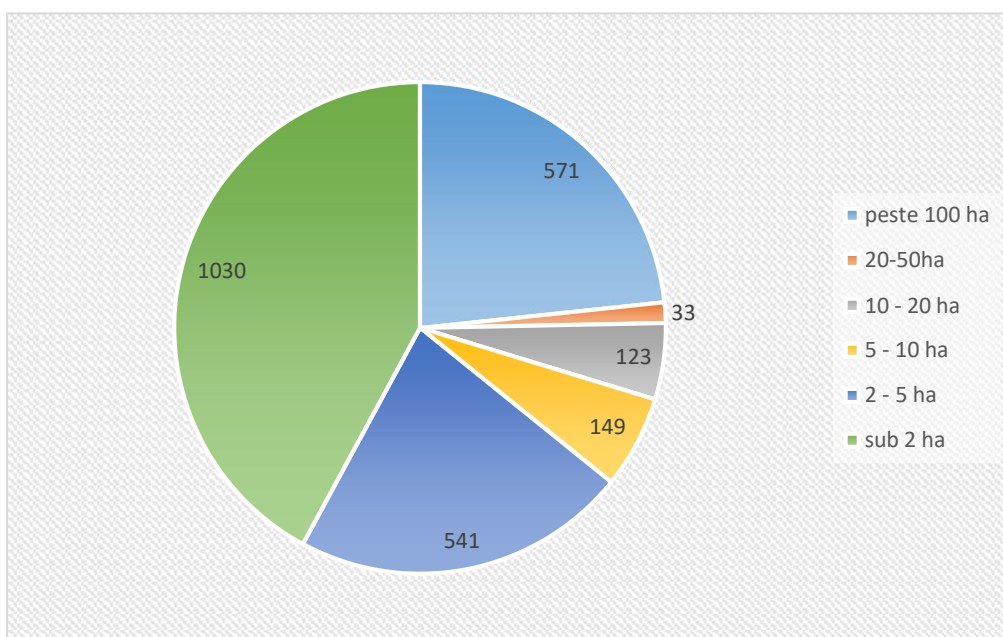


Figura 13 - SUPRAFEȚELE DE TEREN AGRICOL UTILIZAT LA NIVELUL ORAȘULUI BALȘ, ÎN FUNCȚIE DE MĂRIMEA FERMEI, LA RECENSĂMÂNTUL DIN 2010

Sursa: INS. RGA 2010

Din punct de vedere al formei de proprietate asupra terenurilor administrate de exploatațiile agricole, din cele 2.447 ha, circa 1.854 ha (76%) erau lucrate direct de către proprietari, 571 ha (23%) erau lucrate în

arendă, 7,6 ha erau utilizate cu titlu gratuit, iar 14,5 ha în alte moduri. Astfel, observăm o agricultură preponderent tradițională, bazată pe mici parcele de pământ, practică cu mijloace tehnice modeste sau învechite, pentru autoconsum sau micul comerț.

Din suprafața totală agricolă de 2.580,92 ha existentă în orașul Balș, în anul 2010, 80% era teren arabil, 8% pășuni și fânețe, 4% grădinile familiale și 3% suprafețe cu culturi permanente. Aceștia li se adaugă 5% (133 ha) de teren agricol neutilizat. O astfel de structură a utilizării suprafeței agricole este într-o strânsă legătură cu condițiile pedo-climaterice din regiune, care sunt favorabile unei agriculturi bazate pe creșterea plantelor.

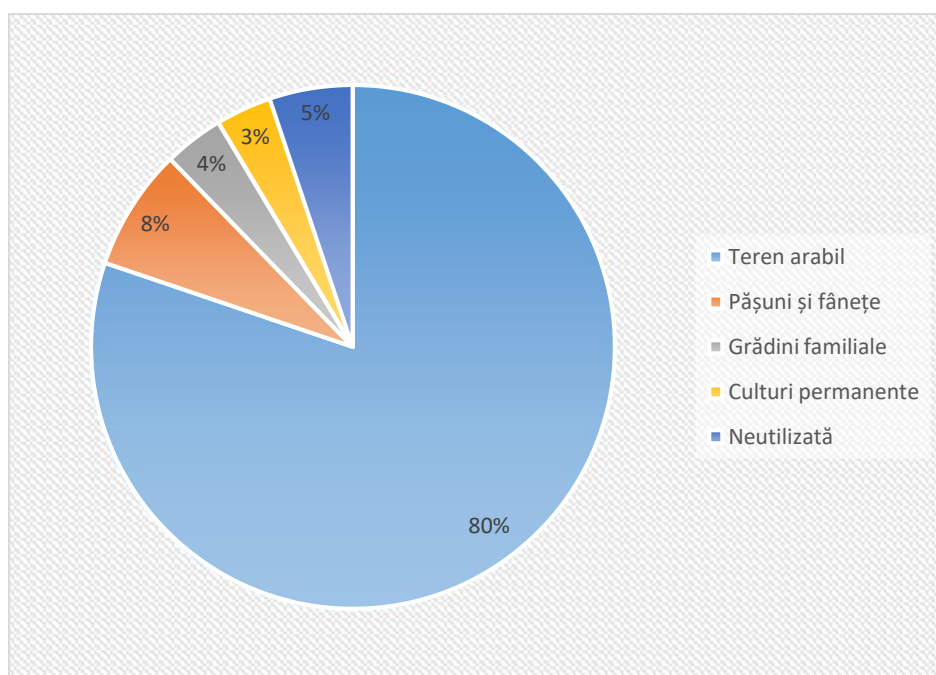


Figura 14 - STRUCTURA SUPRAFEȚELOR AGRICOLE DIN ORAȘUL BALȘ, ÎN FUNCȚIE DE DESTINAȚIA LOR, LA RECENSĂMÂNTUL AGRICOL DIN 2010

Sursa: INS. RGA 2010

Din suprafața totală arabilă de circa 2.070 ha, suprafețele cultivate cu grâu reprezentau 41% (853 ha), cele cu porumb 26% (530 ha), plante oleaginoase 10% (210 ha), în timp ce suprafețe ocupate cu alte culturi însumau valori ne semnificative. De asemenea, în stare de repaus se afla o suprafață de 393 ha (19%) de teren arabil. Astfel, peste 2/3 din terenul arabil era cultivat cu cereale, în legătură strânsă cu condițiile pedo-climaterice și nevoile oamenilor. De asemenea, la granița cu comuna Bobicești funcționează o fermă de rului de gazon.

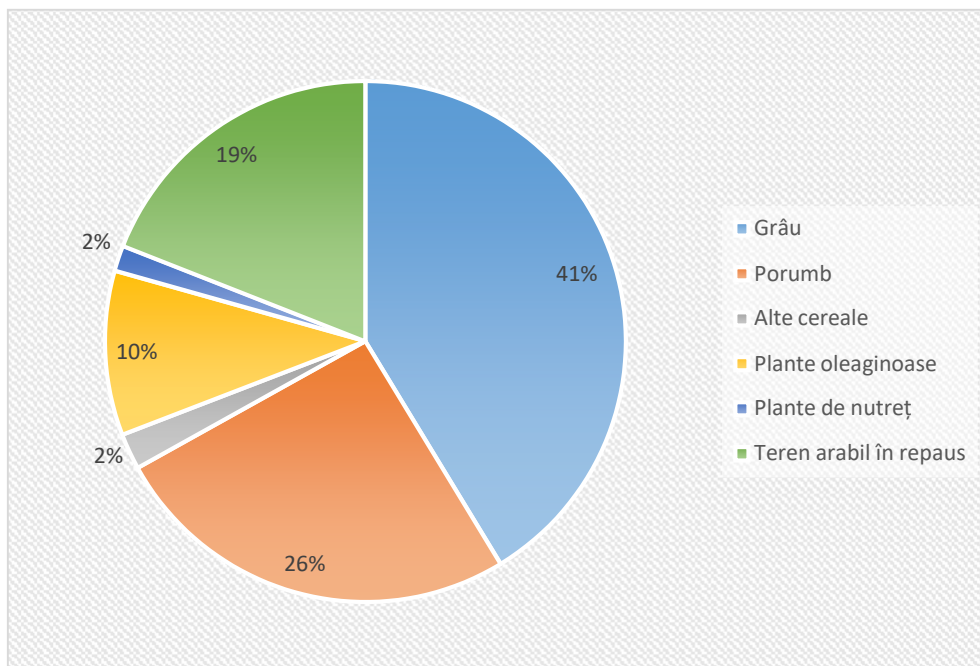


Figura 15 - SUPRAFEȚELE ARABILE CULTIVATE LA NIVELUL ORAȘULUI BALȘ, PE PRINCIPALELE CULTURI AGRICOLE, LA RECENSĂMÂNTUL AGRICOL DIN 2010

Sursa: INS. RGA 2010

De asemenea, la recensământul agricol din 2010, în orașul Balș au fost înregistrate circa 79 ha de plantații viticole hibride, preponderent cu struguri de vin, respectiv circa 9 ha de plantații pomicole, dintre care 5 ha cu pomi de prun. Conform aceleiași surse, nicio exploatație agricolă nu a prelucrat suprafețe amenajate pentru irigații, nicio suprafață agricolă utilizată nu a fost certificată ecologic și nu a folosit echipamente în domeniul producerii energiei regenerabile.

Conform Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, în anul 2019, în orașul Balș nu au fost înregistrate unități autorizate de depozitare a produselor agricole.

În ceea ce privește zootehnia, la recensământul agricol din anul 2010, au fost înregistrate 395 de bovine, 500 ovine, 281 caprine, 1.369 porcine, 27.251 păsări, 91 cabaline, 9 măgari și catâri, 62 iepuri de casă și 604 familii de albine. Pe teritoriul orașului nu există ferme de creștere a animalelor sau păsărilor de mari dimensiuni. Pe strada Tudor Vladimirescu există fosta fermă a CAP, cu mai multe grajduri încă funcționale, dar nepopulate în prezent.

Dotarea cu utilaje și echipamente agricole era una relativ modestă. Astfel, în anul 2010 în oraș au fost înregistrate în proprietate: 9 tractoare, 3 motocultoare, 8 pluguri pentru tractoare, 3 cultivate mecanice, o combină, 8 grăpi mecanice, 8 semănători cu tracțiune mecanică, 5 mașini pentru împrăștiat îngrășăminte, 6 mașini pentru lucrări de erbicidare, 3 combine autopropulsate, 2 motocositoare. În 2010, peste 1.000 de exploatații agricole, adică aproximativ jumătate din total, nu au folosit tractoare, pluguri sau semănători pentru lucrarea terenului arabil.

Conform datelor aceluiași recensământ, în anul 2010, au practicat munci agricole un număr de 4.501 de

persoane, dintre care 2.356 (52%) erau bărbați și 2.145 (48%) erau femei. Dintre aceștia, doar 10 persoane au practicat munci agricole în cadrul unei exploatații agricole cu personalitate juridică, în timp ce restul practica munci agricole în exploatații agricole individuale, în mare parte în propria gospodărie sau pe micile loturi din proprietate. În același context, din totalul șefilor de exploatații agricole fără personalitate juridică, doar 1% aveau pregătire agricolă, în timp ce 99% aveau doar experiență practică în sectorul agricol.

Din punct de vedere al timpului acordat muncilor agricole, 76% au acordat doar un sfert pentru astfel de munci, în timp ce doar 5% au acordat peste jumătate din timp. Acest fapt confirmă faptul că la nivel local, agricultura reprezintă o activitate secundară, de subzistență, care are rolul de a reduce cheltuielile pentru hrană sau pentru a suplini veniturile prin intermediul micului comerț.

Pe categorii de vârstă, circa 47% din cei care au practicat munci agricole, aveau vârsta de peste 55 de ani, în timp ce doar 16% aveau vârsta până-n 34 de ani. Persoanele cu vârstă medie, între 35 și 54 de ani, reprezentau circa 37%. Astfel, observăm că interesul tinerilor pentru sectorul agricol este tot mai redus, în timp ce mulți dintre care pensionari continuă să practice munci agricole.

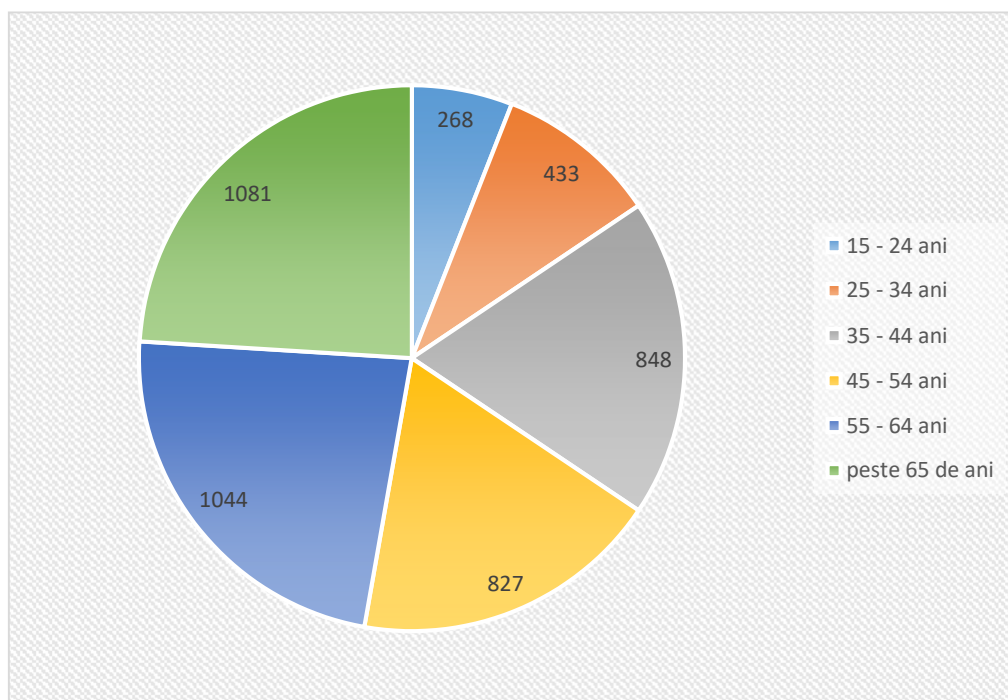


Figura 16 - STRUCTURA PE VÂRSTE A POPULAȚIEI DIN ORAȘUL BALȘ CARE PRACTICAU MUNCI AGRICOLE, LA RECENSĂMÂNTUL AGRICOL DIN 2010

Sursa: INS. RGA 2010

Din punct de vedere antreprenorial, conform INS, în 2020, la nivelul orașului Balș au fost înregistrate 5 întreprinderi în sectorul cultivării plantelor și o întreprindere în domeniul exploatărilor forestiere. În total, acestea însumau 43 de angajați și o cifră de afaceri de 8.496.171 lei (SC PAVA POPCONS SRL, SC DANZA - VIRIDO SRL, SC EXPLO FOREST SRL etc.).

La nivelul oraşului Balş există două pieţe agroalimentare: Piaţa Centrală şi un punct de desfacere denumit Piaţa Turnuri. De o mai mare popularitate şi activitate se bucură Piaţa Centrală Balş, unde se comercializează mai ales legume, fructe, brânzeturi, carne etc. Aceasta a fost modernizată cu fonduri de la bugetul local (acoperiş, mese, împrejmuire, compartimentare, canalizare etc.). În zona de est a oraşului (zona Monument) au existat demersuri pentru înfiinţarea unei noi pieţe agroalimentare încă din anii '90, dar acestea nu s-au materializat din cauza unor probleme juridice şi financiare. De asemenea, în oraşul Balş are loc un târg săptămânal, care de regulă are loc în zilele de sâmbătă, unde diverşi producători locali din regiune vin să comercializeze produse precum cereale, pepeni, animale vii etc. Şi modernizarea acestui spaţiu de desfacere a fost mult timp limitată de acţiunile în justiţie pentru retrocedarea terenului.

Conform INS, în oraşul Balş, suprafaţa acoperită cu păduri reprezintă circa 430 ha (10% din suprafaţa administrativă totală), dintre care 177 ha erau în proprietate privată, respectiv 253 ha în proprietate publică. Fondul forestier al oraşului este distribuit mai ales de-a lungul râului Olteţ şi pe zonele mai înalte din vestul vetrei. Direcţia Silvică Olt are în gestiunea sa 6 ocoale silvice, dintre care unul este la Balş. Ocolul Silvic Balş gestionează o suprafaţă de 8.777 ha de pădure, dintre care 86% sunt cvercinee, 10% sunt specii tari de lemn, iar 4% sunt specii moi de lemn. În acelaşi context, amintim şi despre fauna din pădurile respective, o mare parte din care constituie fondul cinegetic.

Astfel, principalele probleme, provocări şi necesităţi cu care se confruntă oraşul Balş în sectorul agriculturii sunt legate de necesitatea dezvoltării infrastructurii pentru micii întreprinzători locali din acest sector, respectiv:

- Necesitatea dezvoltării şi modernizării pieţelor destinate comerţului cu produse şi servicii, inclusiv a spaţiilor urbane din proximitatea acestor pieţe, care să impulsioneze comerţul local şi dezvoltarea economică a oraşului;
- Necesitatea dezvoltării a cel puţin unei unităţi autorizate de depozitare a produselor agricole;

De asemenea, la nivelul fermelor, s-a remarcat necesitatea amenajării unor suprafeţe irigabile şi a utilizării unor soluţii/echipamente în domeniul producerii energiei regenerabile, care să reducă costurile de producţie şi care să aibă un impact pozitiv asupra mediului.

1.3.2 Industria

Activităţile industriale au stat la baza dezvoltării accelerate a oraşului în perioada comunistă. Odată cu trecerea la o economie de piaţă, activitatea industrială s-a redus pe fondul restructurării unităţilor industriale sau chiar a falimentului acestora, dar şi orientării antreprenorilor şi forţei de muncă către sectorul serviciilor.

La nivelul anului 2018, în oraşul Balş, din totalul cifrei de afaceri a întreprinderilor cu profil industrial, circa 65% provenea din industria metalurgică, a construcţiilor metalice, maşinilor şi echipamentelor, fiind urmată de industria alimentară cu 13%. În mare parte, industria alimentară vizează prelucrarea materiei prime agricole pentru consumul din oraş şi a localităţilor din proximitate. De asemenea, în oraş există

câteva întreprinderi în domeniul prelucrării maselor plastice și prelucrării lemnului.

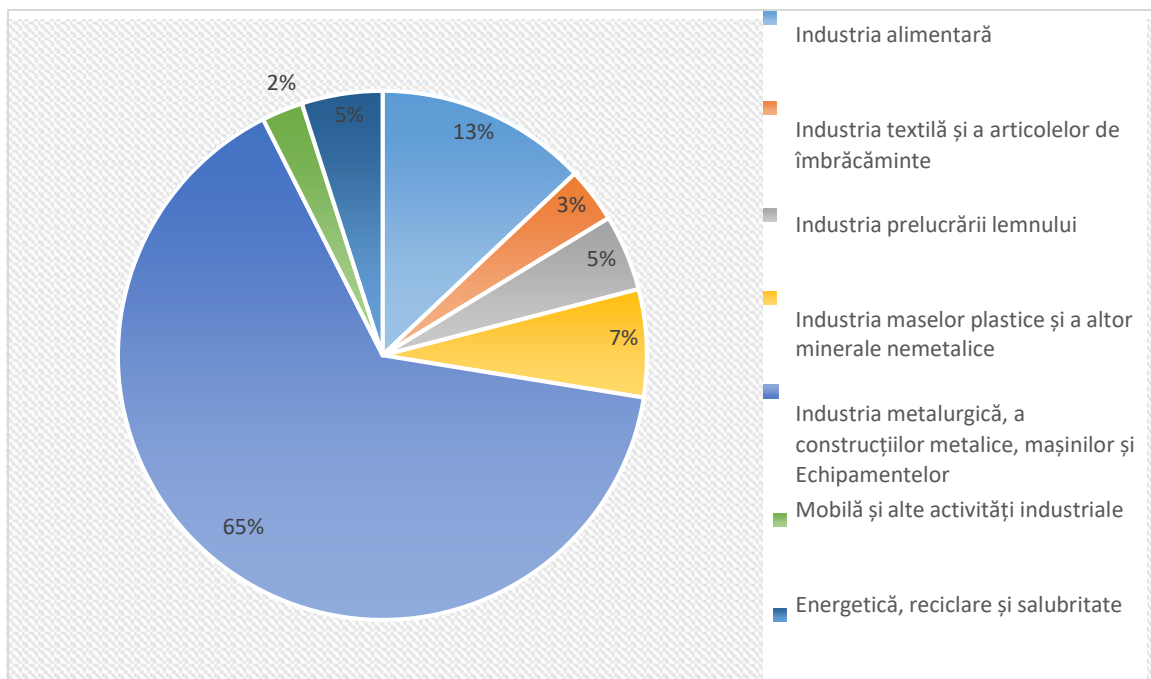


Figura 17 - STRUCTURA ACTIVITĂȚILOR INDUSTRIALE, ÎN FUNCȚIE DE CIFRA DE AFACERI A FIRMELOR, PE RAMURI ALE INDUSTRIEI, ÎN ANUL 2018

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

O structură similară este reprezentativă și pentru numărul de angajați din sectorul industrial. Astfel, circa 50% de angajați din sectorul industrial lucrau în industria metalurgică, a construcțiilor metalice, mașinilor și echipamentelor. Circa 18% lucrau în industria textilă, în timp ce industria alimentară antrena 10% din angajații din sectorul industrial. Un număr mai redus de salariați a fost înregistrat în industria prelucrării lemnului (4%), producerii mobilei și a altor activități industriale (5%), energetică, reciclare și salubritate (6%).

La recensământul din 2011, un număr de circa 2.060 de persoane erau ocupate în sectorul industrial, cifră care s-a redus semnificativ până în anul 2020, răstimp în care cei mai importanți 4 angajatori din sectorul industrial (SMR, Termex, Instirig și IAC) și-au sistat activitatea de producție.

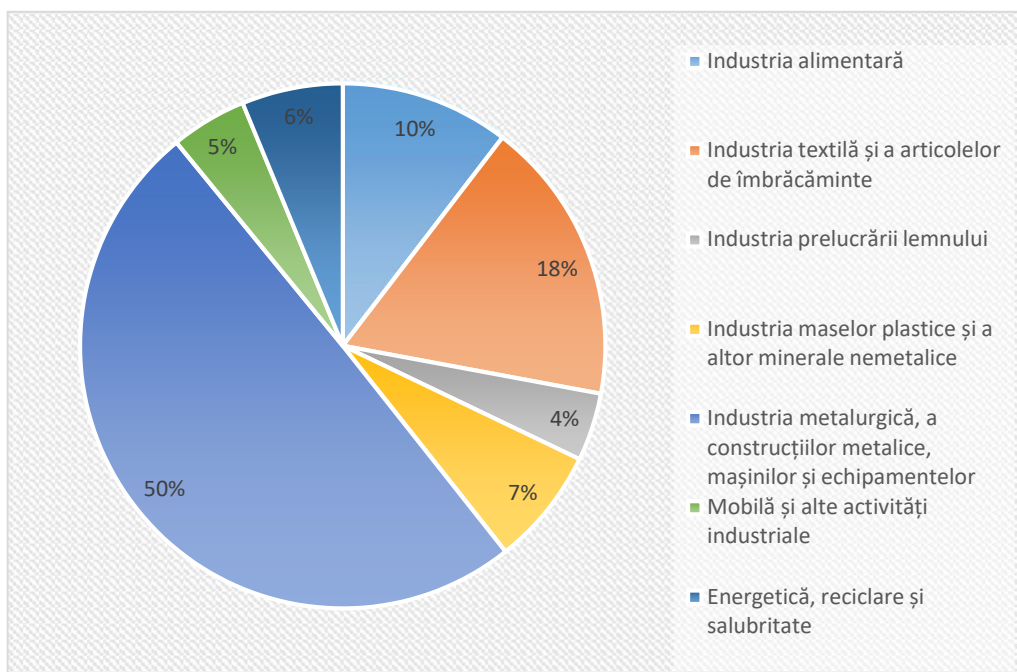


Figura 18 - STRUCTURA ACTIVITĂȚILOR INDUSTRIALE, ÎN FUNCȚIE DE NUMĂRUL DE SALARIAȚI A FIRMELOR, PE RAMURI ALE INDUSTRIEI, ÎN ANUL 2018

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

În orașul Balș, industria extractivă nu este dezvoltată, astfel, nicio întreprindere din sub-sectorul respectiv nu este prezentă pe piață.

La nivelul anului 2018, industria alimentară întrunea 7 întreprinderi. Cea mai mare firmă din sub-sectorul respectiv era *SC VEL PITAR SA*, cu o cifră de afaceri de peste 10 milioane de lei și peste 50 de angajați. Industria alimentară înregistra 10% din angajați și 13% din cifra de afaceri a sectorului industrial.

Industria textilă și a articolelor de îmbrăcăminte înregistra un rulaj de circa 3% din cifra de afaceri din sectorul industrial și 18% din numărul de angajați. În total au fost înregistrate 4 firme din industria textilă și 8 firme din fabricarea articolelor de îmbrăcăminte. Cele mai mari firme din sub-sectorul respective erau *SC MASTERTEX SRL*, *SC DAVINO M&V STYLE SRL*, *SC MARCRIS WOMAN LIVTEX SRL*. Acestea realizează mai ales produse în sistem lohn, cu o valoare adăugată redusă și cu un nivel de salarizare a personalului pe măsură.

În industria prelucrării lemnului erau prezente 4 întreprinderi, care generau 5% din cifra de afaceri a sectorului industrial și ofereau 4% din locurile de muncă din sectorul respectiv. Cifra de afaceri înregistrată în acest sub-sector era de peste 6 milioane lei, iar numărul de salariați – 33. Dintre firmele mai importante, amintim: *SC PROD ENERGY FOTOVOLTAIC SRL*, *SC TEXAS SRL*.

Industria maselor plastice și a altor minerale nemetalice înregistra 57 de angajați în 8 firme, cu o cifră totală de afaceri de 8,8 mil. Lei. Cei mai mari angajatori din domeniu erau: *SC TOP PLAST SRL* și *BABY MAGIC IMPEX SRL*.

Firmele din industria mobilei și alte activități industriale înregistrau 37 de angajați (5% din sectorul industrial) și o cifră de afaceri de circa 3.3 mil lei (2%). Cele mai mari firme din domeniu erau: *SC ARTICUS SRL* și *SC ARTICUS COMPLEX SRL*, care aveau drept obiect al activității producerea mobilei.

Nr. Crt	Nume	Obiect de activitate
1	INTERNATIONAL AUTOMOTIVE COMPONENTS GROUP SRL	Fabricare de piese și accesorii pentru autovehicule
2	SC VEL PITAR SA	Fabricare pâinii, prăjiturilor și a produselor de patiserie
3	SC MASTERTEX SRL	Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte
4	SC SUBANSABLURI MATERIAL RULANT SA	Repararea articolelor fabricate din metal
5	SC DAVINO M&V STYLE SRL	Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte
6	BABY MAGIC IMPEX SRL	Fabricarea articolelor din material plastic
7	SC TOP PLAST SRL	Fabricarea articolelor din material plastic
8	MILENIUM FASHION HARMONY SRL	Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte
9	SC TEXAS SRL	Taierea și rindeluirea lemnului
10	SC TALIA XXL PRODCOMIXT SRL	Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte

Tabel 1 - Topul angajatorilor din sectorul industrial, în orașul Baș, în 2018
Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

Industria metelurgică și cea constructoare de mașini și echipamente înregistra cea mai mare pondere în totalul cifrei de afaceri a firmelor industriale (65%) și din totalul de angajați din ramura respectivă (50%).

Totuși, aceste date trebuie privite și analizate cu o acuratețe, în contextul în care cel mai mare angajator de pe piață *INTERNATIONAL AUTOMOTIVE COMPONENTS GROUP SRL*, care producea componente auto pentru interior și oferea peste 350 de locuri de muncă a fost desființată la începutul anului 2020. De asemenea, au dispărut și alte firme importante de pe piață, precum *SC TERMEX SA*, *SC INSTIRIG SA*, *SC SMR SA* etc. În total, peste 2.500 de locuri din industria orașului au dispărut doar în ultimul deceniu.

Nivelul de salarizare al forței de muncă este în creștere, dar se menține sub media națională, mai ales din cauza ponderii ridicate a ocupării de la nivel local în activități care sunt sensibile la creșterea costurilor asociate forței de muncă (precum industria prelucrătoare, construcții), în defavoarea activităților cu valoare adăugată ridicată, aspect care favorizează migrarea tinerilor absolvenți de studii superioare.

Astfel, observăm că la nivelul orașului, activitatea industrială se află într-o stare de declin, deși în urmă cu 10 ani au fost efectuate investiții străine în sectorul producției. Totuși, faptul că activele fostelor

întreprinderi mari sunt încă parțial utilizabile, că drumul expres Craiova-Pitești va fi finalizat curând și că activitatea fabricii Ford de la Craiova a continuat să crească chiar și pe durata pandemiei, orașul Balș ar putea redeveni o destinație atractivă pentru investitorii din domeniul industrial.

I.3.3 Construcții, Servicii și Comerț

Sectorul construcțiilor

Conform INS, la nivelul anului 2018, în sectorul construcțiilor erau prezente 49 de firme, care antrenează peste 160 de angajați și înregistrau o cifră de afaceri totală de 132 mil. lei (2,2% din totalul cifrei de afaceri a întreprinderilor din oraș). În același context, este important să menționăm că doar 6 firme erau de dimensiune mică (10-49 angajați), restul fiind microîntreprinderi, în mare parte fiind întreprinderi individuale sau familiale.

La recensământul din 2011, un număr de 634 de persoane erau ocupate în sectorul construcțiilor. Totuși, diferența așa mare față de anul 2018 este explicată și prin ocuparea informală în acest sector, întrucât nu toate persoanele ocupate în construcții, aveau statut de angajat sau salariat. Dintre firmele locale mai importante din sectorul construcțiilor, remarcăm: *SC DAPO SKAY CONSTRUCT SRL*, *SC EXPERT PAVIMENT SRL*, *EXPERT CONSTRUCT SRL* etc. Piața construcțiilor din oraș nu poate susține dezvoltarea acestui sector, context în care firmele locale vor trebui să caute lucrări în alte zone din țară, care sunt mai dinamice din perspectiva investițiilor publice, a construcțiilor rezidențiale, utilizând totuși forță de muncă din Balș.

Pe de altă parte, creșterea așteptată a volumului investițiilor publice poate avea un efect multiplicator și asupra investițiilor finanțate din alte surse, precum și un rol de catalizator asupra creșterii economice la nivelul comunității, inclusiv asupra dezvoltării sectorului construcțiilor.

Comerțul

În anul 2018, sectorul comerțului reunea 152 de întreprinderi cu un total de 609 salariați și o cifră de afaceri de 339,4 mil. lei (58% din totalul cifrei de afaceri a întreprinderilor din oraș). În acest sector remarcăm o firmă mijlocie *SC EUROGENETIC SRL* (comerț cu amănuntul al carburanților), cu o cifră de afaceri de 185 milioane lei și peste 165 de angajați, care are însă 18 puncte de lucru, inclusiv în județele învecinate. Ca și în sectorul construcțiilor, în sectorul comerțului activează foarte multe microîntreprinderi (bar, magazin, întreprinderi familiale sau individuale), numărul întreprinderilor mici (cu peste 10 salariați) fiind de doar 12. Sectorul comerțului acoperă nevoile casnice și uzuale ale cetățenilor (alimentare, magazin de construcții, benzinării, farmacie, baruri etc). Ultimii ani au adus mari transformări în comerțul local, pe fondul construcției magazinelor Lidl, Penny Market, Pepco, Jysk – care au acaparat rapid o cotă mare de piață la nivel local. Totuși, puterea de cumpărare redusă a populației, ca și apropierea de un oraș mare, cu centre comerciale de mari dimensiuni, face puțin probabil dezvoltarea intensă a comerțului în oraș.

Transporturi

În sectorul transporturilor activau 56 de întreprinderi, cu un total de 316 angajați și o cifră de afaceri de 77,5 milioane lei (13,2% din totalul cifrei de afaceri). În acest sector a fost înregistrată o singură firmă medie - *SC ELITUR TRANS SRL*, cu 122 de angajați și cifră de afaceri de 32 milioane lei. Din numărul total de întreprinderi, doar 6 erau de dimensiuni mici (10-49 angajați), cea mai importantă fiind *SC GRIG EMY*

KIMTRANS SRL, restul fiind microîntreprinderi. Acest sector s-a dezvoltat în ultimii ani, mai ales în ceea ce privește transporturile internaționale de persoane și mărfuri, efect direct al emigrației masive a forței de muncă, dar și a creșterii exporturilor și importurilor României. O dată cu finalizarea lucrărilor la drumul expres Craiova-Pitești, care va asigura conexiunea rapidă cu Capitala, dar și cu Portul Constanța, precum și cu dezvoltarea fabricii Ford de la Craiova, sectorul logistic din zona Olteniei are perspective favorabile de creștere.

Alte servicii

În oraș, au fost înregistrate 20 de întreprinderi din categoria restaurantelor și a alimentației publice, 4 întreprinderi în domeniul IT&C, 3 întreprinderi în domeniul tranzacțiilor imobiliare, 25 întreprinderi în domeniul activităților profesionale, științifice și tehnice, 5 întreprinderi în domeniul activităților administrative și suport, 2 întreprinderi în învățământ, 5 întreprinderi în domeniul asistenței sociale și sănătății, 3 întreprinderi în domeniul cultural-recreativ, și 16 întreprinderi cu alte activități de servicii (saloane de înfrumusețare, spălătorii, etc.). În total, acestea însumau 182 de salariați și o cifră de afaceri de 12,1 mil. lei (2% din totalul cifrei de afaceri a întreprinderilor din oraș). Ca și în cazul comerțului, perspectivele de dezvoltare a sectorului de servicii sunt strânse legate de puterea de cumpărare a populației orașului, care este scăzută. Totuși, dezvoltarea sectorului de servicii online face ca unii comercianți sau prestatori de servicii să nu mai fie nevoiți să se amplaseze în imediata proximitate a clienților, ca în trecut, ceea ce reprezintă o provocare, dar și oportunitate pentru Balș.

Per ansamblu, se observă ponderea mai redusă a serviciilor cu valoare adăugată ridicată, care ar implica și un nivel mai înalt de salarizare. Ca o concluzie, infrastructura de afaceri și oferta de servicii de sprijin ar trebui dezvoltate la nivelul orașului în special pentru mici întreprinzători locali, cum sunt tinerii expuși riscului de migrație, în vederea creșterii ratei antreprenoriatului și a ofertelor de muncă.

I.3.4 Forța de muncă

Conform datelor de la recensământul din 2011, în orașul Balș erau înregistrate 7.463 de persoane active economic, ceea ce reprezenta 41% din populația totală a orașului. Dintre aceștia, circa 6.400 (35% din populația totală) erau efectiv ocupați într-o activitate economică. De partea cealaltă, 1.050 (5,7% din populația totală, respectiv 14% din populația activă) de persoane aveau statut de șomeri (395 în căutarea primului loc de muncă și 655 în căutarea unui alt loc de muncă). Acestor categorii, li se adaugă un număr de 3.442 (19%) de pensionari, 2.878 de elevi și studenți (16%), 1.968 (11%) de persoane întreținute (mai ales copii de vârstă preșcolară, persoane cu dizabilități etc), 1.633 (9%) de persoane casnice și 780 (4%) persoane cu alt statut economic. Astfel, observăm o pondere relativ ridicată a persoanelor casnice, întreținute și a șomerilor, care deși aveau vârstă de muncă, din diverse motive nu lucrau. Rata de angajare a persoanelor era sub media municipiilor Caracal și Slatina, însă peste media unor orașe mici din județ, precum: Corabia, Drăgănești-Olt, Potcoava.

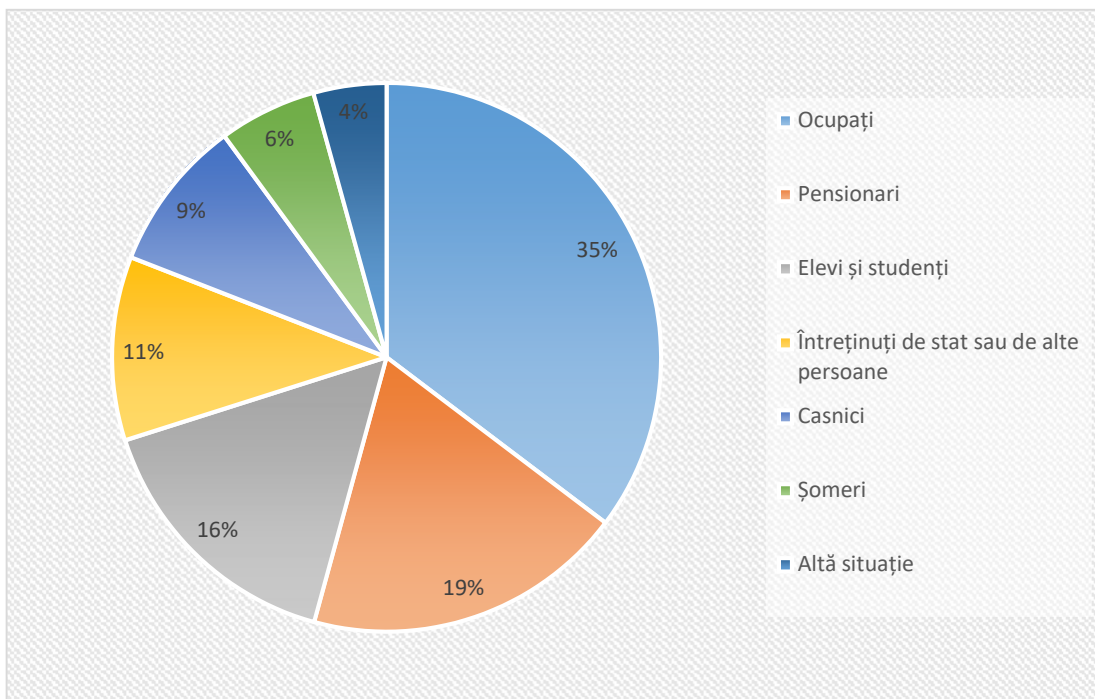


Figura 19 - OCUPAȚIA PRINCIPALĂ A POPULAȚIEI STABILE DIN ORAȘUL BALȘ, LA RECENSĂMÂNTUL DIN 2011

Sursa: INS. RGPL 2011

Din numărul total al persoanelor ocupate, doar 5.837 aveau statut de salariat/angajat (sub 32% din populația totală și 78% din populația activă), 19 erau angajatori (patroni), 997 lucrau pe cont propriu (de ex. meseriași în construcții, comercianți etc.), 214 erau lucrători familiali neremunerați (activi mai ales în agricultura de subsistență). Persoanele din ultima categorie sunt expuse fenomenului de sărăcie, în contextul în care aceștia nu au un venit lunar stabil și cert.

Cu referire la domeniul în care era ocupată forța de muncă, datele recensământului scoteau în evidență o pondere de 29% a persoanelor antrenate în industrie, 20% în agricultură, 21% în servicii publice. În sectorul comerțului erau ocupate 11%, în cel al serviciilor private 7%, iar în construcții – 9%. Observăm că în sectorul public sunt antrenate mai multe persoane decât în sectorul comerțului și al serviciilor private împreună, ceea ce vorbește despre prezența puternică a instituțiilor publice (spital, școli, licee, primărie etc.) pe piața forței de muncă, acestea plătind, de altfel, și cele mai mari salarii din oraș. În același context, prin prisma acestor date observăm caracterul industrial al orașului de la acel moment, dar și ocuparea ridicată în agricultura informală, de subsistență, explicabilă prin faptul că o parte din populația orașului trăiește în enclave rurale încorporate teritorial (de ex. Teiș, Româna, Corbeni, Spineni, Măinești).

Datele recensământului din anul 2022 vor fi disponibile doar la finalul anului 2023, însă este de așteptat ca acestea să indice o scădere a forței de muncă active în oraș, cu precădere în sectorul industrial, concomitent cu o creștere a fenomenului migrației / navetismului forței de muncă, mai ales către unitățile economice, indiferent de profil, din Craiova.

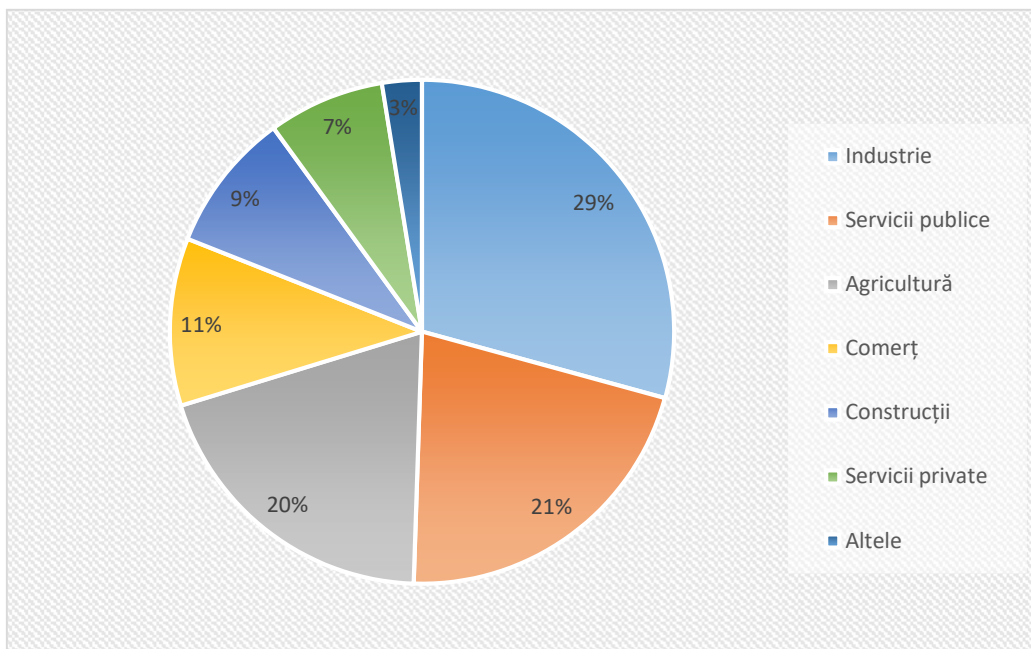


Figura 20 - STRUCTURA POPULAȚIEI OCUPATE DE LA NIVELUL ORAȘULUI BALȘ, PE PRINCIPALELE ACTIVITĂȚI ECONOMICE, LA RECENSĂMÂNTUL DIN 2011

Sursa: INS. RGPL 2011

Din punct de vedere al categoriilor de ocupații, forța de muncă a orașului are o structură diversificată. Astfel, cele mai mari ponderi erau înregistrate de către muncitorii calificați și operatorii industriali – care totalizează 31% din forța de muncă, cifră explicabilă prin caracterul puternic industrializat din perioada comunistă). Peste un sfert (28%) din forța de muncă locală are un nivel de calificare peste medie (postliceal, superior), aceasta activând mai ales în sectorul serviciilor publice (administrație, apărare, învățământ, sănătate). Totuși, un număr redus de persoane erau conducători, funcționari administrativi sau superiori (doar 2% ocupă funcții de conducere). Circa 16% din forța de muncă era reprezentată de lucrătorii în servicii, procent relativ redus raportat la faptul că acest sector domină peisajul economic al întregii Europe în prezent. Situația cea mai problematică se înregistra însă în ceea ce privește procentul de 25% al forței de muncă necalificate, reprezentată de lucrători agricoli care au doar experiență practică, respectiv de muncitori necalificați (prezenți mai ales în domeniul construcțiilor). Aceștia reprezintă categorii vulnerabile pe piața muncii, cu perspective reduse de mobilitate profesională, fără a trece printr-un proces de formare / calificare.

Per ansamblu, structura actuală a forței de muncă face din Balș o destinație atractivă mai ales pentru sectorul industriei, construcțiilor și, eventual, a transportului și logisticii.

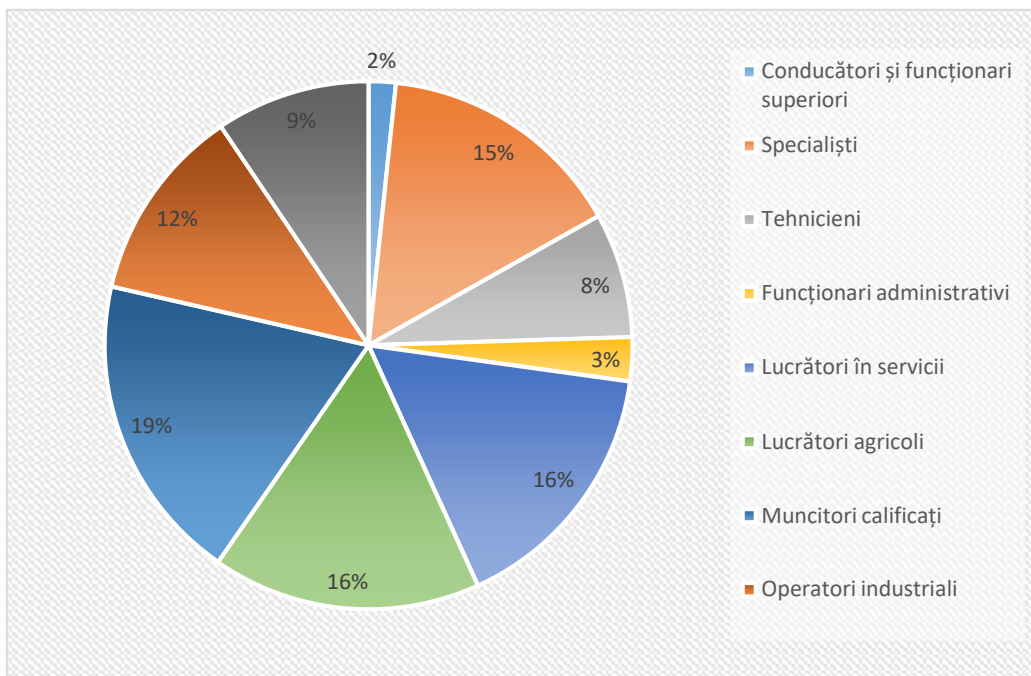


Figura 21 - STRUCTURA POPULAȚIEI OCUPATE DE LA NIVELUL ORAȘULUI BALȘ, PE PRINCIPALELE CATEGORII DE OCUPAȚII, LA RECENSĂMÂNTUL DIN 2011

Sursa: INS. RGPL 2011

În 2011, din totalul locuitorilor cu vârsta de peste 10 ani, 39% aveau studii liceale și postliceale absolvite, 17% studii profesionale, în timp ce doar 14% absolviseră o facultate. În schimb, 47% dintre locuitori absolviseră maxim 8 clase, fiind vorba mai ales de pensionari care au activat în sectorul agricol, muncitori necalificați, respectiv tineri încă angrenați în procesul educațional. Nivelul redus de instruire reprezintă, mai ales în cazul persoanelor adulte (trecute de 40-45 de ani) cu studii primare sau gimnaziale, o problemă majoră în ceea ce privește accesul pe piața muncii. În limba unei calificări, aceștia pot aspira cel mult la munci necalificate în diferite ramuri (agricultură, construcții, servicii de pază, curățenie etc.), cu un nivel de salarizare foarte scăzut. Până și accesul în sfera industriei este problematic pentru aceștia, activitățile fiind tot mai tehnologizate și impunând utilizarea de personal calificat. Prin urmare, multe dintre aceste persoane au îngroșat rândurile celor care au plecat în străinătate, a șomerilor și a asistaților sociali.

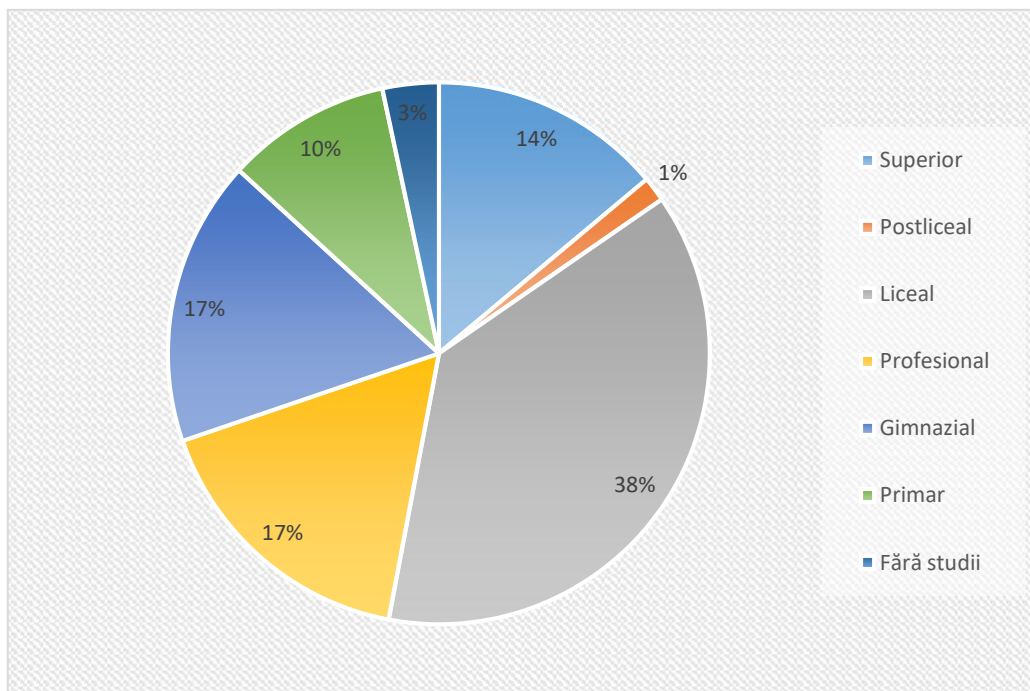


Figura 22 - STRUCTURA POPULAȚIEI STABILE CU VÂRSTA DE PESTE 10 ANI DIN ORAȘUL BALȘ, DUPĂ NIVELUL STUDIILOR ABSOLVITE, LA RECENSĂMÂNTUL DIN 2011

Sursa: INS. RGPL 2011

În dinamica intervalului 2008-2018, numărul mediu de salariați din orașul Balș a cunoscut unele fluctuații (generate inclusiv de metodologia utilizată de INS), însă sub spectrul unei tendințe generale descrescătoare. În anul 2018, la nivel local existau circa 3.400 de locuri de muncă, cu 40% mai puține decât în 2008. Luând în calcul ultimele evoluții, legate mai ales de închiderea fabricii IAC, numărul acestora a scăzut probabil la circa 3.000 în anul 2020.

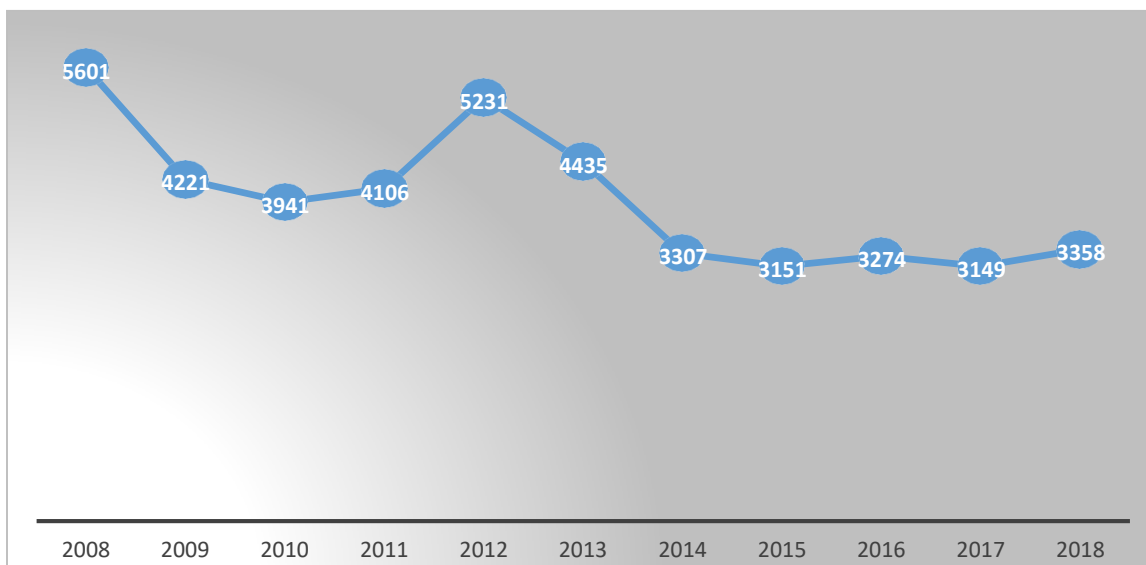


Figura 23 - NUMĂRUL MEDIU DE SALARIAȚI DIN ORAȘUL BALȘ, ÎN PERIOADA 2008-2018

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

Conform INS, în orașul Balș, în luna aprilie 2020 au fost înregistrați 297 de șomeri, o valoare aproape dublă față de anul 2017, dar în descreștere față de anul 2019. Aceste valori nu reflectă în întregime fenomenul șomajului în oraș, deoarece în evidențele respective sunt cuprinși doar șomerii care erau înregistrați la AJOFM în vederea obținerii unor beneficii sociale. După cum am menționat anterior, în orașul Balș există sute de persoane întreținute sau casnice, sau lucrători în propriile gospodării, fără o remunerare salarială, unii dintre ei fiind astfel antrenați în economia subterană (informală) și expuși fenomenului de sărăcie. Dovadă stă faptul că în anul 2011, peste 1.000 de cetățeni au declarat recenzorilor că sunt șomeri, deși doar 300 erau înscriși la agenția locală de ocupare.

Sistarea activității marilor întreprinderi industriale din oraș din perioada post-recensământ nu s-a reflectat în numărul de șomeri oficiali, cauzele fiind multiple: migrația externă a forței de muncă disponibilizate; creșterea navetismului forței de muncă către alte centre urbane din regiune (de ex. Craiova, Slatina); îmbătrânirea demografică (foștii angajați ai întreprinderilor comuniste au atins deja, într-o proporție covârșitoare, vârsta de pensionare la peste 30 de ani de la Revoluție).

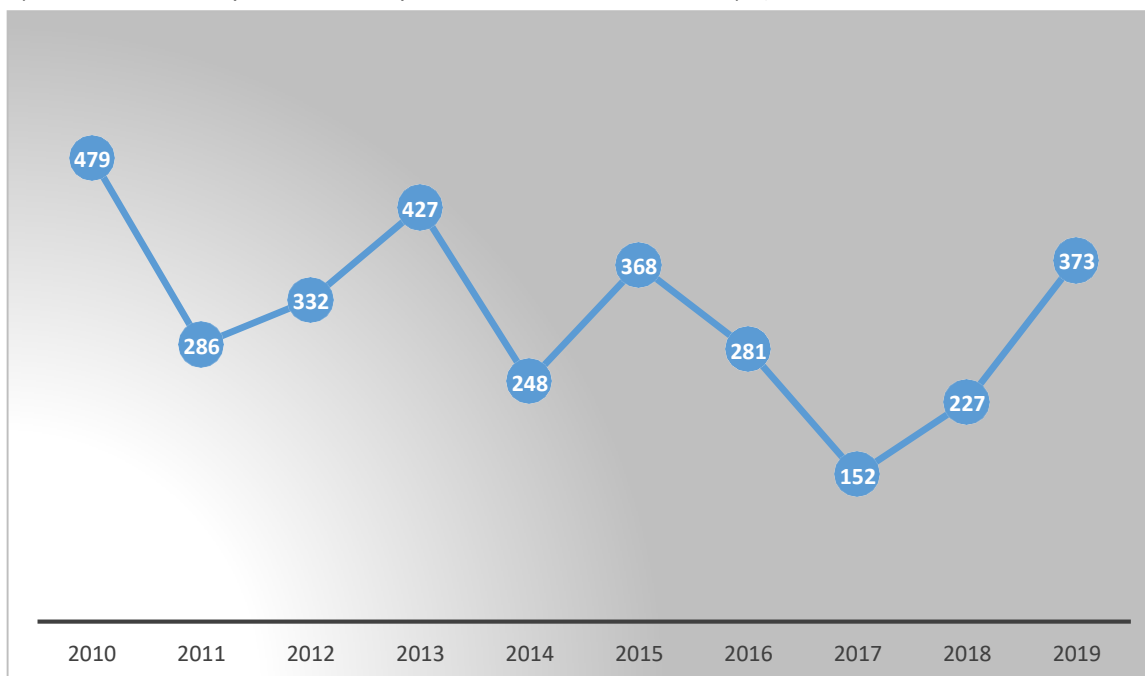


Figura 24 - NUMĂRUL MEDIU ANUAL DE ȘOMERI DIN ORAȘUL BALȘ, ÎN PERIOADA 2010-2019

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

În luna aprilie 2020, INS estima o pondere de doar 2,1% a șomerilor în totalul resurselor de muncă ale orașului, sub media județeană de 3,1%, dar peste media municipiilor Slatina și Caracal. În dinamică, acest indicator are variații asemănătoare cu numărul mediu anual de șomeri, cea mai mică valoare fiind înregistrată în anul 2017, ulterior înregistrându-se un ritm de creștere accentuat.

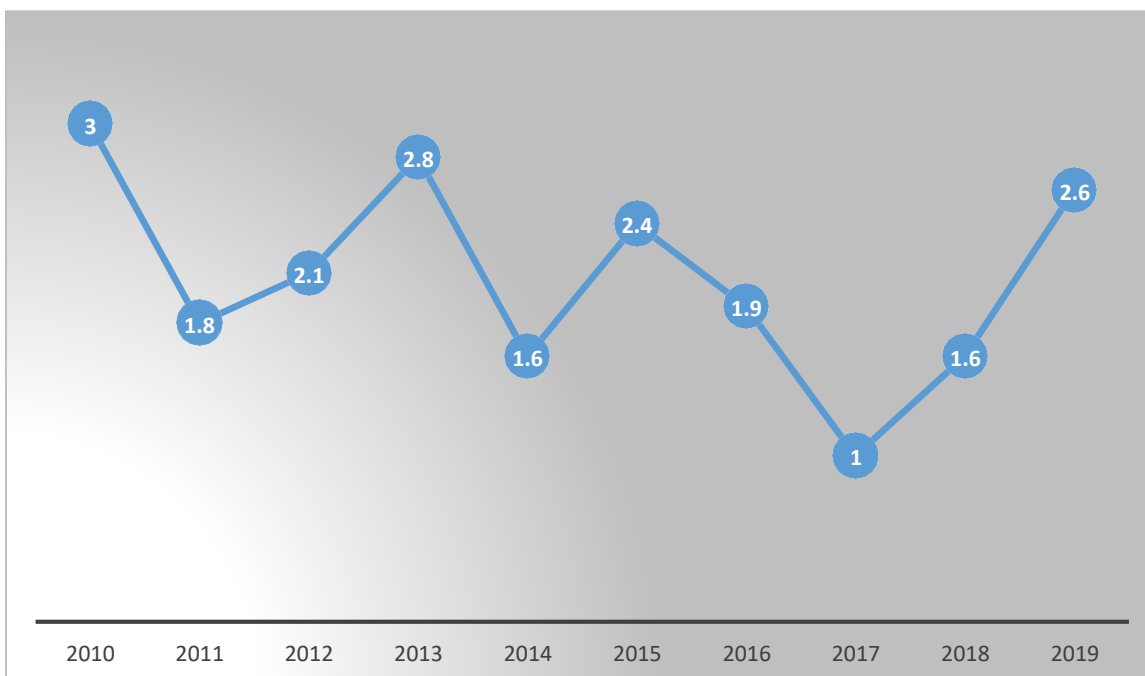


Figura 25 - PONDERRA ȘOMERILOR ÎNREGISTRAȚI ÎN TOTALUL RESURSELOR DE MUNCĂ DIN ORAȘUL BALȘ, ÎN PERIOADA 2010-2019

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

În ceea ce privește navetismul, conform recensământului din 2011, în orașul Balș au fost înregistrate circa 1.080 de persoane care făceau naveta în alte localități, ceea ce reprezenta 16,8% din totalul persoanelor ocupate. Dintre aceștia, 786 efectuau naveta în interiorul țării, preponderent în orașele: Craiova (364), Slatina (190), București (116), respectiv 295 efectuau naveta în exteriorul țării, principalele destinații fiind: Italia (151), Spania (90), Franța (10) etc. În mod evident, în cazul destinațiilor externe sau a Bucureștiului vorbim mai degrabă despre migrație pe perioadă determinată și nu de navetismul zilnic, posibil doar pe distanțe mai mici (Craiova, Slatina).

În același context, în 2011 orașul Balș înregistra un număr de 1.831 de navetiști care veneau aici la muncă din alte localități, fiind înregistrat astfel un bilanț pozitiv de 751 de persoane al mobilității forței de muncă (navetiști intrați în oraș versus navetiști plecați din oraș). Navetiștii care ajungeau în Balș, proveneau în mare parte din următoarele localități: Craiova (122), Slatina (74), Bobicești (283), Bârza (223), Pârscoveni (136), Voineasa (112) etc. Astfel, la nivelul orașului Balș au fost înregistrați nu doar navetiști din comunele din imediată proximitate a orașului, dar și din alte orașe, mai mari decât Balș, cel mai probabil activi în sectorul serviciilor publice.

Dinamicile din ultimii ani, legate mai ales de dispariția celor mai importanți angajatori din industrie, a condus la inversarea balanței, fiind de așteptat că numărul bălșenilor care lucrează în alte localități să fie în prezent mai ridicat decât cel al persoanelor care vin la lucru în oraș. Acest lucru a însemnat o reducere semnificativă a rolului teritorial al orașului pentru zona de nord-vest a județului Olt.

I.4 ACCESIBILITATEA ȘI INFRASTRUCTURA DE TRANSPORT

I.4.1 Accesibilitatea orașului Balș

Pe căi rutiere, orașul Balș se bucură de o accesibilitate sporită și favorabilă, datorită traversării acestuia de către un drum național (DN 65), care are și statut de drum european (E 574). Acestea se află într-o stare foarte bună și traversează orașul Balș pe direcția est-vest, pe o lungime ce depășește 5 km (str. Nicolae Titulescu și str. Nicolae Bălcescu – principalele artere rutiere ale orașului). E574 (DN 65) este un drum cu două benzi de circulație denumită Str. Nicolae Titulescu de la intrarea în oraș până la podul peste râul Olteț și Str. Nicolae Bălcescu de la râul Olteț până la ieșirea spre Slatina (est). Tranzitarea zilnică a orașului de peste 10.000 de vehicule este una dintre cele mai mari probleme și provocări ale localității, antrenând poluarea aerului, zgomot, risc sporit de accidente, degradări ale carosabilului, clădirilor etc.

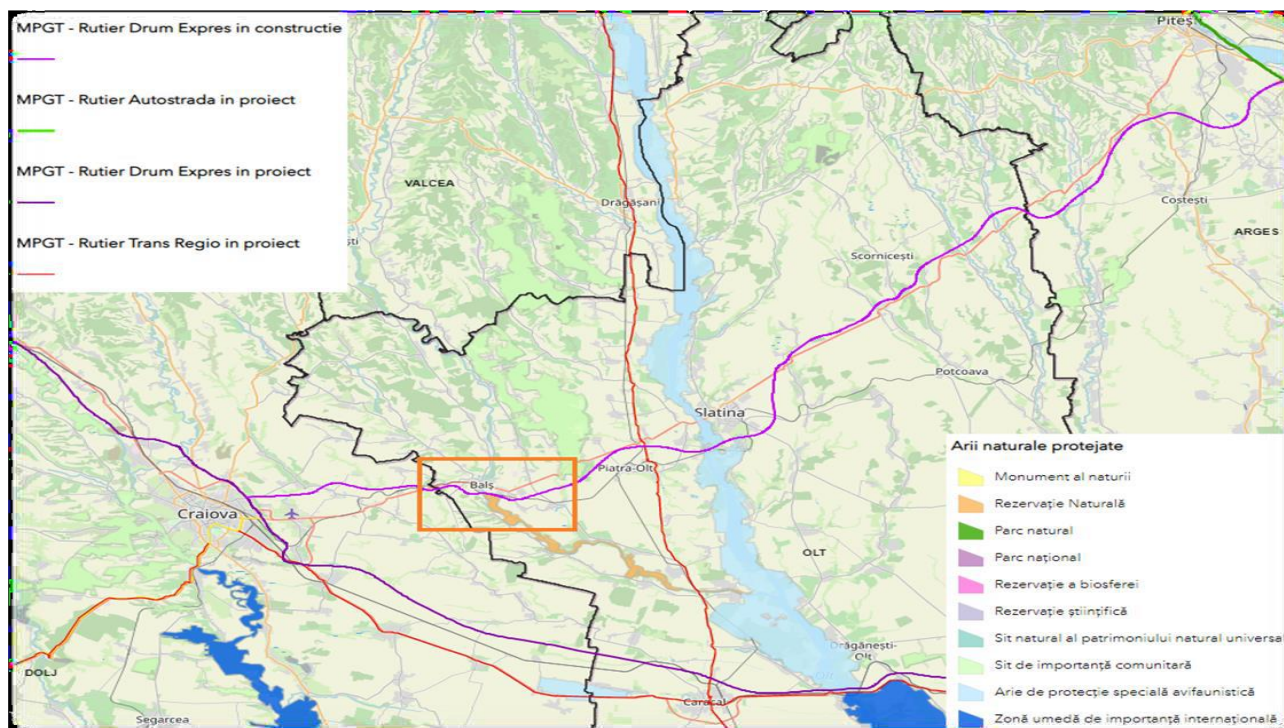


Figura 26 - PLAN DE ÎNCADRARE A ORAȘULUI BALȘ

PRELUARE DIN PMUD BALȘ

Un alt proiect vital în ceea ce privește accesibilitatea rutieră în orașul Balș este centura de ocolire, care se află pe Lotul 1 al Tronsonului 2 al Drumului Expres Craiova-Pitești, dată în funcțiune în anul 2022. Aceasta degreveză o mare parte din trafic pe axa est-vest a orașului și va deschide noi oportunități pentru dezvoltarea economică a orașului Balș.

Conform prevederilor Anexei la Hotărârea Guvernului nr. 1.312/2021 privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 666/2016 pentru aprobarea documentului strategic Master Planul General de Transport al României, drumul expres Pitești – Craiova, care corespunde InterCoridorului de conectivitate C

(Intercoridorul Oltenia) și se suprapune rețelei europene TEN-T Comprehensive, va constitui o axă de desconggestionare a traficului de-a lungul DN65, în special la nivelul orașelor Slatina și Balș.

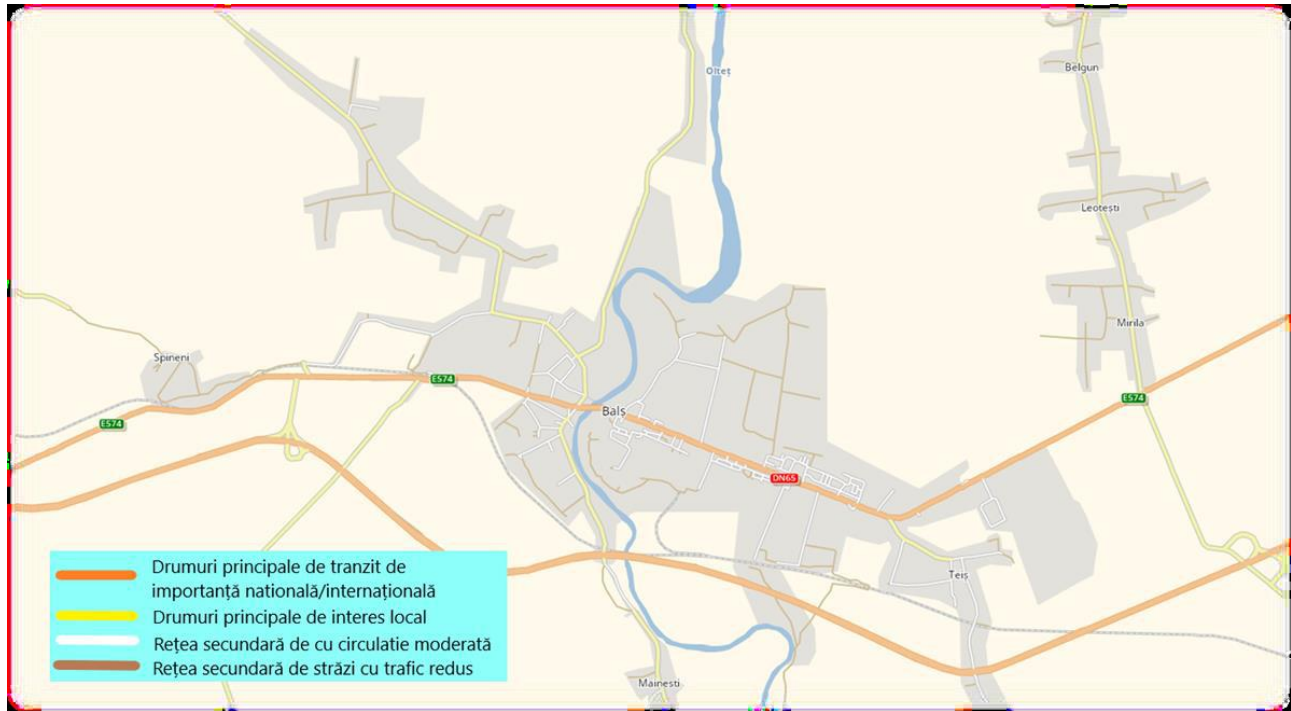


Figura 27 - INFRASTRUCTURA RUTIERĂ A ORAȘULUI BALȘ

PRELUARE DIN PMUD BALȘ

De asemenea, orașul este conectat la două drumuri județene (DJ 643 și DJ 643A), care joacă un rol esențial în susținerea funcției de deservire a orașului, în contextul în care asigură legătură cu majoritatea comunelor din partea de vest a județului. La marginea teritoriului administrativ al orașului se află DJ 644, care joacă, la rândul său, un rol important în asigurarea legăturii cu localitățile de pe malul stâng al Oltețului, dar și cu municipiul Caracal, un nod important de comunicații. DJ 643A a fost modernizat de CJ Olt cu fonduri europene, prin POR 2007-2013, iar DJ 643 (pe distanța dintre Balș și DN 64) este în curs de reabilitare cu fonduri din POR 2014-2020, la care se adaugă un proiect PNDL de amenajare a rampelor de acces la podul peste Olteț de pe teritoriul orașului. Restul drumurilor (DJ 644 și DJ 643 – între Balș și limita județului Vâlcea) au beneficiat de unele lucrări de reabilitare pe anumite porțiuni, cu fonduri de la bugetul CJ, fără a fi însă obiectul unor lucrări complexe de modernizare. DJ 644 va fi parțial relocat în zona Brăneț pentru a amenaja nodul de acces Balș Est la Drumul Expres Craiova-Pitești.

Recent, CJ Olt a preluat și un fost drum de exploatare care leagă orașul Balș și comuna Bobicești de stația de transfer a deșeurilor Balș, acesta devenind DJ 644B și fiind în curs de modernizare cu fonduri proprii.

Rețeaua de drumuri comunale cuprinde DC 1A, DC 154A și DC 155, acestea aflându-se în administrarea UAT oraș Balș:

- DC 1A Balș – Spineni, este un drum de importanță locală, care face legătura între zona de suburbie a orașului (comuna Spineni) și zona centrală a orașului. Acesta a fost modernizat recent prin PNDL

și se află într-o stare bună, lucrările incluzând și construirea unui pod nou.

- DC 154A, care asigură legătura cu localitățile Popânzălești, Voineasa și Blaj, intersectându-se ulterior cu DJ 643. Acest drum se află într-o stare mediocră (este betonat), necesitând investiții de modernizare. În apropiere de intersecția cu DN 65, acest drum va fi relocalat pentru a deservi nodul rutier Bârza Nord al Drumului Expres Craiova-Pitești.
- DC 155 – care traversează localitățile Balș – Teiș – Barza – Brăneț (DJ 644). Acesta oferă accesul către localitatea componentă a orașului – Teiș și comunele din imediată apropiere, fiind unul de importanță locală. Drumul este betonat (exceptând tronsonul asfaltat de pe teritoriul orașului) și traversează calea ferată Slatina – Balș.

Pe căi aeriene, accesul în orașul Balș are loc prin intermediul Aeroportului Internațional Craiova (18km). Acesta oferă curse regulate către Italia, Spania, Franța, Germania, Marea Britanie, Israel, Belgia, respectiv curse charter către Turcia, deservind mai ales localnicii care lucrează în străinătate și pe cei care pleacă în vacanțe. Transferul către aeroportul din Craiova, recent modernizat, este unul facil, existând mai multe curse regulate de autobuz/microbuz, cu o durată a deplasării de circa 20 de minute. De asemenea, există un operator care oferă transfer la Aeroportul Internațional "Henri Coandă" Otopeni, cu un număr de 11 curse pe zi, durata călătoriei fiind de aproape 3 ore, iar costul de 80 lei/dus.

Din punct de vedere feroviar, accesul se efectuează prin intermediul căii ferate secundare Craiova-Slatina-Pitești, în oraș existând o stație CFR, încă din 1875. În prezent, pe această linie, circulă 10 perechi de trenuri Regio și Inter-Regio (IR) în diverse direcții: Craiova, Piatra Olt, Slatina, Pitești, Sibiu, București. Călătoria cu trenul până în Craiova și Slatina, în varianta cea mai rapidă, durează 30 de minute, ceea ce face acest mijloc de transport competitiv în raport cu deplasarea cu autoturismul/autocarul. În contextul creșterii ratei navetismului forței de muncă locale către Craiova și Slatina, gara poate deveni un nod intermodal important. Starea actuală a clădirii, a peroanelor și a spațiilor conexe este una mediocră.

I.4.2 Mobilitatea în interiorul orașului Balș

În anul 2018, INS estima o lungime totală de 55km a rețelei stradale a orașului Balș, dintre care 47 km erau străzi orașenești modernizate (asfaltate, betonate sau străzi îmbrăcate cu piatră fasonată).

Străzile orașului Balș sunt următoarele: Strada Bradului, Strada Cometa, Strada Viilor, Strada Stejarului, Strada Macului, Strada Zambilelor, Strada Anton Pann, Strada Câmpului, Strada Oltețului, Strada Pietrișului, Strada Olarilor, Strada Cuza Vodă, Strada Salcânilor, Strada Nufărului, Strada Chiliei, Strada Măinești, Strada Turda, Strada 1 Mai, Strada Spineni, Strada Crinilor, Strada 9 Mai, Strada Ion Creangă, Strada Teiș (DC 155), Strada Răsăritului, Strada Plopului, Strada Frații Buzești, Strada Trandafirilor, Strada Lalelelor, Strada Mihail Drumeș, Strada Libertății, Strada Popa Șapcă, Strada Mărășești, Strada 1 Decembrie, Strada Bujorului, Strada Depozitelor, Strada Tudor Vladimirescu (DJ 643A), Strada Mihai Viteazul (DJ 643), DC 1A, DC 154A, Strada Ciocârliei, la care se adaugă alei carosabile.

După cum s-a menționat mai sus, orașul este traversat de către un drum național (DN 65), cu statut de drum european (E 574) și care servește ca străzi urbane, respectiv străzile Nicolae Bălcescu și Nicolae Titulescu.

Între anii 2016-2020, au fost reabilitate și modernizate cu fonduri de la bugetul local: str. 1 Mai, str. Cuza

Vodă, str. Pietrișului, str. Câmpului, str. Turda, str. Anton Pann, str. Viilor, str. Măcesului, str. Popa Șapcă, str. Prelungire Petre Pandrea, str. Salcânilor, Str. Macului, Str. Plopului, Str. Crinilor, Str. Luncii, Str. 1 Decembrie, Str. Bradului, Str. Zambilelor, Str. Frații Buzești, Str. Depozitelor etc. De asemenea, a fost construit un drum de interes local adiacent Str. Chiliei, au fost reabilitate trotuare pe ambele părți ale Str. Nicolae Titulescu etc.

Starea trotuarelor este satisfăcătoare doar în zona Orașului Nou, unde a fost derulat un proiect european cu fonduri POR 2007-2013 pentru regenerare urbană, respectiv pe str. Nicolae Titulescu și alte câteva străzi centrale. În cazul celorlalte străzi, trotuarele fiind sunt degradate, fie lipsesc (în unele cazuri chiar din cauza profilului străzii). La nivelul orașului Balș, conform răspunsurilor înregistrate în timpul desfășurării interviurilor privind mobilitatea populației, aproape 60%, dintre respondenți au declarat că se deplasează în mod frecvent pe jos, iar pietonii sunt parțial nemulțumiti de ponderea spațiului dedicat mersului pe jos, așa cum rezultă din chestionarea populației.

De asemenea, în orașul Balș piste pentru bicicliști, ca și centrele de închiere a acestora, lipsesc, fiind totuși planificate investiții în acest sens în următorii ani. În acest context, bicicliștii și chiar pietonii sunt nevoiți să se deplaseze pe marginea carosabilului, crescând riscul de implicare a acestora în accidente rutiere.

Odată cu eliminarea traficului de tranzit care este preluat de șoseaua ocolitoare de pe Lotul 1 al Tronsonului 2 al Drumul Expres Craiova-Pitești, Orașul Balș are premiza unui grad ridicat de accesibilitate pentru biciclete, datorită drumului național DN65 ce traversează și secționează orașul și care, împreună cu trotuarele aferente ar putea, în lipsa traficului greu să constituie o bază bună de plecare pentru realizarea unor piste de biciclete fiabile. Distanțele relativ mici între cartiere rezidențiale și instituții de învățământ, alte instituții publice și servicii, precum și zonele industriale vor face ca în cea mai mare perioadă a anului, bicicleta să fie unul din mijloacele de transport cele mai utilizate în orașul Balș.

De asemenea, conform PMUD Balș, bicicletele îmbunătățesc calitatea aerului, iar trecerea de la condus o mașină la mersul pe bicicletă reduce poluarea aerului. Același lucru se întâmplă și în cazul poluării fonice, care în cazul bicicletelor e minimă. Mersul pe bicicletă permite accesul la mai multe opțiuni legate de locurile de muncă, dar și la activitățile recreative. Asigura o deplasare facilă, mai rapidă. Mersul pe bicicletă le aduce beneficii importante și pensionarilor, care pot rămâne, astfel, activi din punct de vedere social mai mult timp.

Inclusiv la nivelul zonelor ansamblurilor de locuit ale orașului (spre exemplu, cele din zona centrală, din zona Monument și Monument-Turnuri), starea tehnică deficitară a străzilor, a aleilor de acces la blocurile existente și a trotuarelor, cât și modul de organizare a acestora, conduc la deservirea rutieră și pietonală locală în condiții improprie de siguranță și de confort, dar și fără respectarea condițiilor minime de protejare a mediului și a sănătății locuitorilor. Infrastructura rutieră și pietonală s-au degradat în timp, din cauza traficului, a lipsei investițiilor, dar și urmare a intervențiilor la rețelele de utilități, afectând nivelul de accesibilitate, mobilitate, confort și de siguranță al deplasărilor locuitorilor din zonele ansamblurilor de blocuri, fiind una din problemele prioritare identificate la nivelul orașului, care afectează calitatea vieții cetățenilor.

Numărul de locuri de parcare din oraș este limitat, iar starea tehnică a acestora este similară cu cea a părții carosabile a străzilor și trotuarelor, situație resimțită mai ales la nivelul parcarilor rezidențiale din zona ansamblurilor de locuit sau a celor din jurul unor instituții de interes public.

Accesibilitatea persoanelor cu dizabilități, cărucioare rulante, cărucioare pentru copii, biciclete, trotinete etc la infrastructuri publice continuă să înregistreze deficiențe la nivelul spațiilor publice urbane, trecerilor de pietoni, trotuarelor etc. Rampele lipsesc în multe locuri, iar trecerile pentru pietoni nu sunt iluminate, marcate, semnalizate, semaforizate corespunzător;

Legăturile de toate felurile (rutiere, pietonale și velo) sunt deficitare între corpul de oraș situat la est, respectiv vest de râul Olteț, existând un singur pod rutier cu o bandă pe sens și două treceri pietonale (practic alipite) peste acest curs de apă, pe str. Nicolae Titulescu. Podul rutier face obiectul unui SF pentru lărgirea acestuia.

În Balș nu se furnizează servicii de transport public local urban, fiind disponibile doar servicii de taxi, deși parcurgerea pe jos a distanței între extremitățile orașului și centru implică, dacă luăm în calcul și cartierele mărginașe, satele componente sau satele aparținătoare (Spineni, Măinești, Româna, Corbeni, Teiș), timpi de deplasare relativ ridicați (mai ales pentru anumite categorii, precum vârstnicii sau elevi) în comparație cu alte orașe de talie similară, cu o structură mai compactă. Astfel, la nivelul orașului au fost:

- demarcate 58 de locuri de așteptare pentru taxi;
- eliberate 58 de autorizații de taxi (în prezent nu se mai eliberează licențe);
- eliberate 40 de autorizații de transport.

Tariful maximal pentru serviciile de taxi este de 2,96 lei/km.

La această dată, nu există o abordare unitară la nivel orășenesc de semnalizare și amenajare a stațiilor de transport în comun, acestea fiind adeseori amplasate în spații amenajate pe pietonale, fără însă a se asigura o accesibilitate optimă pentru persoane cu dizabilități, cărucioare ș.a. (pantă a bordurii, spațiu suficient de acces sub adăpost). De asemenea, prezența unui acoperiș sau adăpost pentru stații și semnalizarea corespunzătoare a liniilor nu este identificată generalizat în centrul orașului. Datorită lipsei dotărilor în spațiu, precum bănci de așteptare, tabel orar ș.a. s-a recurs în unele situații la soluții ad-hoc, impropii.

De asemenea, în orașul Balș nu este amenajată nicio autogară, ci doar o stație de îmbarcare/debarcare pe Str. Petre Pandrea (în spatele BCR), operatorii de curse regulate oprind în diferite locuri improvizate de pe axa est-vest (Benzinăria Petrom, Parcare Lidl, Monumentul Eroilor), ceea ce conduce la probleme suplimentare de mobilitate pe acest drum deja suprasolicitat. În plus, lipsa unei autogări moderne descurajează intermodalitatea (transport public-transport pe calea ferată, transport public-transportvelo).

În ceea ce privește vehiculele electrice, al căror număr crește rapid în întreaga țară, la nivel local există o stație publică de încărcare a acestora, insuficientă în contextul obiectivelor de decarbonizare a transportului rutier, de la nivel european și național.

Managementul traficului este asigurat printr-un număr de 10 semafoare inteligente, pe bază de bucle inductive și cu buton pentru pietoni, care asigură undă verde pe întreaga lungime a Str. Nicolae Titulescu. Acest sistem a fost finanțat din fondurile proprii ale CNAIR.

Astfel, principalele probleme și provocări privind mobilitatea în interiorul orașului, care trebuie rezolvate, sunt următoarele:

- Inexistența unui serviciu de transport public în comun;

- Probleme legate de infrastructura rutieră: necesitatea reabilitării acesteia, inclusiv la nivelul zonelor ansamblurilor de locuit ale orașului;
- Necesitatea dezvoltării unei rețele de piste pentru biciclete care să asigure conectivitatea satelor situate în imediata apropiere a orașului precum și legături spre principalii angajatori din zonă;
- Probleme legate de infrastructura pietonală: necesitatea reabilitării și accesibilizării acesteia, inclusiv la nivelul zonelor ansamblurilor de locuit ale orașului;

Un obiectiv viitor stabilit în cadrul prezentului plan este reprezentat de sporirea accesibilității prin măsuri de modernizare a trotuarelor, punându-se accent pe ușurința deplasării pietonale a persoanelor cu deficiențe locomotorii sau cu mobilitate redusă.

- Probleme legate de parcurile rezidențiale: necesitatea reabilitării acestora, inclusiv la nivelul zonelor ansamblurilor de locuit ale orașului;
- Problemele legate de calitatea mediului: nivelul mare al poluării datorate utilizării autoturismelor proprii, poluante, insuficiența unor măsuri care să promoveze electromobilitatea;
- Probleme legate de modurile de transport: lipsa pistelor de biciclete și nivelul redus și calitatea zonelor pietonale, lipsa unei autogări, a unor stații intermodale și a unor parcuri park-and-ride.
- Iluminarea stradală din oraș este slabă și necesită îmbunătățire, aceasta reprezentând una din principalele probleme întâmpinate de pietoni;

I.5 INFRASTRUCTURA TEHNICO – UTILITARĂ

Această secțiune are ca scop analizarea modalității de asigurare a condițiilor pentru accesul echitabil al cetățenilor și agenților economici la infrastructura de servicii de utilități publice și oferă o imagine cantitativă și calitativă asupra alimentării cu apă potabilă, a capacității de colectare și de epurare a apelor uzate, a alimentării cu energie electrică și asigurării iluminatului public.

În același timp se poate planifica dezvoltarea viitoare a comunității prin realizarea de noi investiții în sistemele de utilități publice, ce sunt necesare pentru îmbunătățirea situației existente, dar și pentru deservirea zonelor în care vor fi realizate noi dezvoltări rezidențiale și/sau economice.

I.5.1 ALIMENTAREA CU APĂ ȘI CANALIZARE

Orașul Balș beneficiază de un sistem centralizat de alimentare cu apă potabilă, care, conform datelor INS, avea în anul 2018 o lungime totală de 75 km. Conform recensământului din 2011, circa 77,6% din locuințe erau conectate la rețeaua publică de alimentare cu apă potabilă, 14% aveau un sistem propriu de alimentare cu apă, în timp ce 8% declarau că nu aveau acces la sistem de alimentare cu apă potabilă. O pondere mai redusă era înregistrată în localitățile componente/satul aparținător (Corbeni, Româna, Teiș),

precum și în zonele din vetra orașului (de ex. Str. Cometa, Str. Stejarului), fapt care afecta indicatorii la nivelul întregului oraș.

Alimentarea cu apă potabilă prin rețeaua publică este efectuată de către operatorul SC Compania de Apă Olt SA, la un tarif de 3,34 RON/mc (fără TVA).

În 2018, conform INS, capacitatea instalațiilor de producere a apei potabile din orașul Balș era de 5.137 mc/zi, în creștere cu 35% față de anul 2014. În ceea ce privește cantitatea de apă potabilă efectiv distribuită, la nivelul anului 2018, volumul acesteia era de 455 mii m.c., dintre care 83,5% era folosită pentru uz casnic, înregistrându-se un ritm descrescător în ultimii ani, pe fondul reducerii numărului populației și a activităților industriale, precum și a eficientizării consumului. Prin urmare, capacitatea de tratare a apei potabile este utilizată în proporție de maxim 30%.

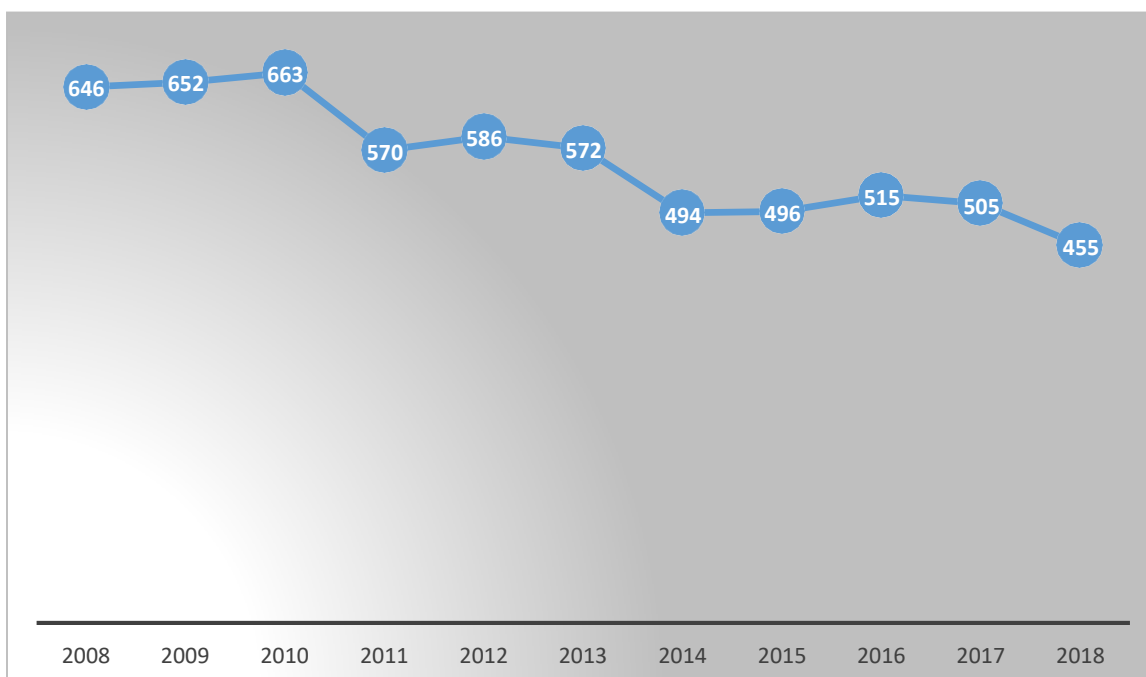


Figura 28 - CANTITATEA (MII MC) DE APĂ POTABILĂ DISTRIBUITĂ CONSUMATORILOR DIN ORAȘUL BALȘ, ÎN PERIOADA 2008-2018

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

Conform INS, în anul 2018, rețeaua de canalizare din orașul Balș avea o lungime de 39 km, înregistrându-se o creștere față de anul 2015, când lungimea acesteia era de 32 km. Rezultatele Recensământului General al Populației și Locuințelor raportează un număr de 6.121 (77,5%) de locuințe conectate la rețeaua de canalizare, 307 locuințe (4%) dispuneau de un sistem privat de canalizare, în timp ce 1.462 (18,5%) locuințe nu beneficiau de un sistem de canalizare. La fel ca și în cazul rețelei de distribuție a apei potabile, o pondere mai mică a racordării era înregistrată în cazul localităților componente ale orașului (Corbeni, Româna, Teiș), precum și în cartiere marginase. Rețeaua existentă este învechită (peste 40 de ani), cu un grad mare de colmatare și exfiltrații în zona de îmbinare a tuburilor din cauza deplasării tronsoanelor de beton. Stația de epurare a orașului are treaptă mecanică cu grătare rare și dese, stație de pompare, separatoare de nisip, decantoare primare, o treaptă biologică cu 2 bazine ecologice, o treaptă de prelucrare a nămolului. Aceasta

e proiectată să deservească peste 15.600 de locuitori echivalenți.

Dat fiind faptul că în exercițiul financiar 2007-2013 orașul Balș nu a beneficiat de proiectul "Extinderea și reabilitarea sistemelor de apă și apă uzată în județul Olt", din cadrul Programul Operațional Sectorial Mediu, rețelele din oraș sunt învechite și uzate. Astfel, prin intermediul Programului Operațional Infrastructura Mare 2014-2020/Programului Dezvoltare Durabilă 2021-2027, Compania de Apă Olt va accesa fonduri europene pentru modernizarea, reabilitarea și extinderea rețelei de apă și canalizare din orașul Balș, fiind planificate următoarele lucrări:

- Reabilitarea a 17,54 de kilometri rețea de distribuție a apei, cu 961 de bransamente noi și 174 de hidranți;
- Reabilitarea a 8,12 kilometri rețea de canalizare, cu 338 de racorduri;
- Extinderea cu 5,32 kilometri rețea de distribuție a apei potabile, cu 221 de bransamente noi și 52 de hidranți;
- Extinderea cu 4,53 de kilometri rețea de canalizare, cu 322 de racorduri;
- Reabilitarea a 5 foraje (front de captare Balaura);
- Reabilitarea a 2 Stații de Tratare Apă Potabilă (Balaura și Pietriș);
- Reabilitarea a 2 Stații Pompare Apă Potabilă (Captarea Balaura, Captarea Pietriș-Oboga);
- Reabilitarea a 2 rezervoare de apă: R1 cu un volum de 2.500 de mc, respectiv de 300 mc (STAP Balaura);
- Reabilitarea a 3,55 kilometri conductă de aducțiune între SP1 și R1;
- Construirea a 11 Stații Pompare Apă Uzată;
- Reabilitarea a 6 Stații de Pompare Apă Uzată;
- Construcția a 1,87 km de conducte de refulare noi;
- Reabilitare și modernizare stația de epurare a apelor uzate (bazine ecologice noi, decantoare secundare noi, posturi noi de îngroșare nămol biologic în exces, treaptă de deshidratare nămol, stație de dozare var, depozit intermediar de nămol deshidratat) – proiectată pentru 15.600 locuitori echivalenți și un debit mediu zilnic de peste 1.800 mc/s;
- Implementare sistem SCADA

În total, investițiile respective vor depăși suma de 28 milioane de euro.

De asemenea, din bugetul local a fost modernizată, reabilitată și extinsă rețeaua de apă pe străzile: *Mihai Drumeș, Crinilor, Cuza Vodă, 1 Mai*; și rețeaua de canalizare pe străzile: *Frații Buzuști, Teiș, Nicolae Titulescu, Viilor, Popa Șapcă*.

Astfel, provocările privind sistemele de alimentare cu apă și de canalizare se referă la necesitatea realizării investițiilor de reabilitare, modernizare și de extindere a componentelor sistemelor pentru a putea deservi în mod corespunzător comunitatea. Nu în ultimul rând, este necesară reabilitarea caminelor de vizitare/gurilor de scurgere existente care prezintă tasări și degradări în jurul lor, ca parte a proiectelor de regenerare urbană.

I.5.2 ALIMENTAREA CU ENERGIE ELECTRICĂ

Orașul Balș este racordat la rețeaua de alimentare cu energie electrică în întregime. Operatorul care asigură distribuția și furnizarea energiei electrice este Distribuție Oltenia, parte a grupului CEZ. Conform recensământului din 2011, un procentaj de 99,8% din locuințe dispuneau de curent electric, în timp ce

0,2% (16 locuințe) nu dispuneau energie electrică, acestea din urmă fiind locuințe abandonate sau utilizate foarte rar, reprezentând cazuri cu totul excepționale.

Operatorul a derulat în perioada de programare anterioară un proiect cu fonduri europene pentru modernizarea stației de transformare 110/20 kV care deservește orașul. De asemenea, aceasta a modernizat cu fonduri proprii o parte dintre liniile aeriene, bransamente, posturi de transformare etc., îmbunătățind semnificativ calitatea serviciilor furnizate. În prezent, rețeaua de **iluminat public** depășește lungimea de 56 km și acoperă integral străzile principale și secundare din oraș. Sistemul de iluminat public a fost modernizat, reabilitat și extins în ultimii ani, la inițiativa autorităților publice locale, cu fonduri europene (în special, prin Programul Operațional Regional 2007-2013 în zona Orașul Nou) sau din surse proprii (de ex. zona Teiș, Româna, Măinești, Spineni etc.). În prezent, cea mai mare parte a iluminatului public este pe bază de LED-uri, ceea ce permite economii semnificative la consumul de energie electrică.

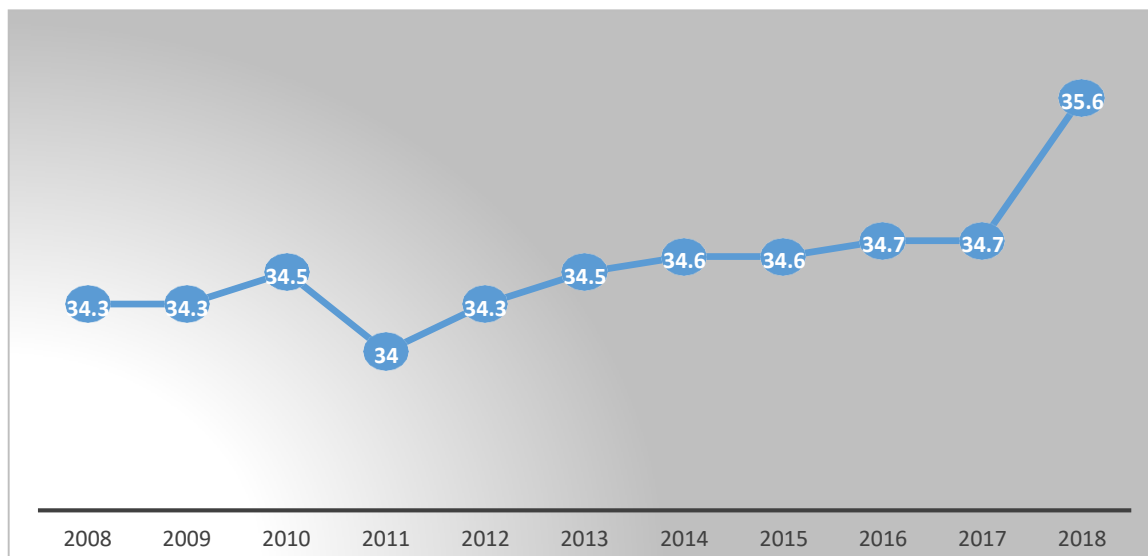
Cu toate acestea, sunt necesare lucrări punctuale de înlocuire a unor stâlpi de iluminat. Urmare a chestionării populației în procesul de elaborare a PMUD Balș, a reieșit că cei chestionați consideră că iluminarea stradală din oraș este slabă și necesită îmbunătățire, aceasta reprezentând una din principalele probleme întâmpinate de pietoni. Serviciul de iluminat public este administrat direct de către Primărie, printr-un compartiment de specialitate. În comuna Bobicești, alipită de oraș, funcționează un parc fotovoltaic de 32 ha, deținut de mai multe companii private.

I.5.3 ALIMENTAREA CU GAZE NATURALE

Conform INS, la nivelul anului 2018, lungimea rețelei simple de distribuție a gazelor naturale era de 35,6 km, înregistrându-se un ritm crescător în ultimii ani, în special în 2018, când creșterea a fost de aproape 1km, pe baza investițiilor din bugetul local și din cele ale operatorului privat, pentru extinderea rețelei de gaze în zona străzilor: *Nicolae Titulescu, Viilor, Mihail Drumeș, Popa Șapcă, Anton Pann, Spineni, Măinești*. Gradul de acoperire al rețelei stradale cu rețea de distribuție a gazelor naturale este unul relativ ridicat, deficiențe existând în cartierele Spineni și Măinești.

În orașul Balș, alimentarea cu gaze este realizată de către operatorul DISTRIGAZ SUD SA – Engie.

Figura 29 - LUNGIMEA TOTALĂ A REȚELEI DE DISTRIBUȚIE A GAZELOR NATURALE, ÎN ORAȘUL BALȘ, ÎN PERIOADA 2008-2018



Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

Dacă în cazul lungimii rețelei de distribuție a fost înregistrat un ritm de creștere, în cazul consumului total de gaze naturale ritmul a fost unul descrescător în dinamica anilor 2008-2018. Astfel, în anul 2018, în orașul Balș, a fost înregistrat un consum de 4,57 mil. m.c. de gaze naturale, dintre care 3,71 mil. m.c. (81%) era folosit pentru uz casnic. Cauzele scăderii consumului sunt determinate de mai ales de declinul activității industriale, dar și de scăderea populației, schimbările climatice sau reducerea numărului populației stabile.

În ceea ce privește combustibilul pentru gătit în locuințe, rezultatele recensământului din 2011 raportează un număr de 6.190 (78,4%) de locuințe conectate la rețeaua publică de distribuție a gazelor naturale, 1.609 (21%) locuințe aveau butelie cu gaz, pe când celelalte locuințe (sub 1%) foloseau un alt tip de combustibil.

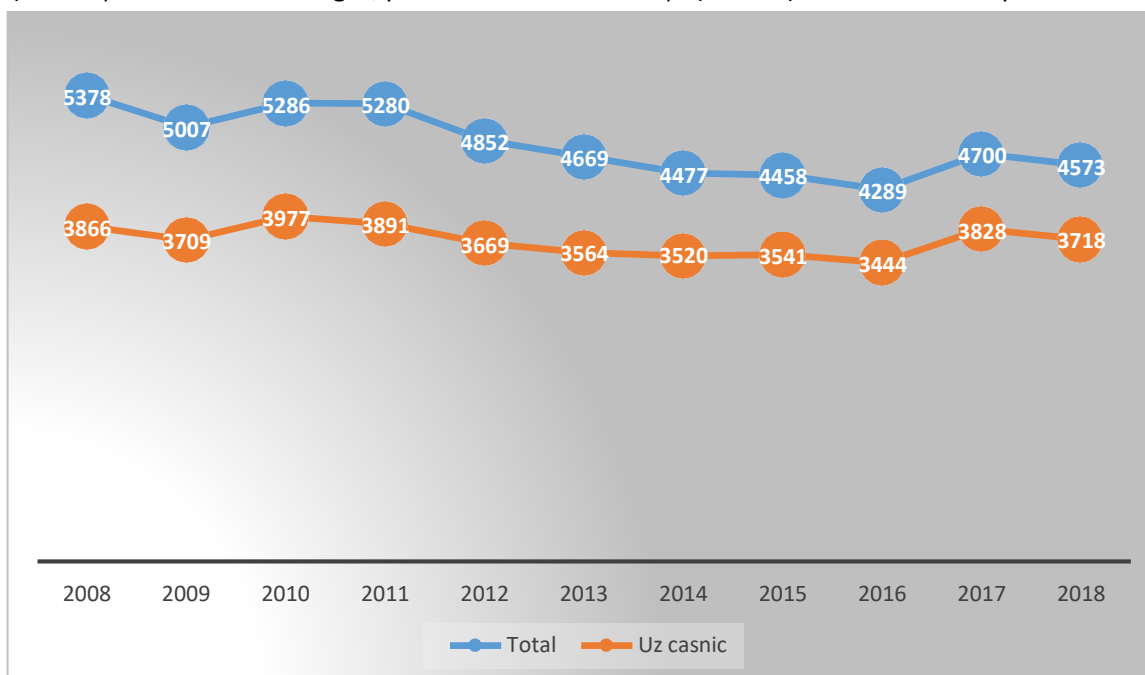


Figura 30 - GAZE NATURALE DISTRIBUITE DUPĂ DESTINAȚIE, CONSUMATORILOR DIN ORAȘUL BALȘ, ÎN PERIOADA 2008-2018 (MII M.C.)

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

În orașul Balș, sistemul centralizat de termoficare a fost desființat, instalațiile aferente acestuia, fiind dezafectate, context în care nu mai poate fi vorba despre reluarea acestei activități. Institutul Național de Statistică oferă date cu privire la energia termică distribuită doar până în anul 2016, când această activitate a fost sistată complet.

În anul 2011, conform recensământului, 4.829 (61%) de locuințe se încălzeau de la centrală proprie, 2.887 (36%) foloseau diverse modalități de încălzire (sobe sau șeminee pe bază de gaz de la rețeaua publică sau pe combustibil solid), sub 1% erau conectați la rețeaua publică de termoficare, pe atunci activă, iar circa 2% din locuințe nu beneficiau de un sistem de încălzire.

În ceea ce privește combustibilul pentru prepararea hranei, 78,5% dintre gospodăriile foloseau aragaze pe

bază cuplate la rețeaua de gaze naturale, iar 20% aragaze cu butelie de gaz. În câteva cazuri excepționale, hrana se prepara în sobe pe bază de combustibil solid (lemn), plite electrice etc.

Sursele regenerabile pot aduce o contribuție importantă la balanța de energie a orașului Balș, un potențial mare și un raport cost-eficacitate bun caracterizând sursele de energie solară. Astfel, radiația solară ce se înregistrează la nivelul orașului permite utilizarea potențialului energetic solar în condiții de eficiență economică, în soluții precum sisteme solare termice pentru căldura și apă caldă de consum utilizate pentru locuințe individuale sau clădiri publice, clădiri de birouri etc. sau sisteme de conversie în energie electrică (fotovoltaice), utilizate în principal pentru alimentarea cu energie electrică a unor consumatori casnici, clădiri publice, clădiri de birouri etc. Modificările legislative recente permit ca acești consumatori finali să devină prosumatori, respectiv să poată stoca și vinde excedentul de energie electrică din surse regenerabile, produs pentru consum propriu în clădirea proprie. Creșterea cantității de energie electrică din resurse regenerabile în sectorul încălzirii-răcirii și încurajarea dezvoltării prosumatorilor reprezintă obiective stabilite inclusiv în Planul Național Integrat în Domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice 2021-2030, aprobat prin H.G. nr. 1076/2021.

Principalele provocări și tendințe de dezvoltare identificate sunt următoarele:

- Extinderea rețelelor de distribuție a gazelor naturale reprezintă în continuare o prioritate la nivelul orașului Balș, spre exemplu în localitățile componente Corbeni și Româna, dar și pe restul străzilor din Balș unde se înregistrează deficiențe, spre exemplu în cartierele Spineni și Măinești;
- Extinderea utilizării unor soluții/echipamente în sectorul încălzirii-răcirii locuințelor, a clădirilor cu diverse funcțiuni, pe baza energiei regenerabile, în principal a celei solare, care să reducă costurile de funcționare și care să aibă un impact pozitiv asupra mediului.

I.5.4 TELECOMUNICAȚII

Infrastructura de telecomunicații din orașul Balș este una privată, fiind deținută de către diferiții operatori licențiați de pe piața românească (Orange, Vodafone, Telekom, RCS&RDS etc.). Aceasta permite furnizarea de servicii de foarte bună calitate, chiar și în context european, cu grad de acoperire de 100% a teritoriului. Singurele deficiențe legate de aceste rețele privesc faptul că majoritatea sunt de tip aerian, împânzind stâlpii stradali și clădirile, cu un impact negativ asupra esteticii urbane.

Astfel, una dintre provocări, este reprezentată de ritmul lent al lucrărilor de extindere a sistemului de canalizație subterană a cablurilor din oraș, ceea ce afectează negativ peisajul urban.

Orașul dispune de un sistem de supraveghere video, care a fost demarat cu fonduri europene în perioada de programare 2007-2013, când au fost montate 10 camere în zona Orașului Nou. Ulterior, acesta a fost extins la 18 camere care acoperă mare parte din spațiile publice cu risc de infracționalitate din oraș.

Pe str. Nicolae Bălcescu există o rețea de semafoare sincronizate care ajută la fluidizarea traficului.

Cu toate acestea, nu există un sistem unitar de supraveghere și monitorizare, care să asigure inclusiv disciplina în trafic, fiind necesară extinderea acestuia.

I.6 SPAȚII PUBLICE ȘI REGENERARE URBANĂ

Zonele în care se preconizează operațiuni urbanistice de regenerare urbană sunt identificate prin documentații urbanism și de amenajarea teritoriului/ studii elaborate de specialiști atestați în domeniul urbanismului, iar delimitarea acestora se realizează pe limite cadastrale și include, după caz, zonele învecinate cu care există legături ecologice, peisagistice, funcționale sau de circulație, pentru a crea conexiunile către acestea.

Operațiunile de regenerare urbană se realizează în cadrul zonelor urbane aflate în declin, precum centrele istorice, zonele industriale abandonate, cartierele de locuințe comuniste care în unele cazuri au devenit „insule” de sărăcie și care găzduiesc un număr disproporționat de populație îmbătrânită.

Eforturile insuficiente de regenerare a mediului urban îmbătrânit contribuie la accentuarea declinului orașelor afectate de contracție, respectiv constituie un simptom al orașelor mai puțin dinamice aflate în dificultate demografică și economică. Pe de cealaltă parte, menținerea și atragerea în oraș a forței de muncă și a activităților economice depinde de creșterea constantă a calității vieții în oraș, inclusiv prin operațiuni urbanistice de regenerare urbană.

Conform Politicii Urbane a României, lipsa măsurilor de regenerare conduce la fragmentare suplimentară și la scăderea calității vieții, inclusiv în cartierele din vecinătate, iar pentru orașele afectate de contracție sau cele statice, cum este și cazul orașului Balș, zonele ce necesită redevoltare și reconversie funcțională pot fi utilizate de către administrația publică locală pentru a îmbunătăți accesul la spațiile publice și la cele verzi.

În contextul preocupărilor orașului Balș pentru creșterea calității vieții cetățenilor, aspectele legate de regenerarea urbană reprezintă cheia acestei strategii de dezvoltare urbană durabilă.

Orașul Balș se confruntă cu provocarea de a îmbunătăți calitatea spațiului public, prin activități de amenajarea și înfrumusețarea a spațiului public și de modernizare a infrastructurii urbane, inclusiv a străzilor urbane.

În orașul Balș, operațiuni de regenerare urbană sunt necesare la nivelul zonelor centrale și a spațiilor verzi din zona centrală a orașului, precum și la nivelul zonelor ansamblurilor de locuit ale orașului (spre exemplu, cele din zona centrală, din zona Monument și Monument-Turnuri) din interiorul nucleului urban, care sunt marcate de declinul calității generale a vieții, de decăderea infrastructurii pietonale, a celei de recreere, a spațiilor verzi, a infrastructurii urbane etc.

Astfel, starea tehnică deficitară a străzilor, a aleilor de acces la blocurile existente și a trotuarelor, cât și modul de organizare a acestora, conduc la deservirea rutieră și pietonală locală în condiții improprie de siguranță și de confort, dar și fără respectarea condițiilor minime de protejare a mediului și a sănătății locuitorilor. Infrastructura rutieră și pietonală s-au degradat în timp, din cauza traficului, a lipsei investițiilor, dar și urmare a intervențiilor la rețelele de utilități, afectând nivelul de accesibilitate, mobilitate, confort și de siguranță a deplasărilor, fiind una din problemele prioritare identificate la nivelul orașului, care afectează

calitatea vieții cetățenilor.

Numărul de locuri de parcare din oraș este limitat, iar starea tehnică a acestora este similară cu cea a părții carosabile a străzilor și trotuarelor, situație resimțită mai ales la nivelul parcărilor rezidențiale din zona ansamblurilor de locuit sau a celor din jurul unor instituții de interes public.

Accesibilitatea persoanelor cu dizabilități, cărucioare rulante, cărucioare pentru copii, biciclete, trotinete etc la infrastructuri publice continuă să înregistreze deficiențe la nivelul spațiilor publice urbane, trecerilor de pietoni, trotuarelor etc. Rampele lipsesc în multe locuri, iar trecerile pentru pietoni nu sunt iluminate, marcate, semnalizate, semaforizate corespunzător; De asemenea, și infrastructura de recreere pentru aceste persoane este precară.

Pentru soluționarea acestor aspecte sunt necesare următoarele acțiuni:

- Reabilitare spațiu pietonal și spații verzi din zona centrală a orașului Balș;
- Reabilitare infrastructură publică din zona ansamblurilor de locuit, respectiv străzi urbane, căi de acces, trotuare, parcuri în acord cu principiile mobilității urbane durabile;
- Reconfigurarea spațiilor publice din zona ansamblurilor de locuințe colective și realizarea de suprafețe verzi noi, pentru creșterea calității spațiului;
- Stabilirea unor coridoare ecologice verzi care leagă parcurile din Orașul Balș;
- Reamenajarea spațiilor pentru recreere, inclusiv crearea de locuri de joacă pentru copii etc;

I.7 FONDUL LOCATIV

Institutul Național de Statistică estima pentru anul 2019 un număr de 8.002 de locuințe în orașul Balș, dintre care doar 54 se aflau în proprietate publică, iar 7.948 în proprietate privată. Față de anul 2008, a fost înregistrată o creștere de 3,9% a numărului de locuințe, în timp ce față de anul 1990 creșterea e de 15%. În anul 2020, se înregistrează o scădere a numărului locuințelor (7.994 de locuințe, din care 54 în proprietate publică și 7.940 în proprietate privată), urmată de o creștere cu aproape 4 % față de anul 2019 (8.322 de locuințe, din care 57 în proprietate publică și 8.265 în proprietate privată). Totuși, aceste date reprezintă niște estimări, o imagine mai clară asupra numărului și starea locuințelor urmând să fie disponibilă după publicarea datelor recensământului din anul 2022.

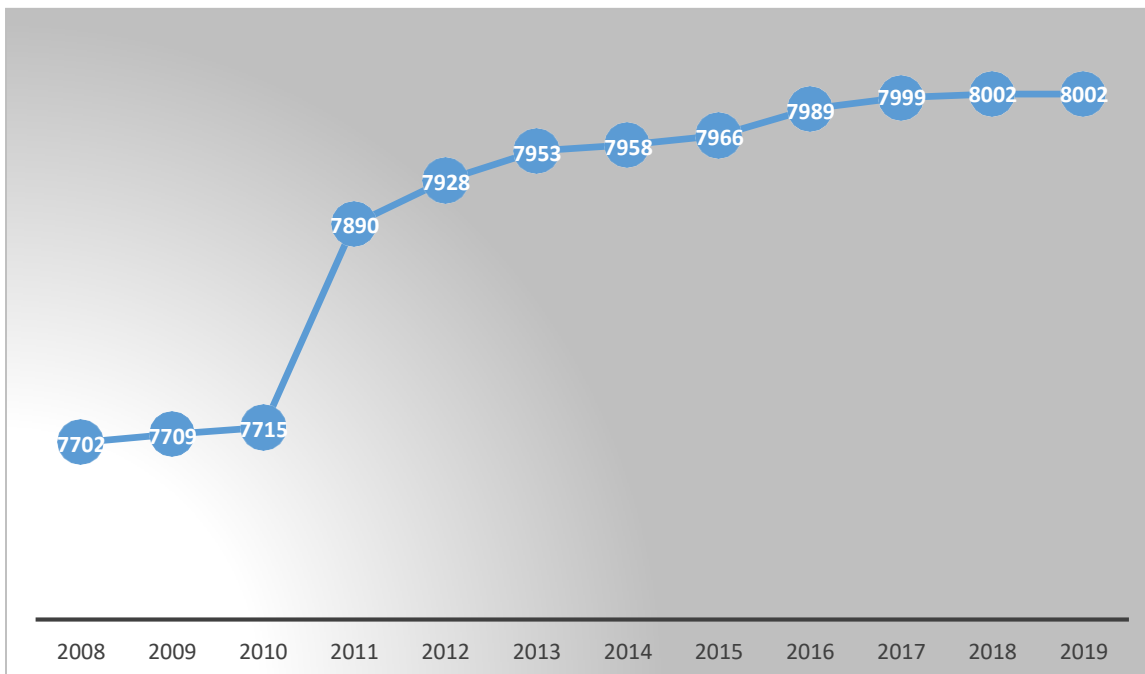


Figura 31 - LOCUINȚE EXISTENTE LA SFÂRȘITUL ANULUI, ÎN ORAȘUL BALȘ, ÎN PERIOADA 2008-2019

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

Volumul redus al investițiilor în sectorul imobiliar, în special cel rezidențial, este confirmat și de către numărul mic de locuințe terminate în cursul anului. Astfel, conform INS, în anul 2018, au fost finalizate doar 3 locuințe noi, înregistrându-se cea mai mică valoare din ultimii 10 ani, în timp ce în anul 2019 nu a fost raportată nicio locuință nouă recepționată.

În anul 2019, numărul autorizațiilor de construcție emise a fost de doar 12, înregistrându-se cea mai mică valoare din ultimii 10 ani, toate vizând clădiri rezidențiale. În total, aceste 12 autorizații vizau circa 1.460 de metri pătrați suprafață utilă aferentă construcțiilor ulterioare.

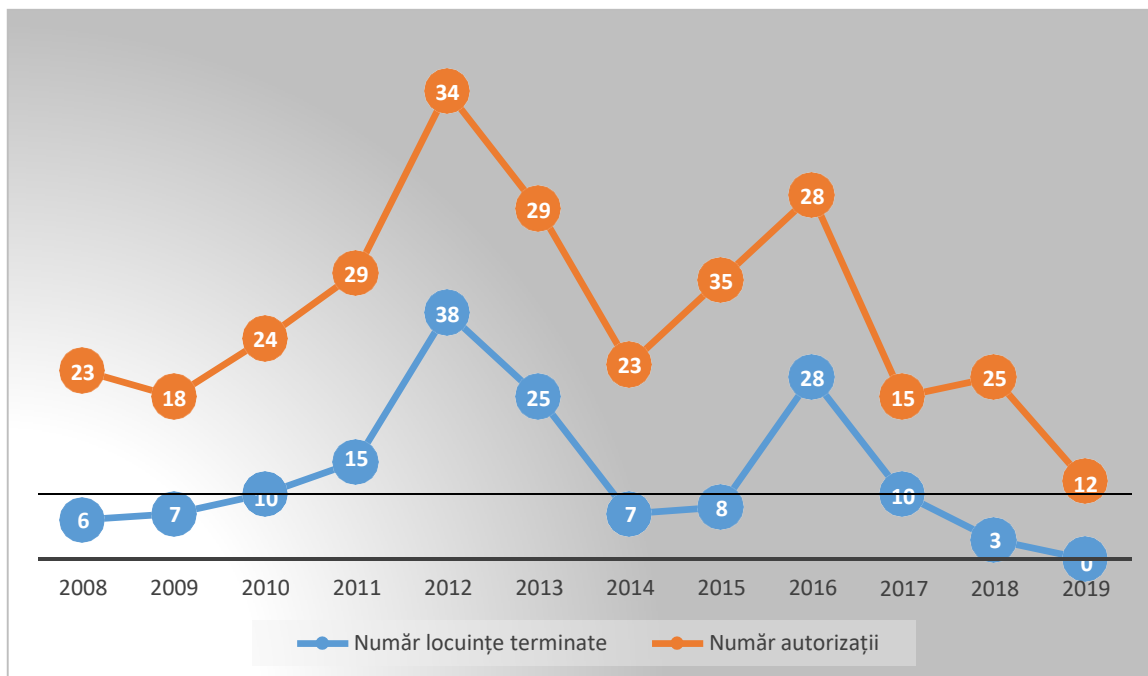


Figura 32 - NUMĂRUL LOCUINTELOR TERMINATE ÎN CURSUL ANULUI, ȘI A AUTORIZAȚIILOR DE CONSTRUCȚII, ÎN ORAȘUL BALȘ, ÎN PERIOADA 2008-2019

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

Suprafața locuibilă existentă la sfârșitul anului 2019 era de 363.354 m.p., ceea ce indica o medie de 45,4 mp per locuință, sub media națională de 47,6 mp. Față de anul 2008, suprafața locuibilă a crescut cu 35%, iar față de anul 1990, creșterea e de 77%. Totuși, în ultimii ani ritmul de creștere este unul foarte redus, aproape spre zero.

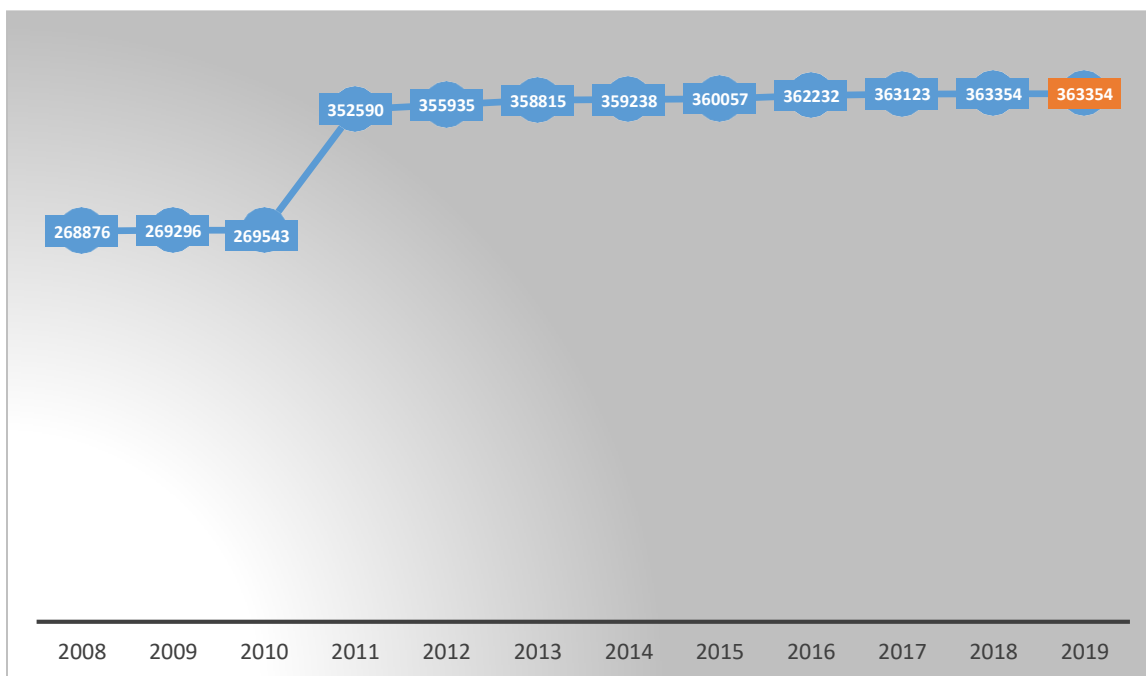


Figura 33 - SUPRAFAȚA LOCUIBILĂ EXISTENTĂ LA SFÂRȘITUL ANULUI, ÎN ORAȘUL BALȘ, ÎN PERIOADA 2008-2018

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

Conform Recensământului General al Populației și Locuințelor din 2011, 90% din clădiri aveau un regim mic de înălțime, fiind clădiri doar cu parter (case individuale), în timp ce 293 de clădiri (9,5%) aveau între 1-4 etaje (vile și blocuri), în oraș existând și 3 blocuri înalte (de 10 etaje), cunoscute de localnici drept "Turnuri". De asemenea, conform recensământului din 2011, în orașul Balș existau 2.847 de case individuale, respectiv circa 5.000 de apartamente construite, cu câteva excepții, în perioada comunistă.

În același context, majoritatea locuințelor și clădirilor rezidențiale din județ erau amplasate în zone de locuire continuă, de-a lungul drumurilor și străzilor. Doar 2 clădiri se aflau în zone izolate, 16 în zone de gospodării învecinate, iar 8 în grupuri de case cu recunoaștere locală.

În ceea ce privește perioada în care au fost construite locuințele, 60% dintre ele au fost zidite în perioada anilor 1961-1970. În total, în perioada comunistă (anii 1960-1990) au fost construite 71% din locuințele din oraș. Acest lucru este explicat prin politicile comuniste de industrializare a țării, fapt care a dus la un puternic proces de urbanizare. În perioada post-comunistă, odată cu trecerea la economia de piață, numărul de locuințe noi a cunoscut o scădere importantă. Faptul că foarte multe clădiri au fost construite în perioada comunistă generează probleme legate de uzura fizică și morală a clădirilor, de eficiența energetică, aspectul, siguranța și confortul acestora.

În același timp, ponderea mare a blocurilor ridicate în anii 60-70 (așadar înainte de cutremurul din 1977, când au fost adoptate noi standarde în domeniul construcțiilor) pune problema riscului seismic prezentat de acestea. Blocurile L1 și H5 de pe Str. Nicolae Bălcescu au fost expertizate și încadrate în clasa a III-a de risc seismic. Pe viitor, lucrările de expertizare ar trebui să fie extinse și la alte clădiri colective de locuit sau

de interes public ridicate în perioada respectivă, cu realizarea de lucrări de consolidare acolo unde se impune.

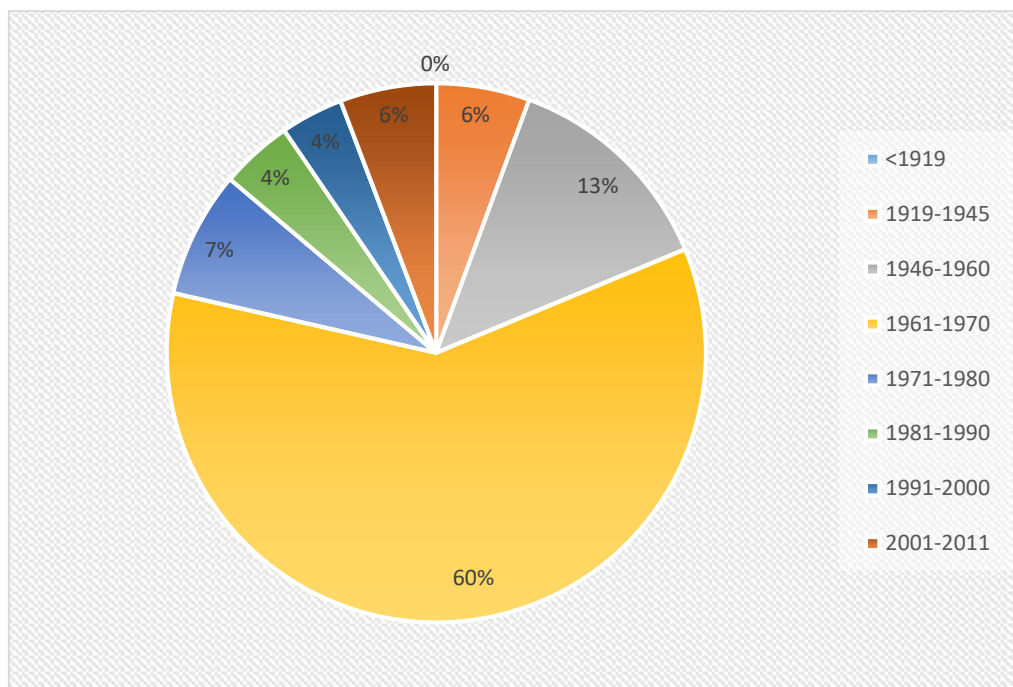


Figura 34 - LOCUINȚELE DIN ORAȘUL BALȘ, ÎN FUNCȚIE DE PERIOADA DE CONSTRUCȚIE, LA RECENSĂMÂNTUL DIN 2011

Sursa: INS. RGPL 2011

Conform datelor de la recensământul din 2011, 65% din locuințele din orașul Balș erau realizate din beton și prefabricate din beton (situație specifică blocurilor ridicate în perioada comunistă), 19% din cărămidă, 8% din lemn, 5% din materiale necunoscute, respectiv 3% din paiantă, chirpici sau alte materiale. Prezența unor locuințe din lemn, chirpici sau paiantă ridică semne de întrebare cu privire la siguranța acestora, întrucât locuințele respective sunt mai expuse către diverși factori naturali de risc (cutremure, inundații, etc.).

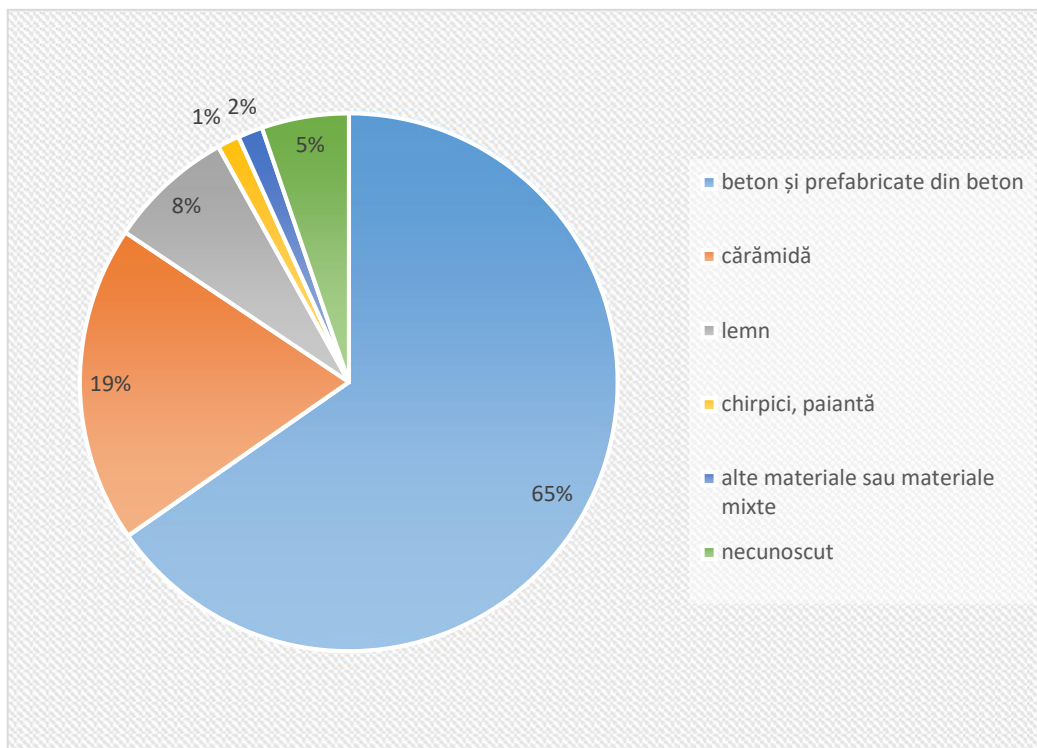


Figura 35 - LOCUINȚELE DIN ORAȘUL BALȘ, ÎN FUNCȚIE DE MATERIALUL DE ZIDĂRIE FOLOSIT, LA RECENSĂMÂNTUL DIN 2011

Sursa: INS. RGPL 2011

La recensământul din 2011, doar 22% din locuințele din orașul Balș erau reabilitate termic, în timp ce 78% nu dispuneau de un sistem modern de termoizolare. În aceeași ordine de idei, 52% din locuințe aveau geamuri cu o izolare termică redusă (lemn), în timp ce 48% aveau geamuri din materiale termoizolante (PVC, aluminiu, lemn stratificat). Cu toate că numărul locuințelor reabilitate termic a crescut în ultimii ani, majoritatea blocurilor din oraș nu au fost vizate de astfel de lucrări. Din cauza eficienței energetice reduse a locuințelor, costurile utilităților de căldură sunt mai ridicate, iar impactul asupra mediului natural este mult mai mare.

În anul 2018, prin intermediul Programului Operațional Regional, Primăria Balș a obținut finanțare pentru proiectul „Creștere performanței energetice a blocurilor de locuințe M1 , M2 , M3, strada Nicolae Bălcescu nr. 193 , 195 197.” Astfel de inițiative ar trebui extinse pentru o mai bună eficiență energetică a clădirilor din oraș, ceea ce duce la multiple economii pentru locatari, dar și la o estetică urbană îmbunătățită.

În mare parte, locuințele din orașul Balș dispuneau de 2 sau 3 dormitoare (peste 70% - situație specifică apartamentelor din blocurile construite în perioada comunistă), în timp ce 12% din locuințe dispuneau de un singur dormitor (în general, garsoniere din aceleași blocuri), 11% de 4 dormitoare și doar 5% de peste 5 dormitoare (ultimele două categorii fiind reprezentate preponderent de case individuale). În același context, în 82% din locuințe trăia o singură familie, fiind înregistrate doar 25 (0,3%) de locuințe cu 2 sau mai multe familii. În linii generale, nu poate fi pusă problema supraaglomerării locuințelor din oraș, cu unele mici excepții, care vizează familiile numeroase de etnie romă, care de regulă locuiesc în condiții și

suprafețe modeste.

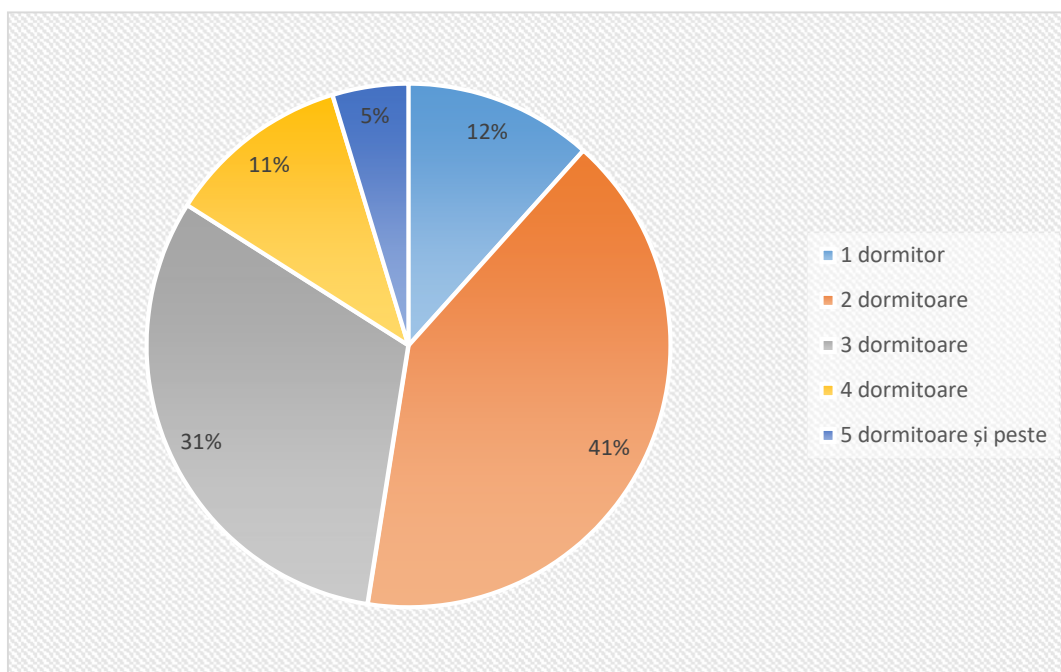


Figura 36 - LOCUINȚELE DIN ORAȘUL BALȘ, DUPĂ NUMĂRUL DE CAMERE DE LOCUIT, LA RECENSĂMÂNTUL DIN 2011

Sursa: INS. RGPL 2011

Conform recensământului din 2011, din totalul locuințelor, circa 83% erau ocupate permanent, în timp ce 13% erau ocupate sezonier. Circa 3% din locuințe erau neocupate din diverse motive, cum ar fi: libere pentru vânzare, libere pentru închiriere, urmau a fi supuse demolării, sau alte situație. Pe fondul reducerii populației și a îmbătrânirii demografice, este de așteptat ca numărul locuințelor neocupate din oraș să crească.

În 2020, conform datelor livrate de Compartimentul Monitorizare, Îndrumare și Control al Asociațiilor de Proprietare din cadrul Primăriei Orașului Balș, în oraș existau 49 de asociații de proprietari, în ultimii ani fiind desființate 2 asociații, iar în cazul altor 5 nefiind posibilă continuarea procedurilor pentru constituirea asociației de proprietari.

Cu privire la **locuințele sociale**, conform datelor livrate de Primăria Balș, în oraș sunt amenajate astfel de locuințe pe strada Nicolae Bălcescu nr. 135A, blocul T7 (60 de locuințe ocupate) și strada Nicolae Bălcescu nr. 169, bloc TM (Temerarii) (40 de locuințe ocupate). În aceeași ordine de idei, în orașul Balș au fost ridicate locuințe pentru tineri, pe strada Nicolae Bălcescu nr. 152A, bloc ANL (60 de locuințe ocupate).

Până în luna iunie 2020, la Primăria Balș au fost înregistrate în total 700 de cereri pentru locuințe sociale și locuințe pentru tineri. În mod evident, stocul de locuințe publice existent la nivelul administrației locale nu permite onorarea acestor cereri.

În acest context, în anul 2019, printr-o Hotărâre de Consiliu Local, Primăria Balș a preluat un imobil care

aparținerea Consiliului Județean Olt, pentru a amenaja locuințe sociale.

Astfel, principalele probleme și provocări privind fondul locativ, care trebuie rezolvate în ordinea priorității lor, sunt următoarele:

- Eficiența energetică redusă a blocurilor de locuințe și a locuințelor individuale realizate înainte de anul 1990 reprezintă una dintre principalele surse de emisii de gaze cu efect de seră, de costuri suplimentare pentru proprietari, dar și de aspect inestetic al cartierelor rezidențiale. Cu toate că au fost realizate unele lucrări de creștere a eficienței energetice din fonduri europene, reabilitarea blocurilor este în principal în responsabilitatea proprietarilor, având ca rezultat blocuri cu lucrări executate doar parțial, cu materiale de calitate mai slabă, neunitare și neintegrate din punct de vedere estetic.
- Necesitatea expertizării tehnice și după caz a consolidării seismice a blocurilor de locuințe construite înainte de 1970;
- În unele zone din localitățile componente dar și din cartierele mai îndepărtate de centrul orașului, se mai înregistrează deficiențe în ceea ce privește infrastructura tehnico-edilatară, din perspectiva accesului la rețele de apă, canalizare, gaze naturale, iluminat public etc.
- Stocul de locuințe sociale și pentru tineri al orașului este foarte redus în comparație cu numărul cererilor venite din partea cetățenilor care nu își permit achiziționarea sau închirierea unei locuințe de pe piața liberă. Acest lucru poate conduce, pe termen mediu și lung, la pierderea atractivității orașului, mai ales pentru locuitorii cu ocupații care sunt remunerate sub nivelul salariului mediu, cu implicații asupra dinamicii demografice și a pieței muncii.
- Cu excepția parcurilor și terenurilor de sport din incinta unităților de învățământ, infrastructura publică de recreere și infrastructura pentru practicarea sportului de masă sunt deficitare.

I.8 EDUCAȚIE ȘI FORMARE

La nivelul orașului Balș există o rețea extinsă de instituții de învățământ preuniversitar, de la nivelul antreprenșcolar la cel postliceal, care deservește atât copii și tineri din urbe, cât și pe cei din localitățile rurale din partea de vest a județului.

Astfel, în anul școlar 2020/2021, la nivelul orașului Balș funcționau 5 grădinițe, 2 școli gimnaziale, 3 școli primare, 3 licee, o școală postliceală și două unități de învățământ special, după cum urmează:

a) 10 instituții cu personalitate juridică

- 1) Grădinița cu Program Normal „Ion Creangă”
- 2) Grădinița cu Program Normal nr. 1
- 3) Liceul Tehnologic „Nicolae Bălcescu” (inclusiv cu clase de învățământ profesional și postliceal)
- 4) Liceul Teoretic „Petre Pandrea” (inclusiv cu clase de învățământ primar și gimnazial)
- 5) Școala Gimnazială nr.1
- 6) Liceul Tehnologic nr.1 (inclusiv cu clase de învățământ profesional)
- 7) Școala Gimnazială „Mihail Drumeș”
- 8) Centru Școlar Educație Incluzivă

- 9) Școala Profesională Specială Balș
- 10) Școala Postliceală Sanitară „Oltenia” (unitate privată)

b) 6 instituții arondate

- 1) Grădinița cu Program Prelungit nr.1
- 2) Grădinița cu Program Normal Teiș
- 3) Grădinița cu Program Normal nr. 2
- 4) Școala Primară Măinești
- 5) Școala Primară nr.2
- 6) Școala Primară nr. 3 (Școala Româna)

Suplimentar, în orașul Balș funcționează *Clubul Copiilor și Elevilor Balș*, în cadrul căruia elevii și copiii practică activități extracurriculare, sunt organizate evenimente cultural-educative în parteneriat cu structuri asemănătoare din alte orașe (Palatul Copiilor din Slatina, Clubul Copiilor din Caracal, Clubul Copiilor Drăgănești-Olt, etc.). Totuși, clădirea în care funcționează Clubul Copiilor și Elevilor din Balș necesită lucrări de reabilitare.

În toate unitățile școlare și preșcolare din orașul Balș predarea are loc în limba română, deși în oraș există și un număr important de elevi de etnie romă.

Liceele din Balș au oferit în anul 2020 locuri la specializările: matematică-informatică intensiv engleză, științe ale naturii, filologie, științe sociale (Liceul "Petre Pandrea"); turism și alimentație, economic (Liceul Tehnologic 1); mecanică (Liceul Tehnologic "Nicolae Bălcescu"). În cazul învățământului profesional, oferta cuprinde clase pentru specializările: confecționar produse electrotehnice, ospătar-chelner, mecanic utilaje și instalații în industrie, operator mașini cu comandă numerică – dual (Liceul Tehnologic 1), coafor-stilist (Liceul Tehnologic "Nicolae Bălcescu,,). Oferta de învățământ postliceal cuprinde specializările stilist, agent de gestiune (Liceul Tehnologic "Nicolae Bălcescu"), respectiv de asistent medical (Școala Postliceală "Oltenia").

Performanțele modeste la BAC ale elevilor de la cele două licee tehnologice a condus la reorientarea acestora către învățământul profesional, tendință care merită susținută și pe viitor, asigurând perspective mai bune de angajare pentru absolvenți. Desființarea marilor agenților economici din oraș (de ex. IAC) a făcut ca învățământul profesional în sistem dual să se dezvolte greu sau chiar să regreseze, în anul școlar 2020/2021 o singură astfel de clasă fiind organizată la nivel local, în parteneriat cu o firmă producătoare de tâmplărie termoizolantă din Craiova (Casa Noastră SRL) la Liceul Tehnologic nr. 1. Avantajele acestui tip de învățământ sunt multiple, elevii beneficiind, spre exemplul, de o bursă profesională de 200 de lei/lunar de la stat, la care se adaugă 200 de lei de la partenerul privat, plus șansa de a beneficia de practică la viitorul loc de muncă.

Institutul Național de Statistică estima pentru anul 2018 o populație școlară de circa 4.200 de persoane, dintre care 22% erau elevi înscriși în ciclul primar, 18% elevi înscriși în ciclul gimnazial, 12% erau copii înscriși în grădinițe și creșe, 30% reprezentau elevii înscriși în învățământul liceal, 11% erau elevii înscriși în învățământ postliceal, iar 6% erau antrenați în învățământ profesional.

Față de anul 2008, numărul copiilor înscriși în grădinițe a scăzut cu 13,5%. Scăderi s-au înregistrat și la numărul de elevi înscriși în ciclul gimnazial (-18%), liceal (-8%) și profesional (-44%). În schimb, a crescut

numărul de elevi din ciclul postliceal (+444%) și primar (+8%). Așadar, dacă per ansamblu populația școlară s-a menținut constantă, modificările de politici în domeniul educației de la nivel național (de ex. desființarea/reînființarea de clase de învățământ profesional, înființarea clasei pregătitoare etc.) au adus unele modificări la nivelul structurii acesteia.

Tendențele demografice din prezent anticipează totuși o scădere a populației școlare în următorul deceniu, pe fondul îmbătrânirii demografice și a migrației persoanelor/familiilor tinere, care se reflectă deja în scăderea natalității.

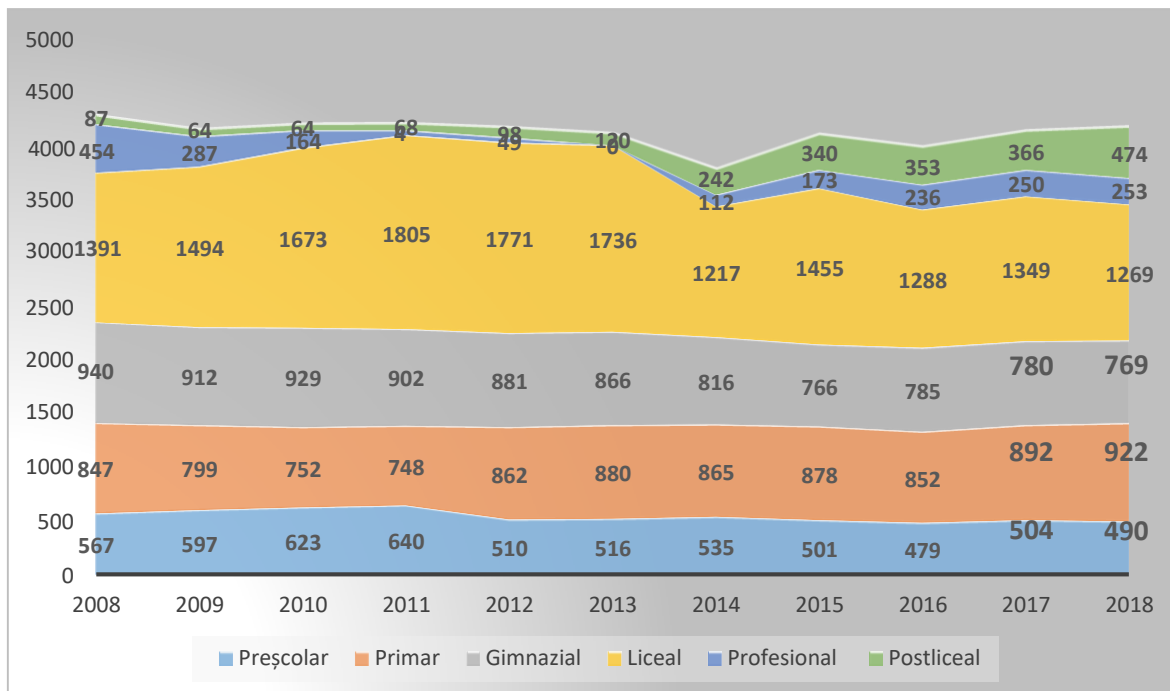


Figura 37 - POPULAȚIA ȘCOLARĂ DE LA NIVELUL ORAȘULUI BALȘ, ÎN PERIOADA 2008-2018

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

La nivelul anului 2018, în orașul Balș, în toate instituțiile de învățământ activau 305 de cadre didactice, dintre care 30 lucrau în învățământul preșcolar (educatori), 89 în învățământul primar (învățători), 83 în învățământul gimnazial și 103 în învățământul liceal, postliceal și profesional (89 liceal, 14 profesional). Cu excepția învățământului primar, unde numărul cadrelor didactice este în creștere față de anul 2008 pe fondul înființării clasei pregătitoare, observăm o scădere a numărului cadrelor didactice în învățământul liceal și postliceal (-60%), preșcolar (-13%), gimnazial (-34%).

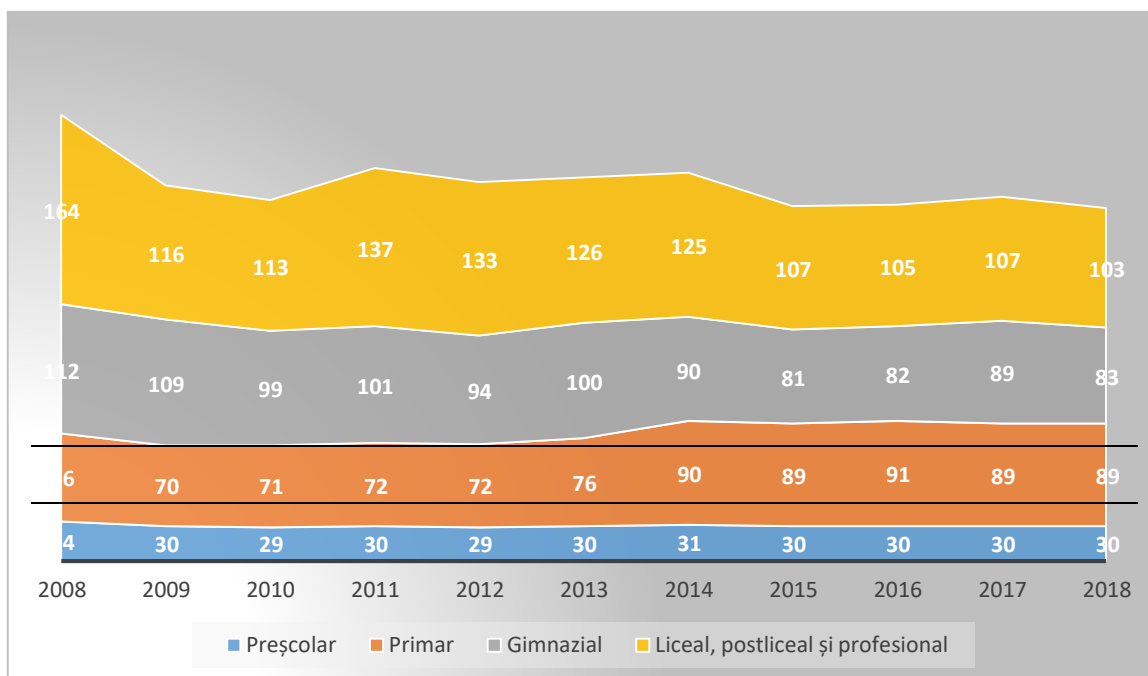


Figura 38 - PERSONALUL DIDACTIC, PE NIVELUL DE EDUCAȚIE, LA NIVELUL ORAȘULUI BALȘ, ÎN PERIOADA 2008-2018

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

Scăderea numărului de cadre didactice este strâns legată de desființarea unor clase, mai ales în cazul învățământului gimnazial și liceal, tendință care este de așteptat să continue și pe viitor. Astfel, în anul 2019, în toate instituțiile de învățământ din oraș lucrau 303 cadre didactice, iar în anul 2020, 305 cadre didactice. O creștere a numărului de cadre didactice se înregistrează în anul 2021 (324 cadre didactice), ca urmare a faptului că un număr de 13 noi cadre didactice au început să activeze în învățământul postliceal (inclusiv învățământul special).

Conform INS, infrastructura școlară din oraș, la nivelul anului 2018, cuprindea:

- 132 de săli de clasă și cabinete școlare (184 în 2008)
- 17 laboratoare școlare (25 în 2008)
- 7 săli de gimnastică (7 în 2008)
- 16 ateliere școlare (25 în 2008)
- 13 terenuri de sport (7 în 2008)
- 316 calculatoare (315 în 2008).

În ultimii ani au fost efectuate importante investiții în ceea ce privește infrastructura școlară, astfel, prin Fondurile Europene Structurale și de Investiții, au fost finanțate următoarele proiecte majore:

- Modernizarea și echiparea Grădiniței cu Program Normal nr. 2
- Reabilitarea și modernizarea Grădiniței cu Program Normal nr. 1
- Lucrări de creștere a eficienței energetice a Școlii Gimnaziale „Mihail Drumeș”
- Lucrări de creștere a eficienței energetice a patru corpuri de clădiri ale Liceului Tehnologic Balș:

Internat 1, Internat 2, atelierile și cantina

- Lucrări de creștere a eficienței energetice a corpului principal a Liceului Teoretic „Petre Pandrea” Balș

Prin Programul Național de Dezvoltare Locală au fost finanțate proiectele:

- Reabilitarea și modernizarea Școlii Gimnaziale nr. 1
- Reabilitarea și modernizarea Colegiului Tehnic „Nicolae Bălcescu”
- Reabilitarea și modernizarea Școlii Primare nr. 2

Din bugetul local au fost finanțate următoarele proiecte:

- Izolarea termică a sălii de sport a Școlii Gimnaziale „Mihail Drumeș”.
- Branșament canalizare la Grădinița cu Program Normal nr. 2
- Construcția unui grup sanitar la Grădinița cu Program Normal Teiș.
- Modernizarea cantinei Liceului Tehnologic „Nicolae Bălcescu”

Școala Profesională Specială și Centru Școlar pentru Educație Incluziv au fost reabilitate cu ajutorul fondurilor europene, sub egida Consiliului Județean Olt, în exercițiu financiar european 2007-2013.

În contextul infrastructurii educative, este foarte important de menționat că nu toate unităților școlare beneficiază de un cabinet medical școlar, ceea ce este absolut indispensabil și necesar unei bune și sigure activități didactice. De asemenea, unitățile sunt deficitare din perspectiva dotării deficitare cu echipamente a laboratoarelor (inclusiv IT), a lipsei unor centre de documentare pentru elevi, dar și a bibliotecilor școlare, care dispun de fond de carte învechit (de ex. la Școala Gimnazială ”Mihail Drumeș”). În cazul grădinițelor problemele sunt legate de lipsa spațiilor pentru activități în aer liber cu copii.

De asemenea, școlile din oraș nu dispun de suficiente spații amenajate pentru activități de after-school, ceea ce face ca o parte din cererile părinților să nu poată fi onorate. O soluție ar fi refuncționalizarea unor spații excedentare de la liceele tehnologice din oraș (de ex. Nicolae Bălcescu) în acest scop și asigurarea transportului elevilor la acestea.

Pe fondul necesității asigurării standardelor și a bunelor practici și ținând seama că organizarea învățării în schimburi are efecte negative asupra calității actului educațional, pentru unele unități de învățământ apare necesitatea extinderii infrastructurii educaționale, prin realizarea unor noi corpuri de clădire (spre exemplu, Școala Româna).

Insuficienta dezvoltare a infrastructurii destinate învățământului prescolar în oraș, face dificilă derularea programului educațional și provoacă o stare de disconfort dar și dificultăți în îndeplinirea exigentelor regulilor de funcționare și igienico-sanitare pentru autorizația sanitară de funcționare (exemplu Grădinița cu Program Normal „Ion Creangă”). Pentru comunitatea locală este important ca toți locuitorii, indiferent de vârstă, să fie apreciați și respectați, să rămână independenți și să poată participa la toate aspectele vieții în calitate de cetățeni activi, precum și să se bucure de o calitate ridicată a vieții într-o comunitate sigură. Atât prin tradiție cât și prin efectul legii, în unitățile pentru ocrotirea, educarea și instruirea copiilor și tinerilor este necesar să se asigure condițiile de igienă necesare apărării, păstrării și promovării stării de sănătate, dezvoltării fizice și neuropsihice armonioase a acestora, iar autoritatea administrativă locală este responsabilă de realizarea întocmai a acestor condiții.

În ceea ce privește componenta socială, conform datelor colectate la nivelul anului 2020, la nivelul unităților de învățământ din oraș se acordau 179 de burse sociale, 122 de burse de merit, 38 de burse de performanță și 106 burse profesionale. Din totalul bursei sociale, peste 2/3 erau destinate elevilor de la Școala Gimnazială nr. 1, cu un număr mare de elevi de etnie romă și situații problematice (provin din familii monoparentale sau cu venituri reduse, au nevoi speciale de educație, sunt în plasament, trăiesc în grija bunicilor, urmate la mare distanță de Liceul Teoretic "Petre Pandrea". La Școala Gimnazială nr. 1 se implementează proiectul "A doua șansă", care vizează servicii de educație remedială pentru tinerii care au abandonat școala. De asemenea, elevii beneficiază de programe sociale derulate de Ministerul Educației Naționale, care joacă important în prevenirea abandonului.

Numărul elevilor care fac naveta din zonele rurale adiacente se ridică la circa 400, cei mai mulți fiind înregistrați la cele 3 licee și la unitățile de învățământ special.

Astfel, principalele probleme și provocări privind educația și formarea, care trebuie rezolvate în ordinea priorității lor, sunt următoarele:

- Existența unor deficiențe legate mai ales de faptul că infrastructura și dotările nu mai corespund standardelor actuale ale procesului educațional, spre exemplu, unitățile sunt deficitare din perspectiva dotării cu echipamente a laboratoarelor (inclusiv IT), a lipsei unor centre de documentare pentru elevi, dar și a bibliotecilor școlare, care dispun de un fond de carte învechit (de ex. la Școala Gimnazială "Mihail Drumeș");

Astfel, în pofida investițiilor din ultimii ani, unele unități de învățământ se confruntă încă cu diferite probleme de infrastructură, sistemul educațional nefiind unul foarte atractiv.

- Capacitate insuficientă a infrastructurii educaționale, spre exemplu, școlile din oraș nu dispun de suficiente spații amenajate pentru activități de after-school. Pentru unele unități de învățământ apare necesitatea extinderii infrastructurii educaționale, prin realizarea unor noi corpuri de clădire. În plus, în cazul grădinițelor problemele sunt legate de lipsa spațiilor pentru activități în aer liber cu copiii.
- Între unitățile de învățământ de la nivelul orașului există diferențe majore cu privire la performanțele elevilor la examenul de Bacalaureat, în acest sens fiind amintite performanțele modeste la BAC ale elevilor de la cele două licee tehnologice din oraș, față de cel teoretic.
- Slaba dezvoltare a învățământului profesional în sistem dual sau chiar regresarea acestuia, în anul școlar 2020/2021. Acest lucru poate conduce la acutizarea de personal calificat pentru sectorul industrial, al construcțiilor sau al altor servicii.

I.9 SĂNĂTATE

În anul 2018, în orașul Balș funcționau următoarele unități medico-sanitare din domeniul privat sau public:

- 1 spital cu ambulatoriu integrat și dispensar TBC (proprietate publică)
- 3 cabinete medicale școlare (proprietate publică)
- 10 cabinete de medicină de familie (private, în contract cu CNAS)
- 7 cabinete stomatologice (private, din care 2 în contract cu CNAS)

- 6 cabinete medicale de specialitate (private, din care 1 în contract cu CNAS)
- 7 farmacii și un punct farmaceutic (din care 6 private)
- 7 laboratoare de analize medicale (din care 2 private)
- 2 laboratoare de tehnică dentară (private)
- 1 creșă (proprietate publică)

În dinamica ultimilor ani, rețeaua medico-sanitară din orașul Balș nu a suferit schimbări, cu excepția cabinetelor medicale de familie, unde numărul acestora s-a redus cu o unitate (de la 11 la 10).

La nivelul orașului Balș, cea mai reprezentativă și importantă unitate medicală este Spitalul Orășenesc Balș. În prezent, spitalul este supus lucrărilor de reabilitare termică, investiție de peste 3 milioane lei, realizată prin fonduri europene, iar în 2017 a fost realizat studiu de fezabilitate pentru amenajarea lifturilor în spital. Spitalul deservește atât populația orașului Balș, cât și cea din zonele din imediată apropiere. Acesta este organizat în următoarele secții și compartimente:

- Secția medicină internă (35 de paturi, 3 medici, 8 asistente, 4 infirmiere, 2 îngrijitoare curățenie – conform Organigramei)
- Secția chirurgie generală (25 de paturi pentru spitalizare continuă, din care 5 paturi pentru Compartimentul Ortopedie și Traumatologie și este deservită de 3 medici, 6 asistente, 4 infirmiere, 2 îngrijitoare curățenie)
- Compartiment obstetrică-ginecologie (20 paturi pentru spitalizare continuă, din care 5 paturi neonatologie; personal medico-sanitar și auxiliar sanitar: -pentru obstetrica-ginecologie: 3 medici, 2 moașe, 4 asistente medicale-pentru neonatologie: 3 asistente medicale, 2 moașe; -personal auxiliar sanitar: 3 infirmiere, 2 îngrijitoare curățenie)
- Secția boli cronice (25 paturi, 1 medic primar, 5 asistente medicale și 4 infirmiere, 2 îngrijitoare curățenie)
- Compartiment pediatrie (12 paturi, 2 medici primari, 5 asistente medicale, 4 infirmiere și 2 îngrijitoare curățenie)
- Compartiment ATI (1 medic primar ATI și 3 asistente medicale)
- Camera de gardă (6 asistenți medicali principali)
- Spitalizare zi (funcționează cu 4 paturi)
- Însușitori (funcționează cu 5 paturi)
- Bloc operator (3 asistențe medicali)
- Farmacie (un farmacist și 2 asistenți medicali)
- Sterilizare (un asistent medical principal medicină generală și un tehnician apăratură medicală)
- Laborator de analize medicale (efectuează investigații paraclinice pentru secțiile din spital, 1 medic primar și 2 asistenți medicali principali)
- Laborator de Radiologie și Imagistică Medicală (medic primar radiodiagnostic și 4 asistenți medicali principali)
- Laborator de recuperare, medicină fizică și balneologie (1 medic primar BFT, fiziokinetoterapeut și 1 asistent medical principal)
- Compartiment de prevenire infecții asociate asistenței medicale (1 medic epidemiolog și 2 asistenți principali)
- Laborator explorări funcționale
- Compartiment de prevenire și control al infecțiilor nozocomiale

Cabinet stomatologie(asigură și urgențe)

Cabinet planificare familială (un medic primar și un asistent medical principal)

Dispensar TBC (1 medic primar pneumologie și 3 asistenți medicali principali).

În cadrul spitalului orășenesc Balș funcționează și un ambulatoriu integrat, care a fost modernizat prin fonduri europene în perioada 2007-2013 și care cuprinde următoarele cabinete: medicină Internă, chirurgie generală, obstetrică – ginecologie, pediatrie, neurologie, ORL, oftalmologie, ortopedie – traumatologie, psihiatrie, dermatovenerologie, pneumologie, diabet, nutriție și boli metabolice etc. Numărul acestora este redus în comparație cu nevoile cetățenilor, context în care se impune extinderea și dotarea ambulatoriului pentru a atrage noi specialități, în contextul politicilor naționale de încurajare a asistenței medicale și chiar a tratamentelor în unități de acest tip. În acest context este de menționat faptul că la nivelul unității există, în pofida eforturilor de atragere de personal din ultimii ani, 6 posturi neocupate.

Anual, Spitalul Orășenesc Balș beneficiază de finanțări din partea Consiliului Local, pentru a asigura necesarul de dotări. La nivelul anului 2019, finanțarea a fost în valoare de 650.000 lei. Una dintre probleme încă nerezolvate ale spitalului este lipsa unei stații de tratare a apelor uzate.

Conform INS, în orașul Balș, în anul 2018 erau disponibile 119 paturi în unitățile sanitare, număr care a rămas constant în ultimii 5 ani, în contextul în care în Spitalul Orășenesc Balș nu au fost amenajate noi secții sau compartimente.

După cum am menționat și anterior, la nivelul orașului funcționează 3 cabinete de medicină școlară (Liceul Teoretic "Petre Pandrea", Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă, Școala Profesională Specială), precum și un cabinet stomatologic școlar (Liceul Teoretic "Petre Pandrea"). În anul 2020, Primăria a organizat proceduri pentru recrutarea unui medic și a unui stomatolog care să activeze în aceste cabinete, după ce anterior angajase personal mediu. O altă problemă stridentă din punct de vedere medico-sanitar, reprezintă lipsa unui asistent medical comunitar sau a unui mediator sanitar pentru grupurile marginalizate, în special cele de etnie romă.

Conform Institutului Național de Statistică, în anul 2018, în orașul Balș activau 196 de cadre medico-sanitare, în creștere cu 7% față de anul 2008. Dintre aceștia, 127 de persoane intrau în categoria personalul sanitar mediu, 10 erau farmaciști, 9 stomatologi și 50 erau medici. Față de anul 2008, numărul de stomatologi a scăzut cu 2, în timp ce numărul de farmaciști, medici și personal sanitar mediu a crescut. Totuși, în ultimii ani se înregistrează un trend negativ în ceea ce privește numărul personalului sanitar mediu.

Dacă ne raportăm doar la sistemul public, numărul medicilor era de 37 (restul de 13 fiind medici de familie), cel al stomatologilor și farmaciștilor de 1, iar cel al personalului mediu de 106, în scădere cu o treime față de anul 2014.

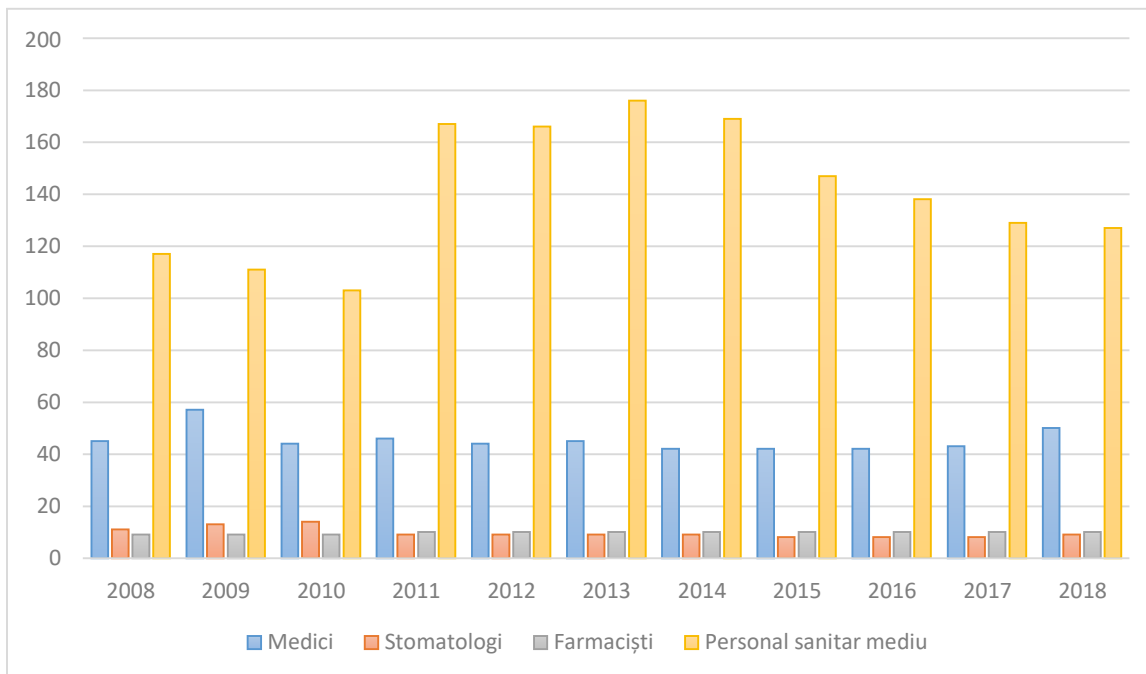


Figura 39 - PERSONALUL MEDICO-SANITAR, PE CATEGORII, LA NIVELUL ORAȘULUI BALȘ, ÎN PERIOADA 2008-2018

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Onlin

Prin urmare, constatăm că un medic, deservea în medie 413 persoane, sub media județeană de 602 persoane. Un stomatolog deservea 2.295 de persoane, mult sub media județeană de 5.223 de persoane; un farmacist deservea 2.066 de persoane, sub media județeană de 2.876 de persoane. În ceea ce privește personalul sanitar mediu, în medie, un astfel de angajat deservea 162 de persoane, sub media județeană de 170 de persoane.

Creșa din Balș avea în anul 2018 un număr de 24 de copii înscriși, în creștere semnificativă față de cei 10 în anul 2014. Totuși, numărul lor este foarte redus în comparație cu cele peste 150 de nașteri înregistrate anual în oraș. În anul 2019, Primăria a scos la concurs un număr de 7 posturi pentru asistenți medicali, îngrijitoare, spălătoreasă și ajutor de bucătar. Capacitatea instituției rămâne însă limitată.

Astfel, principalele probleme și provocări privind sănătatea sunt următoarele:

- Infrastructura sanitară publică continuă să prezinte deficiențe, mai ales din perspectiva clădirilor și a dotărilor. În primul rând, se impune necesitatea extinderii și dotării ambulatoriului pentru a atrage noi specialități adaptate la nevoile cetățenilor.

Pe fondul îmbătrânirii demografice, dar și a prevenției deficitare se estimează că morbiditatea va crește la majoritatea afecțiunilor.

- Necesitatea acoperirii posturilor neocupate cu personal specializat;
- Asistență medicală comunitară (prin mediatori sanitari și asistenți medicali comunitari pentru

grupurile marginalizate, în special cele de etnie romă) este deficitară.

I.10 INCLUZIUNEA SOCIALĂ

I.10.1 Infrastructura pentru servicii sociale

La nivelul orașului Balș, sub egida DGASPC Olt funcționează un serviciu social acreditat, respectiv „Casele de tip familial “Sf. Maria” Balș”, care are scopul de a asigura atât copiilor, cât și tinerilor servicii personalizate de protecție socială. Principalele servicii incluse și oferite prin prisma celor 4 apartamente și a unei case, sunt:

- cazare pe perioada prevăzută în măsura de protecție;
- educare;
- asistență medicală curentă și îngrijire personală;
- consiliere psihosocială și suport emoțional;
- dezvoltare abilități pentru viață independentă;
- reintegrare familială și comunitară;
- recuperare/reabilitare;
- masă caldă, etc.

Beneficiarii acestui serviciu social pot fi copii sau tineri cu dizabilități, care provin din familii în situații de risc, a căror separare de familie este necesară (climat socio-educativ viciat, alcoolism, violențe, probleme psihice, etc.). De asemenea, după caz, pot beneficia de serviciul în cauză, copiii care: sunt separați temporar sau definitiv de părinții lor, ca urmare a stabilirii în condițiile legii a măsurii plasamentului în acest tip de serviciu; au fost dispuși, în condițiile legii, plasamentul în regim de urgență; au împlinit vârsta de 18 ani și beneficiază, în condițiile legii, de protecție specială; prezintă dizabilități care necesită îngrijire specializată.

Până în 2016, în orașul Balș a funcționat Centrul de Plasament “Floare de colț”. După închiderea acestuia, din cei 41 de copii care beneficiau de serviciul respectiv, 8 tineri au fost ajutați să se integreze socio-profesional, 6 au beneficiat de ajutor din partea *Hope and Homes for Children* (plata chiriei, bonuri pentru alimente, etc.), 1 copil a revenit în familie, 10 copii și tineri au ajuns într-o casă de tip familial din Balș, 4 tineri au fost transferați în apartamentele de tip familial din Balș, 4 copii la casa de tip familial din Slatina, unul la casa de tip familial din Caracal, restul fiind repartizați la diverse structuri asemănătoare din orașele județului.

Și pentru alte categorii de beneficiari (persoane cu dizabilități, persoane vârstnice singure, persoanele cu diferite adicții, victimele violenței domestice etc) există încă o ofertă limitată a serviciilor de asistență socială la nivelul orașului.

În oraș există comunități defavorizate, supuse riscului de excluziune în care un număr de mare de persoane sunt dependente de ajutorul social și alte forme de sprijin.

În schimb, la nivelul Primăriei sau al furnizorilor privați nu există niciun centru sau serviciu social de tip rezidențial/non-rezidențial acreditat, deși în localitate există grupuri de persoane vulnerabile: elevi proveniți din familii cu venituri reduse sau cu diferite probleme, persoane vârstnice care necesită sprijin, persoane

cu dizabilități, persoane de etnie romă supusă riscului de excluziune etc.

De asemenea, după cum am menționat anterior, în oraș sunt amenajate locuințe sociale pe strada Nicolae Bălcescu nr. 135A, blocul T7 (60 de locuințe ocupate); strada Nicolae Bălcescu nr. 169, bloc TM (în locul fostului Centru de Plasament "Temerarii") (40 de locuințe ocupate); locuințe pentru tineri, pe strada Nicolae Bălcescu nr. 152A, bloc ANL (60 de locuințe ocupate).

După cum s-a menționat în secțiunea *Fondul locuit*, numărul solicitanților de locuințe sociale este mult mai mare decât fondul locativ administrat de UAT. Astfel, la nivelul orașului Balș infrastructura și oferta de servicii sociale rămân inferioare cererii.

I.10.2 Sărăcia și excluziunea socială

Conform Atlasului Zonelor Marginalizate din România, realizat de Banca Mondială în 2016, în orașul Balș, 1,26% din populație locuia în zone marginalizate, 17,08 % reprezenta populația dezavantajată pe capital uman, 65,70 % reprezenta populația din zone dezavantajate pe ocupare, 1,86% erau persoane din zone cu instituții (de ex. mănăstiri, centre sociale de tip rezidențial etc.) sau sub 50 de locuitori, în timp ce doar 14,10 % locuiau în zone absolut nedezavantajate.

Conform Atlasului Zonelor Marginalizate din România, tipologia menționată mai sus a zonelor urbane se definește astfel:

Zone dezavantajate pe locuire. Primul tip de zonă urbană dezavantajată se referă la cartiere în care o parte importantă din locuitori trăiește în locuințe neadecvate și poate prezenta sau nu un nivel scăzut de educație, însă majoritatea populației are un loc de muncă pe piața formală a muncii. Această categorie include părți ale orașelor cu o infrastructură ce lasă de dorit și cartiere vechi de case situate la periferiile orașelor, de asemenea, cu infrastructură precară sau deloc. Include totodată zone de blocuri sau case, în principal construite în anii '60-70, care sunt în stare precară și pe care locuitorii nu au resursele necesare pentru îmbunătățiri și renovare. Aceste zone sunt eterogene din punct de vedere al populației.

Conform acestui Atlas, la nivelul orașului Balș nu se înregistrează populație în zone dezavantajate pe locuire.

Zonele dezavantajate pe ocuparea forței de muncă sunt, prin definiție, sectoare de recensământ în care locuitorii nu prezintă un deficit educațional, însă nu reușesc să găsească un loc de muncă în sectorul formal, indiferent de condițiile lor de locuit. Această categorie se referă în general la zone care au avut în perioada comunistă o concentrare mare de întreprinderi. Majoritatea locuitorilor din aceste zone au un nivel de educație mediu și dețin diverse calificări profesionale, în general, în domeniul industriei. În ciuda existenței unei forțe de muncă profesional calificată, aceste zone au avut parte de puține investiții private în ultimii douăzeci de ani și, drept consecință, există oportunități reduse de angajare în sectorul formal.

De remarcat faptul că la nivelul orașului Balș, 65,70 % din populația orașului reprezintă populația din zone dezavantajate pe ocupare, cu mult peste procentul mediu de la nivelul municipiilor și orașelor din județul Olt, de 33,17%. Prin urmare, intervențiile în acest tip de zone pot să se concentreze pe recalificarea forței de muncă.

Zonele dezavantajate pe capital uman includ persoane cu un nivel scăzut de educație formală care pot

avea un loc de muncă sau nu, dar ale căror condiții de locuit sunt considerate standard pentru zonele urbane din România. Aceste zone urbane sunt locuite de persoane necalificate, care lucrează în agricultură, construcții sau alte sectoare, în multe cazuri, informal. Nivelul de ocupare în sectorul formal este de regulă scăzut, și este cauzat de nivelul scăzut de capital uman.

De remarcat faptul că la nivelul orașului Balș, 17,08% din populația orașului reprezintă populația din zone dezavantajate pe ocupare, peste procentul mediu de la nivelul municipiilor și orașelor din județul Olt, de 13,71%. Prin urmare, intervențiile în acest tip de zone trebuie să se concentreze pe calificarea forței de muncă

Zonele urbane marginalizate sunt zone urbane ce acumulează dezavantaje din perspectiva capitalului uman, ocupării forței de muncă și a locuirii. În cele mai multe cazuri, acestea sunt zone intraurbane, sărace, izolate din punct de vedere social și care nu sunt reflectate în statisticile privind ratele de sărăcie calculate la nivel de localitate sau județ. Zonele marginalizate sunt adevărate punji de excluziune socială care concentrează persoane cu nivel scăzut de capital uman (nivel scăzut de educație, stare precară de sănătate, număr ridicat de copii), cu nivel scăzut de ocupare în sectorul formal și condiții precare de locuire. În orașul Balș, 1,26% din populație locuia în zone marginalizate, un procent mai mic față de procentul mediu de la nivelul municipiilor și orașelor din județul Olt, de 2,14%.

Populația expusă riscului de excluziune socială este concentrată mai ales în zonele Popa Șapcă – Măinești, respectiv Cuza Vodă (Vârtop), ambele cu comunități importante de romi, dar și în zona locuințelor sociale.

Populație defavorizată (mai ales dezavantajată pe ocuparea forței de muncă și pe capital uman) sau supusă riscului de excluziune se regăsește inclusiv în zona ansamblurilor de locuit din oraș (spre exemplu, pentru cele pentru care accesul se realizează din zona Nicolae Bălcescu).

Problemele de excluziune sunt complexe, începând de la educație (numărul mare de preșcolari și elevi – mai ales cei înscriși la Școala Gimnazială nr. 1 - expuși riscului de abandon, absenteism și cu performanțe școlare foarte modeste), ocupare (ponderea foarte redusă a ocupării formale, corelată și cu lipsa unei calificări și discriminarea), sănătate (igiena precară, incidența ridicată a bolilor transmisibile, lipsa accesului la servicii de prevenție și de medicină primară etc.), locuire (starea improprie a caselor, lipsa proprietății asupra acestora, accesul limitat la utilități de bază, lipsa unor facilități publice – de ex. locuri de joacă, spații verzi etc.), cultură și sport (lipsa unor oportunități de punere în valoare a patrimoniului cultural și identității etnice) etc. La acestea se adaugă probleme legate de infraționalitate și ordine publică (a se vedea și revolta de pe durata pandemiei din anul 2020), discriminare, lipsa documentelor de identitate, neimplicarea în procesul decizional etc.

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Olt a identificat, la nivelul orașului Balș, nevoia urgentă de creare a unui centru de recuperare pentru copii cu dizabilități, crearea unui centru social și angajarea unui expert în cadrul Serviciului Public de Asistență Socială pentru soluționarea și managementul situațiilor în care se află grupurile vulnerabile de etnie romă (la nivelul Primăriei există deja un expert pentru romi). La nivelul Primăriei este adoptat, implementat și monitorizat anual un Plan Local de Acțiune pentru Romi.

I.11 PROTECȚIA MEDIULUI, SCHIMBĂRILE CLIMATICE ȘI MANAGEMENTUL RISCURILOR

Mediul și schimbările climatice sunt domenii cu importanță din ce în ce mai mare atât la nivel global și european, cât și la nivel național și local.

Aspectele de mediu se referă la interdependența dintre elementele geografice, modul de folosire a terenului, aspectele economice, căile de comunicații etc. Măsurile de decarbonizare a economiei, a sectorului rezidențial, a transportului etc. contribuie la o utilizare mai eficientă a resurselor naturale, la reducerea poluării și implicit a impactului negativ asupra factorilor de mediu. La nivel European, au fost dezvoltate mai multe pachete de inițiative care contribuie la obiectivul final în domeniul climei, precum *Pactul verde european* și „*Pregătiți pentru 55*” (*Fit for 55*).

Pactul verde european este un pachet de inițiative în materie de politici, care urmărește să plaseze UE pe calea către o tranziție verde, cu obiectivul final de a atinge neutralitatea climatică până în 2050. Pachetul conține inițiative care acoperă domeniul climei, al mediului, al energiei, al transporturilor, sectorul industrial, agricultura și finanțarea durabilă, toate acestea fiind puternic interconectate.

Pachetul „Pregătiți pentru 55” este un set de propuneri de revizuire și actualizare a legislației UE și de punere în aplicare a unor noi inițiative cu scopul de a asigura conformitatea politicilor UE cu obiectivele climatice.

Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă, prin cele 17 Obiective de Dezvoltare Sustenabile (Sustainable Development Goals – SDG) elaborate de Organizația Națiunilor Unite, ce vizează eradicarea sărăciei extreme, lupta împotriva inechității și in justiției și protejarea planetei a fost transpusă la nivel național prin Strategia de Dezvoltare Durabilă 2030. Obiectivul de dezvoltare durabilă 11 se referă la “Orașe și Comunități Durabile”.

În perioada de programare 2021-2027, pentru a reflecta importanța combaterii schimbărilor climatice în concordanță cu angajamentele Uniunii de a pune în aplicare Acordul de la Paris și obiectivele de dezvoltare durabilă ale Organizației Națiunilor Unite, FEDR contribuie la integrarea acțiunilor climatice și la atingerea unei ținte globale reprezentate de alocarea a 30 % din cheltuielile din bugetul Uniunii în sprijinul îndeplinirii obiectivelor climatice.

I.11.1 Calitatea factorilor de mediu

Amplasarea de tip liniar a orașului, de-a lungul unuia dintre cele mai tranzitate drumuri europene din România, cel care leagă Craiova de Pitești și București, face ca poluarea aerului și cea fonică generate de traficul intens să reprezinte una dintre principalele probleme cu care se confruntă localitatea. Cu toate acestea, APM Olt nu dispune la nivel local de o stație automată de monitorizare a calității aerului, cea mai apropiată fiind cea din Slatina, așadar la o distanță mare pentru a putea trage concluzii exacte cu privire la valorile indicatorilor din orașul Balș. În schimb, datele APM Olt pentru anul 2018 confirmă depășirea pragurilor maxime de zgomot pe str. Nicolae Titulescu. De asemenea, dispariția companiilor din domeniul prelucrării și tratării metalelor (SMR, Instirig, Termex) a condus la reducerea semnificativă a poluării industriale.

Calitatea aerului

După cum s-a menționat, la nivelul orașului Balș nu sunt amplasate stații din Rețeaua Națională de Monitorizare a Calității Aerului. Cu toate acestea, analiza calității aerului se poate realiza prin raportare la datele privind poluanții monitorizați la nivelul județului Olt (stația automată amplasată în municipiul Slatina, Aleea Muncii nr.4).

Astfel, conform *Raportului privind Starea Mediului Anul 2021 – Județul Olt*, toți poluanții atmosferici în aerul înconjurător (Dioxidul de azot (NO₂) și oxizii de azot (NO_x), Dioxidul de sulf (SO₂), Monoxidul de carbon (CO), Ozonul (O₃), Particule în suspensie (PM₁₀ și PM_{2,5}) sunt la nivelul anului 2021 sub *valorile limită pentru protecția sănătății umane, valorile țintă, praguri de alertă sau de informare*, stabilite în legislația specifică pentru fiecare poluant.

Cu toate acestea, în aerul înconjurător se înregistrează unele concentrații ale poluanților atmosferici, cu efect asupra stării de sănătate a populației și a ecosistemelor. Activitățile generatoare de emisii de poluanți atmosferici inventariate la nivelul județului Olt, inclusiv la nivelul orașului Balș sunt: încălzirea comercială și instituțională, încălzire rezidențială, prepararea hranei, transportul rutier, managementul dejecțiilor, arderi în industrii de fabricare etc.

Centura de ocolire a orașului Balș, care se află pe Lotul 1 al Tronsonului 2 al Drumului Expres Craiova-Pitești, dată în funcțiune în anul 2022 degreveză o mare parte din trafic pe axa est-vest a orașului și va contribui inclusiv la reducerea poluării calității aerului în interiorul orașului Balș.

Poluarea fonică

Conform Directivei 2002/49/EC, zgomotul ambiental este un sunet din exterior nociv și nedorit, generat de activitățile umane, inclusiv zgomotul din traficul rutier, feroviar și aeroporturi de trafic, site-uri industriale.

Potrivit Raportului privind Starea Mediului Anul 2021 – Județul Olt, în anul 2020 s-au prelevat probe privind zgomotul stradal pe principalele artere de circulație, inclusiv pe str. N. Bălcescu din orașul Balș. Din datele obținute se poate concluziona faptul că s-a depășit limita admisă prin STAS 10009/2017, privind acustica urbană, pentru străzile de categoria tehnică a-II-a și (CMA admis 70 dB(A)) pe arterele des circulate, inclusiv pe str. N. Bălcescu din orașul Balș. Pentru nivelul de zgomot la limita unor zone funcționale (piețe, parcuri, școli și zone industriale) nu s-au înregistrat depășiri față de limitele stabilite de normativele în vigoare.

Potrivit Raportului privind Starea Mediului Anul 2021 – Județul Olt, poluarea sonoră provoacă la nivelul organismului uman o serie întreagă de efecte începând cu ușoare oboseli auditive până la stări nevrotice grave și chiar traumatisme ale organului auditiv. Sunetele cu o frecvență mai ridicată sunt mai periculoase decât cele cu o frecvență joasă. Cel mai comun efect al zgomotului este afectarea echilibrului neurovegetativ, care se poate produce la intensități de circa 60 dB. Zgomotul e foarte periculos, acțiunea sa se manifestă cu timpul, pe nesimțite. Tot mai frecvent în lumea medicală se vorbește despre maladia zgomotului, cu afectarea sistemului nervos și auditiv.

Centura de ocolire a orașului Balș, care se află pe Lotul 1 al Tronsonului 2 al Drumului Expres Craiova-Pitești, dată în funcțiune în anul 2022 degreveză o mare parte din trafic pe axa est-vest a orașului și va contribui inclusiv la reducerea poluării fonice în interiorul orașului Balș.

Calitatea apei

Resursele de apă sunt formate, pe de o parte, de apele de suprafață reprezentate de rețeaua hidrografică de râuri (bazinul hidrografic al Oltului, cu afluentul Olteț), precum și de apele subterane freatiche și de adâncime.

Potrivit *Raportului privind Starea Mediului Anul 2021 – Județul Olt*, calitatea apelor de suprafață a fost necorespunzătoare în cursul anului 2021, fiind poluate inclusiv din cauza lipsei protecției naturale.

Poluarea apei constă în schimbarea calităților sale naturale consecință a unor fenomene naturale, dar cel mai frecvent ca urmare a activității umane. Astfel, în conformitate cu Legea nr. 458 / 2002 (r1) privind calitatea apei potabile și prevederile HG nr. 342/2013, în anul 2021 s-a efectuat monitorizarea de audit a calității apei potabile furnizată prin instalații centralizate de alimentare cu apă în zonele de aprovizionare cu apă mari din județul Olt (volum mediu distribuit >1000 m³/zi și/sau nr. Populație aprovizionată cu apă > 5000 persoane), inclusiv în orașul Balș.

Ca urmare a rezultatelor obținute după realizarea examenului bacteriologic și chimic, au fost transmise de către APM Olt notificări de neconformitate, inclusiv către Compania de Apă Olt SA – sediul secundar Balș.

Cu toate acestea, Orașul Balș se remarcă printr-o pondere ridicată a gospodăriilor conectate la rețele de canalizare cu stații de epurare (locul II la nivel județean după Slatina, cu un procent de 88% în 2018), printr-o eficiență ridicată a epurării suspensiilor, dar scăzută în ceea ce privește indicatorii CBO5 și CCOCr.

Acest lucru impune, în primul rând, reabilitarea și modernizarea stației de tratare a apelor uzate, respectiv extinderea și reabilitarea rețelei de canalizare din oraș – ambele lucrări fiind prevăzute în cadrul unui proiect cu finanțare POIM 2014-2020, în curs de implementare.

Calitatea solurilor

În cazul solurilor, presiunile antropice sunt legate mai degrabă de depozitarea ilegală de deșeuri și gestionarea corespunzătoare a acestora, respectiv de aplicarea de îngrășăminte chimice și pesticide pe terenurile agricole. De asemenea, depozitul industrial neconform al fostei SMR Balș, care deținea o oțelărie electrică, reprezintă un potențial sit contaminat. Proprietarul depozitului a fost sancționat în anii 2017, 2018 și 2019 pentru nerespectarea măsurilor de închidere și ecologizare cu privire la acest obiectiv.

Biodiversitatea

În ceea ce privește biodiversitatea, pe teritoriul orașului (91 ha de teren, la sud de calea ferată) există situl Natura 2000 ROSCI0266 "Valea Oltețului", instituit pentru a proteja habitatul luncii naturale a Oltețului, cu zăvoaie de plop, sălcii, arini, insule de nisip cu vegetația pioneră. Riscurile identificate la adresa acestui sit sunt legate de exploatarea pietrișului și nisipului, decolmatarea controlată a patului râului, arderea necontrolată a vegetației, depozitățile necontrolate de deșeuri menajere, scurgerile de produse petroliere din amonte. Situl este administrat de ANANP și dispune de un plan de management, care impune o serie de restricții privind regimul silvic, pășunatul, arderea vegetației uscate, pescuitul, amenajarea malurilor, exploatarea agregatelor de râu, depozitarea deșeurilor, deversarea apelor uzate etc. Sunt, în schimb, încurajate amenajarea de punți, podețe, foișoare, observatoare pentru păsări, trasee ecoturistice, panouri și indicatoare, materiale promoționale, acțiuni de marketing turistic sub brandul "Valea Oltețului", programe de ecologizare, educație, conștientizare etc. Planul de management a fost aprobat în anul 2016, așadar acesta va trebui actualizat în curând.

Potrivit *Raportului privind Starea Mediului Anul 2021 – Județul Olt*, aria naturală protejată de interes comunitar ROSCI0266 "Valea Oltețului" include următoarele specii enumerate în anexa II la Directiva

Consiliului 92/43/CEE privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică:

➤ **Specii de pești:**

- 1145 *Misgurnus fossilis*
- 6963 *Cobitis taenia*
- 6143 *Romanogobio kesslerii*
- 5197 *Sabanejewia balcanica*

➤ **Specii de mamifere**

- 1355 *Lutra lutra*
- 1303 *Rhinolophus hipposideros*

➤ **Specii de amfibieni și reptile**

- 4008 *Triturus vulgaris ampelensis*
- 1188 *Bombina bombina*
- 1220 *Emys orbicularis*
- 1166 *Triturus cristatus*

➤ **Specii de plante**

- 1428 *Marsilea quadrifolia*

➤ **Speciile de nevertebrate**

- 1060 *Lycaena dispar*
- 1037 *Ophiogomphus Cecilia*

➤ **Tipuri de habitat prezente în sit**

- 3270 Râuri cu maluri nămolose cu vegetație din *Chenopodium rubri* și *Bidention*
- 91F0 Păduri ripariene mixte cu *Quercus robur*, *Ulmus laevis*, *Fraxinus excelsior* sau *Fraxinus angustifolia*, din lungul marilor râuri (*Ulmion minoris*)
- 92A0 Zăvoaie cu *Salix alba* și *Populus alba*

Fondul forestier (păduri și altă vegetație forestieră) ocupă o suprafață de 430 ha, respectiv 37,75 % din suprafața totală a terenurilor neagricole din orașul Balș.

Pădurea îndeplinește multiple funcții care o validează ca elementul fundamental de protecție a mediului. Pe lângă influențe pozitive ale pădurii asupra mediului, merită menționat faptul că în interiorul pădurii își găsesc adăpostul marea majoritate a animalelor, păsările din fauna terestră și anumite specii din flora terestră care coabitează cu pădurea și care dacă ar dispărea pădurea ar dispărea și aceste specii.

Cu toate acestea, raportând suprafața de pădure din orașul Balș la numărul de locuitori, rezultă o medie de 0,02 ha/locuitor pentru anul 2021, față de 0,26 ha/locuitor cât este la nivel național, respective 1,4 ha/locuitor, la nivel european.

Pădurea poate contribui semnificativ la combaterea efectelor schimbărilor climatice, prin contribuția importantă la absorbția și a sechestrarea emisiilor de gaze cu efect de seră, respectiv la reducerea nivelului de CO₂ și la purificarea aerului.

I.1.1.2 Spațiile verzi

Spațiile verzi au o binecunoscută importanță pentru îmbunătățirea calității aerului, reducerea poluării fonice, prevenirea eroziunii solului și îmbunătățirea absorbției și drenajului apelor pluviale.

Totodată spațiile verzi, mai ales arborii maturi, împiedică supraîncălzirea zonelor în care există suprafețe întinse de beton și asfalt, care absorb căldura și o retransmit mediului ridicând astfel și mai mult temperatura resimțită.

Spațiile verzi influențează calitatea vieții oamenilor, influențând starea de bine și reducerea stresului, fiind recomandate pentru recreere, pentru plimbări pentru activități sociale etc.

În același timp, vegetația oferă un habitat pentru o varietate de păsări, animale, insecte și nu în ultimul rând contribuie la îmbunătățirea aspectului estetic al localităților. Peisagistica pune accentul pe modelarea spațiilor verzi din interiorul orașului în contextul unei armonizări cu societatea și nevoile acesteia.

Conform INS, în anul 2018, suprafața spațiilor verzi din orașul Balș era de 61 ha (610.000 mp), valoare care a cunoscut modificări în ultimii 10 ani. Prin urmare, în anul 2018 a fost înregistrată o medie de 29,5 m.p./locuitor, peste pragul de 26 mp/locuitor recomandat la nivel european.

Principalele zone verzi din patrimoniul orașului Balș sunt:

- Parcul Spineni
- Parcul Central
- Părculeț Gengea
- Sere
- Părculeț Gară
- Părculeț Casa Tineretului
- Spații verzi zona Centru
- Spații verzi zona Jiul
- Spații verzi Zona-Turnuri
- Părculețele din apropierea liceelor
- Alte spații verzi, inclusiv cele din zona ansamblurilor de locuit

Parcul Central a fost renovat prin fonduri europene în perioada 2007-2013. În cadrul proiectului, au fost amenajate, renovate și iluminate aleile, s-au amenajat fântâna arteziană, o cascadă artificială, s-a reabilitat gazonul, au fost plantați noi copaci, au fost montate aspersoare pentru irigare, s-au montat pergole, arcade, un podeț, poarta de intrare, foioare, bănci, a fost amenajat un teren de skateboard. Cu toate acestea, sunt necesare lucrări de transformare și refuncționalizare a parcului, cu accent pe amenajarea corespunzătoare a infrastructurii verzi-albastre.

Pe această zonă de studiu componentele coridoarelor ecologice sunt reprezentate inclusiv de suprafețele influențate direct de traseul râului Olteț.

De asemenea, Parcul Nicolae Bălcescu (Casa Tineretului) a fost și el reamenajat în cadrul proiectului de regenerare a Orașului Nou, dispunând de o fântână arteziană, bănci, iluminat public, gazon, flori, arbori și chiar căsuțe de lemn.

În urmă cu circa 8 ani au fost demarate, cu fonduri de la bugetul de stat, lucrări pentru amenajarea Parcului Balta Gării, care nu au mai fost însă finalizate din cauza restricțiilor bugetare. Proiectul prevedea realizarea unui coridor verde de legătură cu Parcul Central, amenajarea de alei pe maluri, a două pontoane, a unui podeț, a unui teren de minigolf, paintball, tenis de câmp, fotbal, a unei terase, a unui loc de joacă, montarea de bănci, corpuri de iluminat, jardiniere etc. Reluarea și finalizarea acestui proiect ar transforma zona în cea mai importantă destinație de agrement din oraș și chiar din împrejurimi, cu beneficii multiple pentru comunitate.

În cadrul Administrației Publice Locale activează serviciul Spații Verzi, care are în organigrama sa 28 de posturi și care dispune inclusiv de o seră proprie. Dotarea logistică a serviciului lasă însă mult de dorit, autovehiculele fiind vechi de zeci de ani.

Principalele probleme și provocări privind spațiile verzi, care trebuie rezolvate în ordinea priorității lor, sunt următoarele:

- O parte dintre parcurile și zonele verzi existente sunt degradate din perspectiva vegetației, a dotărilor, a accesibilității și a biodiversității;
- Existența unor terenuri degradate, vacante în zona intravilană care ar putea fi amenajate ca spații verzi, de agrement și de petrecere a timpului liber și care totodată ar putea contribui la reducerea temperaturilor maxime diurne care pot fi destul de ridicate pe perioada verii;
- Inexistența unui registru de spații verzi care să permită o gestiune informatizată a acestora.
- Slaba punere în valoare a unor coridoare verzi-albastre bine consolidate și integrate, inclusiv de-a lungul râului Olteț;

1.11.3 Schimbările climatice

În ultimul secol, din cauza revoluției industriale, intensificării agriculturii, urbanizării, utilizării de combustibili fosili, defrișărilor și exploatărilor de masă lemnoasă, etc., eliberarea în atmosferă a gazelor cu efect de seră a înregistrat o creștere alarmantă, determinând schimbarea compoziției atmosferei globale, care se adaugă la variabilitatea naturală a climei, având drept consecință modificarea sistemului climatic global.

Consecințele acestor schimbări climatice sunt reprezentate de creșteri ale valorilor temperaturilor medii anuale, modificări ale regimului de precipitații, fenomene meteorologice extreme (valuri de căldură, canicula, secetă, inundații, etc.), fenomene care au început să fie resimțite și în țara noastră.

Potrivit *Raportului privind Starea Mediului Anul 2021 – Județul Olt*, schimbarea climei este determinată de mai mulți factori care acționează simultan, atât factori interni (modificările care apar în interiorul sistemului climatic sau datorită interacțiunilor dintre componentele sale), cât și externi naturali (variația energiei emise de soare, erupții vulcanice, variația parametrilor orbitali ai Pamântului) sau externi antropogeni rezultați din activitățile umane (schimbarea compoziției atmosferei ca urmare a creșterii concentrației gazelor cu efect de seră). Schimbările climatice reprezintă una dintre cele mai mari amenințări asupra mediului, domeniului social și economic, fiind cauzate în mare măsură de emisiile de gaze cu efect de seră (dioxid de carbon, metan, oxid azot, hidrofluorocarburi, perfluorocarburi și hexafluorura de sulf) rezultate din activitățile antropice.

Potrivit *Raportului privind Starea Mediului Anul 2021 – Județul Olt*, temperaturile medii anuale în România vor continua să crească constant, mai ales vara și iarna. Astfel, în pofida faptului că România va continua să aibă o climă temperată și patru anotimpuri, clima temperată va fi semnificativ modificată în următorii 50-100 de ani. La nivel național, va avea loc o creștere cu 2°C a temperaturilor medii în anotimpul de iarnă și o creștere cu peste 3°C a temperaturilor medii în anotimpul de vară, 3,5°C în nord și 4,3°C în sud. Se estimează că în zonele din sudul și sud-estul țării se vor înregistra temperaturi mai mari în anotimpul de vară. Valurile de căldură vor fi o apariție obișnuită și vor afecta în special zonele urbane, temperatura va fi ridicată datorită densității mari a construcțiilor, punând în pericol sănătatea populației.

Se preconizează că rata zilnică medie a precipitațiilor pentru România se va reduce cu circa 20%, iar mai ales în sudul și sud-estul țării, se preconizează o scădere generală a precipitațiilor în anotimpul de vară de până la 40%. De asemenea, precipitațiile vor fi mai mari pentru perioade scurte de timp și pe suprafețe reduse, ceea ce va determina creșterea frecvenței viiturilor și va conduce la perioade secetoase mai mari, însemnând un deficit al resurselor de apă, pericol de producere de incendii forestiere, pierderea biodiversității, degradarea solului și a ecosistemelor, precum și deșertificarea.

Schimbările climatice implică două obiective majore: pe de o parte, necesitatea reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră, în vederea stabilizării nivelului concentrației acestor gaze în atmosferă (*atenuarea schimbărilor climatice*), iar pe de altă parte, necesitatea *adaptării la efectele schimbărilor climatice*, avându-se în vedere că acestea sunt deja vizibile și inevitabile din cauza inerției sistemului climatic global.

Se recomandă luarea la nivelul orașului Balș a unor măsuri de scădere a emisiilor de gaze cu efect de seră, de îmbunătățire a calității aerului și pentru îmbunătățirea calității vieții populației prin:

- promovarea unui transport urban ecologic;
- reabilitarea termică a locuințelor, clădirilor publice și a spațiilor de birouri;
- crearea și modernizarea spațiilor verzi;
- utilizarea resurselor regenerabile de energie;
- utilizarea tehnologiilor „prietenoase cu mediul” în toate procesele;
- conștientizarea publicului privind problematica schimbărilor climatice și încurajarea unui consum energetic mai mic pe cap de locuitor.

Pe de altă parte, planificarea infrastructurii urbane trebuie să se realizeze ținând seama de impactul estimat al schimbărilor climatice asupra zonelor urbane, în principal, de efectele evenimentelor meteorologice extreme, precum valurile de căldură, căderi abundente de precipitații, furtuni, inundații etc. cu scopul de minimizare a impactului schimbărilor climatice și de reducere a riscului asupra mediului antropoc.

Întrucât infrastructura urbană are o durată lungă de utilizare și poate fi expusă timp de mulți ani la o climă schimbătoare, cu fenomene meteorologice extreme și cu efecte climatice din ce în ce mai nefavorabile și frecvente, proiectele de investiții din portofoliul SIDU al orașului Balș vor parcurge analiză privind *imunizarea la schimbările climatice* asigurându-se totodată că acestea nu sporesc vulnerabilitatea structurilor economice și sociale învecinate.

I.11.4 Riscurile naturale și situațiile de urgență

Sub impactul schimbărilor climatice, principalele fenomene meteo extreme care afectează orașul Balș sunt:

canicula, aversele de ploaie, grindina, descărcările electrice, cantitățile mari de zăpadă, viscolul, depunerile de gheață, vijeliile.

Orașul Balș este expus mai ales riscului de producere a inundațiilor (precum cele din iulie 2005, 2006, 2014), în condițiile în care este traversat de râul Olteț și de afluenții săi (Gengea). Acesta este, pe cea mai mare parte a cursului său, neamenajat hidrotehnic, fiind îndiguit pe o lungime redusă în zona satelor Osica de Jos și Dobrun. Râul Olteț a atins debitul său maxim istoric în anul 1991 (1471 mc/s, de 3 ori peste cota de apărare). Pe teritoriul orașului, cursul este unul meandrat, uneori chiar cu formarea unor insule de nisip. Riscul de înzăpezire apare pe toate drumurile din zonă, mai ales în condiții de viscol, conducând la restricționarea sau chiar întreruperea circulației. Seceta apare tot mai frecvent în ultimii ani (de ex. 2005, 2015, 2016, 2020), pe fondul tendinței de creștere a temperaturilor, cu precădere la sud de orașul Balș. Temperaturile foarte scăzute (de ex. ianuarie 2011) pot conduce la formarea de poduri de gheață/zăpoare pe râul Olteț. Incendiile de vegetație au și ele o frecvență ridicată, fiind adesea provocate de incendierea necontrolată a miriștilor și întreținute de vânt sau temperaturi ridicate. Cutremurele pot afecta semnificativ clădirile din zonă, seisme de intensitate mai ridicată producându-se în 1977, 1986 și 2004, cu probabilitate de apariție și în viitorul apropiat. În oraș există două blocuri expertizate cu risc seismic categoria a III-a.

Alunecările de teren impactează mai puțin teritoriul construit al orașului, fiind prezente doar punctual pe unii versanți care mărginesc văile cursurilor de apă (de ex. în anul 2005 pe traseul DJ 643). În schimb, fenomenul de eroziune de suprafață este mai accentuat și poate conduce la colmatarea cu aluviuni a văilor.

Riscurile industriale sunt relativ reduse, pe fondul sistării activității marilor întreprinderi industriale, rezumându-se mai ales la potențialele explozii de depozite de carburanți (de ex. GPL), de conducte de transport a acestora (de ex. magistrala de transport gaze naturale Iancu Jianu-Balș), respectiv la accidentele rutiere în care sunt implicate transporturi de produse inflamabile pe drumul european. În zonă a mai fost identificată și muniție neexplodată din timpul celui de Al Doilea Război Mondial. Incendiile sunt printre cele mai frecvente situații de urgență din zonă. Garda de intervenție Balș a ISU Olt intervine anual la câteva sute de incendii, majoritatea fiind de vegetație, dar și la nivelul gospodăriilor. Riscurile sociale sunt legate mai ales de evenimentele care adună un număr mare de cetățeni, precum târgul săptămânal, bâlciul anual sau diferite manifestări culturale.

Anul 2020 a adus în actualitate problematica riscurilor biologice, odată cu pandemia de Covid-19, care a condus la restricții fără precedent, care nu au putut totuși evita apariția de cazuri de îmbolnăvire și la nivel local. Anterior, în anul 2019, au existat la nivel local 2 focare de varicelă. Aceste riscuri par să se amplifice în ultimii ani, având un impact social foarte puternic.

Orașul Balș nu dispune de un serviciu voluntar de situații de urgență, în condițiile în care beneficiază de serviciile unui garde de intervenție a ISU și a unei substații de ambulanță. În schimb, la nivelul Primăriei există un Compartiment de Protecție Civilă, prevăzut cu 3 posturi, care are atribuții în domeniul prevenției și gestionării riscurilor și a situațiilor de urgență. Totuși, dotarea acestuia este una deficitară din prisma instalațiilor de avertizare sonoră a populației, a motopompelor etc.

Astfel, se impune sporirea capacității de prevenire, control și intervenție în caz de calamități naturale și accidente de mediu, prin realizarea unui sistem de monitorizare integrată a factorilor de mediu.

I.11.5 Managementul deșeurilor

În prezent problema managementului deșeurilor se manifestă tot mai accentuat din cauza creșterii cantității și diversității acestora, precum și a impactului lor negativ, tot mai pronunțat, asupra mediului înconjurător. În plus, gestionarea deșeurilor este un sector cheie în ceea ce privește emisiile de gaze cu efect de seră.

Asemenea tuturor UAT-urilor din județ, UAT Orașul Balș a aderat la ADI "Olt-Eco" în vederea implementării și operaționalizării Sistemului Integrat de Management al Deșeurilor (SMID) Olt, care a beneficiat de importante alocări de fonduri europene prin POS MEDIU 2007-2013 și POIM 2014-2020. Acesta a adus un sine un nou concept de gestionare a deșeurilor din județ, de la colectare până la eliminare, bazat pe închiderea fostelor gropi de gunoi neconforme, amenajarea de platforme și achiziționarea de vehicule pentru colectare (inclusiv selectivă) și transport la nivelul a 5 zone de colectare, înființarea de stații de transfer și a unui depozit ecologic cu funcțiuni de sortare și tratare, la Bărăști.

Proiectul „Sistem Integrat de Management al Deșeurilor în județul Olt” are ca obiective reducerea impactului asupra mediului datorat manipulării și depozitării deșeurilor; reducerea volumului deșeurilor depozitate, prin reciclare/valorificare, optimizarea fluxurilor de deșeuri, pentru reducerea costurilor serviciilor de salubritate și nu în ultimul rând conștientizarea populației în legătura cu necesitatea respectării normelor referitoare la calitatea mediului înconjurător

În cadrul proiectului, la nivelul orașului Balș a fost amenajată o stație de transfer, cu o capacitate totală de 15.086 tone/an, în cadrul căreia sunt amenajate 2 containere pentru deșeuri electrice și electronice (DEE) și un container pentru deșeuri periculoase. În cadrul stației de transfer, sunt acceptate și deșeurile municipale solide, cele voluminoase și cele enumerate mai sus. De asemenea, tot în cadrul proiectului a fost închisă și ecologizată fosta groapă de gunoi a orașului, în suprafață de 3,2 ha, care va fi monitorizată de către Primărie și instituțiile de profil.

Zona de colectare și transport a deșeurilor din care face parte orașul cuprinde UAT-urile: Balș, Baldovinești, Bârza, Bobicești, Căluș, Dobrețu, Dobrun, Găvănești, Iancu Jianu, Morunglav, Oboga, Osica de Jos, Pârșcoveni, Șopârlița, Voineasa, Vulpeni. Aceasta va fi deservită de un operator unic, care va asigura utilajele de transport corespunzătoare, precum și pubele pentru gospodării. În oraș au fost deja amenajate mai multe platforme pentru colectarea selectivă a deșeurilor, pe 4 fracții, după cum urmează:

- Câte 1 container de 1,1 m³ pentru deșeuri reziduale la 120 locuitori;
- Câte 1 container de 1,1 m³ pentru fracția sticlă la 500 de locuitori;
- Câte 1 container de 1,1 m³ pentru fracții ușoare (plastic) la 500 de locuitori;
- Câte 1 container de 1,1 m³ pentru fracția de hârtie și carton la 500 de locuitori;
- Containere îngropate pentru fracția de reziduale (în oraș există deja 15 astfel de platforme semi-îngropate realizate cu fonduri POR 2007-2013 în cadrul proiectului de regenerare din zona Orașul Nou).

Ridicarea deșeurilor menajere va avea loc:

- în timpul verii, de 3 ori/săptămână la case și zilnic la blocuri de locuit (apartamente);
- în timpul iernii, de 2 ori/săptămână la case și 3 ori pe săptămână la blocuri (apartamente);
- deșeurile selective se ridică de către operator o dată pe săptămână.

Deșeurile reciclabile vor fi transportate la stația de transfer Balș și de acolo la Centrul de Management Integrat al Deșeurilor de la Bălteni. Colectarea deșeurilor menajere periculoase se va realiza cu ajutorul utilajelor specializate de două ori pe an.

Indicatorii de generare a deșeurilor menajere sunt obținuți din estimări întrucât la nivelul județului Olt nu s-au făcut măsurători. Astfel, s-au luat în considerare următorii indicatori de generare: 0,4 kg/loc/zi în mediul rural și 0,9 kg/loc/zi în mediul urban. În prezent, furnizarea serviciilor de colectare și transport al deșeurilor menajerele este delegată către firma S.C. SALUBRIS S.A. din orașul Slatina.

În schimb, Primăria va trebui să colecteze o taxă de salubritate de la cetățeni, pe care să o plătească mai departe operatorului selectat, în contul serviciilor furnizate.

Totuși, acest operator nu va asigura și serviciile de salubritate stradală, dezăpezire, deratizare, dezinsecție. Pentru acestea, administrația locală va trebui să încheie contracte de delegare cu alți operatori sau să le furnizeze cu personalul și dotarea proprie.

Deși legislația cu privire la colectarea selectivă este una strictă, gradul de conformare al cetățenilor la aceste practici este unul foarte redus, ceea ce va impune noi investiții, dar și măsuri punitive mai aspre pe viitor.

În ceea ce privește celelalte categorii de deșeuri, situația este problematică mai ales în cazul celor din construcții și demolări, depozitate adesea ilegal în diferite zone marginase de pe teritoriul orașului, uneori alături de deșeuri menajere. Eliminarea acestora cade în sarcina Primăriei, reprezentând o cheltuială suplimentară la bugetul local.

I.12 PATRIMONIU, CULTURĂ ȘI SPORT

I.12.1 Infrastructura și activitatea culturală

În orașul Balș, activitatea culturală se desfășoară în baza următoarelor instituții:

- **Casa de Cultură** a orașului Balș, care este în curs de reabilitare termică, prin intermediul POR 2014-2020. Clădirea dispune de o sală de spectacole de 400 de locuri, fiind singurul spațiu închis de mari dimensiuni pentru organizarea de evenimente din oraș, în timp ce pe platoul din fața acestuia și/sau în Parcul Central se pot organiza activități în aer liber pentru 15.000 de spectatori. În prezent, în Casa de Cultură își desfășoară activitatea ansamblul de dansuri populare „Mugurașii de pe Olteț”, taraful „Frunza Verde”, trupa de teatru „Omonimus”, o trupă de dans modern, clase decanto popular, muzică ușoară și pictură. Din păcate, dotările și numărul de personal existent nu permit extinderea gamei de activități culturale a instituției;
- **Biblioteca Orășenească „Petre Pandrea”** – a fost înființată în anul 1950 și are un fond ce depășește 45.000 de volume (grupate pe 9 domenii de activitate). În anul 2019, au fost achiziționate 135 de documente noi, respectându-se reglementările în vigoare, cifră care este însă redusă în comparație cu numărul mare de apariții editoriale de pe piață. Numărul cititorilor activi a fost de 1.093 (1,7% din totalul populației orașului), cu o rată de revenire de 9 ori/an și un număr mediu de volume

împrumutate de 11 volume (un număr total de 3.478 de volum). În pofida activității sale intense, Biblioteca Orășenească funcționează într-o clădire degradată (zidărie, tâmplărie) și necorespunzător dotată (aparatură electronică, mobilier, spații de depozitare, aparatură de lipire/legare cărți, de tipărire, scanare, spații de lucru, de evenimente, de lectură în aer liber și de recreere pentru cititori, bibliotecă digitală).

În plus, în oraș funcționează încă 7 biblioteci școlare, care dispun de personal de specialitate.

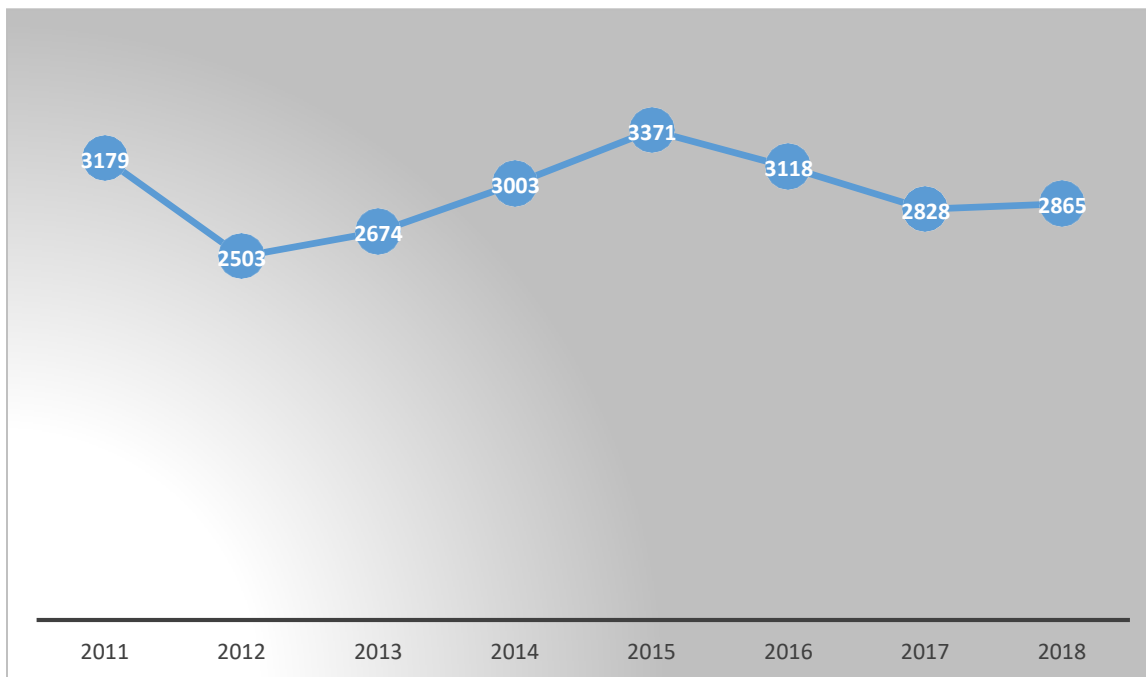


Figura 40 - NUMĂRUL DE CITITORI ACTIVI DIN BIBLIOTECILE (ORĂȘENEASCĂ ȘI ȘCOLARE) DIN ORAȘUL BALȘ, ÎN PERIOADA 2011-2018

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

Conform INS, în anul 2018 au fost înregistrați 2.865 de cititori activi în bibliotecile orașului Balș (cea orășenească și cele școlare), fiind înregistrat un ritm descrescător în dinamica ultimilor ani. Față de anul 2011, primul pentru care există astfel de date, numărul cititorilor activi a scăzut cu 9,8%.

În orașul Balș a funcționat până în anul 2001 și un cinematograful la parterul unui bloc din zona centrală, care în prezent este închis și nu mai servește publicul larg. Clădirea se află într-o stare avansată de degradare, aceasta fiind în proprietatea fostei regii de distribuție a filmelor, astăzi în faliment. De asemenea, timp de mulți ani a funcționat în oraș și Galeria "ProArt", un spațiu expozițional de referință pentru artiștii din zonă, desființat în prezent. Desființat a fost și micul muzeu de pe str. Cireșilor, a cărui clădire a fost retrocedată, exponatele fiind transferate la etajul bibliotecii orășenești. Așadar, patrimoniul mobil local, precum obiectele de ceramică vechi de sute de ani ale olarilor din Româna și Oboga nu mai pot fi astăzi admirate nicăieri.

Din punct de vedere al cultelor, spiritul creștin este promovat prin prisma celor 8 biserici ortodoxe (dintre care 5 sunt monumente istorice) și 4 neoprotestante (adventistă, baptistă, penticostală, Martorii lui

lehoval) prezente în oraș. Tot în Balș funcționează și Mănăstirea Măinești (de maici), un locaș de cult cu o istorie de peste 250 de ani, legată de personajul istoric Iancu Jianu și haiducii săi. Aceasta dispune de chilii, dar și de o tabără școlară.

În ceea ce privește personalitățile remarcante ale orașului Balș, amintim pe Petrea Pandea și Mihail Drumeș, numele cărora este purtat de unități școlare din oraș:

- **Petre Pandea** a fost un avocat, scriitor, publicist și eseist român, născut la Balș. Petre Pandea a fost ales post mortem membru al Academiei Române. Pentru activitatea de rezistență pe care o promova, acesta a fost și condamnat la ani de pușcărie, în Aiud.
- **Mihail Drumeș** a fost un dramaturg, nuvelist, realizator de proză scurtă și romancier român. Dintre operele remarcante ale autorului, amintim: *Capcana*, *Invitația la Vals*; *Ioana d'Arc*; *Scrisoare de Dragoste*; *Elevul Dima dintr-a șaptea*; *Se revarsă apele*, etc.

Conform datelor furnizate de Primăria, calendarul anual al activităților culturale organizate în oraș cuprinde peste 10 evenimente. Dintre acestea se remarcă detașat Festivalul Folcloric „Pomul Vieții”, care înregistrează deja peste 26 de ediții. La acest festival participă meșteri populari cu diverse expoziții, artiști tradiționali, este organizată o paradă a porturilor populare etc. Acest eveniment prezintă interes atât pentru locuitorii orașului Balș, cât și pentru locuitorii altor orașe sau comune din județ sau din afara acestuia. Alte evenimente cu tradiție sunt Bâlcii Anual, Ziua Europei, Ziua Copilului, Festivalul Toamnei, Ziua Națională a României, spectacolul de colinde „Am venit să colindăm”, etc. Acestea sunt finanțate de Consiliul Local Balș și organizate împreună cu casa de cultură, biblioteca orășenească, unitățile de învățământ, meșterii populari din zonă etc.

În ceea ce privește patrimoniul mobil, se remarcă eforturile pentru conservarea folclorului și dansurilor populare din zonă, prin activitatea ansamblului de copii, a tarafului, a festivalului „Pomul Vieții”. În schimb, tradiția olăritului riscă să se piardă. În satul Româna mai există un singur olar (față de 40 în trecut), care este și profesor la Școala Populară de Arte din Slatina. În plus, la nivel local nu există un spațiu pentru expunerea permanentă a produselor realizate de pușinii meșteri din zonă.

Dintre provocările identificate le enumerăm pe cele mai importante:

- Orașul Balș nu dispune de infrastructură culturală corespunzător dezvoltată și dotată. Astfel, clădirea Bibliotecii Orășenești necesită lucrări de reabilitare, modernizare și dotare la standardele actuale, îmbunătățirea activității și dezvoltarea de noi servicii conexe ar duce la creșterea numărului de reveniri.
- Identificarea unui spațiu pentru expunerea patrimoniului mobil local;
- Oferta de evenimente necesită o mai mare diversificare, fiind necesară totodată și o agendă coerentă de evenimente la nivelul orașului.

1.12.2 Infrastructura și activitatea sportivă

Activitatea sportivă din orașul Balș a cunoscut un nivel înalt de dezvoltare, în special după anii 1990. Dintre genurile de sport, s-a remarcat îndeosebi tenisul de câmp, în orașul Balș fiind organizat turneul internațional de tenis de câmp „Instrig CUP”. O influență puternică asupra dezvoltării tenisului l-a avut Clubul Sportiv „Prodchim Balș” care deținea mai multe terenuri sintetice sau de zgură. Deși terenurile încă

există, această ramură sportivă a intrat în declin.

Fotbalul este un alt sport practicat și prezent în orașul Balș. În oraș există echipa „ACS Academia Balș” care joacă în Liga a IV-a, care folosește stadionul orășenesc. Ridicat în perioada comunistă, infrastructura stadionului este una modestă și degradată. Primăria a mai realizat unele investiții pentru amenajarea vestiarelor, montarea unor scaune în tribune și întreținerea gazonului, dar acesta nu se ridică încă la standardele unor competiții de importanță națională. De asemenea, echipa *Academia Balș* folosește pentru antrenamente și modernul teren sintetic de fotbal, amplasat lângă vechiul stadion, care poate și închiriat contra-cost.

La nivel local sunt organizate competiții sportive între echipele școlilor sau liceelor din oraș, care au loc în sălile de sport sau pe terenurile unităților școlare. Aceste activități au scopul de a promova sportul și modul sănătos de viață în rândul elevilor și liceenilor. În oraș au fost amenajate și două săli private de fitness, deschise contra-cost pentru sportul de masă.

În cadrul Clubului Copiilor și Elevilor sunt organizate diverse cercuri cu caracter sportiv, precum: șah, fotbal, tenis de masă etc.

Totuși, în ceea ce privește infrastructura sportivă, se află în pregătire două proiecte majore, propuse spre finanțare de la bugetul de stat prin CNI, respectiv: „Amenajare sală de sport cu tribună cu 180 de locuri” și „Construcție bazin înot”. De asemenea, au fost efectuate lucrări pentru alimentarea cu gaze a sălii de sport din cadrul Școlii Gimnaziale „Mihail Drumeș”. Din bugetul local a fost finanțat proiectul de construcție a unui teren de sport pe strada Teiș, în valoare de 200.000 lei.

Ștrandul orășenesc nu mai este în funcțiune, iar pentru practicarea înotului, unica soluție este o piscină amenajată în cadrul unui complex privat. O altă firmă privată (Malipes Betafocus) a accesat fonduri europene prin POR 2014-2020 pentru a amenaja un complex cu piscină, teren de mini-fotbal, zonă de grătar-picnic, gradene, terasă, vestiare, dușuri etc.

Astfel, facilitățile de agrement și de recreere din orașul Balș sunt destul de restrânse. Infrastructura pentru practicarea sportului de masă este deficitară, fiind necesară dezvoltarea facilităților pentru practicarea de activități și organizarea de competiții sportive.

I.13 TURISMUL ȘI ACTIVITĂȚI RECREATIVE

I.13.1 Infrastructura și circulația turistică

Conform INS, la nivelul anului 2019, în orașul Balș funcționa o singură structură de primire turistică, și anume o pensiune turistică, cu o capacitate de 20 de locuri. Capacitate de cazare turistică în funcțiune a acestei unități, de 6.680 locuri – zile reprezenta circa 2,3% din capacitatea de cazare a județului.

În altă ordine de idei, în evidențele Ministerului Economiei figurează 5 unități de cazare cu locuri clasificate în oraș, respectiv:

- Hotelul „Central” (1 stea) – 24 de camere cu 48 de locuri, restaurant, sală de nunți – actualmente nefuncțional;
- Pensiunea Turistică „Maria” (2 stele) – 5 camere cu 10 locuri;

- Hostel "Prodchim" (2 stele) – 10 camere cu 34 de locuri, situat într-un complex care include piscină, terenuri de sport, restaurant, terasă etc.;
- Pensiunea Turistică "Rustic 1" (2 stele) – 10 camere cu 20 de locuri și Pensiunea Turistică "Rustic 2" (3 stele) – 10 camere cu 20 de locuri – care cuprind și un restaurant, o sală de protocol, un bar.

În ceea ce privește numărul de turiști sosiți în anul 2019 în orașul Balș, INS indica un număr 468 de turiști cazați, înregistrându-se un ritm descrescător în ultimii ani. Față de anul 2013, când a fost înregistrat cel mai mare număr de turiști, a fost înregistrată o scădere de 47%.

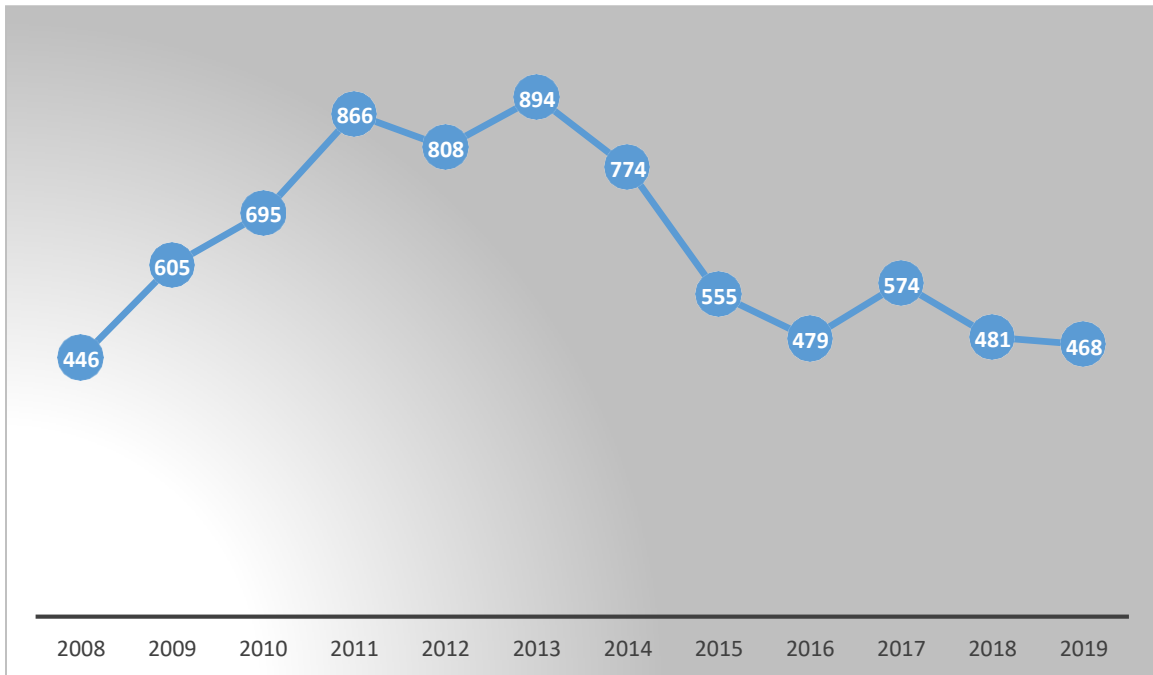


Figura 41 - DINAMICA NUMĂRULUI DE TURISȚI SOSIȚI ÎN ORAȘUL BALȘ, ÎN PERIOADA 2008-2019
Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

În total, în anul 2019 au fost înregistrate 943 de înnoptări ale turiștilor în structurile de cazare turistică din orașul Balș, ceea ce înseamnă o durată medie a sejurului de circa 2,01 nopți. Față de anul 2016, când a fost înregistrat cel mai mare număr de înnoptări, numărul acestora a scăzut cu 73%.

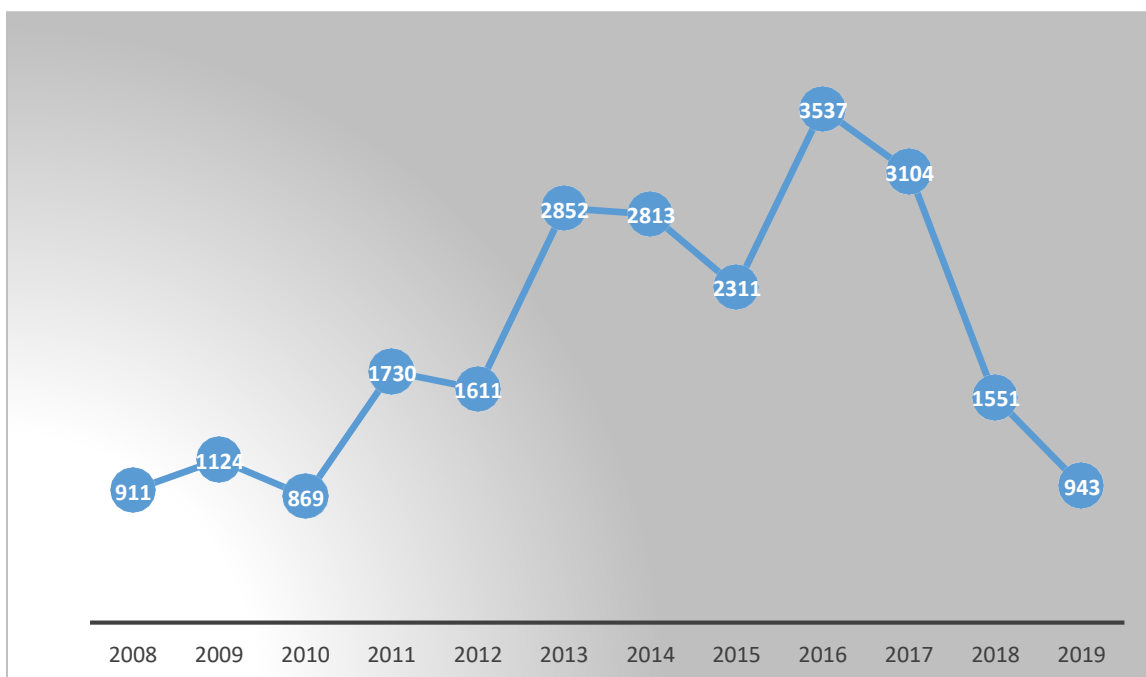


Figura 42 - DINAMICA NUMĂRULUI DE ÎNNOPTĂRI ALE TURIȘTILOR ÎN ORAȘUL BAȘ, ÎN PERIOADA 2008-2019

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

În pofida scăderii circulației turistice din ultimii ani, unii agenți economici din oraș (de ex. DOMASO, CONCEPT CONSTRUCT) au accesat fonduri europene pentru construcția unui nou hotel în zona parcului central (grădinii de vară) cu 15 camere, bar, sală de conferințe, sală de restaurant, respectiv a unui hotel cu 4 etaje.

I.13.2 Resursele turistice

Conform Ministerului Culturii (LMI 2015), în orașul Baș se aflau următoarele monumente istorice:

Nr. crt	Denumire	Adresă	Datare
1	Biserica "Sf. Voievozi"	Cartier Măinești	1805
2	Biserica "Adormirea Maicii Domnului"	Cartier Corbeni	1833
3	Biserica "Cuvioasa Paraschiva"	Cartier Teiș	1882
4	Casă	Str. Bălcescu Nicolae	sf. sec. XIX
5	Biblioteca	Str. Bălcescu Nicolae 9	sf. sec. XIX
6	Casă (fost pavilion administrativ Jiul)	Str. Bălcescu Nicolae 110	sf. sec. XIX

7	Spitalul vechi	Str. Bălcescu Nicolae 115	sf. sec. XIX
8	Restaurant	Str. Bălcescu Nicolae 115	mijl. sec. XX
9	Casă	Str. Cireșului 19	sf. sec. XIX
10	Casă	Str. Cireșului 32	sf. sec. XIX
11	Casă	Str. Cireșului 35	sf. sec. XIX
12	Casă	Str. Cireșului 44	înc. sec. XX
13	Casă	Str. Cireșului 45	1932
14	Casă	Str. Cireșului 100	înc. sec. XX
15	Biserica "Cuvioasa Paraschiva"	Str. Popa Șapcă 30	1820
16	Casă	Str. Titulescu Nicolae 1	înc. sec. XX
17	Casă	Str. Titulescu Nicolae 2bis	înc. sec. XX
18	Casă	Str. Titulescu Nicolae 8bis	înc. sec. XX
19	Biserica "Sf. Dumitru" și "Sf. Ștefan"	Str. Vasilescu Gheorghe 10	1753, adăugat pridvor 1913

Tabel 2 - Monumente istorice în orașul Balș
Sursa date: Ministerul Culturii. Comisia Națională a Monumentelor Istorice

Toate acestea sunt clădiri de importanță locală, niciuna nefiind încadrată în categoria A, care ar permite accesarea unor fonduri suplimentare pentru restaurare.

Analizând lista de mai sus, concludem că orașul Balș are un patrimoniu construit relativ sărac, care cuprinde biserici și câteva construcții aflate preponderent în proprietate privată, asupra cărora Primăria nu poate interveni direct, ci doar indirect, prin intermediul reglementărilor urbanistice, a regimului de impozitare etc. Așadar, potențialul de valorificare în scop turistic a acestora este unul foarte limitat.

Cu ajutorul unui punct de informare turistică, a unor indicatoare respective și amenajarea unui traseu în interiorul orașului, între câteva obiective turistice remarcabile, orașul Balș ar putea deveni mult mai atractiv din punct de vedere turistic. Totuși, observăm că infrastructura turistică stagnează destul de mult nu doar în orașul Balș, ci și în alte orașe din România. Acestor obiective de patrimoniu, li se alătură și activitatea umană, reprezentată de gastronomia locală, festivalurile locale, ospitalitatea oltenilor, și altele.

Resursele turistice naturale din cadrul orașului Balș sunt definite de luncile și terasele Oltețului, împreună cu afluenții săi, vegetația și fondul piscicol respectiv. În condiția în care vor fi amenajate structuri corespunzătoare, fondul piscicol și cinegetic din împrejurimile orașului Balș pot constitui o importantă resursă turistică atât pentru locuitorii județului, cât și cei din afară. Pădurile din afara orașului reprezintă destinația pentru doritorii de activități recreative în aer liber. În interiorul orașului, recent a fost reamenajată și modernizată Balta Gării, o oază de liniște și un loc de recreere pentru locuitorii orașului.

În aceeași ordine de idei, în orașul Balș funcționează complexul „Zen Time”, amenajată pe teritoriul fostei baze sportive „Prodchim”. Acest complex oferă servicii de cazare, piscină, tenis de câmp, sală de evenimente, restaurant, bar, etc.

I.14 CAPACITATEA ADMINISTRATIVĂ

În conformitate cu prevederile OUG 57/2019 privind codul administrativ, UAT Orașul Balș este condus de către o autoritate deliberativă – Consiliul Local, format din 19 consilieri aleși de cetățeni prin vot direct, odată la 4 ani.

Aparatul de specialitate al Primarului cuprinde un număr de 131 de posturi, la care se adaugă 18 în cadrul Direcției de Asistență Socială (cu Serviciul Asistență Socială, Compartimentul Asistență Socială, Compartimentul Monitorizare-Programe-Strategii, Compartimentul Autoritate Tutelară și Protecția Copilului, Compartimentul Protecția Familiei și Beneficii Sociale) și 8 în cadrul Serviciului Public Comunitar Local de Evidență a Persoanelor (cu Compartimentul Stare Civilă și Compartimentul Evidența Populației) – aflate în subordinea Consiliului Local. Tot în subordinea Consiliului Local funcționează Serviciul Gestionare Câini (8 posturi) și Aparatul Permanent de Lucru al CL (1 post). Din totalul de 157 de posturi, 2 erau de demnitari, 13 de funcții publice de conducere, 65 de funcții publice de execuție, 3 de funcții contractuale de conducere, iar 74 de funcții contractuale de execuție.

În subordinea directă a Primarului funcționează următoarele structuri ale Aparatului de Specialitate:

- Compartimentul Audit (2 posturi)
- Compartimentul Secretariat Primar și Relații Publice (1 post)
- Compartimentul Control Intern (1 post)
- Cabinetul Primar (2 posturi)
- Administratorul Public (1 post)
- Biblioteca „Petre Pandrea” (4 posturi)
- Compartimentul Comunicare și Relații Publice (2 posturi)
- Compartimentul Resurse Umane (1 post)
- Compartimentul Protecție Civilă (3 posturi)
- Sectorul Public Administrate Piețe, Târguri și Cimitire (4 posturi)
- Casa de Cultură Orășenească (5 posturi)
- Direcția Economică (19 posturi) – cu Serviciul Buget-Contabilitate-Informatică de Gestiune (8 posturi), Compartimentul Casierie și Colectare Creanțe (2 posturi), Compartimentul Informatică de Gestiune (1 post), Compartimentul Comercial și Autoritatea de Autorizare (1 post) și Biroul Impozite și Taxe Locale (6 posturi)
- Serviciul Urbanism, Administrarea Teritoriului, Domeniul Public și Privat (7 posturi) – cu Arhitectul Șef (1 post), Compartimentul UAT (3 posturi), Compartimentul Domeniu Domeniu Public și Privat (1 post), Compartimentul Iluminat Public (2 posturi).

În subordinea Viceprimarului funcționează Direcția Dezvoltare Locală (18 posturi) – cu Serviciul Inițiativă-Dezvoltare Locală-Achiziții Publice (1 post), Biroul Administrativ (7 posturi), Compartimentul Informatică

(1 post), Compartimentul Dezvoltare Locală și Achiziții (4 posturi), Compartimentul Contracte-Chirii-Concesiuni (2 posturi) și Compartimentul Transport Local (2 posturi).

În subordinea Secretarului General al UAT funcționează: Oficiul Juridic (3 posturi), Compartimentul Executare Silită (1 post), Direcția Fond Funciar-Gospodărire Urbană (1 post), Serviciul Gospodărire Urbană (28 de posturi), Serviciul Agricol-Cadastru (1 post), Compartimentul Agricol (5 posturi), Compartimentul Cadastru (1 post), Compartimentul Protecția Mediului (1 post), Serviciul Administrație Publică Locală (1 post), Compartimentul Administrație Locală (3 posturi), Compartimentul Asociații Proprietari (1 post), Compartimentul Securitate și Sănătate în Muncă (1 post), Compartimentul Expert Romi (1 post), Compartimentul Arhivă și Informații Publice (1 post).

Din totalul posturilor, la nivelul anului 2020 erau ocupate 93, respectiv vacante 54. Din totalul posturilor vacante, 37 erau de funcții publice (5 de conducere și 32 de execuție), iar 17 erau contractuale (1 de conducere și 16 de execuție). Cele mai multe posturi vacante se înregistrează la Direcția Asistență Socială (14), Serviciul Administrație Locală (5 posturi) și Direcția Economică (5 posturi).

UAT Orașul Balș face parte din următoarele structuri asociative:

- ADI Eco-Olt: care are ca scop înființarea, operaționalizarea și gestionarea Sistemului de Management Integrat al Deșeurilor de la nivel județean, care a fost realizat cu fonduri europene și care include și orașul Balș (închidere depozit neconform, construcție stație de transfer, puncte de colectare, desemnare operator de colectare și transport, taxă de salubritate etc.);
- ADI "Oltul": înființată în scopul dezvoltării și gestiunii în comun a sistemelor publice de alimentare cu apă și canalizare din județ, prin accesarea de fonduri europene în acest sens. Acestea vizează și rețeaua de alimentare cu apă potabilă, canalizare și epurare a apelor uzate din orașul Balș, care se află în curs de pregătire/execuție cu fonduri POIM 2014-2020;
- Asociația Orașelor din România: principala structură de reprezentare a orașelor din România, care îl are ca președinte chiar pe Primarul Orașului Balș.

Orașul este înfrățit cu localitățile Erchie (Italia) și Kekava (Letonia). De asemenea, Spitalul Balș este înfrățit cu Spitalul din Thann (Franța).

Din perspectiva finanțelor publice locale, Consiliul Local al Orașului Balș a aprobat pentru anul 2020 un buget ce prevede venituri și cheltuieli totale de 30,2 mil. lei. Din totalul veniturilor, 17,1 mil. lei se estimează că 10,2 mil. lei din impozite pe venit/profit, 4 mil. lei din impozite și taxe pe proprietate (terenuri și clădiri), 13,6 mil. lei din impozite și taxe pe bunuri/servicii (TVA, auto, licențe, autorizații), 1,4 mil. lei dinsurse nefiscale (concesiuni, închirieri, amenzi, penalități, taxe speciale), 1 mil. lei din subvenții de la bugetul de stat. În ceea ce privește cheltuielile, 24,3 mil. lei au fost alocate secțiunii de funcționare (12,3 mil. lei pentru personal, 7,3 mil. lei pentru bunuri și servicii, 0,3 mil. lei pentru dobânzi, 3,3 mil. lei pentru asistență socială, 0,3 mil. lei pentru burse și persoane cu handicap neîncadrate, 0,7 mil. lei pentru rambursări de credite), respectiv 5,9 mil. lei pentru secțiunea de dezvoltare (0,3 mil. lei transferuri către alte unități ale administrației locale, 0,7 mil. lei pentru proiecte cu fonduri europene, 4,3 mil. lei pentru cheltuieli de capital, 0,5 mil. lei pentru rambursări de credite). Pe domenii, 7,2 mil. lei au fost alocate serviciilor publice generale (activitatea administrației locale), 0,1 mil. lei pentru apărare-ordine publică-siguranță publică (protecție civilă-PSI), 2,4 mil. lei pentru învățământ (reparație și întreținere unități de învățământ, burse, ajutoare sociale, proiecte europene de reabilitare și modernizare unități de învățământ), 1,5 mil. lei pentru

sănătate (salarii pentru personalul din domeniul sănătății publice, proiecte cu fonduri europene de reabilitare și modernizare spital, alocări de fonduri pentru dotări), 2,2 mil. lei pentru cultură, sport și activități recreative (salarii pentru personalul de la bibliotecă, casa de cultură, întreținere parcuri, spații verzi și baze sportive, reparație și întreținere instituții de cultură, spații verzi, baze sportive și de agrement, proiecte cu fonduri europene pentru reabilitare și modernizare casa de cultură, transferuri), 6,8 mil. lei pentru asistență socială (salarii pentru personalul Direcției de Asistență Socială, ajutoare sociale în numerar, reparații și întreținere creșă), 4,3 mil. lei pentru servicii și dezvoltare publică, locuințe, mediu și ape (salarii personal salubritate și iluminat public, reparații și întreținere iluminat public și salubritate, investiții în rețeaua de distribuție a gazelor naturale, reabilitare termică a blocurilor de locuințe, toalete publice, sistem de supraveghere video, actualizare PUG), 3,7 mil. lei pentru acțiuni economice (reparații și întreținere străzi-trotuare-poduri, piață și târg, cimitire, rambursări de credite pentru investiții în domeniul infrastructurii de transport).

Veniturile încasate la bugetul local al orașului Balș au înregistrat fluctuații în perioada 2015-2019, fiind influențate de unele măsuri luate la nivel guvernamental, precum plata salariilor personalului didactic direct de la bugetul de stat începând cu anul 2018, care a adus cu sine o reducere semnificativă și a transferurilor bugetare aferente acestora, alocarea de fonduri prin PNDL pentru proiecte de investiții locale, modificarea cotelor defalcate din impozitul pe venit care revine autorităților locale etc. Veniturile din fonduri europene s-au păstrat relativ modeste în această perioadă, unul dintre motive fiind și faptul că acestea sunt în curs și se vor reflecta mai puternic în încasările bugetare după anul 2020.

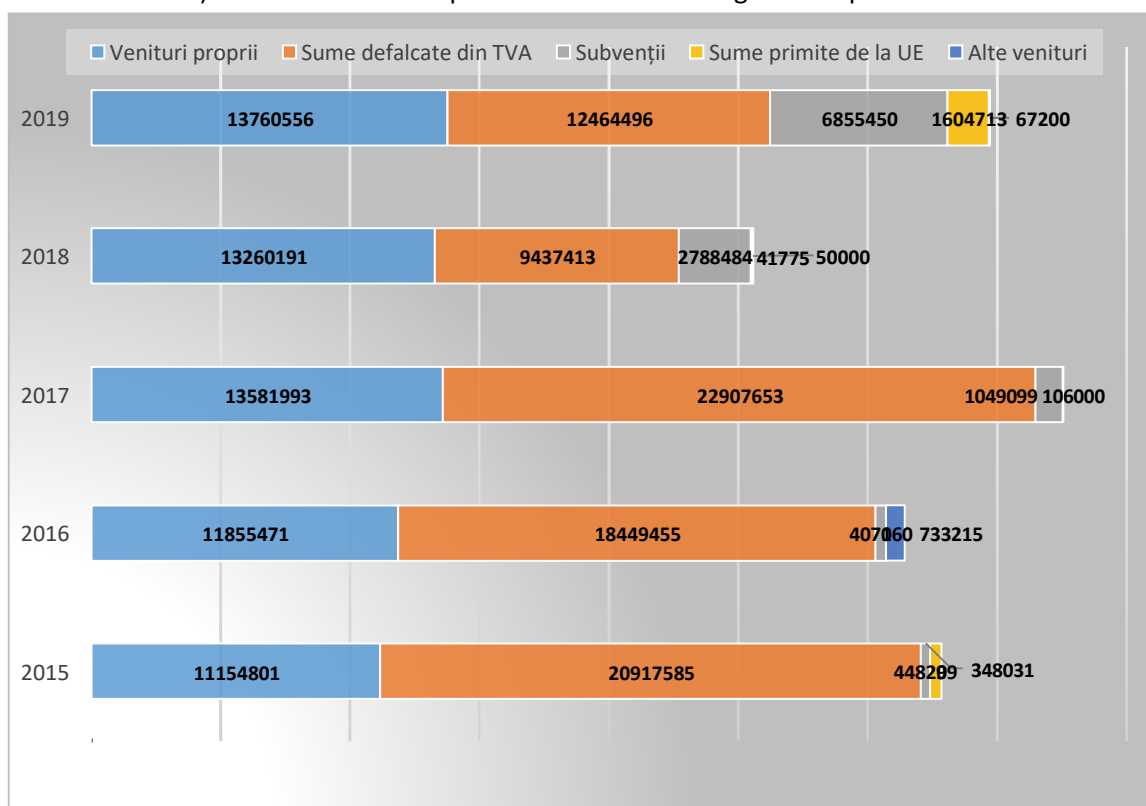


Figura 43 - DINAMICA VENITURILOR LA BUGETUL LOCAL ÎN ORAȘUL BALȘ, ÎN PERIOADA 2015-2019

Sursa: MLPDA. DFPBL

În ceea ce privește structura cheltuielilor pe tipuri, se remarcă faptul că predomină cele de personal, chiar dacă ponderea lor s-a redus după 2018, pe fondul trecerii chetuielilor cu personalul didactic la bugetul de stat. Acestea sunt urmate de cheltuielile cu bunuri și servicii, reprezentate, în principal, de costuri cu utilități (energie electrică, gaze naturale, apă-canal, telecomunicații etc.), reparații și întreținere pentru clădirile din proprietatea UAT-ului (unități de învățământ, culturale, administrative etc.). Pe locul 3 (exceptând anul 2019, când au ocupat locul 2) se află cheltuielile de capital, adică investițiile realizate de Primărie cu fonduri proprii, de la bugetul de stat și din împrumuturi. Privind în dinamică, ultimii 5 ani au adus o triplare a cheltuielilor cu asistența socială, respectiv cu transferurile către diferite servicii / instituții din subordine în contul prestării unor servicii de interes public.

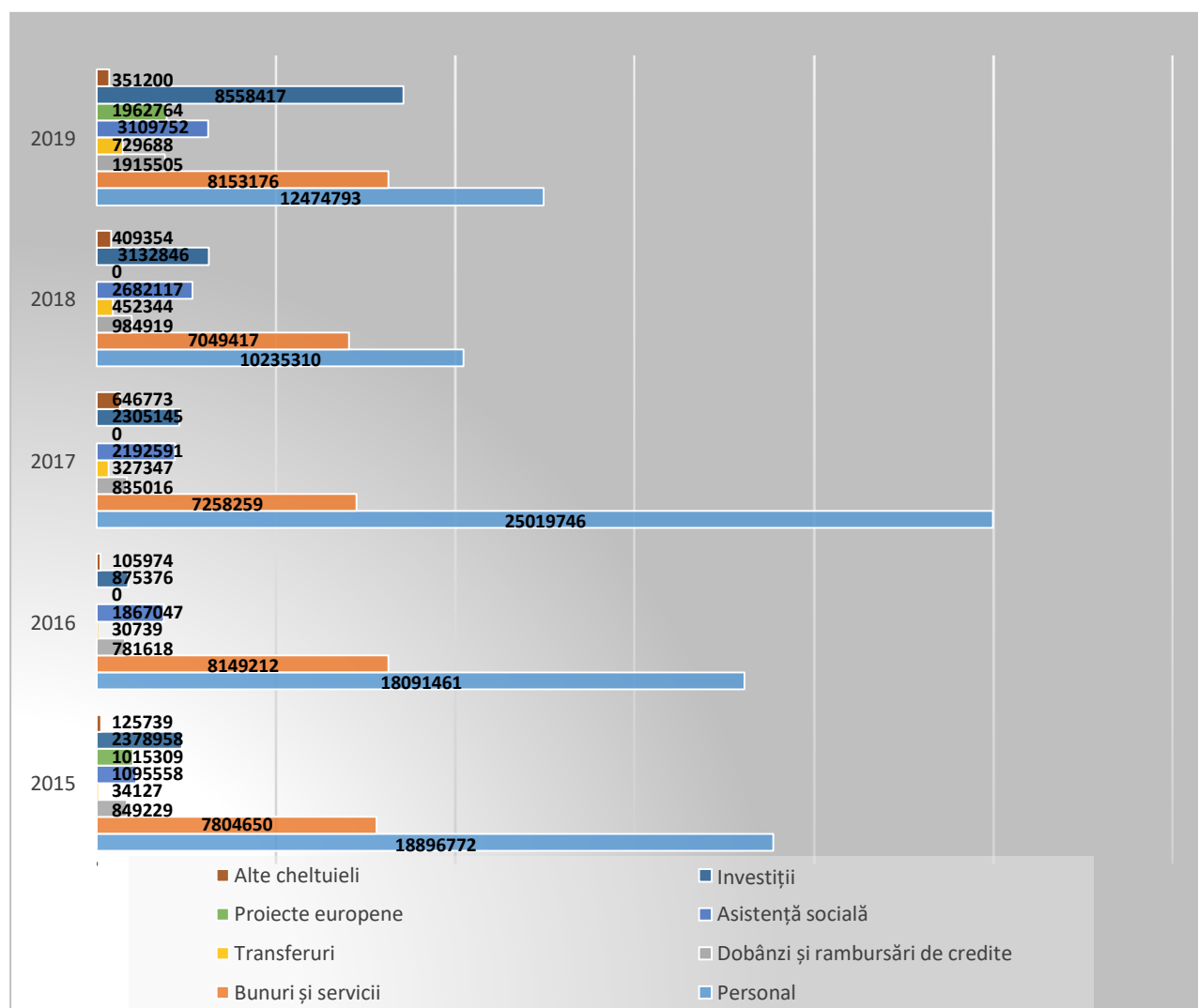


Figura 44 - DINAMICA CHELTUIELILOR BUGETULUI LOCAL AL ORAȘULUI BALȘ, PE TIPURI, ÎN PERIOADA 2015-2019

Sursa: MLPDA. DFPBL

Cheltuielile de investiții s-au ridicat, în perioada 2015-2019, la 17,3 mil. lei, adică o medie de circa 3,5 mil. lei/an. La acestea s-au mai adăugat 3 mil. lei pentru proiecte din fonduri europene, rezultând un total de circa 20 mil. lei sau o medie de 4 mil. lei/an, adică sub 15% din bugetul local. Așadar, încasările modeste la bugetul local, ca și cheltuielile curente mari au redus resursele bugetare disponibile pentru investiții. Totuși, având în vedere numărul mare de proiecte cu finanțare europeană contractate de Primărie în ultima perioadă, este de așteptat ca această pondere a investițiilor în bugetul total să crească în intervalul 2020-2023.

Analiza pe domenii, reflectă faptul că învățământul a primit cele mai mari sume în intervalul 2015-2017, care reprezentau însă, în cea mai mare parte, salariile cadrelor didactice, care veneau de la bugetul de stat și doar tranzitau bugetul local. Începând cu anul 2018, acestea au fost plătite direct de la bugetul de stat, context în care serviciile publice generale au urcat pe primul loc ca pondere în buget, acestea fiind într-o proporție covârșitoare costurile de funcționare ale aparatului propriu al Primăriei (salarii, utilități, consumabile etc.). Alte domenii care au primit alocări importante au fost învățământul, pe fondul numărului mare de proiecte de investiții cu fonduri guvernamentale și europene în reabilitarea și modernizarea unităților școlare, asistența socială – pe fondul cuantumului tot mai mare al ajutoarelor sociale alocate, și transporturile (investiții în străzi, trotuare, poduri – din fonduri proprii, credite, proiecte PNDL). Bugetele cele mai mici au fost alocate domeniului de apărare, siguranță și ordine publică, unde atribuțiile Primăriei sunt limitate, în lipsa unei structuri de poliție locală.

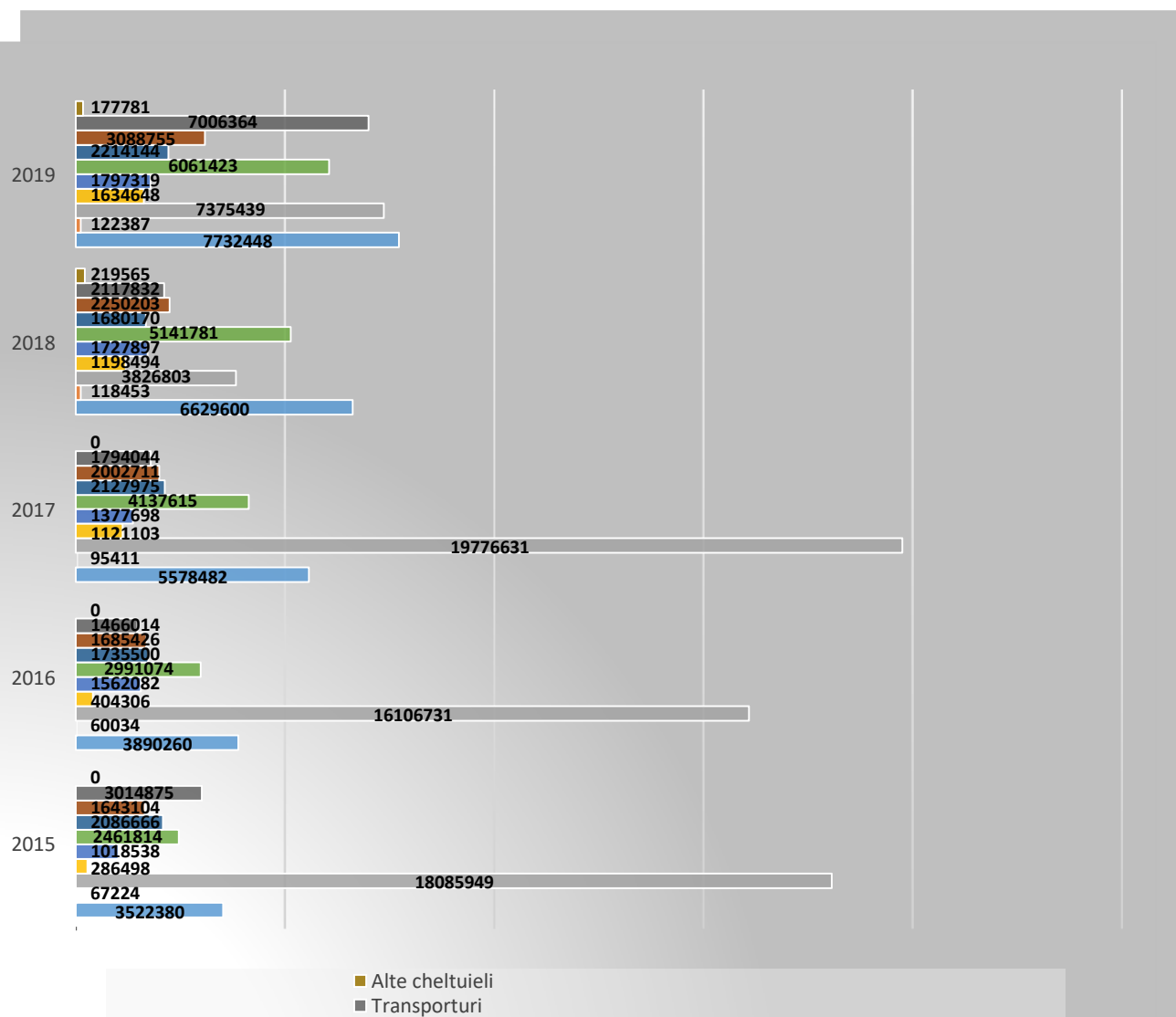


Figura 45 - DINAMICA CHELTUIELILOR BUGETULUI LOCAL AL ORAȘULUI BALȘ, PE DOMENII, ÎN PERIOADA 2015-2019

Sursa: MLPDA. DFPBL

În vederea creșterii calității serviciilor publice furnizate de administrația locală și pentru îmbunătățirea calității vieții cetățenilor, este necesară realizarea demersurilor pentru digitalizare servicii publice din cadrul primăriei și a instituțiilor publice din Orașul Balș.

Conform Strategiei naționale de dezvoltare urbană integrată pentru orașe reziliente, verzi, incluzive și competitive 2022—2035 — Politica urbană a României (Anexa la Hotărârea Guvernului nr. 1.575/2022), *digitalizarea este o tendință transformativă, trans-sectorială majoră, care afectează toate dimensiunile dezvoltării urbane durabile. În multe privințe, reprezintă o oportunitate și un factor pentru o transformarea urbană durabilă accelerată. (...)scopul ca orașele românești să devină: a) verzi și reziliente, b) productive și competitive, c) echitabile și incluzive, și d) bine guvernate, va integra o digitalizare cuprinzătoare în dimensiuni specifice, în care utilizarea instrumentelor orașului inteligent și efectele lor multiplicatoare pot face rețelele de infrastructură și serviciile publice mai eficiente și mai echitabile, conlucrând în beneficiul tuturor, al rezidenților și al întreprinderilor deopotrivă.*

Cu toate acestea, în realizarea acestui obiectiv, autoritățile locale se pot lovi de următoarele obstacole: resurse financiare insuficiente, lipsa personalului calificat în domeniul ITC, angajat în cadrul primăriei, cadru național insuficient dezvoltat, interoperabilitate deficitară, inerția instituțională, existența unor slabe competențe digitale în rândul populației.

SECȚIUNEA II. ANALIZA SWOT A ORAȘULUI BALȘ

Puncte tari	Justificare din analiza situației existente
Distanță mică față de două centre urbane importante	Orașul Balș se află la doar 25 km de Craiova și Slatina, două centre urbane cu o economie dinamică, ofertă bogată de servicii educaționale, medicale, administrative, de recreere etc.
Rata redusă a mortalității generale	Rata mortalității a fost în anul 2018 de 8,5‰, mult sub media județeană de 14,5‰ și cea națională de 11,9 ‰.
Rata ridicată a nupțialității (căsătoriilor)	În anul 2018, în orașul Balș au fost înregistrate 7,6 căsătorii/1000 locuitori, peste media județeană de 5,5‰ și cea națională de 6,5‰,
Tradiția orașului în domeniul unor activități industriale	Orașul Balș are o îndelungată tradiție în domeniul turnării și prelucrării metalelor, producerii de mașini, utilaje și componente pentru agricultură, transport feroviar, uz casnic etc.
Existența unor foste platforme industriale cu potențial de reconversie economică	Fostele platforme industriale ale Termex, Instirig, SMR, IAC etc. au fost deja reutilizate parțial pentru alte activități economice (de ex. retail, organizări de șantier), însă în oraș există încă suprafețe însemnate de spații industriale abandonate / subutilizate.
Dezvoltarea ramurilor de servicii ale economiei locale	Orașul a atras în ultimii ani mai multe investiții în domeniul comerțului (Lidl, Pepco, Jysk, Penny Market, Kaufland), transporturilor, construcțiilor și chiar HORECA.
Existența forței de muncă calificate, mai ales în domeniul industriei	Aproape o treime din forța de muncă totală din oraș este reprezentată de muncitori calificați și operatori industriali
Rolul major al locurilor de muncă din sectorul public în economia locală	Sectorul public asigură peste 20% din forța de muncă totală din oraș, preponderent persoane cu un nivel de pregătire peste medie, și oferă cele mai ridicate salarii, jucând un rol esențial în funcționarea anumitor ramuri ale economiei locale (comerț, servicii etc.).
Accesibilitatea directă la rețeaua TEN-T rutieră	Orașul Balș este așezat de-a lungul E574, drum care face parte din rețeaua TEN-T.
Distanța redusă față de un aeroport internațional	Orașul se află la doar 20 km de Aeroportul Internațional Craiova, care a fost modernizat și oferă curse regulate către Italia, Spania, Franța,

	Germania, Marea Britanie, Israel, Belgia, respectiv curse charter către Turcia
Ponderea ridicată a străzilor modernizate	Peste 85% dintre străzile din oraș sunt asfaltate, ca urmare a investițiilor derulate de administrația locală din diferite surse.
Existența unui sistem de semaforizare inteligentă	Recent, pe axa est-vest a fost implementat un sistem de semaforizare inteligentă cu bucle inductive și cu buton pentru pietoni.
Utilizarea unui sistem de iluminat public bazat pe tehnologie LED	În prezent, cea mai mare parte a iluminatului public este pe bază de LED-uri, ceea ce permite economii semnificative la consumul de energie electrică. Serviciul de iluminat public este administrat direct de către Primărie, printr-un compartiment de specialitate.
Gradul de acoperire și calitatea foarte bună a serviciilor de telecomunicații	Infrastructura de telecomunicații din orașul Balș este una privată, fiind deținută de către diferiții operatori licențiați de pe piața românească (Orange, Vodafone, Telekom, RCS&RDS etc.). Aceasta permite furnizarea de servicii de foarte bună calitate, chiar și în context european, cu grad de acoperire de 100% a teritoriului.
Existența unui sistem de supraveghere video a spațiilor publice	Orașul dispune de 18 camere de supraveghere video a spațiilor publice.
Existența asociațiilor de proprietari	La nivelul orașului funcționează un număr de 49 de asociații de proprietari, care acoperă majoritatea blocurilor din oraș.
Infrastructura educațională extinsă, în curs de modernizare	În oraș funcționează 16 unități de învățământ, care deservește de la nivelul antreprescolar la cel postliceal, tinerii din localitate și din zona rurală adiacentă. Cele mai multe dintre clădiri au beneficiat sau beneficiază de lucrări de reabilitare, modernizare și dotare, oferind condiții corespunzătoare de pregătire.
Populația școlară numeroasă și relativ stabilă	În oraș învață circa 4.200 de copii și elevi, cifră care rămăsă relativ stabilă între 2008 și 2018, mai ales pe fondul creșterii de 4,4 ori a numărului de elevi din școlile postliceale.
Bursele acordate elevilor	Conform datelor colectate la nivelul anului 2020, la nivelul unităților de învățământ din oraș se acordau 179 de burse sociale, 122 de burse de
	merit, 38 de burse de performanță și 106 burse profesionale.

Existența unui spital orășenesc cu rol de deservire a întregii zone de nord-vest a județului Olt	Spitalul Orășenesc Balș dispune de 3 secții, 3 compartimente, cameră de gardă, bloc operator, 4 laboratoare, dispensar TBC, cabinet stomatologic, ambulatoriu de specialitate cu 13 cabinete și este în curs de reabilitare cu fonduri europene.
Existența unei rețele de platforme semi-îngropate pentru deșeurile reziduale	În oraș există 15 astfel de platforme semi-îngropate realizate cu fonduri POR 2007-2013, în cadrul proiectului de regenerare din zona Orașul Nou.
Suprafața extinsă a spațiilor verzi	Conform INS, în anul 2018, suprafața spațiilor verzi din orașul Balș era de 61 ha (610.000 mp), adică o medie de 29,5 m.p./locuitor, peste pragul de 26 mp/locuitor recomandat la nivel european. Modernizarea Parcului Central și a Parcului Nicolae Bălcescu (Casa de Cultură) cu fonduri europene.
Existența unui sit din rețeaua Natura 2000 la nivel local	Pe teritoriul orașului (91 ha de teren, la sud de calea ferată) există situl Natura 2000 ROSCI0266 "Valea Oltețului", instituit pentru a proteja habitatul luncii naturale a Oltețului, cu zăvoaie de plop, sălcii, arini, insule de nisip cu vegetația pioneră. Situl dispune de plan de management aprobat încă din anul 2016.
Funcționarea la nivel local a două instituții culturale cu o activitate bogată	Casa de Cultură, aflată în curs de reabilitare cu fonduri europene, dispune de o sală de spectacole de 400 de locuri, reunește un ansamblu de dansuri populare, un taraf, o trupă de teatru, una de dans modern, clase de canto popular, muzică ușoară, pictură etc. și derulează anual zeci de activități culturale. Biblioteca Orășenească "Petre Pandrea" are peste 45.000 de volume și 1000 de cititori anual.
Organizarea la nivel local a unor manifestări culturale cu o tradiție îndelungată și o participare numeroasă	Dintre acestea se remarcă detașat Festivalul Folcloric „Pomul Vieții”, care înregistrează deja peste 26 de ediții. La acest festival participă meșteri populari cu diverse expoziții, artiști tradiționali, este organizată o paradă a porturilor populare etc. Acest eveniment prezintă interes
	atât pentru locuitorii orașului Balș, cât și pentru locuitorii altor orașe sau comune din județ sau din afara acestuia.

Investițiile private în infrastructura sportivă, turistică și de agrement	La nivelul orașului există două centre private de tenis, o piscină, precum și un nou complex de agrement aflat în construcție cu fonduri europene (piscină, teren de mini-fotbal, zonă de picnic, gradină, vestiare etc.). Tot cu fonduri europene se construiesc două unități noi de cazare.
Existența unor acorduri de înfrățire cu localități din alte țări	Orașul este înfrățit cu localitățile Erchie (Italia) și Kekava (Letonia). De asemenea, Spitalul Balș este înfrățit cu Spitalul din Thann (Franța).

Puncte slabe	Justificare din analiza situației existente
Suprafața administrativă redusă	Suprafața totală a orașului este de doar 4156 ha, cea mai redusă de la nivelul UAT urbane din județul Olt
Existența unor localități componente cu profil rural	Localitățile Corbeni, Română și Teiș aparțin administrativ de oraș, dar păstrează profilul tipic al unor așezări rurale
Ponderea redusă a populației tinere în raport cu cea a vârstnicilor	Copii (sub 15 ani) reprezintă doar 13% din populația totală cu domiciliul în oraș, în comparație cu 20% în cazul persoanelor trecute de 60 de ani.
Scăderea accentuată a populației stabile a orașului	În perioada 1992-2011, populația stabilă a orașului a scăzut cu 6.500 de locuitori (-26%), iar estimările pentru anul 2027 vizează o nouă scădere până la 15-16.000 de locuitori, adică valoarea de la mijlocul anilor 70.
Rata ridicată a migrației interne și externe	Orașul pierde chiar 200 de locuitori pe an doar pe fondul persoanelor care părăsesc oficial (cu schimbarea domiciliului) localitatea, la care se adaugă și migrația internă și externă informală.
Reducerea dramatică a activității industriale din oraș	Toți agenții economici mari din industria orașului și-au sistat activitatea de producție în ultimii 10 ani, generând un număr foarte mare de șomeri.
Slaba dezvoltare a sectorului agricol	Mărimea medie a unei exploatații agricole din oraș este de 1,1 ha, de 3 ori mai redusă decât media județeană. Doar 23% dintre terenuri sunt lucrate de ferme peste 100 ha, în regim dearendă, restul fiind mici loturi individuale ale localnicilor.

	Efectivele de animale sunt restrânse și se regăsesc exclusiv în gospodăriile populației. Parcul de utilaje agricole este și el modest (9 tractoare).
--	--

Lipsa unor spații pentru depozitarea produselor agricole realizate în zonă	În oraș nu există niciun depozit autorizat de cereale sau de legume-fructe, deși în împrejurimi sunt numeroși producători agricoli mici.
Facilități insuficiente pentru expunerea și comercializarea produselor realizate de micii fermieri din zonă	Piața Centrală din Balș a fost modernizată și deservește corespunzător zona central-vestică a orașului, însă în partea central-estică a acestuia nu există un punct modern de desfacere.
Pondere redusă a suprafețelor forestiere	Pădurile acoperă doar 10% din teritoriul administrativ al orașului
Slaba dezvoltare a ramurilor de servicii cu valoare adăugată mare	La nivelul orașului funcționează puține firme solide din domenii precum consultanța, ingineria, serviciile IT, serviciile medicale private etc., care să ofere un nivel de salarizare peste medie.
Pondere ridicată a persoanelor adulte care nu sunt active pe piața muncii sau sunt ocupate informal	La recensământul din 2011, 9% din populația orașului era casnică, 6% erau șomeri, iar alți 6% erau ocupați informal (mai ales în agricultură, comerț și construcții). Per ansamblu, doar unul din 3 locuitori era salariat.
Existența la nivel local a unui mare de persoane cu un nivel scăzut de instruire și fără nicio calificare profesională	La recensământul din 2011, circa 25% din forța de muncă locală era reprezentată de lucrători agricoli care au doar experiență practică, respectiv de muncitori necalificați (prezenți mai ales în domeniul construcțiilor). Nivelul redus de instruire reprezintă, mai ales în cazul persoanelor adulte (trece de 40-45 de ani) cu studii primare sau gimnaziale, o problemă majoră în ceea ce privește accesul pe piața muncii.
Pondere redusă a persoanelor cu studii superioare	La recensământul din 2011, doar 14% dintre locuitori absolviseră o facultate, procent situat la jumătate față de centre urbane mari din România (inclusiv Craiova).
Scăderea numărului de locuri de muncă din oraș	În ultimii 10 ani, numărul de locuri de muncă din oraș s-a redus cu circa 40%, cu precădere în domeniul industrial.
Volumul foarte mare de vehicule (inclusiv de trafic greu) care tranzitează zilnic orașul	Orașul este tranzitat zilnic, de la est la vest, de circa 10.000 de vehicule, inclusiv de trafic greu, la care se adaugă traficul local, ceea ce conduce la ambuteiaje, risc de producere a accidentelor etc.
Existența unor drumuri județene care fac legătura cu zona rurală polarizată de oraș și care se află în stare rea	DJ 644 și DJ 643 nu au beneficiat în ultimii ani de lucrări complexe de reabilitare și modernizare, ci doar de reparații.

Situația necorespunzătoare a circulației pietonale pe multe străzi secundare	Starea trotuarelor este foarte bună doar pe axul est-vest, în timp ce pe majoritatea străzilor secundare trotuarele lipsesc, sunt foarte înguste sau degradate.
Numărul redus de poduri peste râul Olteț	În intravilanului orașului există un singur pod rutier și două pietonale peste râul Olteț, care împarte localitatea în două trupuri distincte
Lipsa pistelor pentru biciclete	În oraș nu există piste amenajate pentru circulația velo
Lipsa unui serviciu de transport public local	Cetățenii din oraș (și localitățile sale componente), inclusiv copii sau vârstnicii, trebuie să se deplaseze pe distanțe relativ mari pe jos sau cu taximetrul în lipsa unui sistem de transport local.
Lipsa unei autogări moderne	La nivelul orașului a fost desemnată doar o stație de îmbarcare/debarcare a pasagerilor, în zona BCR.
Lipsa infrastructurii pentru vehicule electrice	La nivel local există o singură stație pentru încărcarea vehiculelor electrice.
Existența unor zone nedeservite de rețeaua de apă și canalizare, uzura și pierderile ridicate de a nivelul celei existente	Rețeaua existentă este învechită (peste 40 de ani), cu un grad mare de colmatare și exfiltrații în zona de îmbinare a tuburilor din cauza deplasării tronsoanelor de beton. La recensământul din 2011, 18,5% dintre locuințele din oraș nu aveau canalizare, iar 8% apă curentă.
Lipsa rețelei de distribuție a gazelor naturale în unele cartiere	Cartierele Măinești și Spineni sunt deficitare din perspectiva deservirii cu rețele de distribuție a gazelor naturale. La recensământul din 2011, 20% dintre locuințele din oraș nu erau conectate la rețea
Densitatea ridicată a rețelelor aeriene	Majoritatea liniilor (de distribuție a energiei electrice, de telecomunicații) sunt de tip aerian, împânzind stâlpii stradali și clădirile, cu un impact negativ asupra esteticii urbane.
Numărul mic de locuințe nou-construite	Scăderea populației și nivelul redus de trai au făcut ca numărul de locuințe nou-construite, recepționate oficial, să fie destul de redus (49 în ultimii 5 ani), la fel ca și numărul de autorizații de construcție.

Ponderea ridicată a locuințelor amplasate în blocuri ridicate în perioada comunistă, cu confort locativ redus	În oraș există circa 5000 de apartamente ridicate în anii 60-70, ceea ce înseamnă 60% din fondul locativ total. Suprafața medie locuibilă a acestora este de doar 40 mp (jumătate au maxim 2 camere de locuit). Acestea au pereții realizați din prefabricate de beton și o eficiență energetică redusă, având fațade degradate.
Ponderea redusă a locuințelor reabilitate termic și existența unor clădiri publice cu performanță energetică scăzută	La recensământul din 2011, doar 22% dintre locuințele din oraș erau reabilitate termic, iar 48% tâmplărie termoizolantă. În perioada de programare 2014-2020, doar 3 blocuri au fost reabilitate termic cu fonduri europene. De asemenea, unele dintre clădirile publice din proprietatea Primăriei necesită lucrări de îmbunătățire a performanței energetice.
Numărul mare de locuințe neocupate	La recensământul din 2011, 17% din locuințele din oraș erau nelocuite.
Numărul insuficient de locuințe sociale și pentru tineri	Primăria Balș are în administrare doar 100 de locuințe sociale și 60 pentru tineri, raportat la un număr de circa 700 de cereri pentru o locuință
Slaba dezvoltare a învățământului profesional dual	Pentru anul școlar 2020/2021, la nivel local s-a propus înființarea unei singure clase de învățământ dual, în parteneriat cu o firmă din Craiova.
Performanțele reduse la BAC ale elevilor de la liceele tehnologice	Rata de promovabilitate la Bacalaureatul din anul 2020 a fost (înainte de contestații) de 27% la Liceul Tehnologic "Nicolae Bălcescu" și 45% la Liceul Tehnologic nr. 1, în comparație cu 78% la Liceul Teoretic "Petre Pandrea" (locul 4 la nivel județean).
Existența unor deficiențe la nivelul unităților de învățământ din oraș	Deficiențele indicate de unitățile de învățământ se referă la numărul insuficient de cabinete medicale școlare, dotarea precară a laboratoarelor școlare, lipsa centrelor de documentare pentru elevi, fondul de carte învechit al bibliotecilor școlare, lipsa spațiilor pentru activități în aer liber la nivelul grădinițelor, numărul insuficient de spații amenajate pentru after-school etc.
Deficitul de personal medical al Spitalului Orășenesc Balș	La nivelul unității există, în pofida eforturilor de atragere de personal din ultimii ani, 6 posturi neocupate

<p>Existența unor deficiențe legate de capacitatea și dotarea Spitalului Orășenesc</p>	<p>Ambulatoriul și Camera de Gardă a Spitalului Orășenesc sunt deficitare din perspectiva spațiului alocat și a dotării. De asemenea, există încă nevoi de dotare cu aparatură medicală modernă, mobilier, instrumentar, respectiv cu o stație de epurare proprie.</p>
<p>Numărul redus de locuri în creșe</p>	<p>În anul 2018, la creșa din Balș erau înscriși doar 28 de copii, deși numărul anual al nașterilor se ridică la peste 150.</p>
<p>Lipsa serviciilor de asistență socio-medicală</p>	<p>La nivelul Primăriei nu există asistenți medicali comunitari sau mediatori sanitari pentru comunitatea de romi și alte categorii defavorizate.</p>
<p>Lipsa centrelor și serviciilor sociale administrate direct de către Primărie sau în parteneriat cu furnizori privați</p>	<p>La nivel local nu există niciun centru sau serviciu social de tip rezidențial/non-rezidențial acreditat, deși în localitate este grupuri de persoane vulnerabile: elevi proveniți din familii cu venituri reduse sau cu diferite probleme, persoane vârstnice care necesită sprijin, persoane cu dizabilități, persoane de etnie romă supusă riscului de excludere etc.</p>
<p>Ponderea ridicată a populației care trăiește în comunități defavorizate și marginalizate</p>	<p>Conform unui Atlas al Zonelor Marginalizate din România, realizat de Banca Mondială în 2016, în orașul Balș, 1,26% din populație locuia în zone marginalizate, 17% reprezenta populația dezavantajată pe capital uman, 66% reprezenta populația din zone dezavantajate pe ocupare, 1,86% erau persoane din zone cu instituții (de ex. mănăstiri, centre sociale de tip rezidențial etc.) sau sub 50 de locuitori, în timp ce doar 14% locuiau în zone absolut nedezavantajate.</p> <p>Populația expusă riscului de excludere socială este concentrată mai ales în zonele Popa Șapcă – Măinești, respectiv Cuza Vodă (Vârtop), ambele cu comunități importante de romi, dar și a locuințelor sociale.</p>
<p>Gradul redus de conformare al populației la prevederile legale cu privire la colectarea selectivă a deșeurilor</p>	<p>Deși legislația cu privire la colectarea selectivă este una strictă, gradul de conformare al cetățenilor la aceste practici este unul foarte redus, ceea ce va impune noi investiții, dar și măsuri punitive mai aspre pe viitor.</p>

Depozitarea ilegală a deșeurilor, mai ales a celor din construcții și demolări, în zone neamenajate	Eliminarea deșeurilor din construcții și demolări, depozitate adesea ilegal în diferite zone marginase de pe teritoriul orașului, uneori alături de deșeuri menajere. Eliminarea acestora cade în sarcina Primăriei, reprezentând o cheltuială suplimentară la bugetul local.
Abandonarea lucrărilor de amenajare a Parcului Balta Gării și existența unor spații verzi degradate	În urmă cu circa 8 ani au fost demarate, cu fonduri de la bugetul de stat, lucrări pentru amenajarea Parcului Balta Gării, care nu au mai fost însă finalizate din cauza restricțiilor bugetare. Parcul Gării și Parcul Gengea nu sunt atractive pentru locuitori, infrastructura lor fiind uzată.
Dotarea logistică deficitară a Serviciului Spații Verzi din cadrul Primăriei Balș	Dotarea logistică a serviciului lasă însă mult de dorit, autovehiculele fiind vechi de zeci de ani.
Poluarea fonică accentuată pe axa est-vest a orașului	Datele APM Olt pentru anul 2018 confirmă depășirea pragurilor maxime de zgomot pe str. Nicolae Titulescu.
Deficiențele la nivelul stației de epurare a apelor uzate din oraș	Stația de epurare existentă se remarcă, conform APM Olt, printr-o eficiență ridicată a epurării suspensiilor, dar scăzută în ceea ce privește indicatorii CBO5 și CCOCr. Stația e în curs de modernizare cu fonduri europene.
Existența unui depozit de deșeuri neconform privat	Conform APM Olt, depozitul industrial neconform al fostei SMR Balș, care deținea o oțelărie electrică, reprezintă un potențial sit contaminat. Proprietarul depozitului a fost sancționat în anii 2017, 2018 și 2019 pentru nerespectarea măsurilor de închidere și ecologizare cu privire la acest obiectiv.
Dotarea deficitară a serviciilor locale de protecție civilă	Orașul Balș nu dispune de un serviciu voluntar de situații de urgență, însă la nivelul Primăriei există un Compartiment de Protecție Civilă, prevăzut cu 3 posturi, care are atribuții în domeniul prevenției și gestionării riscurilor și a situațiilor de urgență. Totuși, dotarea acestuia este una deficitară din prisma instalațiilor de avertizare sonoră a populației, a motopompelor etc.
Infrastructura și dotarea deficitară a Bibliotecii Orășenești	Biblioteca Orășenească funcționează într-o clădire degradată (zidărie, tâmplărie) și necorespunzător dotată (aparatură electronică, mobilier, spații de depozitare, aparatură de lipire/legare cărți, de

	tipărire, scanare, spații de lucru, de evenimente, de lectură în aer liber și de recreere pentru cititori, bibliotecă digitală).
Lipsa unui muzeu, a unui cinematograful și a unei galerii de artă	Muzeul și Galeria ProArt au fost închise de mai mulți ani, astfel încât patrimoniul cultural mobil (de ex. ceramica de Oboga și Româna) și operele artiștilor locali nu mai pot fi expuse și admirate de cetățeni sau vizitatori. De asemenea, cinematograful din oraș, care nu se află în proprietatea orașului, este în paragină de aproape două decenii.
Infrastructura deficitară și insuficientă pentru sportul de masă și cel de performanță	Stadionul orașenesc a fost ridicat în perioada comunistă și a beneficiat recent doar de minime lucrări de investiții (amenajare vestiare, montarea unor scaune în tribune, întreținerea gazonului), însă nu se ridică la standardele necesare organizării de competiții sportive importante. Echipa de fotbal ACS Acamedica activează în Liga a IV-a.
Slaba dezvoltare a sectorului turistic	În lipsa unor atracții care să antreneze turismul de masă, în oraș există o capacitate redusă de cazare (sub 100 de locuri), care acomodează un număr modest de turiști (circa 500 pe an), preponderent de tranzit și de business.
Lipsa unor obiective de patrimoniu construit de importanță națională	În oraș există sub 20 de clădiri de patrimoniu, toate fiind de importanță locală. Acestea se află preponderent în proprietate privată, asupra cărora Primăria poate interveni doar indirect, prin intermediul reglementărilor urbanistice, a regimului de impozitare etc. Așadar, potențialul de valorificare în scop turistic a acestora este unul foarte limitat.
Lipsa infrastructurii și a serviciilor-suport pentru vizitare și turism	La nivelul orașului nu există în prezent o zonă de agrement suficient de atractivă pentru a atrage turiști, un punct de informare turistică, un muzeu care să valorifice patrimoniul local, indicatoare de semnalizare și orientare a vizitatorilor sau evenimente cultural-sportive de amploare.
Numărul mare de posturi vacante de la nivelul aparatului de specialitate al Primăriei și a serviciilor din subordinea CL	Din totalul posturilor, la nivelul anului 2020 erau ocupate 93, respectiv vacante 54. Din totalul posturilor vacante, 37 erau de funcții publice (5 de

	conducere și 32 de execuție), iar 17 erau contractuale (1 de conducere și 16 de execuție). Cele mai multe posturi vacante se înregistrau la Direcția Asistență Socială (14), Serviciul Administrație Locală (5 posturi) și Direcția Economică (5 posturi).
Veniturile proprii reduse la bugetul local	Declinul activității economice (industriale) de la nivel local a atras după sine scăderea bazei de impozitare locale. În anul 2019, veniturile proprii au reprezentat sub 40% din bugetul total al orașului, transferurile și subvențiile de la bugetul local având o pondere mai ridicată.
Ponderea ridicată a secțiunii de funcționare a bugetului local	Peste 80% din bugetul local inițial aprobat în 2020 este destinat cheltuielilor de funcționare, mai ales cu personalul, bunurile și serviciile și asistența socială. Investițiile au o pondere de circa 20% în bugetul local, o bună parte fiind realizate cu fonduri guvernamentale (de ex. PNDR) sau europene (POR).
Numărul redus de servicii publice online și gradul redus de digitizare a activității Primăriei	La nivelul Primăriei singurul serviciu public disponibil electronic este cel de plată a taxelor și impozitelor locale prin platforma Ghișeul.ro. Managementul documentelor se face preponderent pe format tipărit.

Oportunități	Justificare din analiza situației existente
Finalizarea Drumului Expres Craiova-Pitești	Finalizarea acestei investiții aflată în prezent în curs de execuție va aduce multiple beneficii pentru oraș: scoaterea traficului greu în afara zonei locuite, creșterea valorii terenurilor, atragerea de noi investitori, dezvoltarea turismului de tranzit, reducerea timpilor de deplasare către poliile urbane și economice, către destinațiile de export etc.
Creșterea oportunităților de practicare a navetismului de către forța de muncă excedentară din oraș	Chiar și pe fondul pandemiei de Covid-19, producția companiei Ford România de la Craiova, ca și a altor agenți economici, a continuat să crească, ceea ce reprezintă o alternativă pentru ocuparea forței de muncă din orașul Balș,

	preferabilă migrației externe. La recensământul din 2011, 17% din forța de muncă locală practica naveta.
Apartenența orașului la ADI "Oltul" și existența unui operator regional de apă-canal activ la nivel local	Aderarea orașului la ADI și delegarea operării rețelei de apă-canal către un operator regional a permis accesarea de fonduri europene în cuantum de circa 28 mil. Euro pentru viitoarele lucrări de extindere și reabilitare a rețelelor și stațiilor.
Creșterea interesului agenților economici privați pentru învățământul profesional în sistem dual	Dezvoltarea activității unor agenți economici din zonă (Balș, Craiova, Slatina), ca și dificultățile tot mai mari în asigurarea necesarului de personal calificat, pot atrage creșterea interesului acestora pentru învățământul dual. Liceele tehnologice din Balș au o bază materială apreciabilă pentru acomodarea de noi clase la cerere și pot asigura o bursă profesională de 200 de elevi/lună, complementară la cea privată.
Existența unor servicii sociale pentru copii și tineri ale DGASPC Olt la nivel local	DGASPC Olt are în subordinea sa Casele de tip familial "Sf. Maria" Balș (4 apartamente și o casă), care oferă servicii de cazare, educare, asistență medicală, îngrijire personalizată, consiliere, recuperare/reabilitare, reintegrare etc. pentru copii și tineri, cu sau fără dizabilități.
Apartenența orașului la ADI Eco-Olt și implementarea sistemului de management integrat al deșeurilor în județ	Aderarea orașului la ADI Eco-Olt a permis derularea unei investiții majore cu fonduri europene în SMID Olt. În cadrul proiectului, la nivelul orașului Balș a fost amenajată o stație de transfer, cu o capacitate totală de 15.086 tone/an, în cadrul căreia sunt amenajate 2 containere pentru deșeuri electrice și electronice (DEE) și un container pentru deșeuri periculoase. În cadrul stației de transfer, sunt acceptate și deșeurile municipale solide, cele voluminoase și cele enumerate mai sus. De asemenea, tot în cadrul proiectului a fost închisă și ecologizată fosta groapă de gunoi a orașului, în suprafață de 3,2 ha, care va fi monitorizată de către Primărie și instituțiile de profil. În oraș au fost deja amenajate mai multe platforme pentru colectarea selectivă a deșeurilor, pe 4 fracții, urmând ca serviciile de colectare și transport să se facă de către un

	operator unic pentru întreaga zonă Balș, în schimbul unei taxe locale de salubritate.
Existența la nivel local a punctelor de lucru a unor servicii de urgență județene	În oraș există Garda de intervenție Balș a ISU Olt, precum și Substația de Ambulanță Balș a SAJ Olt, care asigură intervenții rapide cu personal specializat în oraș .
Atragerea de fonduri de la bugetul de stat pentru investiții în infrastructura locală	În ceea ce privește infrastructura sportivă, se află în pregătire două proiecte majore, propuse spre finanțare de la bugetul de stat prin CNI, respectiv: „Amenajare sală de sport cu tribună cu 180 de locuri” și „Construcție bazin înot”.
Reprezentarea la nivel înalt a orașului Balș în Asociația Orașelor din România	Primarul orașului este președintele Asociației Orașelor din România.
Absorbția de fonduri europene pentru dezvoltare urbană în perioadele de programare 2014-2020 și 2021-2027	Primăria derulează în prezent un număr mare de proiecte cu finanțare europeană din POR 2014-2020. La acestea se adaugă oportunitățile de finanțare din exercițiul financiar 2021-2027, mai ales prin intermediul POR Sud-Vest.

Amenințări	Justificare din analiza situației existente
Accentuarea fenomenului de îmbătrânire demografică	Generația ”decrețiilor” (după numele decretului care a interzis în anul 1966 avorturile) a ajuns astăzi la vârsta de 50-54 de ani, segment de vârstă predominant și la nivelul orașului. În schimb, liberalizarea avorturilor și declinul economiei locale de după 1990, a făcut ca grupa de vârstă 0-29 de ani să se reducă la un nivel minim istoric. Corelând cele două informații, precum și faptul că aceste date nu reflectă adevărata amploare a migrației (mai ales la grupele de vârstă 20-50 de ani), putem afirma că următorii 10 ani vor aduce o scădere importantă a populației apte de muncă, concomitent cu o creștere a populației vârstnice (cu precădere a celei peste 70 de ani), inclusiv pe fondul creșterii speranței de viață
Amplificarea fenomenului migrației forței de muncă locale	În prezent, între populația cu domiciliul în oraș, de peste 20.000 de persoane, și cea efectiv prezentă în localitate, estimată la maxim 17.000 de persoane, există o diferență de circa 15% - aceasta fiind migrația internă și externă nesurprinsă de statisticile oficiale. Numărul celor plecați ar putea

	să continue să crească în următorii ani, incluzând și tinerii care au acum 15-20 de ani.
Îmbătrânirea forței de muncă din agricultură	La recensământul agricol din 2010, 47% dintre locuitorii orașului care prestau munci agricole erau trecuți de 55 de ani, în timp ce ponderea persoanelor cu vârsta de sub 35 de ani era de doar 16%.
Manifestarea unui seism puternic în următorii ani	La nivelul orașului au fost expertizate și încadrate în clasa de risc seismic III un număr de două blocuri, însă majoritatea blocurilor au fost ridicate înainte de 1977 și necesită expertiză.
Scăderea populației de vârstă școlară	Piramida vârstelor indică o scădere a numărului de copii atât în oraș, cât și în județ. Aceasta se va resfrânge în următorii ani asupra efectivelor de preșcolari și elevi ale unităților de învățământ din Balș, conducând, cel mai probabil, la nevoia de restructurare a rețelei și de reducere a normelor didactice.
Presiunile antropice exercitate asupra sitului natura 2000 Valea Oltețului	Riscurile identificate la adresa acestui sit sunt legate de exploatarea pietrișului și nisipului, decolmatarea controlată a patului râului, arderea necontrolată a vegetației, depozitățile necontrolate de deșeuri menajere, scurgerile de produse petroliere din amonte
Riscul de producere a inundațiilor	Orașul Balș este expus mai ales riscurii de producere a inundațiilor (precum cele din iulie 2005, 2006, 2014), în condițiile în care este traversat de râul Olteț și de afluenții săi (Gengea). Acesta este, pe cea mai mare parte a cursului său, neamenajat hidrotehnic, fiind îndiguit pe o lungime redusă în zona satelor Osica de Jos și Dobrun. Fenomenul de eroziune de suprafață este mai accentuat și poate conduce la colmatarea cu aluviuni a văilor.
Creșterea frecvenței zilelor caniculare și secetei	Seceta apare tot mai frecvent în ultimii ani (de ex. 2005, 2015, 2016, 2020), pe fondul tendinței globale de creștere a temperaturilor, cu precădere la sud de orașul Balș.
Manifestarea altor hazarde naturale (alunecări de teren, temperaturi foarte scăzute, viscol, cutremure), biologice (de ex. pandemii,	Riscul de înzăpezire apare pe toate drumurile din zonă, mai ales în condiții de viscol, conducând la restricționarea sau chiar întreruperea circulației.

<p>epidemii), sociale (mari adunări de populație) și antropice (explozii, incendii, accidente rutiere etc.)</p>	<p>Temperaturile foarte scăzute (de ex. ianuarie 2011) pot conduce la formarea de poduri de gheață/zăpoare pe râul Olteț. Incendiile de vegetație au și ele o frecvență ridicată, fiind adesea provocate de incendierea necontrolată a miriștilor și întreținute de vânt sau temperaturi ridicate. Cutremurele pot afecta semnificativ clădirile din zonă, seisme de intensitate mai ridicată producându-se în 1977, 1986 și 2004, cu probabilitate de apariție și în viitorul apropiat.</p>
<p>Dispariția tradiției olăritului în zona Balșului</p>	<p>În satul Româna mai există un singur olar (față de 40 în trecut), care este și profesor la Școala Populară de Arte din Slatina. În plus, la nivel local nu există un spațiu pentru expunerea permanentă a produselor realizate de puținii meșteri din zonă.</p>

SECȚIUNEA III. STRATEGIA DE DEZVOLTARE PROPRIU-ZISĂ A ORAȘULUI BALȘ PENTRU PERIOADA 2021-2030

III. 1. Liniile directe și prioritățile de dezvoltare de la nivel european, național, regional și județean

III.1.1 Prioritățile de la nivel european pentru perioada 2021-2030

Politica de coeziune a UE 2021-2027

Pentru perioada 2021-2027, FEDR, FSE+, Fondul de coeziune și FEAMPA sprijină **cinci obiective de politică**:

- (a) o Europă mai competitivă și mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente și a conectivității TIC regionale;
- (b) o Europă mai verde, rezilientă, cu emisii reduse de dioxid de carbon, care se îndreaptă către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon, prin promovarea tranziției către o energie curată și echitabilă, a investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a atenuării schimbărilor climatice și a adaptării la acestea, a prevenirii și gestionării riscurilor, precum și a unei mobilități urbane durabile;
- (c) o Europă mai conectată prin dezvoltarea mobilității;
- (d) o Europă mai socială și mai favorabilă incluziunii, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale;
- (e) o Europă mai aproape de cetățeni, prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și de inițiative locale.

De asemenea, Politica de Coeziune are în vedere și două aspecte orizontale, respectiv: *Consolidarea capacității administrative și Cooperarea în afara zonei de program.*

În luna martie 2021, Consiliul UE a aprobat **pachetul legislativ privind Politica de Coeziune 2021-2027**, în valoare totală de 330 md. Euro, care cuprinde:

- Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize
- Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului privind Fondul european de dezvoltare regională și Fondul de coeziune („Regulamentul FEDR și Fondul de coeziune”)
- Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului privind dispoziții specifice pentru obiectivul Cooperare teritorială europeană (Interreg) sprijinit de Fondul european de dezvoltare regională și de instrumentele de finanțare externă („Regulamentul Interreg”)

- Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului de instituire a Fondului social european Plus (FSE+) și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1296/2013 („Regulamentul FSE+”)
- Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului de instituire a Fondului pentru o tranziție justă („Regulamentul FTJ”)
- Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului de instituire a Fondului european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de modificare a Regulamentului (UE) 2017/1004 („Regulamentul FEAMPA”);
- Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului de instituire a Fondului pentru azil, migrație și integrare („Regulamentul FAMI”);
- Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului de instituire a Fondului pentru securitate internă („Regulamentul FSI”);
- Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului de instituire, ca parte a Fondului de management integrat al frontierelor, a Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize („Regulamentul IMFV”).

Regulamentul privind prevederile comune conține un set unic de norme pentru mai multe fonduri UE implementate în gestiune partajată, respectiv: Fondul european de dezvoltare regională (FEDR), Fondul de coeziune, Fondul social european Plus (FSE+), Fondul pentru o tranziție justă (FTJ), Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură FEAMPA, Fondul pentru azil și migrație și integrare (FAMI), Fondul pentru securitate internă (FSI) și Instrumentul de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize (IMFV).

Principalele abordări ale Comisiei Europene pentru perioada 2021-2027 în domeniul dezvoltării teritoriale și urbane sunt:

- *Dezvoltarea teritorială integrată.* FEDR sprijină dezvoltarea teritorială integrată în cadrul programelor subordonate ambelor obiective: Investiții pentru ocuparea forței de muncă și creștere economică și Cooperarea teritorială europeană (Interreg). Statul membru sprijină dezvoltarea teritorială integrată prin strategii de dezvoltare locală și teritorială în oricare dintre următoarele forme: investiții teritoriale integrate; dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității; un alt instrument teritorial de sprijinire a inițiativelor concepute de statul membru pentru investițiile programate pentru FEDR în cadrul obiectivului de politică OP5: o Europă mai aproape de cetățeni, prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a zonelor urbane, rurale și de coastă și a inițiativelor locale.
- *Strategii teritoriale.* Strategiile teritoriale conțin următoarele elemente: zona geografică vizată de strategie; o analiză a necesităților de dezvoltare și a potențialului zonei, inclusiv a interconexiunilor economice, sociale și de mediu; o descriere a unei abordări integrate care răspunde necesităților de dezvoltare identificate și potențialului zonei; o descriere a implicării partenerilor în pregătirea și implementarea strategiei. Acestea pot să conțină, de asemenea, o listă a operațiunilor care urmează să fie sprijinite. Strategiile teritoriale se află sub responsabilitatea autorităților sau organismelor teritoriale competente, urbane, locale sau de alt nivel.
- *Investiții teritoriale integrate.* Atunci când o strategie implică investiții care beneficiază de sprijin

din partea unuia sau a mai multor fonduri, din partea mai multor programe sau din partea mai multor priorități din cadrul aceluiași program, acțiunile pot fi realizate ca investiții teritoriale integrate („ITI”). Autoritatea de management se asigură că sistemul electronic dedicat programului sau programelor permite identificarea operațiunilor, precum și a realizărilor și rezultatelor care contribuie la o ITI.

- *Strategii de dezvoltare locală plasate sub responsabilitatea comunității.* Autoritățile de management competente se asigură că fiecare strategie prevede următoarele elemente: zona geografică și populația care fac obiectul strategiei; procesul de implicare a comunității în dezvoltarea strategiei; o analiză a necesităților de dezvoltare și a potențialului zonei; obiectivele strategiei, inclusiv ținte măsurabile pentru rezultate, precum și acțiunile conexe planificate; modalitățile de gestiune, monitorizare și evaluare, prin care se demonstrează capacitatea grupului de acțiune locală de a implementa strategia; un plan financiar, inclusiv alocarea planificată din partea fiecărui fond și program în cauză. Autoritățile de management competente definesc criteriile de selecție a strategiilor respective, instituie o comisie care să efectueze această selecție și aprobă strategiile selecționate de această comisie. Statele membre se asigură că sprijinul din partea fondurilor pentru dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității acoperă: consolidarea capacităților și acțiuni pregătitoare în sprijinul elaborării și al viitoarei implementări a strategiilor; implementarea operațiunilor selecționate în cadrul strategiei de dezvoltare locală, inclusiv activitățile de cooperare și pregătirea acestora; gestionarea, monitorizarea și evaluarea strategiei, precum și animarea acesteia.
- *Grupuri de acțiune locală.* Grupurile de acțiune locală elaborează și implementează strategiile de dezvoltare locală plasate sub responsabilitatea comunității. Autoritățile de management se asigură că grupurile de acțiune locală sunt deschise unei participări largi și fie aleg un partener din cadrul grupului în calitate de partener principal pentru aspectele administrative și financiare, fie se reunesc în cadrul unei structuri comune legal constituite. Grupurile de acțiune locală, în mod exclusiv, îndeplinesc toate sarcinile următoare: consolidarea capacităților actorilor locali de a elabora și implementa operațiuni; elaborarea unei proceduri și a unor criterii de selecție nediscriminatorii și transparente, care să evite conflictele de interese și să garanteze că niciun grup individual de interese nu controlează deciziile de selecție; pregătirea și publicarea cererilor de propuneri; selecționarea operațiunilor, stabilirea valorii sprijinului și prezentarea propunerilor către organismul responsabil pentru verificarea finală a eligibilității înainte de aprobare; monitorizarea progreselor înregistrate în direcția atingerii obiectivelor strategiei; evaluarea implementării strategiei.
- *Dezvoltarea urbană durabilă.* FEDR sprijină dezvoltarea teritorială integrată bazată pe strategii de dezvoltare teritorială sau de dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității axate pe zonele urbane, inclusiv zonele urbane funcționale („dezvoltare urbană durabilă”) în cadrul programelor subordonate ambelor obiective: Investiții pentru ocuparea forței de muncă și creștere economică în statele membre și Cooperarea teritorială europeană (Interreg). Cel puțin 8 % din resursele FEDR la nivel național în cadrul obiectivului „Investiții pentru ocuparea forței de muncă și creștere economică”, altele decât cele pentru asistența tehnică, sunt alocate dezvoltării urbane durabile sub forma dezvoltării locale plasate sub responsabilitatea comunității, a investițiilor teritoriale integrate sau a altui instrument teritorial în cadrul OP 5: o Europă mai aproape de cetățeni, prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a zonelor urbane, rurale și

- de coastă și a inițiativelor locale.
- *Inițiativa* europeană privind dezvoltarea urbană. FEDR sprijină, de asemenea, Inițiativa europeană privind dezvoltarea urbană, implementată de Comisie prin gestiune directă și indirectă. Această inițiativă acoperă toate zonele urbane, inclusiv zonele urbane funcționale și sprijină Agenda urbană a Uniunii. Inițiativa europeană privind dezvoltarea urbană constă în următoarele două componente, toate legate de dezvoltarea urbană durabilă: sprijin pentru acțiunile inovatoare; sprijin pentru consolidarea capacității și a cunoștințelor, evaluări ale impactului teritorial, elaborarea de politici și comunicare. La cererea unuia sau a mai multor state membre, Inițiativa europeană privind dezvoltarea urbană poate sprijini, de asemenea, cooperarea interguvernamentală cu privire la aspecte urbane. Ar trebui să se acorde o atenție deosebită cooperării care vizează consolidarea capacităților la nivel local pentru a realiza obiectivele de dezvoltare durabilă ale ONU.
 - **Investiții interregionale pentru inovare.** Instrumentul de investiții interregionale pentru inovare sprijină comercializarea și extinderea proiectelor interregionale de inovare care au potențialul de a încuraja dezvoltarea lanțurilor valorice europene. Instrumentul de investiții interregionale pentru inovare constă în următoarele două componente, vizând în mod egal: (a) sprijin financiar și consultativ pentru investiții în proiecte interregionale de inovare în domenii de specializare inteligentă partajate și (b) sprijin financiar și consultativ, precum și consolidarea capacităților pentru dezvoltarea unor lanțuri valorice în regiunile mai puțin dezvoltate.

Acordul de la Paris

Acordul de la Paris prezintă un **plan de acțiune pentru limitarea încălzirii globale**. Acordul de la Paris a intrat în vigoare la 4 noiembrie 2016, odată cu îndeplinirea condiției care impunea ratificarea acestuia de cel puțin 55 de țări responsabile pentru cel puțin 55% din emisiile de gaze cu efect de seră. Toate statele membre ale UE au ratificat acordul.

În conformitate cu acest angajament, statele membre au convenit să înscrie UE pe o traiectorie care să îi permită să devină **prima economie și societate neutră din punct de vedere climatic până în 2050**.

Înainte și în timpul Conferinței de la Paris, țările au prezentat planuri de acțiune naționale cuprinzătoare privind clima în vederea reducerii emisiilor lor. Guvernele au convenit să mențină creșterea temperaturii medii la nivel mondial mult sub 2°C peste nivelurile preindustriale și să continue eforturile de a o limita la 1,5°C.

Noua Agendă Urbană (2016)

Noua Agendă a fost adoptată la Conferința Națiunilor Unite privind locuirea și dezvoltarea urbană durabilă. Acest document ține cont de Obiectivele de dezvoltare durabilă (SDGs) stabilind modul în care orașele ar trebui planificate și gestionate pentru a promova cel mai bine urbanizarea durabilă. Agenda reprezintă o viziune împărtășită *pentru un viitor mai bun și mai durabil, unul în care oamenii au drepturi egale și acces la beneficiile și oportunitățile pe care orașele le pot oferi și în care comunitatea internațională reconsideră sistemele urbane și forma fizică a spațiilor urbane pentru a atinge acest obiectiv.*

Agenda prezintă o schimbare de paradigmă bazată pe știința orașelor; aceasta stabilește standarde și

principii pentru planificarea, construcția, dezvoltarea, administrarea și îmbunătățirea zonelor urbane de-a lungul celor *cinci piloni principali* ai implementării:

- Politici urbane naționale;
- Legislație și reglementări urbane;
- Planificare și proiectare urbană;
- Economie locală și finanțare municipală;
- Implementare locală.

Noua Agendă urbană încorporează o nouă recunoaștere a corelației dintre o bună urbanizare și dezvoltare. Astfel, ea subliniază legăturile între buna urbanizare și crearea de locuri de muncă, oportunitățile de trai și o calitate a vieții îmbunătățită, care ar trebui incluse în fiecare politică și strategie urbană. *Principiile* interconectate care stau la baza Agendei sunt:

- Nu rămâne nimeni în urmă, punând capăt sărăciei în toate formele și dimensiunile sale, inclusiv eradicarea sărăciei extreme, prin asigurarea drepturilor și șanselor egale, a diversității socio-economice și culturale și a integrării în spațiul urban, prin îmbunătățirea locuirii, educației, securității alimentare și nutriției, sănătății și bunăstării, inclusiv prin oprirea epidemiilor de SIDA, tuberculoză și malarie, prin promovarea siguranței și eliminarea discriminării și a tuturor formelor de violență, prin asigurarea participării publice oferind acces sigur și egal tuturor, și prin asigurarea accesului egal pentru toți la infrastructura fizică și socială și la servicii de bază, precum și la locuințe decente și accesibile.
- Asigurarea unor economii urbane durabile și incluzive, folosind avantajele aglomerației unei urbanizări bine-planificate, inclusiv productivitate ridicată, competitivitate și inovare, prin promovarea ocupării depline și eficiente a forței de muncă și a muncii decente pentru toți, prin asigurarea creării de locuri de muncă decente și acces egal pentru toți la resurse economice și productive și oportunități și prin prevenirea speculațiilor funciare, promovarea asigurării securității terenurilor și gestionarea contracției urbane, acolo unde e cazul.
- Asigurarea sustenabilității mediului prin promovarea energiei curate și folosirii durabile a terenurilor și resurselor în dezvoltarea urbană, prin protejarea ecosistemelor și biodiversității, inclusiv prin adoptarea unui stil de viață sănătos, în armonie cu natura, prin promovarea consumului și a modelelor de producție durabile, prin construirea rezilienței urbane, prin reducerea riscurilor în caz de dezastre și prin atenuarea și adaptarea la schimbările climatice.

Agenda 2030 pentru dezvoltare sustenabilă

Cele 17 obiective de dezvoltare durabilă (ODD) care urmăresc să fie realizate până în 2030 sunt:

1. Fără sărăcie – Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context.
2. Foamete „zero” – Eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi durabile.

3. Sănătate și bunăstare – Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor la orice vârstă.
4. Educație de calitate – Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți.
5. Egalitate de gen – Realizarea egalității de gen și imputernicirea tuturor femeilor și a fetelor.
6. Apă curată și sanitație – Asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei și sanitație pentru toți.
7. Energie curată și la prețuri accesibile – Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern.
8. Muncă decentă și creștere economică – Promovarea unei creșteri economice susținute, deschise tuturor și durabile, a ocupării depline și productive a forței de muncă și a unei munci decente pentru toți.
9. Industrie, inovație și infrastructură – Construirea unor infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației.
10. Inegalități reduse – Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și de la o țară la alta.
- 11. Orașe și comunități durabile – Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile.**
12. Consum și producție responsabile – Asigurarea unor tipare de consum și producție durabile.
13. Acțiune climatică – Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor.
14. Viața acvatică – Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă.
15. Viața terestră – Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate.
16. Pace, justiție și instituții eficiente – Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile.
17. Parteneriate pentru realizarea obiectivelor - Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă.

Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă, prin cele 17 Obiective de Dezvoltare Sustenabile (Sustainable Development Goals – SDG) elaborate de Organizația Națiunilor Unite, ce vizează eradicarea sărăciei extreme, lupta împotriva inechității și in justiției și protejarea planetei a fost transpusă la nivel național prin Strategia de Dezvoltare Durabilă 2030.

Agenda Urbană pentru UE (Pactul de la Amsterdam, 2016)

Principalele obiective ale Agendei Urbane, menționate în Pactul de la Amsterdam sunt (<https://ec.europa.eu/futurium/en/urban-agenda-eu/what-urban-agenda-eu>):

- urmărește să realizeze întregul potențial și contribuția zonelor urbane la realizarea obiectivelor Uniunii și a priorităților naționale aferente, respectând pe deplin principiile și competențele subsidiarității și proporționalității.
- se străduiește să stabilească o abordare integrată și coordonată mai eficientă a politicilor și legislației UE cu impact potențial asupra zonelor urbane și, de asemenea, să contribuie la coeziunea teritorială prin reducerea disparităților socio-economice observate în zonele urbane și în regiuni.
- se străduiește să implice autoritățile urbane în conceperea politicilor, să le mobilizeze pentru

implementarea politicilor UE și să consolideze dimensiunea urbană în aceste politici. Își propune să permită autorităților urbane să lucreze într-un mod mai sistematic și mai coerent pentru atingerea obiectivelor generale, prin identificarea și sprijinirea eforturilor de a depăși obstacolele inutile în politica UE. Mai mult decât atât, va contribui la realizarea unei politici UE mai prietenoasă cu mediul urban, mai eficace și mai eficientă.

- nu va crea noi surse de finanțare ale UE, sarcini administrative inutile și nici nu va afecta distribuția actuală a competențelor legale și structurilor de lucru și luare a deciziilor și nu va transfera competențele la nivelul UE.

Agenda urbană pentru UE se concentrează, în mod special, pe trei piloni ai elaborării și implementării politicilor UE:

1. O reglementare mai bună

- Se concentrează pe o implementare mai eficientă și mai coerentă a politicilor, legislației și instrumentelor existente ale UE. Legislația UE ar trebui să fie concepută astfel încât să atingă obiectivele la costuri minime, fără a imune sarcini legislative inutile.
- Nu va iniția o nouă reglementare, ci va fi considerată o contribuție informală la proiectarea viitoare și la revizuirea reglementărilor UE existente, pentru a reflecta mai bine nevoile, practicile și responsabilitățile urbane. Recunoaște necesitatea de a evita blocajele potențiale și de a minimiza sarcinile administrative pentru autoritățile urbane.

2. O finanțare mai bună

- Va contribui la identificarea, susținerea, integrarea și îmbunătățirea surselor tradiționale, inovatoare și ușor de utilizat pentru zonele urbane, la nivel instituțional relevant, inclusiv din fondurile europene structurale și de investiții (FESI) (în concordanță cu structurile juridice și instituționale deja existente) în vederea implementării eficiente a intervențiilor în zonele urbane.
- Nu va crea surse de finanțare noi sau majorate care să vizeze alocări mai mari pentru autoritățile urbane. Totuși, va transmite lecții învățate cu privire la modul de îmbunătățire a oportunităților de finanțare a autorităților urbane în toate politicile și instrumentele UE, inclusiv politica de coeziune.

3. O cunoaștere mai bună

- Va contribui la îmbunătățirea bazei de cunoștințe privind problemele urbane și la schimbul de bune practici și cunoștințe. Datele de încredere sunt importante pentru portretizarea diversității structurilor și sarcinilor autorităților urbane, pentru elaborarea de politici urbane bazate pe dovezi, precum și pentru furnizarea de soluții adaptate la provocările majore.
- Cunoașterea modului în care evoluează zonele urbane este fragmentată și experiențele de succes pot fi mai bine exploatate. Inițiativele luate în acest context vor fi în conformitate cu legislația UE relevantă privind protecția datelor, reutilizarea informațiilor din sectorul public și promovarea bazelor de date mari, conectate și deschise.

În cadrul Agendei Urbane pentru UE au fost identificate următoarele parteneriate tematice, fiecare dintre

acestea elaborând planuri de acțiune care urmăresc îmbunătățirea legislației, instrumente de finanțare și împărtășirea cunoștințelor prin diferite acțiuni, pentru a contribui la obiectivele pe termen lung ale Uniunii de creștere durabilă și coeziune socială, economică și teritorială:

1. Calitatea aerului

Principalul obiectiv al parteneriatului este îmbunătățirea calității aerului în orașe și aducerea "orașelor sănătoase" mai sus pe agendele locale, naționale și UE. Acțiuni:

- Identificarea golurilor legislative și implementarea regulamentelor privind sursele de emisii poluante ale aerului;
- Planificarea mai bună a calității aerului;
- O mai bună finanțare centrată pe calitatea aerului;
- O concentrare mai bună pe protejarea și îmbunătățirea sănătății cetățenilor;
- Creșterea conștientizării și împărtășirea cunoștințelor;
- Mobilizare.

2. Locuire

Parteneriatul își propune să contribuie la crearea unor condiții legale și financiare mai bune pentru orașele UE care trebuie să investească în locuințe noi, reînnoite și accesibile pentru populațiile lor la scară largă. Mai precis, Parteneriatul se concentrează pe soluționarea nevoilor de locuințe accesibile prin legislație, crearea de cunoștințe și finanțare, precum și pe ajutorul furnizării de locuințe accesibile, inclusiv locuințe publice, sociale și municipale, locuințe de închiriere la prețuri accesibile, locuințe cooperatiste la prețuri accesibile și achiziționarea de locuințe accesibile. Obiectivul parteneriatului a fost definit pe trei niveluri:

- Focus geografic asupra orașelor;
- Concentrarea pe locuințe accesibile;
- Concentrarea pe un set specific de teme de locuire.

Acțiuni propuse:

- Orientări privind regulamentul UE și sprijin public pentru locuințe;
- Consolidarea capacității pentru aplicarea normelor privind ajutoarele de stat în sectorul locuințelor accesibile dintr-un oraș;
- Revizuirea deciziei SEGI cu privire la grupul țintă redus pentru locuințe sociale;
- Bază de date cu bune practici pentru locuințe accesibile;
- Orientări politice pentru furnizarea de locuințe sociale și la prețuri accesibile în Europa;
- Program de schimb de experiență pentru profesioniștii din domeniul locuirii urbane;
- Sistem de monitorizare pentru locuințele la prețuri accesibile în UE;
- Schimb de locuințe accesibile în Statele membre;
- Recomandări pentru îmbunătățirea datelor privind piața urbană a locuințelor;

- Recomandări privind îmbunătățirea datelor nexus gen-sărăcie-energie;
- Recomandări privind finanțarea UE pentru locuințe accesibile;
- Recomandări privind semestrul european și locuințele accesibile.

3. Incluziunea migrantilor și refugiaților

Acțiuni propuse:

- Recomandări privind protecția minorilor neînsoțiți;
- Spre mai multe politici de integrare bazate pe dovezi în orașe: stabilirea agendei, explorarea indicatorilor comparabili și dezvoltarea unui set de instrumente pentru transferul de bune practici;
- Îmbunătățirea accesului orașelor la finanțarea UE a integrării;
- Înființarea unei Academii pentru strategii de integrare;
- Înființarea unui Comitet consultativ european pentru migranți;
- Înființarea de facilități de combinare financiară pentru orașe și IMM-uri;
- Îmbunătățirea politicilor de desegregare în orașele europene;
- Consolidarea suplimentară a rolului microfinanțării, de exemplu prin combinare.

4. Sărăcie urbană

Parteneriatul urmărește reducerea sărăciei și îmbunătățirea incluziunii persoanelor aflate în sărăcie sau cu risc de sărăcie din zonele urbane din întreaga UE. Acțiunile sunt grupate în cinci grupuri:

- Acțiuni transversale;
- Acțiuni care vizează combaterea sărăciei în rândul copiilor;
- Acțiuni pentru regenerarea zonelor urbane și cartierelor defavorizate;
- Acțiuni menite să elimine apariția persoanelor fără adăpost;
- Acțiuni pentru incluziunea romilor.

Acțiuni propuse:

- Politica de coeziune post 2020: Granturi de tip bloc pentru autorități urbane pentru combaterea sărăciei;
- Crearea unei rețele europene de observatoare naționale cu experiență în sărăcie urbană
- Dezvoltarea datelor privind sărăcia urbană la nivelul UE;
- Adoptarea unei Garanții europene pentru copii;
- Progresul către o Directivă privind investițiile în copii bazată pe recomandarea "Investiții în copii: ruperea ciclului dezavantajului";
- Politica de coeziune post 2020: crearea unei noi perspective teritoriale urbane;
- Politica de coeziune post 2020: pact local pentru regenerarea zonelor defavorizate urbane;

- Încheierea lipsei de adăpost până în 2030 prin reforma strategiilor de incluziune socială la nivel național;
- Consolidarea capacității pentru utilizarea fondurilor UE pentru a pune capăt lipsei de adăpost;
- Adoptarea unui cadru integrat pentru romi printr-o abordare de guvernare multi-nivel
- Consolidarea principiului desegregării în zonele urbane ale UE;
- Ușurarea accesului orașelor la finanțare UE în paralel cu introducerea condiționalităților ex-ante locale privind, printre altele, incluziunea romilor.

5. Locuri de muncă și abilități în economia locală

Parteneriatul a identificat trei arii prioritare:

- Aptitudini – economie, educație și abilități viitoare;
- Investiții de capital – valorizarea cercetării-dezvoltării și a locațiilor de afaceri;
- Guvernare – servicii publice și guvernare locală eficientă.

Fiecare dintre acțiuni este legată de aceste priorități. Acțiunile propuse:

- Biroul de talente;
- Competențe pentru viitoarea piață a forței de muncă;
- Pilonul european al drepturilor sociale ca și Cadru pentru reconversia spre o economie durabilă;
- Strategia de inovare regională RIS3 2.0;
- Investiții pe termen lung;
- Acțiuni orizontale: simplificare 2.0;
- Finanțarea zonelor defavorizate;
- Flexibilitate ITI;
- Cluster de ajutor de stat și de minimis;
- Ecosistem orientat spre locuri de muncă.

6. Economia circulară

Parteneriatul nu a elaborat un plan general pentru introducerea economiei regionale la nivel de oraș, ci s-a concentrat pe acțiuni specifice și recomandări care s-ar încadra în planurile existente pentru majoritatea orașelor, în cadrul următoarei defalcări tematice:

- Consum circular;
- Managementul resurselor urbane;
- Activatori și motoare ale afacerilor circulare;
- Guvernare.

Acțiuni propuse:

- Ajutor pentru a face ca legislația privind deșeurile să sprijine economia circulară în

- orașe;
- Ajutor pentru a face legislația privind apa să sprijine economia circulară în orașe;
- Analiza obstacolelor și motoarelor legislative pentru stimularea unei bioeconomii circulare urbane;
- Pregătirea unui Ghid de finanțare a orașului circular pentru a ajuta orașele în accesarea finanțării pentru proiectele de economie circulară;
- Integrarea economiei circulare ca domeniu eligibil în politica de coeziune post 2020 și în fondurile corespunzătoare;
- Pregătirea unui plan pentru un portal al orașului circular;
- Promovarea centrelor de resurse urbane pentru prevenirea, reutilizarea și reciclarea deșeurilor;
- Dezvoltarea unei foi de parcurs "Managementul resurselor circulare" pentru orașe;
- Dezvoltarea unui pachet de cunoștințe pentru economie colaborativă pentru orașe;
- Gestionarea reutilizării clădirilor și spațiilor într-o economie circulară;
- Dezvoltarea indicatorilor orașului pentru economie circulară;
- Stimulente financiare pentru economia circulară – dezvoltarea unui set de instrumente de coaching de tip "plătește când arunci".

7. Tranziția digitală

Obiectivul planului de acțiune pentru tranziția digitală este: furnizarea de servicii publice mai bune pentru cetățeni, cu ajutorul instrumentelor digitale, sprijinirea orașelor europene în exploatarea posibilităților de digitalizare și asistarea întreprinderilor europene să dezvolte noi inovații și să creeze noi oportunități de afaceri pentru piețele globale.

Acțiunile sunt legate de unul dintre următoarele principii:

- Generalizarea și difuzarea abilităților digitale pentru toată lumea;
- Permitea și implementarea e-guvernării centrată pe cetățeni;
- Furnizarea de valoare prin accesul gratuit și corect la date deschise / publice / personale;
- Accelerarea și adoptarea tehnologiilor digitale emergente în orașe;
- Adoptarea gândirii de afaceri pentru a conduce tranziția digitală urbană;
- Consolidarea capacității orașelor de a acționa în cadrul tranziției digitale.

8. Mobilitate urbană

Acțiunile vizează facilitarea unui efort comun pentru o mobilitate urbană mai durabilă și eficientă. Acțiunile au fost elaborate în cadrul a patru grupuri de lucru: guvernare și planificare, transport public (inclusiv autobuze curate) și accesibilitate, moduri de transport active și spațiul public, noi servicii de mobilitate și inovare. Acțiunile propuse:

- Consolidarea cooperării și guvernării multi-nivel;
- Consolidarea adoptării planificării mobilității urbane durabile;

- Evaluarea celor mai bune practici pentru accesul convenabil la transportul public;
- Creșterea numărului de autobuze inovative curate;
- Dezvoltarea liniilor directe privind infrastructura pentru mobilitate activă sprijinită prin finanțări relevante;
- Promovarea unui comportament de mobilitate durabil și activ;
- Reducerea diversității reglementărilor privind accesul vehiculelor urbane;
- Explorarea implementării de noi servicii de mobilitate;
- Stabilirea unui cadru european pentru încurajarea inovării în mobilitatea urbană.

9. Adaptare climatică

Parteneriatul a identificat ca și obiectiv general: operaționalizarea soluțiilor de guvernare și politici propuse pentru blocajele cheie identificate care împiedică adaptarea cu succes la schimbările climatice în zonele urbane ale UE. Acțiuni propuse:

- Analiza reglementărilor naționale privind dezvoltarea și planificarea urbană multi-nivel cu accent pe adaptarea climatică;
- Linii directe și set de instrumente pentru analiza economică a proiectelor de adaptare;
- Includerea recomandărilor pentru PO-urile ale FEDR pentru a îmbunătăți accesibilitatea pentru municipalități;
- Un nou program LIFE pentru proiecte de adaptare urbană;
- Îmbunătățirea cunoștințelor municipalităților UE în cadrul serviciului de schimbări climatice Copernicus;
- Îmbunătățirea conținutului local al Climate-ADAPT;
- Instruire politică pentru adaptare climatică;
- Îmbunătățirea implicării părților interesate la nivel regional și local;
- Promovarea accesului liber la datele de asigurare pentru gestionarea riscurilor climatice;
- Implicarea în continuare a asociațiilor guvernelor naționale și sub-naționale ca și facilitatori cheie (susținători ai Convenției primarilor) pentru a sprijini cel mai bine autoritățile locale în procesul lor de adaptare.

10. Tranziția energetică

Acțiunile propuse:

- Grupul de lucru "Finanțare pentru energia districtului";
- Maximizarea utilizării pierderilor de căldură în orașe;
- Ghid privind planificarea energetică pentru orașe;
- Birouri de implementare pentru reamenajarea orașului;
- Cooperarea mai strânsă cu organismele UE pentru promovarea finanțării tranziției energetice.

11. Achiziții publice

Parteneriatul urmărește să faciliteze un efort comun pentru o strategie de achiziții publice a orașelor care facilitează și sprijină inovarea și durabilitatea (socială, economică și de mediu). Acțiunile se referă la trei clustere: construirea unei strategii de achiziții și gestionarea achizițiilor strategice, dezvoltarea relațiilor de cooperare cu operatorii economici, utilizarea potențialului pieței și apropierea de cumpărători, oferirea de îndrumări privind instrumentele legale și îmbunătățirea competenței în materie de achiziții inovatoare și durabile. Acțiunile propuse:

- Ghid privind construirea achizițiilor strategice în orașe și modul de gestionare a achizițiilor strategice;
- Măsurarea cheltuielilor și a impactului mai larg în orașele europene;
- Recomandări pentru finanțarea achizițiilor de inovare, achiziții strategice, achiziții transfrontaliere comune și achiziții sociale particulare și achiziții circulare;
- Brokeraj pentru achiziții inovatoare;
- Manual juridic pentru achiziții publice inovatoare;
- Un concept flexibil pentru crearea și dezvoltarea în continuare a centrelor de competențe locale pentru achiziții inovatoare și durabile;
- Consolidarea competențelor în domeniul achizițiilor circulare.

12. Utilizarea durabilă a terenului

Obiectivul general al Parteneriatului este de a asigura utilizarea eficientă și durabilă a terenului și altor resurse naturale pentru crearea de orașe europene compacte, viabile și incluzive pentru toată lumea și promovarea adoptării soluțiilor bazate pe natură. Acțiunile propuse:

- Includerea preluării terenului și a proprietăților solului în procedurile de evaluare a impactului;
- Ghid de finanțare și finanțarea dezvoltării terenurilor brownfield;
- Identificarea și gestionarea terenurilor sub-utilizate;
- Promovarea cooperării FUA ca instrument de atenuare a răspândirii urbane;
- O mai bună reglementare pentru stimularea soluțiilor bazate pe natură (SBN) la nivel european, național și local;
- Finanțarea mai bună a SBN;
- Sensibilizarea în zonele SBN și utilizarea durabilă a terenului;
- Acordul asupra obiectivelor și indicatorilor comuni pentru SBN, infrastructura urbană verde, biodiversitate și servicii ecosistemice în orașe.

13. Spații publice sigure

Prioritățile urmărite de parteneriat:

- planificare urbană și proiectare pentru "crearea de orașe mai sigure";
- tehnologii pentru orașe inteligente și sigure;

- gestionarea securității și partajarea spațiului public.

14. Cultură / Patrimoniu cultural

Principalele clustere de subiecte sunt: turismul, industriile creative și culturale, transformarea, reutilizarea adaptativă și reconversia urbană, sustenabilitate financiară, reziliența patrimoniului cultural și natural. Acestea integrează /abordează interdisciplinar guvernarea, finanțarea și schimbul de cunoștințe într-o dezvoltare urbană bazată pe patrimoniul cultural.

Pactul Verde European

Pactul verde european (European Green Deal), publicat de Comisia Europeană în decembrie 2019, este un pachet de inițiative în materie de politici, care urmărește să plaseze UE pe calea către o **tranziție verde**, cu obiectivul final de a atinge neutralitatea climatică până în 2050. Acesta sprijină transformarea UE într-o societate echitabilă și prosperă, cu o economie modernă și competitivă.

Pachetul conține inițiative care acoperă domeniul climei, al mediului, al energiei, al transporturilor, sectorul industrial, agricultura și finanțarea durabilă, toate acestea fiind puternic interconectate.

„Pregătiți pentru 55”

Pachetul **„Pregătiți pentru 55”** (Fit for 55) urmărește să transpună în legislație ambițiile Pactului verde European. Pachetul este un set de propuneri de revizuire a legislației privind clima, energia și transporturile și de punere în aplicare a unor noi inițiative legislative pentru a **alinia legislația UE la obiectivele UE în materie de climă**. Acesta include:

- o revizuire a sistemului UE de comercializare a certificatelor de emisii (EU ETS), inclusiv extinderea acestuia la transportul maritim și o revizuire a normelor privind emisiile generate de aviație, precum și instituirea unui sistem separat de comercializare a certificatelor de emisii pentru transportul rutier și clădiri
- o revizuire a Regulamentului privind partajarea eforturilor în ceea ce privește obiectivele de reducere ale statelor membre în sectoarele din afara EU ETS
- o revizuire a Regulamentului LULUCF privind includerea emisiilor de gaze cu efect de seră și a absorbțiilor rezultate din exploatarea terenurilor, schimbarea destinației terenurilor și silvicultură
- o modificare a Regulamentului de stabilire a standardelor privind emisiile de CO₂ pentru autoturisme și camioane
- o revizuire a Directivei privind energia din surse regenerabile
- o reformare a Directivei privind eficiența energetică
- o revizuire a Directivei privind impozitarea energiei
- un mecanism de ajustare la frontieră în funcție de carbon
- o revizuire a Directivei privind instalarea infrastructurii pentru combustibili alternativi
- inițiativa ReFuelEU în domeniul aviației pentru combustibili de aviație derivați din surse regenerabile
- inițiativa FuelEU în domeniul maritim pentru un spațiu maritim european verde
- un Fond pentru atenuarea impactului social al acțiunilor climatice
- o revizuire a Directivei privind performanța energetică a clădirilor
- reducerea emisiilor de metan în sectorul energetic
- o revizuire a celui de al treilea pachet privind energia pentru gaze

Noua Cartă de la Leipzig

Noua Cartă de la Leipzig a fost adoptată în cadrul reuniunii informale a miniștrilor responsabili cu dezvoltarea urbană și teritorială, din 30 noiembrie 2020.

Versiunea reînnoită ia în considerare impactul pandemiilor asupra orașelor și, prin urmare, creșterea potențială a disparităților teritoriale. Noul text sprijină principiile unei abordări integrate, bazate pe realitatea zonei și pe guvernanta pe mai multe niveluri.

Carta reînnoită evidențiază faptul că zonele rurale din preajma orașelor le oferă acestora beneficii importante. Noua versiune a Cartei de la Leipzig recunoaște în mod explicit importanța promovării „coeziunii digitale” în Europa, atât pentru cetățenii săi, cât și pentru teritoriile sale.

Noua Cartă de la Leipzig recunoaște valabilitatea celor trei piloni (îmbunătățirea reglementării, a finanțării și a cunoștințelor) ai Agendei urbane a UE, identificați de Pactul de la Amsterdam. Noua Cartă de la Leipzig se întemeiază pe patru principii cheie pentru transformarea orașelor, în linie cu Obiectivele de dezvoltare durabilă, Noua agendă urbană și Acordul de la Paris:

- Oraș just
- Orașul verde
- Orașul productiv
- Digitalizarea

Primele trei tipuri generale de politici de dezvoltare urbană, luate împreună, acoperă toate aspectele necesare și esențiale ale dimensiunii urbane, inclusiv, printre altele: accesul egal la servicii, dezvoltarea aptitudinilor și coeziunea socială, asigurarea unui climat neutru din perspectiva emisiilor, atenuarea efectelor schimbărilor climatice și adaptarea la acestea, transportul și mobilitatea urbană, dezvoltarea economică locală și caracterul competitiv al orașelor. Mai mult, cel de-al patrulea principiu acordă atenția cuvenită efectelor digitalizării asupra adaptabilității și a spiritului inovator, a capacității acestuia, dacă este valorificat în mod corespunzător, de a accelera coeziunea.

Noua Cartă de la Leipzig enumeră cinci principii pentru stabilirea unei bune guvernante urbane:

- guvernanta pe mai multe niveluri
- participarea și co-crearea
- abordarea localizată
- politica urbană pentru binele comun
- abordarea integrată

Inițiativa Urbană Europeană (2021-2027)

Inițiativa este un nou instrument care furnizează sprijin pentru orașe urmărind să consolideze abordările integrate și participative pentru dezvoltarea urbană sustenabilă și să acorde o legătură mai puternică cu politicile relevante ale UE și investițiile politicii de coeziune. Inițiativa urbană europeană constă în următoarele două componente, legate de dezvoltarea urbană durabilă:

a) sprijin pentru acțiunile inovatoare

- Dezvoltarea de soluții inovatoare transferabile și scalabile la provocările urbane:
 - Experimentare: proiecte de investiții ca dovadă a conceptului;
 - Valorificare: completarea registrului de condiții pentru extinderea și transferul cu succes a proiectelor din cadrul acțiunilor urbane inovatoare;
 - Adaptare: confruntarea și combinarea dovezilor din alte programe și inițiative UE.

b) sprijin pentru consolidarea capacității și a cunoștințelor, evaluări ale impactului teritorial, elaborarea de politici și comunicare

- Îmbunătățirea capacităților orașelor în conceperea politicilor și practicilor urbane durabile într-un mod integrat și participativ;
- Îmbunătățirea proiectării și implementării strategiilor și planurilor de acțiune urbane durabile în orașe:
 - crearea de rețele de cooperare ale orașelor (planificarea acțiunilor, implementare, transfer);
 - sprijin dedicat orașelor prin seminarii / ateliere de lucru specifice țării;
 - rețele de implementare și investiții în transferabilitatea soluțiilor inovatoare cu participarea orașelor de dezvoltare urbană durabilă și a autorităților de management;
 - schimburi de tip peer-to-peer;
 - soluții de tip e-learning și de tip învățare activă;
 - inițiative pilot privind guvernarea;
 - suport metodologic privind rețelele de consolidare a capacității;
 - sprijin direcționat de către experți (grup de experți) implementat prin rețele;
 - benchmarking pentru dezvoltare integrată.
- Dezvoltarea bazei de cunoștințe în sprijinul unei mai bune proiectări, implementări și integrări a politicilor urbane;
- Asigurarea accesului mai facil la cunoștințe tematice și împărtășirea cunoștințelor de dezvoltare urbană sustenabilă:
 - extragerea datelor și clasificarea urbană;
 - screening-ul evaluării de impact și a studiilor de evaluare;
 - coordonarea și eficientizarea cercetărilor urbane;
 - schimbul de informații și cunoștințe;
 - crearea punctelor de contact naționale pentru Inițiativa urbană europeană;
 - comunicarea și diseminarea informațiilor la nivelul UE;
 - asigurarea legăturii dintre inovație, consolidarea capacităților și elaborarea de politici;
 - asigurarea secretariatului Agendei urbane pentru UE și acțiuni interguvernamentale (dacă sunt solicitate de statele membre).

Această inițiativă poate sprijini, la cererea unuia sau a mai multor state membre, *cooperarea interguvernamentală* cu privire la aspecte urbane.

Programul URBACT (2021-2027)

URBACT este un program dedicat cooperării urbane interregionale, singurul program de cooperare teritorială europeană care lucrează exclusiv pentru orașe în domeniul dezvoltării urbane participative integrate. Se va adresa în continuare tuturor orașelor din Europa lucrând îndeaproape cu practicieni, factori de decizie și actorii interesați de la nivel local (<https://urbact.eu/files/orientations-urbact-post-2020>).

Viitorul program propune două obiective complementare, care se bazează pe elementele de program care se sprijină reciproc: consolidarea capacității, schimbul de experiență, învățarea și colectarea cunoștințelor.

1. *Consolidarea capacității orașelor din Europa privind dezvoltarea urbană integrată și participativă*
 - identificarea nevoilor în schimbarea ale orașelor, pe fundalul schimbărilor care afectează zonele urbane din Europa;
 - completarea rețelelor de succes pe termen lung prin activități de colaborare pe termen scurt;
 - furnizarea unei oferte mai flexibile de consolidare a capacității, pentru a răspunde nevoilor orașelor;
 - extinderea activităților de succes privind consolidarea capacității și acoperirea unei arii mai largi în Europa;
 - țintirea specifică a orașelor cu capacități mai reduse;
 - diversificarea ofertei pentru a răspunde nevoilor anumitor actori urbani relevanți;
 - întărirea complementarităților între activitățile de consolidare a capacității de la nivelul UE și de nivel național.
2. *Aducerea cunoștințelor și know-how-ului de la temelie pentru a sprijini orașele și pentru a ajuta la informarea Agendei Urbane pentru Europa și oricărei viitoare platforme de politici urbane pe mai multe nivele*
 - îmbunătățirea îmbinării cunoștințelor și know-how-ului care provin de la orașele implicate în URBACT cu cerințele generate de politici;
 - colectarea și transferul mai flexibil al cunoștințelor, ca răspuns la provocările și dezbaterile urbane de la nivelul UE;
 - sprijinirea Agendei Urbane pentru Europa și acțiunile pe mai multe nivele pe teme urbane;
 - identificarea celor mai eficiente instrumente actuale și viitoare pentru dezvoltarea unei platforme de cunoaștere pentru orașele de la nivelul întregii UE.

Mecanismul de Redresare și Reziliență

Măsurile de redresare și reziliență prevăzute de mecanism au fost puse în aplicare pentru a aborda impactul fără precedent al crizei provocate de COVID-19.

Acest mecanism prevede un sprijin financiar direct corelat cu obținerea de rezultate și implementarea reformelor și a investițiilor publice ale statelor membre ca răspuns la provocările identificate în contextul semestrului european, inclusiv al pilonului european al drepturilor sociale și al obiectivelor de dezvoltare durabilă ale ONU, și cu scopul de a avea un impact de durată asupra productivității și a rezilienței economice,

sociale și instituționale a statelor membre.

Totodată, mecanismul reflectă Pactul verde european ca strategie de creștere sustenabilă a Europei și importanța combaterii schimbărilor climatice în concordanță cu angajamentele Uniunii de a pune în aplicare Acordul de la Paris și obiectivele de dezvoltare durabilă ale ONU, astfel că mecanismul este destinat să contribuie la integrarea acțiunilor climatice și a sustenabilității mediului și la atingerea unei ținte globale reprezentate de alocarea a 30 % din cheltuielile bugetului Uniunii pentru sprijinirea îndeplinirii obiectivelor privind clima.

Domeniul de aplicare al mecanismului vizează domenii de politică de importanță europeană structurate pe șase piloni:

- tranziția verde;
- transformarea digitală;
- creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii, inclusiv coeziune economică, locuri de muncă, productivitate, competitivitate, cercetare, dezvoltare și inovare, precum și o piață internă funcțională, cu IMM-uri puternice;
- coeziune socială și teritorială;
- sănătate și reziliență economică, socială și instituțională, având drept scop, printre altele, creșterea nivelului de pregătire pentru situații de criză și a capacității de reacție la criză; și
- politici pentru generația următoare, copii și tineret, cum ar fi educația și competențele.

III.1.2 Prioritățile de la nivel național pentru perioada 2021-2030

Politica Urbană a României

Politica Urbană identifică o paletă largă de 24 de obiective de politică subsumate celor 4 obiective ale Cartei de la Leipzig, respectiv:

I. Orașe verzi și reziliente:

- 1.1. Hazarde urbane reduse
- 1.2. Reziliență seismică
- 1.3. Managementul deșeurilor solide conform directivelor europene
- 1.4. Poluare redusă a aerului
- 1.5. Neutralitate energetică
- 1.6. Mobilitate eficientă

II. Orașe competitive și productive:

- 2.1. Punerea la dispoziție a terenurilor și clădirilor bine poziționate
- 2.2. Infrastructură adecvată
- 2.3. Forță de muncă calificată

- 2.4. Spații locative de calitate
- 2.5. Sprijinirea inovării și a start-up-urilor
- 2.6. Promovarea parteneriatelor puternice

III. Orașe juste și incluzive:

- 3.1. Servicii accesibile
- 3.2. Locuințe accesibile
- 3.3. Atragerea pro-activă de noi locuitori
- 3.4. Asigurarea accesului la justiție
- 3.5. Promovarea rolului organizațiilor comunitare și a cetățeniei active
- 3.6. Depășirea diviziunii digitale

IV. Bună guvernare:

- 4.1. Adecvarea capacității administrative
- 4.2. Eficientizarea operațiunilor
- 4.3. Promovarea guvernancei participative
- 4.4. Asigurarea stabilității financiare
- 4.5. Întărirea integrării verticale și orizontale
- 4.6. Digitalizarea administrației

Dintre cele 24 de obiective, următoarele 5 sunt prioritare pentru Politica Urbană, prin efectul lor multiplicator și contribuția simultană la mai multe obiective:

1. Sustenabilitatea spațială;
2. Asigurarea de orașe locuibile și inteligente din punct de vedere climatic, prin întărirea infrastructurii verzi-albastre cu rol de limitare și adaptare la hazardele urbane;
3. Întărirea activității economice, prin asigurarea de medii locative de calitate, îmbunătățirea oportunităților de ocupare și punerea la dispoziție de locații de business bine deservite cu servicii;
4. Îmbunătățirea condițiilor de viață prin extinderea accesului la locuire și servicii publice;
5. Creșterea capacității administrative și promovarea cooperării între jurisdicții și sectoare.

Strategia pentru Dezvoltare Teritorială a României. România policentrică 2035. Coeziune și competitivitate teritorială, dezvoltare și șanse egale pentru oameni

Prin SDTR este stabilit cadrul strategic de fundamentare a dezvoltării teritoriale a României pe termen lung, necesar pentru sprijinirea și ghidarea procesului de dezvoltare teritorială la nivel național, cu scopul valorificării oportunităților și a nivelului de dezvoltare al fiecărui teritoriu. În cadrul Strategiei au fost identificate 5 obiective generale:

- *Asigurarea unei integrări funcționale a teritoriului național în spațiul european prin sprijinirea interconectării eficiente a rețelelor energetice, de transporturi și broadband;*
- *Creșterea calității vieții prin dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitară și a serviciilor publice în vederea asigurării unor spații urbane și rurale de calitate, atractive și incluzive;*
- *Dezvoltarea unei rețele de localități competitive și coezive prin sprijinirea specializării teritoriale și formarea zonelor funcționale urbane;*
- *Protejarea patrimoniului natural și construit și valorificarea elementelor de identitate teritorială;*
- *Creșterea capacității instituționale de gestionare a proceselor de dezvoltare teritorială;*

Programele Operaționale aferente perioadei de programare 2021-2027

Conform Acordului de Parteneriat pentru perioada 2021-2027 la nivelul României se propune următoarea arhitectură a programelor operaționale aferente implementării politicii de coeziune la nivel național:

1. Programul **Dezvoltare Durabilă (PDD)**
2. Programul **Transport (PT)**
3. Programul **Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare (PCIDIF)**
4. Programul **Sănătate (PS)**
5. Programul **Educație și Ocupare (PEO)**
6. Programul **Incluziune și Demnitate Socială (PIDS)**
7. Programul de **Tranziție Justă (PTJ)**
8. Programele **Regionale** – implementate la nivel de regiune (**8 PR**)
9. Programul **Asistență Tehnică (PAT)**

La acestea se vor adăuga la nivel național:

1. Programul Acvacultură și Pescuit (PAP) – finanțat din FEPAM
2. Programul Național Strategic (PNS) – finanțat din FEADR
3. Programul Interreg Next România-Bulgaria
4. Programul Național Fondul azil, migrație și integrare
5. Programul Național Fondul securitate internă
6. Programul Național Instrumentul pentru gestionarea frontierelor și vizelor

Legătura dintre propunerile naționale și cele cinci obiective de politică ale Politicii de coeziune stabilite la nivelul UE pentru perioada 2021-2027 e prezentată în tabelul de mai jos:

Domeniu	Obiectiv specific	Priorități de investiții naționale/regionale
OP 1 – O Europă mai competitivă și mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice, inovatoare și inteligente și a conectivității TIC regionale		
Cercetare-dezvoltare și inovare	Dezvoltarea capacităților de cercetare, dezvoltare și inovare atât în organizațiile de cercetare (institute de cercetare și institute de învățământ superior), cât și în	<i>Creșterea capacității organizațiilor CDI românești de a se integra în Spațiul European de Cercetare, creșterea participării românești la programele europene, precum și parteneriate și proiecte de cooperare interregionale și internaționale, aliniate domeniilor RIS3</i>
		<i>Crearea unui sistem atractiv de inovare în economie, pentru toate tipurile de inovare, prin creșterea gradului de colaborare dintre organizațiile CDI și întreprinderi la nivel național și regional, inclusiv prin investiții în infrastructurile proprii ale organizațiilor de CDI/ întreprinderilor din domenii de specializare inteligentă, pentru a dezvolta nișe de specializare inteligentă a nivel național</i>

	întreprinderi	<p>Îmbunătățirea procesului de transfer tehnologic de la organizațiile de CDI către IMM-uri prin consolidarea capacității CDI, inclusiv a întreprinderilor și promovarea colaborării între Institutele Naționale CDI/ insitute de</p>
		<p>învățământ superior și mediul de afaceri (pentru trecerea de la idee la piață), dar și între întreprinderile mari și IMM-uri, precum și prin crearea/dezvoltarea structurilor de transfer tehnologic și serviciilor</p> <p>Continuarea dezvoltării și utilizării de infrastructuri mari CDI, de relevanță la nivel european și global, ca instrumente pentru transfer tehnologic</p> <p>Dezvoltarea oportunităților de afaceri prin utilizarea rezultatelor din cercetare și creșterea numărului de întreprinderi inovatoare, creșterea numărului de cercetători și investiții pentru trecerea de la concept la produs, sprijinirea dezvoltării și utilizării clusterelor cu accent pe exploatarea inovativa si completarea verigilor lipsa din cadrul lanțului de valoare</p> <p>Creșterea succesului și performanței proiectelor de CDI prin identificarea mix-ului de intervenții, a necesarului de formare asociat specializărilor inteligente și dezvoltarea capacităților administrative</p> <p>Susținerea implementării mecanismelor de economie circulara in companiile românești</p>
Digitalizare	Utilizarea digitalizării, beneficiul cetățenilor, companiilor guvernelor și al	<p>Creșterea gradului de digitalizare al proceselor, produselor și serviciilor publice prin continuarea digitalizării proceselor și serviciilor publice aferente infrastructurilor critice (cum ar fi fiscalitate, pensii), evenimentelor de viață (EV) rămase neacoperite din perioada 2014-2020) șa, asigurarea interoperabilității și a securității cibernetice, precum și prin creșterea gradului de digitalizare în domeniile educație, cultură si ocupare</p> <p>Digitalizarea în educație prin creșterea gradul de digitalizare în domeniu atât în ceea ce privește evenimentele de viață aferente, cât și în ceea ce privește utilizarea digitalizării ca instrument pentru învățare și creștere a gradului de cultură</p> <p>Îmbunătățirea procesului guvernamental de luare a deciziilor prin sisteme și soluții informatice complexe prin ameliorarea cadrului de interoperabilitate la nivelul serviciilor publice</p> <p>Digitalizarea administrației si serviciilor publice la nivel local (siguranța publică, servicii și utilități publice, monitorizare energie, mediu, iluminat public, sisteme GIS - intervenții de tip smart-city)</p> <p>Transformarea digitala a companiilor prin adoptarea tehnologiilor si instrumentelor digitale care conduc noi modele de afaceri, sprijin pentru dezvoltarea Hub-urilor Inovative Digitale (DIH)</p> <p>Digitalizarea in învățământul preuniversitar, profesional si</p>

		<i>tehnic/dual si universitar prin crearea și dezvoltarea unor platforme digitale, baze de date și biblioteci virtuale pentru studenți, live streaming etc</i>
IMM-uri	Impulsionarea creșterii și competitivității IMM-urilor	<i>Introducerea investițiilor tehnologice (inclusiv tehnologii IT&C, IoT, automatizare, robotică, inteligență artificială), a investițiilor pentru servicii si echipamente necesare pentru transformarea digitala a IMM-urilor, precum și susținerea la nivel regional a Hub-urilor Inovative Digitale</i>
		<i>Suport pentru dezvoltarea și implementarea de noi modele de afaceri pentru IMM-uri, în special pentru internaționalizare, sprijinirea clusterelor, sprijin pentru crearea de noi întreprinderi și trecerea de la stadiul de start-up la cel de scale-up</i>
		<i>Stimularea accesului la finanțare al IMM-urilor prin utilizarea Instrumentelor Financiare</i>
Cercetarea medicală	Intervenții în cercetarea din domeniul medical	<i>Actiuni dedicate cercetării și/sau utilizării clinice: ex. producție de plasmă sau derivate, producție de vaccinuri</i>
		<i>Cercetare în domeniul bolilor transmisibile/ netransmisibile (ex. combaterea cancerului)</i>
		<i>Realizarea unei infrastructuri de cercetare-dezvoltare în domeniul genomicii</i>
Digitalizarea în medicină	Intervenții pentru digitalizare în domeniul medical	<i>Refacere și modernizare sistem informatic (CNAS), Observatorul național pentru date în sănătate, soluții digitale în infrastructura din sănătate (ex.: digitizare internă și externă a instituțiilor medicale), uniformizarea fluxurilor informaționale</i>
OP 2 – O Europă mai verde, rezilientă, cu emisii reduse de dioxid de carbon		
Energie	Eficiență energetică	<i>Sprijinirea marilor întreprinderi, respectiv a IMM-urilor, în acțiunile de îmbunătățire a eficienței lor energetice, prin proiecte demonstrative și de eficiență energetică în IMM-uri și măsuri de sprijin adiacente și proiecte de eficiență energetică în întreprinderile mari și măsuri de sprijin adiacente</i>
		<i>Îmbunătățirea eficienței energetice in cladiri publice si rezidențiale, inclusiv prin utilizarea unor surse alternative de energie, precum si consolidarea cladirilor, în funcție de riscurile identificate</i>
		<i>Îmbunătățirea eficienței energetice în domeniul încălzirii centralizate pe baza de combustili alternativi/SACET de condominiu</i>
	Sisteme și rețele inteligente de energie	<i>Promovarea utilizării de echipamente și sisteme inteligente pentru asigurarea calității energiei electrice</i>
		<i>Implementarea de soluții digitale pentru localizarea/izolarea defectelor și realimentarea cu energie în mediul rural și urban</i>
		<i>Măsuri de creștere a adecvantei SEN prin investiții în soluții de flexibilitate</i>
		<i>Implementarea de solutii privind stocarea energiei “behind the meter”</i>

Apă și apă uzată	Apă și apă uzată	<i>Construirea și reabilitarea rețelelor de canalizare și construirea/reabilitarea/ modernizare (treaptă terțiară) a</i>
		<p><i>stațiilor de epurare a apelor uzate care asigură colectarea și epurarea încărcării organice biodegradabile în aglomerări mai mari de 2.000 l.e. , inclusiv soluții pentru un management adecvat pentru tratarea nămolurilor rezultat în cadrul procesului de epurare a apelor uzate; sisteme individuale adecvate de tratare a apelor uzate pot fi finanțate, în cadrul proiectelor regionale integrate de apă uzată, ca soluții tehnice aplicate punctual și justificat, la nivelul anumitor aglomerări, ulterior stabilirii și implementării cadrului legal și metodologic de către autoritățile responsabile la nivel național</i></p> <p><i>Construirea și reabilitarea și de sisteme de captare și aducțiune, stații de tratare, rețele de transport și distribuire a apei destinate consumului uman în contextul proiectelor integrate de apă și apă uzată</i></p> <p><i>Măsuri necesare pentru eficientizarea proiectelor și sustenabilitatea investițiilor (automatizari, SCADA, GIS, contorizari, masuri privind implementarea managementului activelor etc)</i></p> <p><i>Pregătirea și gestionarea proiectelor de investiții de apă și apă uzată</i></p> <p><i>Consolidarea capacității actorilor implicați în sector</i></p>
Managementul deșeurilor	Economie circulară	<p><i>Investiții în extinderea sistemelor de colectare separată atât în ceea ce privește colectarea din poartă în poartă a deșeurilor reciclabile și a biodeșeurilor, dar și colectarea deșeurilor textile și deșeurilor periculoase menajere (echipamente mobile de colectare, mașini pentru colectarea separată, infrastructura suport pentru colectarea, transportul deșeurilor și stocarea temporară, inclusiv centre de colectare prin aport voluntar)</i></p> <p><i>Investiții privind valorificarea materială a deșeurilor (stații de sortare, stații de compostare și instalații de digestie anaerobă)</i></p> <p><i>Investiții privind instalații de tratare a deșeurilor reziduale, inclusiv îmbunătățirea instalațiilor TMB existente</i></p> <p><i>Investiții individuale suplimentare pentru închiderea depozitelor de deșeuri neconforme</i></p> <p><i>Întărirea capacității instituționale a actorilor din sector (MMAP, ANPM, UAT, ADI-uri, ANRSC) în vederea accelerării tranziției spre economia circulară</i></p>
Biodiversitate	Biodiversitate	<i>Îmbunătățirea accesului administratorilor/custozilor siturilor Natura 2000 la servicii de asistență tehnică specializată pentru elaborarea sau revizuirea Planurilor de management a siturilor Natura 2000/ Planuri de acțiune pentru specii, pentru toate tipurile de habitate (inclusiv cele din mediu marin),</i>

		<p><i>prioritate la finanțare având planurile de management ale siturilor aflate în arealul proiectelor de infrastructură</i></p> <p><i>Mentinerea/îmbunătățirea stării de conservare a speciilor și habitatelor prin măsuri de conservare specifice prevăzute în planurile de management al siturilor Natura 2000, planuri de acțiune pentru specii, și după caz a ecosistemelor degradate și a serviciilor furnizate în afara ariilor naturale protejate</i></p> <p><i>Facilitarea accesului autorităților și entităților cu rol în managementul biodiversității la servicii de asistență tehnică, cercetare și echipamente pentru îmbunătățirea nivelului de cunoaștere a biodiversității și a ecosistemelor (ex. realizarea de studii științifice) și consolidarea capacității de management al rețelei Natura 2000 și al altor arii naturale protejate de interes național</i></p>
Poluarea aerului	Calitatea aerului	<p><i>Dotarea Rețelei Naționale de Monitorizare a Calității Aerului cu echipamente noi, prin înlocuirea sau up-datarea echipamentelor existente de măsurare a poluanților uzate din punct de vedere moral și tehnic, astfel încât să se continue conformarea cu cerințele de asigurare și controlul calității datelor și de raportare a RO la CE, conform prevederilor directivelor europene</i></p>
Riscuri	Managementul riscurilor	<p><i>Amenajarea complexă a bazinelor hidrografice prin utilizarea infrastructurii verzi sau prin adaptarea, construirea ori reabilitarea infrastructurii existente de gospodărire a apelor și îmbunătățiri funciare adaptate la noile practici UE, inclusiv cele privind asigurarea conectivității laterale și/sau transversale a râului.</i></p> <p><i>Dezvoltarea infrastructurii de monitorizare, avertizare și alarmare a fenomenelor hidro-meteorologice severe (inundații și secetă) pentru evaluarea și gestionarea durabilă a resurselor naturale, inclusiv activități în scopul conștientizării publice</i></p> <p><i>Consolidarea capacității administrative pentru asigurarea implementării directivelor europene în domeniu</i></p> <p><i>Continuarea măsurilor de limitare a efectelor negative ale eroziunii costiere</i></p> <p><i>Sprrijinirea măsurilor pentru sistemul de gestionare ariscurilor, inclusiv creșterea rezilienței la nivel național și adaptarea continuă la realitatea operațională</i></p>
Poluarea solurilor	Situri contaminate	<p><i>Sprrijinirea procesului de inventariere și investigare preliminară și detaliată a siturilor Potențial contaminate, (în principal prin dezvoltarea unei baze de date și a unei platforme GIS care să permită actualizarea permanentă)</i></p> <p><i>Remediarea siturilor contaminate orfane aflate în proprietatea autoritatilor publice sau puse la dispoziția acestora de către proprietar, asigurarea calitatii factorilor de</i></p>
		<p><i>mediu, în vederea protejării sănătății umane și mediului, inclusiv monitorizare postremediere a acestora.</i></p>

Spații urbane degradate	Regenerare urbană	<i>Regenerarea spațiilor urbane degradate prin investiții în infrastructura verde în zonele urbane și/sau reconversia funcțională a acestora</i>
Transporturi	Mobilitate urbană	<i>Dezvoltarea infrastructurii urbane curate (infrastructuri de transport, ciclism, material rulant, combustibili alternativi)</i>
		<i>Dezvoltarea unor culoare de mobilitate</i>
		<i>Realizarea de infrastructuri specifice pentru combustibili alternativi</i>
		<i>Dezvoltarea și modernizarea rețelei de transport public de metrou în regiunea București Ilfov</i>
		<i>Dezvoltarea transportului metropolitan precum și îmbunătățirea calității serviciilor pe calea ferată prin asigurarea unor mijloace de transport ecologice pentru transportul călătorilor, precum și infrastructură pentru transportul public, sisteme inteligente de transport pentru transport public, ciclism și infrastructură de transport pietonal, dezvoltarea și optimizarea sistemelor de transport public, inclusiv: modernizarea, extinderea liniilor de tramvai, achiziționare, modernizare material rulant (tramvaie), achiziționare troleibuze, autobuze, modernizare, echipare depou, e-ticketing</i>
Acvacultură	Pescuit și acvacultură	<i>Sprrijinirea activităților de pescuit durabile din punct de vedere economic, social și al mediului</i>
		<i>Promovarea activităților sustenabile de acvacultură</i>
		<i>Promovarea marketingului, calității și valorii adăugate a produselor din pescuit și din acvacultură, precum și procesarea acestor produse</i>
OP 3 – O Europă mai conectată prin creșterea mobilității		
Conectivitate	Dezvoltarea infrastructurii de transport, în special pe rețeaua principală, precum și conexiunea regiunilor la rețeaua TEN-T prin realizarea variantelor ocolitoare și a	<i>Creșterea accesibilității regiunilor și populației prin construcția/ modernizarea rețelei rutiere și feroviare, la standarde europene, în special la nivelul rețelei TEN-T</i>
		<i>Finalizarea tronsoanelor rutiere inițiate anterior și continuarea investițiilor în dezvoltarea rețelei TEN-T centrale și globale pentru asigurarea accesibilității la piețele internaționale</i>
		<i>Reabilitarea și modernizarea drumurilor naționale care asigură conectivitatea zonelor cu o accesibilitate redusă</i>
	racordurilor lipsă, care va permite o mai bună interconectare a regiunilor, dar și a României cu alte	<i>Realizarea de legături rutiere secundare reabilite și nou construite către rețeaua rutieră și nodurile TEN-T (drumuri județene inclusiv de tip descărcări autostrada</i>
		<i>Îmbunătățirea sistemului de management al infrastructurii rutiere și a condițiilor de siguranță</i>

	State Membre	<p><i>Finalizarea investițiilor inițiate pe tronsoanele feroviare care asigură conectivitatea cu piețele internaționale, în coordonare cu proiectele propuse spre finanțare în CEF, îmbunătățirea condițiilor de management și control al traficului feroviar; implementarea unui mixt de măsuri de reformă și optimizare a serviciilor</i></p> <p><i>Creșterea atractivității transportului naval prin îmbunătățirea condițiilor de navigație prin investiții în infrastructura portuară și prin investiții în căi navigabile</i></p> <p><i>Creșterea atractivității transportului intermodal pentru atragerea unui volum crescut de mărfuri manipulat în terminale intermodale (inclusiv în porturi)</i></p>
OP 4 – O Europă mai socială și mai favorabilă incluziunii, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale		
Educație	Educație	<i>Investiții pentru îmbunătățirea accesibilității, calității și caracterului abordabil, din punctul de vedere al costurilor, ale educației și îngrijirii copiilor preșcolari, inclusiv ale infrastructurii aferente</i>
		<i>Investiții pentru a preveni abandonul școlar timpuriu, prin introducerea: unei abordări centrate pe elev, pentru copiii expuși acestui risc, a unor programe „A doua șansă”, flexibile, dar și a unor servicii relevante de consiliere și orientare profesională, concomitent cu îmbunătățirea competențelor cadrelor didactice, astfel încât să poată să acorde atenția necesară copiilor din grupurile vulnerabile/dezavantajate</i>
		<i>Investiții pentru a ameliora calitatea educației și formării profesionale, astfel încât să se adapteze evoluțiilor înregistrate pe piața forței de muncă, inclusiv formările necesare și furnizarea de echipamente specifice</i>
	Infrastructura educațională	<i>Îmbunătățirea accesului la educație prin construire / reabilitare / modernizare / dotare pentru toate tipurile de instituții de educație (preșcolar, învățământ primar, secundar, terțiar centre de educație și formare profesională / învățământ dual, etc.)</i>
Ocupare	Accesul pe piața muncii	<i>Integrarea tinerilor pe piața muncii</i>
		<i>Asigurarea accesului la ocupare pentru categoriile vulnerabile, inclusiv creșterea ocupării femeilor</i>
		<i>Dezvoltarea culturii antreprenoriale, sprijinirea antreprenoriatului și a economiei sociale</i>
		<i>Dezvoltarea mecanismelor de anticipare a competențelor și de monitorizare a politicilor active de ocupare</i>
		<p><i>Dezvoltarea dialogului social și implicarea partenerilor sociali în implementarea politicilor de ocupare, inclusiv prin creșterea capacității acestora</i></p> <p><i>Asigurarea unui mediu de lucru sigur și sănătos și promovarea îmbătrânirii active</i></p>

		<i>Creșterea participării la învățarea pe parcursul întregii vieți pentru asigurarea tranzițiilor pe piața muncii și a mobilității profesionale a angajaților</i>
Sănătate	Sănătate	<i>Investiții pentru construirea spitalelor regionale și infrastructuri spitalicești noi cu impact teritorial, inclusiv: implementarea planului de tranziție, acțiuni de instituționalizare/ bugetare a spitalelor regionale, acțiuni de operaționalizare a spitalelor regionale, elaborarea și implementarea planului de formare a personalului</i>
		<i>Dotarea și/sau modernizarea infrastructurii: cabinetelor medicilor de familie, a centrelor/compartimentelor unde se furnizează servicii de asistență medicală comunitară, în care se furnizează servicii de asistență medicală școlară, inclusiv servicii de asistență stomatologică</i>
		<i>Dotarea/ extinderea/ modernizarea / reabilitarea infrastructurii publice: a unităților sanitare/ altor structuri publice care desfășoară activități medicale de tip ambulatoriu, a centrelor regionale de screening (ex. cancer mamar, cancer colorectal, cancer col uterin etc)</i>
		<i>Dezvoltarea de instrumente de suport care să faciliteze creșterea accesibilității și eficacității serviciilor de asistență medicală primară și integrarea cu serviciile de asistență medicală comunitară</i>
		<i>Servicii de reabilitare, paliativă și îngrijiri pe termen lung adaptate fenomenului demografic de îmbătrânire a populației și profilului epidemiologic al morbidității</i>
		<i>Investiții în infrastructură și servicii care vizează: unitățile sanitare dedicate serviciilor esențiale pentru afecțiuni complexe; structurile sanitare care au atribuții în prevenirea, controlul, diagnosticul și supravegherea bolilor transmisibile, inclusiv în epidemii, pandemii, controlul și supravegherea infecțiilor asociate actului medical și a celor implicate în sănătatea publică; Sistemul național de transfuzii, inclusiv a infrastructurii de testare a sângelui și/sau procesare a plasmei</i>
		<i>Implementarea de programe de screening populațional/ diagnosticare și tratament al stadiilor incipiente în special pentru persoane aparținând grupurilor vulnerabile</i>
		<i>Măsuri privind diagnosticarea precoce și/ sau tratament, precum și creșterea capacității de îngrijire medicală a pacientului critic prenatal/ neonatal/ postneonatal</i>
		<i>Măsuri destinate creșterii eficacității serviciilor de laborator</i>
		<i>Acoperirea nevoii de servicii sociale primare în mediul rural (rețele de asistenți sociali, servicii sociale pentru îngrijirea persoanelor vârstnice, rețea de asistență medicală comunitară)</i>

Incluziune socială	Sprijinirea incluziunii și promovarea dreptului la demnitate socială	<i>Extinderea rețelei de servicii de îngrijire de zi (inclusiv servicii de recuperare și respiro pentru copii cu dizabilități) pentru copiii aflați în risc de separare de familii și pentru persoanele adulte cu dizabilități</i>
		<i>Creșterea capacității serviciilor de îngrijire a persoanelor vârstnice la domiciliu pentru mediul urban, centrelor de găzduire și de integrare pentru migranți, serviciilor pentru victimele violenței domestice și ale traficului de persoane</i>
		<i>Dezvoltarea unei rețele de suport pentru persoanele vârstnice izolate/fără susținători legali și dezvoltarea de programe de voluntariat la nivel local</i>
		<i>Sprijinirea autorităților locale pentru clarificarea situației juridice a așezărilor informale, pentru diagnoza socială în cadrul comunității și pentru nevoia de locuire în cazul calamităților și pentru punerea în aplicare a strategiilor DLRC</i>
		<i>Dezvoltarea rețelei de servicii pentru persoanele cu adicții și persoanele fără adăpost, pentru sprijinirea persoanelor post-detenențe, de suport pentru încadrarea persoanelor cu dizabilități, de servicii mobile de recuperare pentru persoanele cu dizabilități</i>
		<i>Crearea serviciilor de suport pentru asistarea deciziei pentru persoanele cu capacitate restrânsă de exercițiu</i>
		<i>Sprijinirea persoanelor cu dizabilități în accesarea echipamentelor și tehnologiilor asistive, a familiilor monoparentale, a participării copiilor școlari în tabere de creație/sportive</i>
		<i>Consilierea și orientarea tinerilor în proces de dezinstituționalizare și a copiilor cu probleme legate de comportament</i>
		<i>Asigurarea de ajutor material sub forma de alimente, produse igiene, pachet pentru copil și masă caldă pentru persoanele dezavantajate</i>
		<i>Creșterea calității serviciilor sociale prin asigurarea specializării/perfecționării specialiștilor din domeniul social</i>
		<i>Dezvoltarea infrastructurii de locuințe sociale în mediul urban</i>
		<i>Dezvoltarea infrastructurii de servicii de recuperare pentru veterani</i>
		<i>Dezvoltarea unei infrastructuri specifice pentru protejarea memoriei victimelor Holocaustului și promovarea nondiscriminării</i>

OP 5 – O Europă mai aproape de cetățeni, prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și de inițiative locale

Dezvoltare urbană	Dezvoltare urbană integrată	<i>Investiții în municipiile reședință de județ, inclusiv zonele funcționale, cu scopul de a consolida capacitatea de planificare și coordonare pentru gestionarea investițiilor urbane integrate, pentru a genera creștere economică, inovare și productivitate, precum și pentru a asigura accesul la noi locuri de muncă și servicii publice de bază la nivel local, în linie cu potențialul de creștere al acestora și în baza unei abordări personalizate.</i>
		<i>Investiții în zonele urbane de mici dimensiuni (municipii și orașe), inclusiv zonele funcționale, pentru asigurarea unui standard de viață minim acceptabil pentru toți cetățenii și creșterea rezilienței și potențialului de dezvoltare a acestora</i>
		<i>Investiții în regenerarea fizică și securitatea spațiilor publice urbane</i>
Patrimoniul și turism	Investiții în patrimoniul cultural, natural și turism	<i>Investiții în infrastructura turistică, inclusiv în noi tehnologii, dezvoltarea unei rețele de destinații turistice competitive, precum și creșterea calității serviciilor.</i>
		<i>Investiții de conservare și restaurare a patrimoniului cultural (cetăți medievale, mănăstiri și biserici, centre etnografice, monumente arheologice, case memoriale, alte măsuri de recunoaștere a valorilor naționale etc).</i>
Dezvoltare teritorială integrată	Dezvoltare teritorială integrată	<i>Continuarea implementării Strategiei Integrate de Dezvoltare Durabilă a ITI Delta Dunării și implementarea Strategiei ITI Valea Jiului</i>
		<i>Finanțarea strategiilor DLRC pentru comunități urbane cu peste 20.000 de locuitori</i>

III.1.3 Prioritățile de la nivel regional pentru perioada 2021-2030

Planul de Dezvoltare Regională al Regiunii Sud-Vest Oltenia 2021-2027

Viziunea regiunii Sud-Vest Oltenia pentru perioada de programare 2021-2027 este aceea de a deveni un promotor al competitivității atât în domeniul industrial, cât și în agricultură, dar și al economiei digitale prin dezvoltarea unui mediu de afaceri performant bazat pe resurse umane competente, integrarea tehnologiilor inovative și promovarea dezvoltării durabile.

Prioritățile Strategiei de Dezvoltare Regională Sud-Vest Oltenia 2021-2027 sunt:

1. Creșterea competitivității economice a regiunii
2. Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii regionale
3. Dezvoltarea urbană durabilă
4. Dezvoltarea rurală durabilă și modernizarea agriculturii și a pescuitului
5. Dezvoltarea resurselor umane în sprijinul unei ocupări durabile și a incluziunii sociale

6. Dezvoltarea turismului, valorificarea patrimoniului natural și a moștenirii cultural-istorice

Prioritatea regională 3 "Dezvoltarea urbană durabilă" vizează următoarele domenii de intervenție:

- Domeniul de intervenție 3.1. Mobilitatea urbană intermodală
- Domeniul de intervenție 3.2. Smart City
- Domeniul de intervenție 3.3. Îmbunătățirea eficienței energetice în sectorul public și privat
- Domeniul de intervenție 3.4. Reabilitarea zonelor urbane degradate
- Domeniul de intervenție 3.5. Dezvoltarea capacității administrative

Programul Regional (PR) Sud-Vest 2021-2027

PR Sud-Vest 2021-2027 propune următoarele obiective specifice:

Obiectivul de politică 1 - O Europă mai competitivă și mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente și a conectivității TIC regionale

- ✓ RSO1.1. Dezvoltarea și sporirea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate
- ✓ RSO1.2. Valorificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al autorităților publice
- ✓ RSO1.3. Intensificarea creșterii sustenabile și creșterea competitivității IMM-urilor și crearea de locuri de muncă în cadrul IMM-urilor, inclusiv prin investiții productive
- ✓ RSO1.4. Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenariat

Obiectivul de politică 2 - O Europă mai verde, rezilientă, cu emisii reduse de dioxid de carbon care trece la o economie cu zero emisii de carbon, prin promovarea tranziției către o energie curată și echitabilă, a investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a atenuării schimbărilor climatice și adaptării la acestea, a prevenirii și gestionării riscurilor și a mobilității urbane sustenabile

- ✓ RSO2.1. Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră
- ✓ RSO2.7. Intensificare acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare
- ✓ RSO2.8. Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon

Obiectivul de politică 3 - O Europă mai conectată prin dezvoltarea mobilității

- ✓ RSO3.2. Dezvoltarea și ameliorarea unei mobilități naționale, regionale și locale sustenabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere

Obiectivul de politică 4 - O Europă mai socială și mai favorabilă incluziunii, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale

- ✓ RSO4.2. Îmbunătățirea accesului la servicii și favorabile incluziunii și de calitate în educație, formare

și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online

Obiectivul de politică 5 - O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării sustenabile și integrate a tuturor tipuri de teritorii și a inițiativelor locale

- ✓ RSO5.1. Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil și a securității în zonele urbane
- ✓ RSO5.2. Promovarea dezvoltării locale integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil și a securității în alte zone decât cele urbane.

III.1.4 Prioritățile de la nivel județean și local pentru perioada 2021-2030

Strategia de Dezvoltare a Județului Olt

Județul Olt nu dispune încă de o strategie de dezvoltare a județului pentru perioada 2021-2027, cea în vigoare fiind Strategia de Dezvoltare a Județului Olt pentru perioada 2014-2020.

Obiectivul general: Dezvoltarea durabilă și echilibrată a județului Olt în scopul creșterii nivelului de trai al cetățenilor

Domenii prioritare de dezvoltare ale județului Olt sunt:

- Dezvoltarea infrastructurii județene de bază (căi rutiere, utilități) și a zonelor urbane ;
- Creșterea competitivității economice a județului ;
- Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii sociale (sănătate, educație, servicii sociale);
- Dezvoltarea resurselor umane în sprijinul unei ocupări durabile și a incluziunii sociale, abordare integrată a aspectelor sociale;
- Dezvoltare rurală durabilă și modernizarea agriculturii;
- Dezvoltarea turismului, valorificarea patrimoniului natural și a moștenirii cultural-istorice;
- Protecția mediului și creșterea eficienței energetice;
- Creșterea capacității administrative și asigurarea bunei guvernanțe

Strategia de Dezvoltare a Județului Olt pentru perioada 2014-2020 prevede următoarele investiții majore:

- Reabilitare și modernizare DJ 643 km 0+000-51+400, limită județul Vâlcea – Iancu Jianu – Căluș – Oboga – Balș – Voineasa – Dobrun – Osica de Jos – DN 64
- Reabilitare și modernizare DJ 546 , KM 40+000- 127+200, limită jud.Teleorman – Sprâncenata - - Dăneasa – Drăgănești Olt – Mărunței – Coteana – Brebeni – Slatina – Curtișoara - Verguleasa – (DN67B)
- Reabilitare și modernizare DJ 703C, Km 0+000-29+519, Ciurești (DJ703) – Potcoava – Scornicești – Poboru – Cungrea – Pogănu (DN 67B)
- Reabilitare și modernizare DJ 542 , km 0+000-16+000 Caracal – Redea - limită jud. Dolj
- Reabilitare și modernizare DJ 657, km 0+000-46+920, Spineni – Sârbii-Măgura
- Reabilitare și modernizare DJ 703, km 22+845-92+076, limită Jud. Argeș – Topana – Tufeni – limită

- jud. Teleorman
- Reabilitare și modernizare DJ 642, km 0+000-60+000, Dobrosloveni – Giuvărăști limita jud. Teleorman
 - Reabilitare și modernizare DJ 644, KM 0+000- 37+485, Osica de Sus – Șopârlița – Pârscoveni – Bârza – Bobicești – Morunglav – Cârlogani
 - Reabilitare și modernizare DJ 653, KM 0+000- KM 66+120, Slatina (DJ546) – Radomirești – limita jud. Teleorman
 - Reabilitare și modernizare DJ 679, km 48+220-86+500, limita Jud.Arges – Tufeni – Bușca – limita jud. Teleorman
 - Reabilitare și modernizare DJ 641, km 0+000-15+000, Caracal (DN6) – Bondrea (limita jud. Dolj)
 - Reabilitarea și modernizarea drumului județean DJ 544A, Corabia (DN 54A) – Vârtopu – Vădăstrița (DJ 544), km 0+000 ÷ 16+800
 - Modernizare și echipare Spitalul Județean de Urgență Slatina
 - Modernizare Cămin persoane vârstnice Fălcoiu
 - Modernizare clădire Centrul de Plasament "Floare de Colț" Balș în vederea amenajării ca instituție de tip rezidențial pentru adulți
 - Extindere clădire pentru amenajare bucătărie și spațiu pentru servirea mesei la Complexul de Servicii pentru Persoane Adulte Corabia
 - Modernizarea și reabilitarea etajelor I și IV și a acoperișului clădirii Complexului de Servicii pentru persoane adulte Slatina
 - Infrastructură Piață de gros, județul Olt
 - Restaurare, consolidare și modernizare Casa Fântâneau - Centrul Eparhial Social-Cultural
 - Circuit turistic zona Romula Malva, județul Olt (Drumul roman cu zona castrelor de la Cetatea Sucidava la Cetatea/Orașul Romula Malva)
 - Extinderea și reabilitarea infrastructurii de apă și apă uzată din județul Olt
 - Modernizarea sistemului integrat de management al deșeurilor în județul Olt.
 - Amenajare infrastuctură de mediu în ariile protejate din judetul Olt
 - Reconstrucția ecologică a terenurilor degradate
 - Regularizare cursuri de ape Vedea, Olteț, Doroftei
 - Creșterea eficienței energetice la nivelul județului Olt
 - Proiect integrat - Parc industrial pentru IMM Corabia cu nod multi-modal de transport (cale ferată, rutier și fluvial) și un centru logistic
 - Dezvoltarea transportului pe Dunăre pe distanțe scurte pentru preluarea și decongestionarea traficului rutier (Refacerea canalului navigabil prin realizarea de lucrări hidrotehnice pentru asigurarea adâncimii minime de navigație)
 - Dotare Bază Operațională pentru Situații de Urgență Olt
 - Modernizare și echipare Spitalul Județean de Urgență Slatina
 - Reabilitare si modernizare DJ 643, 641,644,657,703,703C,679,653,544A, 546,542, 642

O mare parte din proiectele de mai sus rămân prioritare și pentru perioada 2021-2030.

Planul de Mobilitate Urbană al Oraşului Balş

Viziunea generală a dezvoltării mobilităţii în oraşul Balş în perioada 2021 – 2030 reprezintă crearea unui sistem de transport eficient, accesibil şi durabil pentru a susţine dezvoltarea economică şi socială a oraşului.

Această viziune generală va fi implementată prin utilizarea cât mai eficientă a infrastructurii existente şi propunerea unor proiecte de investiţii conform necesităţilor, astfel încât să se asigure o reţea de transport utilizabilă şi în condiţii bune de exploatare în beneficiul societăţii civile şi a mediului de afaceri, încurajând atât dezvoltarea socială, cât şi dezvoltarea economică ulterioară şi permiţând accesul tuturor la facilităţile de bază.

Sistemul de transport se bazează pe punerea la punct la nivelul ariei de studiu a unui serviciu de transport public în comun, care va funcţiona doar cu autobuze electrice. Desfăşurarea în condiţii optime a acestui serviciu de utilitate publică impune amenajarea a mai multor străzi din cadrul oraşului, străzile fiind parte integrată din traseele oferite cetăţenilor din oraş. Totodată, în vederea creşterii vor fi create şi oferite condiţii optime de desfăşurare a mijloacelor alternative de mobilitate, prin integrarea mai multor trasee pentru pietoni şi biciclişti, cât şi punerea la punct a unei politici coerente de reglementare a parcărilor la nivelul oraşului. Toate aceste măsuri componente ale sistemului vor fi însoţite de campanii de promovare, conştientizare şi informare a cetăţenilor.

Viziunea pe termen mediu prevede asigurarea unui nivel ridicat de accesibilitate care să contribuie la incluziune socială în rândul cetăţenilor.

Viziunea pe termen lung presupune integrarea tuturor modurilor de transport într-un mediu urban atractiv care să susţină un standard de viaţă ridicat al locuitorilor. Obiective strategice ale viziunii pe termen lung vor fi:

Accesibilitate, prin:

- ✓ Asigurarea accesibilităţii populaţiei la transportul public în comun;
- ✓ Creşterea accesibilităţii la zonele de interes, prin extinderea zonelor pietonale şi crearea reţelei de piste de biciclete.
- ✓ Integrarea tuturor modurilor de transport, inclusiv feroviar.

Criteriul prin care se va evalua accesibilitatea este viteza de conectare cu locaţiile care prezintă importanţă majoră, precum serviciile publice, spaţiile comerciale, locurile de muncă, instituţiile de învăţământ etc.

Siguranţă şi Securitate, prin:

- ✓ Creşterea siguranţei circulaţiei şi reducerea numărului de accidente şi a severităţii acestora;
- ✓ Îmbunătăţirea percepţiei populaţiei în ceea ce priveşte siguranţa circulaţiei, inclusiv prin creşterea siguranţei pietonilor şi bicicliştilor.

Mediu sănătos, prin:

- ✓ Reducerea poluării atmosferice;
- ✓ Reducerea poluării fonice;

- ✓ Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite din traficul rutier motorizat;
- ✓ Reducerea deplasărilor cu autoturisme personale;
- ✓ Creșterea utilizării modurilor de transport alternativ și a transportului public;
- ✓ Încurajarea electromobilității.

Eficiența economică, prin:

- ✓ Reducerea costurilor de transport pentru călători;
- ✓ Reducerea timpului de călătorie;
- ✓ Introducerea transportului public în comun;
- ✓ Îmbunătățirea eficienței și rentabilității transportului de mărfuri prin finalizarea șoselei de centură și amenajării autogării în vederea asigurării încurajării intermobilității

Calitatea mediului urban, prin:

- ✓ Extinderea, amenajarea și modernizarea spațiului public, respectiv a zonelor destinate modurilor de transport alternative: mersul pe jos și bicicleta;
- ✓ Reducerea impactului traficului asupra zonelor locuite, prin reducerea volumelor de trafic.

III. 2. Viziunea, țintele, obiectivele și măsurile de dezvoltare ale orașului Balș pentru perioada 2021-2030

III.2.1. Viziunea și țintele strategice de dezvoltare a orașului Balș pentru anul 2030

În anul 2030 orașul Balș va fi o punte între zonele urbane funcționale ale municipiilor Craiova și Slatina, un centru urban modern care va polariza și deservi cu locuri de muncă bine plătite și servicii publice și private de calitate atât proprii cetățeni, cât și pe cei din așezările rurale de pe valea Oltețului și a afluentului acestuia.

Țintele de dezvoltare a orașului Balș asumate pentru anul 2030 sunt:

- 100% grad de modernizare a rețelei de drumuri de interes local (inclusiv străzi)
- 100% grad de deservire a populației cu rețele de alimentare cu apă, canalizare cu stație de epurare cu treaptă terțiară
- 100% grad de deservire a populației cu rețele de distribuție a gazelor naturale
- 100% corpuri de iluminat public eficient energetic
- 50% dintre blocurile de locuințe reabilitate termic
- 100% dintre clădirile publice reabilitate termic
- 1% rată a șomajului în rândul populației apte de muncă
- 35 mp de spațiu verde/locuitor, inclusiv reamenajarea infrastructurii verzi-albastre
- 100% cartiere care să aibă acces echitabil la un nivel ridicat al calității vieții și aplicarea unor principii și reglementări urbanistice unitare
- sistem de transport public electric
- 5 km de piste de biciclete

- 100% grad de deservire a populației cu zone și trasee pietonale modernizate și accesibile
- 100% infrastructură educațională extinsă, modernizată și dotată la standardele actuale
- 100 de absolvenți de învățământ profesional dual/an
- 80% rată de promovabilitate la BAC și Evaluarea Națională
- 1% rată a abandonului școlar
- 2 servicii sociale licențiate
- 1 spital orășenesc acreditat, fără deficit de personal
- 3000 de turiști pe an
- 5 facilități noi pentru consum cultural, practicarea sportului și agrement
- 5 servicii publice online
- 20 mil. Euro fonduri europene atrase în exercițiul financiar 2021-2027

III.2.2 Obiectivele și măsurile de dezvoltare ale orașului Balș pentru perioada 2021-2030

Obiectivul general de dezvoltare al orașului Balș pentru perioada 2021-2030: Revitalizarea socio-economică și regenerarea urbană a orașului Balș, în vederea stopării declinului demografic, creșterii atractivității acestuia pentru locuitori, investitori, antreprenori, vizitatori și turiști, respectiv a consolidării rolului său polarizator în zona rurală din nord-vestul județului Olt.

Obiectivele specifice (O.S.) și măsurile (M.) care susțin atingerea obiectivului de dezvoltare sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Obiectivul specific de dezvoltare a orașului Balș pentru perioada 2021-2030	Corelarea cu obiectivele Politicii de Coeziune a UE pentru perioada 2021-2027	Corelarea cu programele cuprinse în Acordul de Parteneriat pentru perioada 2021-2027	Corelarea cu prioritățile PDR Sud-Vest 2021-2027	Măsuri subscrise obiectivului specific
O.S. 1. Creșterea gradului de ocupare a forței de muncă locale și veniturilor cetățenilor	OP 1 - O Europă mai inteligentă - o transformare economică inovatoare și inteligentă	PR SV PCIDIF PNS	P1 "Creșterea competitivității economice a regiunii"	M.1.1. Măsuri integrate pentru atragerea de investiții noi, generatoare de locuri de muncă bine plătite
			P6 "Dezvoltarea turismului, valorificarea patrimoniului natural și a moștenirii cultural-istorice"	M.1.2. Măsuri integrate pentru susținerea activității și dezvoltării antreprenorilor locali
				M.1.3. Măsuri integrate pentru sprijinirea sectorului turistic, inclusiv prin valorificarea durabilă a patrimoniului local
				M.1.4. Măsuri integrate pentru susținerea dezvoltării sectorului agroalimentar
O.S. 2. Îmbunătățirea accesului cetățenilor la infrastructură de	OP 3 - O Europă mai conectată -	PR SV PT	P2 "Modernizarea și dezvoltarea	M.2.1. Investiții în infrastructura de transport motorizat, în vederea accesului facil la coridoarele de

transport de calitate, în vederea promovării unei mobilități urbane durabile	mobilitate si conectivitate TIC regională		infrastructurii regionale”	mobilitate și oportunități M.2.2. Investiții în infrastructura și serviciile de transport nemotorizat și public, în vederea
				reducerii emisiilor de carbon din sectorul transporturilor
O.S. 3. Îmbunătățirea accesului cetățenilor la infrastructură și servicii de interes social de calitate, asigurarea incluziunii sociale a persoanelor vulnerabile și comunităților defavorizate	OP 4 - O Europă mai socială	PR SV PS PEO PIDS	P5 ”Dezvoltarea resurselor umane în sprijinul unei ocupări durabile și a incluziunii” P6 ”Dezvoltarea turismului, valorificarea patrimoniului natural și a moștenirii cultural-istorice”	M.3.1. Investiții în infrastructura și serviciile de educație și formare profesională continuă M.3.2. Investiții în infrastructura și serviciile sanitare M.3.3. Investiții în infrastructura și serviciile sociale, incluziunea persoanelor vulnerabile, regenerarea comunităților defavorizate M.3.4. Investiții în infrastructura, serviciile și activitățile culturale M.3.5. Investiții în infrastructura, serviciile și activitățile sportiv-recreative
O.S. 4. Îmbunătățirea calității factorilor de mediu, reducerea emisiilor de carbon și gestionarea responsabilă a riscurilor	OP 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon	PR SV PDD	P2 ”Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii regionale” P3 ”Dezvoltarea urbană durabilă”	M.4.1. Investiții în infrastructura și serviciile de apă și apă uzată M.4.2. Investiții în managementul integrat al deșeurilor și promovarea economiei circulare M.4.3. Conservarea patrimoniului natural și creșterea suprafeței spațiilor verzi, inclusiv prin reconversia siturilor degradate /abandonate

				<p>M.4.4 Regenerarea urbană a spațiilor publice degradate sau abandonate și a terenurilor virane în folosul comunității</p> <p>M.4.5. Creșterea eficienței energetice și promovarea utilizării resurselor regenerabile de energie</p> <p>M.4.6. Prevenirea riscurilor și îmbunătățirea capacității de răspuns în situații de urgență</p>
O.S. 5 (Obiectiv transversal): Întărirea capacității administrative la nivel local și promovarea bunei guvernante	OP 5 - O Europă mai aproape de cetățeni	PR SV INTERREG URBACT		<p>M.5.1. Digitalizarea activității administrațiilor locale și implementarea conceptului de Smart City</p> <p>M.5.2. Dezvoltarea resurselor umane din administrația locală</p>
				<p>M.6.3. Îmbunătățirea capacității de planificare și gestionare a dezvoltării</p> <p>M.6.4. Promovarea cooperării intra și inter-comunitare</p>

Tipurile de intervenții recomandate pentru fiecare măsură din strategie sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Măsuri subscrise obiectivului specific	Tipuri de intervenții recomandate
<p>M.1.1. Măsuri integrate pentru atragerea de investiții noi, generatoare de locuri de muncă bine plătite</p>	<p>Inventarierea terenurilor publice și private disponibile pentru punerea la dispoziția investitorilor</p> <p>Reglementarea urbanistică clară, prin noul PUG, a zonelor destinate activităților economice, pe tipuri (agricultură, industrie, servicii, comerț, turism, agrement etc.)</p> <p>Extinderea rețelelor publice (transport, tehnico-edilitare) pentru deservirea zonelor reglementate pentru dezvoltare economică</p> <p>Înființarea unui birou pentru investitori în cadrul Primăriei, care să gestioneze măsurile integrate de atragere a investițiilor</p> <p>Înființarea unei pagini WEB de promovare a orașului ca destinație de afaceri, disponibilă în mai multe limbi străine</p> <p>Achiziționarea de terenuri private (minim 5-10 ha) pentru înființarea unui parc industrial / logistic și obținerea statutului de parc industrial pentru acesta</p> <p>Adoptarea unei scheme locale de minimis care să permită acordarea de facilități fiscale firmelor care realizează investiții la nivel local și generează un anumit număr de locuri de muncă</p> <p>Încheierea de acorduri de promovare a orașului ca destinație de afaceri cu camerele de afaceri bilaterale din România (de ex. AHK).</p> <p>Participarea cu stand la târgurile de afaceri din Europa și din lume</p>
<p>M.1.2. Măsuri integrate pentru susținerea activității și dezvoltării antreprenorilor locali</p>	<p>Idem cu M.1.1. plus:</p> <p>Înființare incubatoare / acceleratoare pentru afaceri</p> <p>Organizarea, în cooperarea cu instituțiile cu atribuții în domeniu, de evenimente periodice de informare a agenților economici din oraș cu privire</p>

	<p>la oportunitățile de obținere a unor finanțări nerambursabile din fonduriguvernamentale și/sau europene Concesionarea / închirierea, în condiții de maximă transparentă, a diferitelor active ale UAT către micii antreprenori Implementarea unor cursuri opționale de educație antreprenorială în școliși licee, cu implicarea agenților economici locali Înregistrarea și promovarea brandului ”Produs de Balș” Acordarea de granturi pentru elaborarea și implementarea de planuri de afaceri, mai ales în cazul persoanelor vulnerabile pe piața muncii (tineri absolvenți, romi, persoane cu dizabilități etc.)</p>
<p>M.1.3. Măsuri integrate pentru sprijinirea sectorului turistic, inclusiv prin valorificarea durabilă a patrimoniului local</p>	<p>Instalarea de indicatoare și de panouri de informare bilingve la principaleleobiective din oraș Înființarea unei pagini web de promovare turistică a orașului și a zonei Înființarea unui punct de informare turistică în zona centrală a orașului Organizarea unui spațiu de expunere și comercializare a ceramicii locale</p>
<p>M.1.4. Măsuri integrate pentru susținerea dezvoltării sectorului agroalimentar</p>	<p>Sprijinirea înființării unui depozit frigorific de legume și fructe pentru producătorii din zonă (PPP) Reabilitarea și modernizarea pieței agroalimentare și a târgului săptămânal, inclusiv amenajarea de noi puncte de desfacere a produselor locale Organizarea de piețe volante pentru producătorii agricoli și de evenimentede tip ”Ziua Recoltei” Înființarea unei platforme online pentru comercializarea produselor locale</p>
<p>M.2.1. Investiții în infrastructura de transport motorizat, în vederea accesului facil la coridoarele de mobilitate și oportunități</p>	<p>Reabilitarea și modernizarea străzilor, inclusiv extinderea rețelei stradale în zonele nou-construite Lărgirea, reabilitarea și modernizarea podurilor, inclusiv construcția de noi poduri/pasaje Montarea de indicatoare stradale și realizarea de marcaje Extinderea și mentenanța sistemului de semaforizare inteligentă Amenajarea de noi parcări, inclusiv de tip supraetajat, park&ride</p>

	sau bike&ride, și modernizarea celor existente
M.2.2. Investiții în infrastructura și serviciile de transport nemotorizat și public, în vederea reducerii emisiilor de carbon din sectorul transporturilor	Amenajarea de piste de biciclete/trotinete, inclusiv stații de închiriere a acestora, rastele etc. Reabilitarea și modernizarea trotuarelor și a zonelor exclusiv pietonale existente
	Amenajarea de noi trotuare, zone pietonale, de tip shared-space, pasarele, pasaje etc. pentru pietoni Implementarea unui serviciu de transport public local cu autobuze electrice de mică capacitate (inclusiv în localitățile componente), cu precădere pentru elevi și vârstnici Amenajarea unei autogări / centru intermodal de transport pasageri

<p>M.3.1. Investiții în infrastructura și serviciile de educație și formare profesională continuă</p>	<p>Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ, inclusiv laboratoare, centre de documentare, biblioteci școlare, spații adiacente pentru joacă și activități în aer liber, ateliere, spații pentru after-school etc. Promovarea și medierea înființării de noi clase de învățământ profesional în sistem dual</p> <p>Asigurarea transportului școlar al elevilor</p> <p>Prevenirea și combaterea violenței în unitățile de învățământ</p> <p>Implementarea, inclusiv în parteneriat, a unor măsuri de prevenire și combatere a abandonului școlar, respectiv de promovare a educației remediale, de tip "A doua șansă"</p> <p>Acordarea de burse, premii și alte stimulente pentru elevi</p> <p>Formarea continuă a cadrelor didactice</p> <p>Pachete integrate de ocupare pentru tineri și alte persoane adulte, expuneriscului de excludere de pe piața muncii</p>
<p>M.3.2. Investiții în infrastructura și serviciile sanitare</p>	<p>Dezvoltarea, reabilitarea, modernizarea și dotarea infrastructurii sanitare a Spitalului Orășenesc</p> <p>Dezvoltarea și modernizarea rețelei de asistență socio-medicală (comunitară)</p> <p>Dezvoltarea și dotarea rețelei de cabinete de medicină școlară</p> <p>Acordarea de stimulente pentru atragerea și retenția personalului medical</p> <p>cu studii superioare</p> <p>Conceperea și implementarea, inclusiv în parteneriat, de măsuri de prevenție, screening, sănătate publică etc.</p>
<p>M.3.3. Investiții în infrastructura și serviciile sociale, incluziunea persoanelor vulnerabile, regenerarea comunităților defavorizate</p>	<p>Înființarea de centre/serviciile sociale licențiate, administrate direct de către DAS sau în parteneriat cu furnizori privați, pentru deservirea unor persoane vulnerabile (de ex. tineri, persoanele vârstnice și dependente, copii care provin din familii cu probleme sociale, copii și persoanele adulte</p> <p>cu dizabilități, persoanele fără adăpost, victimele violenței domestice etc.)</p>

	<p>Creșterea stocului de locuințe publice (sociale și în regim de închiriere pentru tineri), precum și alocarea de parcele gratuite de teren pentru construcția de locuințe de către tineri, în conformitate cu prevederile legale</p> <p>Elaborarea și implementarea unor strategii integrate de regenerare socio- economică a comunităților defavorizate / marginalizate din oraș, prin intermediul unor structuri de tip GAL Urban</p> <p>Actualizarea și implementarea planului de acțiune anual pentru incluziunea romilor</p> <p>Realizarea de anchete sociale și acordarea de beneficii sociale (VMG, ASF, ajutoare de urgență, ajutoare de încălzire, tichete de creșă etc.) persoanelor care au dreptul la acestea, conform legislației în vigoare</p> <p>Extinderea sistemului de supraveghere video a spațiilor publice în zonele cu potențial infracțional ridicat</p> <p>Înființarea și asigurarea dotării logistice a unei structuri de poliție locală</p>
<p>M.3.4. Investiții în infrastructura, serviciile și activitățile culturale</p>	<p>Extinderea, reabilitarea, modernizarea și dotarea infrastructurii instituțiilor de cultură (Casa de Cultură, Biblioteca Orășenească)</p> <p>Organizarea de manifestări culturale</p> <p>Acordarea de finanțări nerambursabile pentru proiectele actorilor privați din domeniul culturii și cultelor, conform legislației în vigoare</p> <p>Înființarea unui punct muzeal și a unui spațiu de expunere, de tip galerie de artă, inclusiv prin reconversia spațiilor existente</p>
<p>M.3.5. Investiții în infrastructura, serviciile și activitățile sportiv-recreative</p>	<p>Amenajarea de noi zone de agrement</p> <p>Extinderea, reabilitarea, modernizarea și dotarea infrastructurii sportive existente</p> <p>Construcția de noi facilități sportive (bazin de înot, bază sportivă multifuncțională etc.)</p> <p>Acordarea de finanțări nerambursabile pentru proiectele actorilor privați din domeniul culturii și cultelor, conform legislației în vigoare</p> <p>Instalarea de echipamente sportive (de fitness în aer liber) în parcuri și spațiile publice</p> <p>Deschiderea facilităților sportive școlare (săli de sport, terenuri sintetice)</p> <p>către public larg, după ore, în vacanțe și în weekend</p>

M.4.1. Investiții în infrastructura și serviciile de apă și apă uzată	Extinderea și reabilitarea infrastructurii de distribuție a apei potabile, inclusiv puțuri, aducțiuni, stații de pompare etc.
	Extinderea și reabilitarea infrastructurii de canalizare, inclusiv stații de pompare, cămine, conducte de refulare etc. Reabilitarea și modernizarea stației de epurare a apelor uzate Extinderea rețelei de canalizare pluvială, inclusiv montarea de sisteme decolectare a apelor pluviale pentru irigații urbane
M.4.2. Investiții în managementul integrat al deșeurilor și promovarea economiei circulare	Extinderea și modernizarea punctelor gospodărești pentru colectarea selectivă a deșeurilor, inclusiv extinderea rețelei de pubele îngropate Amenajarea de puncte pentru colectarea și concasarea deșeurilor din construcții Prevenirea și eliminarea depozitelor ilegale de deșeuri de pe spațiile publice, inclusiv igienizarea cursurilor de apă Creșterea numărului de coșuri de gunoi instalate în spațiile publice și modernizarea celor existente Derularea de campanii de conștientizare a populației cu privire la importanța colectării selective Colectarea taxei de salubritate de la cetățeni și vărsarea acesteia către operator Monitorizarea serviciilor furnizate de operatorul de salubritate selectat Amenajarea unei platforme pentru depozitarea deșeurilor de grajd Îmbunătățirea dotării serviciului propriu de salubritate al Primăriei
M.4.3. Conservarea patrimoniului natural și creșterea suprafeței spațiilor verzi, inclusiv prin reconversia siturilor degradate / abandonate	Actualizarea și implementarea planului de management al sitului NATURA 2000 "Valea Oltețului" Identificarea, trecerea în proprietatea UAT (dacă este cazul) și reconversia terenurilor abandonate/subutilizate în vederea împăduririi / amenajării spațiilor verzi și de agrement Extinderea, reabilitarea, modernizarea și dotarea parcurilor existente Delimitarea zonelor propuse pentru operațiuni de regenerare urbană, cu

	<p>accent pe cartierele și comunitățile în care locuiesc persoane dezavantajate Aducerea la standardele actuale a infrastructurii cartierelor de locuințe</p>
<p>M.4.4. Creșterea eficienței energetice și promovarea utilizării resurselor regenerabile de energie</p>	<p>Creșterea performanței energetice a clădirilor publice, inclusiv cu instalarea de capacități de producere a energiei regenerabile Creșterea performanței energetice a blocurilor de locuințe, inclusiv cu instalarea de capacități de producere a energiei regenerabile Extinderea și modernizarea, în vederea creșterii eficienței energetice, a sistemului de iluminat public, inclusiv prin sisteme de telegestiune Instalarea de stații de încărcare a vehiculelor electrice Adoptarea unor facilități fiscale locale pentru clădirile "verzi"</p>
<p>M.4.5. Prevenirea riscurilor și îmbunătățirea capacității de răspuns în situații de urgență</p>	<p>Actualizarea și implementarea planului anual de analiză și acoperire a riscurilor Expertizarea seismică a clădirilor publice și a celor de locuințe multietajate, cu precădere construite înainte de 1977 Modernizarea infrastructurii de avertizare a populației în situații de urgență, a celei de adăpostire și hrană în caz de dezastru Dotarea corespunzătoare a compartimentului de protecție civilă din cadrul Primăriei și analiza fezabilității înființării unui serviciu voluntar de situații de urgență Amenajarea în scop de prevenire a inundațiilor a cursurilor de apă de pe teritoriul orașului Creșterea suprafețelor permeabile, prin realizarea de parcări înierbate și alte măsuri de absorbție a apei pluviale în sol Extinderea rețelei de canalizare pluvială (în sistem divizor) și instalarea de bazine subterane de retenție a apei (de ex. sub parcuri) Plantarea versanților cu risc de activare a alunecărilor de teren sau fixarea acestora prin ziduri de sprijin Decolmatarea periodică a văilor și șanțurilor de scurgere</p>

<p>M.5.1. Digitalizarea activității administrației locale și implementarea conceptului de Smart City</p>	<p>Reconceperea și actualizarea site-ului WEB al Primăriei Implementarea de noi servicii electronice, cu precădere în cazul serviciilor /procedurilor care implică mult contact cu publicul sau volum mare de documente (avize, autorizații, taxe și impozite, reclamații, sesizări, evidența populației, managementul documentelor și arhivă etc.) Implementarea de soluții digitale în domeniul sănătății, educației, serviciilor sociale (de ex. brățări de monitorizare) Implementarea unui pachet de aplicații de tip Smart City</p>
<p>M.5.2. Dezvoltarea resurselor umane din administrația locală</p>	<p>Ocuparea posturilor vacante din cadrul aparatului propriu al Primăriei și a serviciilor din subordinea CL Elaborarea și implementarea riguroasă a planurilor de formare a personalului propriu Organizarea de vizite de studiu și schimburi de experiență cu alte administrații locale performante din țară (de ex. Oradea, Alba Iulia, Cluj-</p>

	Napoca etc.)
--	--------------

M.5.3. Îmbunătățirea capacității de planificare și gestionare a dezvoltării	<p>Finalizarea procesului de înscriere a imobilelor în sistemul de cadastru și publicitate imobiliară</p> <p>Finalizarea, avizarea și aprobarea PUG și a RLU</p> <p>Elaborarea și aprobarea Registrului Spațiilor Verzi</p> <p>Elaborarea și aprobarea de strategii și planuri sectoriale (PMUD, PAED) Dezvoltarea și mentenanța unei baze de date urbane (GIS)</p> <p>Dotarea logistică a serviciilor publice</p>
M.5.4. Promovarea cooperării intra și inter-comunitare	<p>Înființarea unui comitet consultativ al mediului de afaceri local</p> <p>Înființarea unui structuri consultative a cetățenilor, de tip "Sfatul Bătrânilor"</p> <p>Punerea la dispoziția ONG-urilor din oraș a unui spațiu pentru desfășurarea activității – centru de resurse comunitare</p> <p>Organizarea de dezbateri publice eficiente, periodice, de ex. prin implicarea asociațiilor de proprietari, inclusiv în cadre informale (în aer liber, în cartiere etc.) și în mediul online (sondaje pe Facebook și site, chat box etc.)</p> <p>Organizarea de concursuri de soluții arhitecturale pentru proiectele majore de investiții, cu dezbateri publice ale variantelor propuse</p>

SECȚIUNEA IV. PLANUL DE ACȚIUNE, IMPLEMENTARE, MONITORIZARE ȘI EVALUARE

IV.1 Planul de acțiune (portofoliul de proiecte) pentru perioada 2021-2030

Titlul proiectului	Măsura din Strategia de Dezvoltare a orașului pentru perioada 2021-2030 în care se încadrează	Nevoia căreia i se adresează (corelare cu analiza situației existente și analiza SWOT)	Obiectivul proiectului	Scurtă descriere a proiectului	Bugetul estimativ (Euro)	Sursele de finanțare potențiale	Beneficiar
1.Reconfigurare a infrastructurii rutiere pe străzile orașului Balș – 40 km	M.2.1. Investiții în infrastructura de transport motorizat, în vederea accesului facil la coridoarele de mobilitate și oportunități	Volumul foarte mare de vehicule (inclusiv de trafic greu) care tranzitează zilnic orașul	Decongestionarea traficului în interiorul orașului și reducerea poluării fonice și a aerului	Reabilitarea și modernizarea a circa 40 km de străzi orășenești, inclusiv poduri și podețe, intersecții, indicatoare, marcaje etc.	5.000.000	PORSV 2021-2027 Bugetul de stat Bugetul local	UAT Orașul Balș UAT Comuna Bobicești
2.Coridor mobilitate urbană durabilă Est-Vest	M.2.2. Investiții în infrastructura și serviciile de transport nemotorizat și public, în vederea reducerii emisiilor de carbon din sectorul transporturilor	Situația necorespunzătoare a circulației pietonale pe multe străzi secundare Lipsa pistelor pentru biciclete Lipsa unui serviciu de transport public local Lipsa infrastructurii pentru vehicule electrice	Promovarea mobilității urbane durabile, care să încurajeze utilizarea transportului în comun, nemotorizat, alternativ electric și multi-modalitatea	Amenajare trotuare, piste de biciclete, intersecții, stații de transport public, îngropare cabluri, carosabil Str. Tudor Vladimirescu - Str. Trandafirilor - Str. Nicolae Titulescu - Str. Teiș, achiziție 3 autobuze electrice de mici dimensiuni, stație de încărcare electrică, stații de închiriere biciclete și trotinete electrice	6.000.000	PORSV 2021-2027 Bugetul de stat Bugetul local	UAT Orașul Balș

3. Coridor mobilitate urbană durabilă Nord – Sud	M.2.2. Investiții în infrastructura și serviciile de transport nemotorizat și public, în vederea reducerii emisiilor de carbon din sectorul transporturilor	Situția necorespunzătoare a circulației pietonale pe multe străzi secundare Lipsa pistelor pentru biciclete Lipsa unui serviciu de transport public local Lipsa infrastructurii pentru vehicule electrice	Promovarea mobilității urbane durabile, care să încurajeze utilizarea transportului în comun, nemotorizat, alternativ electric și multi-modalitatea	Amenajare trotuare, piste de biciclete, intersecții, stații de transport public, îngropare cabluri, carosabil Str. Mihai Viteazu - Str. Cireșului - Str. Popa Șapcă, achiziție 2 autobuze electrice de mici dimensiuni, stație de încărcare electrică, stații de închiriere biciclete și trotinete electrice	6.000.000	POR SV 2021-2027 Bugetul de stat Bugetul local	UAT Orașul Balș
4. Modernizare parc de transport școlar	M.2.2. Investiții în infrastructura și serviciile de transport nemotorizat și public, în vederea reducerii emisiilor de carbon din sectorul transporturilor	Lipsa unui serviciu de transport public local	Promovarea mobilității urbane durabile, care să încurajeze utilizarea transportului în comun, nemotorizat, alternativ electric și multi-modalitatea	Achiziționarea de microbuze electrice pentru transportul elevilor din oraș	500.000	PORSV 2021-2027 – Bugetul de stat Bugetul local	UAT Orașul Balș
5. Reabilitare și modernizare Grădinița "Ion Creangă"	M.3.1. Investiții în infrastructura și serviciile de educație și formare profesională continuă	Existența unor deficiențe la nivelul unităților de învățământ din oraș	Îmbunătățirea infrastructurii pentru învățământul preșcolar	Modernizare, dotare și reabilitare energetică grădiniță.	1.000.000	PORSV 2021-2027 – Bugetul de stat Bugetul local	UAT Orașul Balș
6. Digital labs Balș	M.3.1. Investiții în infrastructura și serviciile de educație și formare profesională continuă	Existența unor deficiențe la nivelul unităților de învățământ din oraș	Dezvoltarea competențelor digitale în rândul elevilor și a forței de muncă locale	Înființarea și dotarea a două laboratoare de digital skills la Liceu Tehnologic nr. 1 și Liceul Tehnologic "Nicolae Bălcescu"	500.000	PORSV 2021-2027 – Bugetul de stat Bugetul local	UAT Orașul Balș

7. Înființare club al pensionarilor	M.3.3. Investiții în infrastructura și serviciile sociale, incluziunea persoanelor vulnerabile, regenerarea comunităților defavorizate	Lipsa centrelor și serviciilor sociale administrate direct de către Primărie sau în parteneriat cu furnizori privați	Incluziunea socială a persoanelor vârstnice	Amenajarea și dotarea, prin reconversia unui spațiu existente, a unui centru de zi și de voluntariat pentru vârstnici, unde să fie furnizate servicii de socializare, terapie ocupațională, asistență medicală de bază, consiliere psihologică, socială, juridică etc.	1.000.000	POIDS 2021-2027 – Bugetul de stat Bugetul local	UAT Orașul Balș
8. Înființare centru de recuperare / reabilitare în regim ambulatoriu pentru persoanele cu dizabilități din zona Balș	M.3.3. Investiții în infrastructura și serviciile sociale, incluziunea persoanelor vulnerabile, regenerarea comunităților defavorizate	Lipsa centrelor și serviciilor sociale administrate direct de către Primărie sau în parteneriat cu furnizori privați	Incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități	Înființarea unui centru care să furnizeze servicii de abilitare / reabilitare pentru copii și adulți cu dizabilități	1.000.000	POIDS 2021-2027 – Bugetul de stat Bugetul local	DGASPC Olt UAT Orașul Balș
9. Înființare punct muzeal și de expunere a operelor de artă	M.3.4. Investiții în infrastructura, serviciile și activitățile culturale	Lipsa unui muzeu, a unui cinematograful și a unei galerii de artă	Îmbunătățirea infrastructurii și ofertei culturale	Amenajarea, prin reconversia unui spațiu existent, a unui punct muzeal și a unei mini-galerii de artă	200.0000	POR 2021-2027 – Bugetul de stat Bugetul local	UAT Orașul Balș
10. Extindere și reabilitare infrastructură de apă și apă uzată	M.4.1. Investiții în infrastructura și serviciile de apă și apă uzată	Existența unor zone nedeservite de rețeaua de apă și canalizare, uzura și pierderile ridicate de a nivelul celei existente	Reducerea poluării apelor și creșterea confortului populației	Extindere și reabilitare rețele de apă-canal, reabilitare și modernizare stație de epurare, construcție și reabilitare stații de pompare, reabilitare foraje și stații de tratare, construcția de conducte de refulare etc.	28.000.000	POIM 2021 - 2027 PODD 2021-2027 Bugetul de stat Bugetul local	CJ Olt ADI "Oltul" Compania de Apă Olt S.A.

11.Construcție stație de epurarea apelor uzate la Spitalul Orășenesc Balș	M.4.1. Investiții în infrastructura și serviciile de apă și apă uzată	Existența unor zone nedeservite de rețeaua de apă și canalizare, uzura și pierderile ridicate de a nivelul celei existente	Reducerea poluării apelor	Construcția unei stații de epurare a apelor uzate rezultate din activitatea Spitalului Orășenesc	500.000	Bugetul local	Spitalul Orășenesc Balș
12.Extindere rețea de canalizare în cartierele: Corbeni-Româna Vârtina	M.4.1. Investiții în infrastructura și serviciile de apă și apă uzată	Existența unor zone nedeservite de rețeaua canalizare.	Reducerea poluării	Extindere și reabilitare rețele de apă-canal	3.300.000	POIM 2021 - 2027 PODD 2021-2027 Bugetul de stat Bugetul Local PNRR	UAT Orașul Balș
13.Extindere rețea de canalizare în cartierele: Măceșului, Drumeș, Bradului, Bujorului, Mărășești	M.4.1. Investiții în infrastructura și serviciile de apă și apă uzată	Existența unor zone nedeservite de rețeaua canalizare.	Reducerea poluării	Extindere și reabilitare rețele de apă-canal	500.000	POIM 2021-2027 PODD 2021-2027 Bugetul de stat Bugetul Local PNRR	UAT Orașul Balș
14.Extindere rețea de canalizare în cartierele: Viilor, Ciocârliei, Cometa, Popa Șapcă, Cuza Vodă	M.4.1. Investiții în infrastructura și serviciile de apă și apă uzată	Existența unor zone nedeservite de rețeaua canalizare.	Reducerea poluării	Extindere și reabilitare rețele de apă-canal	1.000.000	POIM 2021-2027 PODD 2021-2027 Bugetul de stat Bugetul Local PNRR	UAT Orașul Balș

15.Extindere rețea de apă și canalizare cartier Spineni	M.4.1. Investiții în infrastructura și serviciile de apă și apă uzată	Existența unor zone nedeservite de rețeaua de apă și canalizare, uzura și pierderile ridicate de a nivelul celei existente			1.000.000	POIM 2021 - 2027 PODD 2021-2027 Bugetul de stat Bugetul Local PNRR	UAT Orașul Balș
16.Modernizare extindere și dotare spații verzi Parc Titulescu	M.4.3. Conservarea patrimoniului natural și creșterea suprafeței spațiilor verzi, inclusiv prin reconversia siturilor degradate / abandonate	Existența unor terenuri virane sau utilizate	Îmbunătățirea infrastructurii verzi și reducerea poluării	Reamenajare parc (mobilier urban, fântână arteziană, locuri de joacă pentru copii, pistă de biciclete, alei pietonale, park role / skating etc.).	3.000.000	POR SV 2021-2027 Bugetul de stat Bugetul local	UAT Orașul Balș
17.Modernizare Parc Central din orașul Balș, județul Olt	M.4.3. Conservarea patrimoniului natural și creșterea suprafeței spațiilor verzi, inclusiv prin reconversia siturilor degradate / abandonate	Existența unor terenuri virane sau utilizate	Îmbunătățirea infrastructurii verzi și reducerea poluării	Reamenajare parc (mobilier urban, fântână arteziană, locuri de joacă pentru copii, pistă de biciclete, alei pietonale, park role / skating, punți pietonale și pentru biciclete etc.).	3.500.000	POR SV 2021-2027 Bugetul de stat Bugetul local	UAT Orașul Balș
18.Extindere rețea de distribuție a gazelor naturale în orașul Balș	M.4.4. Creșterea eficienței energetice și promovarea utilizării resurselor regenerabile de energie	Lipsa rețelei de distribuție a gazelor naturale în unele cartiere	Reducerea poluării aerului și creșterea confortului populației	Extinderea și modernizarea rețelei de distribuție a gazelor naturale	1.000.000	POIM 2021-2027 Bugetul local Fonduri proprii ale operatorului	UAT Orașul Balș Operatoru I privat de distribuție a gazelor naturale
19.Îmbunătățirea	M.4.4. Creșterea	Existența unor	Promovarea eficienței	Îmbunătățirea izolației	1.500.000	POR SV	UAT Orașul

eficienței energetice a sediului administrative al UAT Orașul Balș	eficienței energetice și promovarea utilizării resurselor regenerabile de energie	clădiri publice cu performanță energetică redusă	energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	termice și hidroizolarea anvelopei clădirii și șarpantelor, reabilitarea și modernizarea instalației de distribuție a agentului termic, modernizarea sistemului de iluminat, sisteme inteligente pentru managementul și gestionarea consumului electric, măsuri de consolidare, instalarea de panouri solare.		2021-2027 – Bugetul de stat Bugetul local AFM	Balș
20.Reabilitarea și reamenajarea sediului Bibliotecii Orășenești "Petre Pandrea" Balș	M.4.4. Creșterea eficienței energetice și promovarea utilizării resurselor regenerabile de energie	Infrastructura și dotarea deficitară a Bibliotecii Orășenești	Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	Îmbunătățirea izolației termice și hidroizolarea anvelopei clădirii și șarpantelor, reabilitarea și modernizarea instalației de distribuție a agentului termic, modernizarea sistemului de iluminat, sisteme inteligente pentru managementul și gestionarea consumului electric, măsuri de consolidare, instalarea de panouri solare.	900.000	POR SV 2021-2027 – Bugetul de stat Bugetul local	UAT Orașul Balș
21.Îmbunătățirea eficienței energetice a Creșei nr. 1 Balș	M.4.4. Creșterea eficienței energetice și promovarea utilizării resurselor	Existența unor clădiri publice cu performanță energetică redusă	Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	Îmbunătățirea izolației termice și hidroizolarea anvelopei clădirii și șarpantelor, reabilitarea și modernizarea instalației de distribuție a agentului	500.000	POR SV 2021-2027 – Bugetul de stat Bugetul local ,AFM	UAT Orașul Balș

	regenerabile de energie			termic, modernizarea sistemului de iluminat, sisteme inteligente pentru managementul și gestionarea consumului electric, măsuri de consolidare, instalarea de panouri solare.			
22.Creșterea performanței energetice a blocurilor de locuințe zona Parc în orașul Balș (10 blocuri)	M.4.4. Creșterea eficienței energetice și promovarea utilizării resurselor regenerabile de energie	Ponderea redusă a locuințelor reabilite termic	Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	Îmbunătățirea izolației termice și hidroizolarea anvelopei clădirii și șarpantelor, reabilitarea și modernizarea instalației de distribuție a agentului termic, modernizarea sistemului de iluminat, sisteme inteligente pentru managementul și gestionarea consumului electric, măsuri de consolidare.	1.500.000	POR SV 2021-2027 – Bugetul de stat Bugetul local	UAT Orașul Balș
23.Creșterea performanței energetice a blocurilor de locuințe zona Platou I în orașul Balș (10 blocuri)	M.4.4. Creșterea eficienței energetice și promovarea utilizării resurselor regenerabile de energie	Ponderea redusă a locuințelor reabilite termic	Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	Îmbunătățirea izolației termice și hidroizolarea anvelopei clădirii și șarpantelor, reabilitarea și modernizarea instalației de distribuție a agentului termic, modernizarea sistemului de iluminat, sisteme inteligente pentru managementul și gestionarea consumului electric, măsuri de consolidare.	1.500.000	POR SV 2021-2027 – Bugetul de stat Bugetul local	UAT Orașul Balș

24.Creșterea performanței energetice a blocurilor de locuințe zona Platou II în orașul Balș (10 blocuri)	M.4.4. Creșterea eficienței energetice și promovarea utilizării resurselor regenerabile de energie	Ponderea redusă a locuințelor reabilite termic	Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	Îmbunătățirea izolației termice și hidroizolarea anvelopei clădirii și șarpantelor, reabilitarea și modernizarea instalației de distribuție a agentului termic, modernizarea sistemului de iluminat, sisteme inteligente pentru managementul și gestionarea consumului electric, măsuri de consolidare.	1.500.000	POR SV 2021-2027 – Bugetul de stat Bugetul local	UAT Orașul Balș
25.Creșterea performanței energetice a blocurilor de locuințe zona Platou III în orașul Balș (10 blocuri)	M.4.4. Creșterea eficienței energetice și promovarea utilizării resurselor regenerabile de energie	Ponderea redusă a locuințelor reabilite termic	Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	Îmbunătățirea izolației termice și hidroizolarea anvelopei clădirii și șarpantelor, reabilitarea și modernizarea instalației de distribuție a agentului termic, modernizarea sistemului de iluminat, sisteme inteligente pentru managementul și gestionarea consumului electric, măsuri de consolidare.	1.500.000	POR SV 2021-2027 – Bugetul de stat Bugetul local	UAT Orașul Balș
26.Creșterea performanței energetice a blocurilor de locuințe zona Pub în orașul Balș (10 blocuri)	M.4.4. Creșterea eficienței energetice și promovarea utilizării resurselor regenerabile de energie	Ponderea redusă a locuințelor reabilite termic	Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	Îmbunătățirea izolației termice și hidroizolarea anvelopei clădirii și șarpantelor, reabilitarea și modernizarea instalației de distribuție a agentului termic,modernizarea sistemului de iluminat, sisteme inteligente pentru managementul și gestionarea consumului	1.500.000	POR SV 2021-2027 – Bugetul de stat Bugetul local	UAT Orașul Balș

				electric, măsuri de consolidare.			
27.Creșterea performanței energetice a blocurilor de locuințe zona Liceului "Petre Pandrea" în orașul Balș (10 blocuri)	M.4.4. Creșterea eficienței energetice și promovarea utilizării resurselor regenerabile de energie	Ponderea redusă a locuințelor reabilitate termic	Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	Îmbunătățirea izolației termice și hidroizolarea anvelopei clădirii și șarpantelor, reabilitarea și modernizarea instalației de distribuție a agentului termic, modernizarea sistemului de iluminat, sisteme inteligente pentru managementul și gestionarea consumului electric, măsuri de consolidare.	1.500.000	POR SV 2021-2027 – Bugetul de stat Bugetul local	UAT Orașul Balș
28.Creșterea performanței energetice a blocurilor de locuințe zona Familiar I în orașul Balș (10 blocuri)	M.4.4. Creșterea eficienței energetice și promovarea utilizării resurselor regenerabile de energie	Ponderea redusă a locuințelor reabilitate termic	Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	Îmbunătățirea izolației termice și hidroizolarea anvelopei clădirii și șarpantelor, reabilitarea și modernizarea instalației de distribuție a agentului termic, modernizarea sistemului de iluminat, sisteme inteligente pentru managementul și gestionarea consumului electric, măsuri de consolidare.	1.500.000	POR SV 2021-2027 – Bugetul de stat Bugetul local	UAT Orașul Balș
29.Creșterea performanței energetice a	M.4.4. Creșterea eficienței energetice și	Ponderea redusă a locuințelor reabilitate termic	Promovarea eficienței energetice și reducerea	Îmbunătățirea izolației termice și hidroizolarea anvelopei clădirii și	1.500.000	POR SV 2021-2027 – AP 3	UAT Orașul Balș

blocurilor de locuințe zona Familiar II în orașul Balș (10 blocuri)	promovarea utilizării resurselor regenerabile de energie		emisiilor de gaze cu efect de seră	șarpantelor, reabilitarea și modernizarea instalației de distribuție a agentului termic, modernizarea sistemului de iluminat, sisteme inteligente pentru managementul și gestionarea consumului electric, măsuri de consolidare.			
30.Creșterea performanței energetice a blocurilor de locuințe zona Familiar III în orașul Balș (10 blocuri)	M.4.4. Creșterea eficienței energetice și promovarea utilizării resurselor regenerabile de energie	Ponderea redusă a locuințelor reabilitate termic	Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	Îmbunătățirea izolației termice și hidroizolarea anvelopei clădirii și șarpantelor, reabilitarea și modernizarea instalației de distribuție a agentului termic, modernizarea sistemului de iluminat, sisteme inteligente pentru managementul și gestionarea consumului electric, măsuri de consolidare.	1.500.000	POR SV 2021-2027 – Bugetul de stat Bugetul local	UAT Orașul Balș
31.Creșterea performanței energetice a blocurilor de locuințe zona Familiar IV în orașul Balș (10 blocuri)	M.4.4. Creșterea eficienței energetice și promovarea utilizării resurselor regenerabile de energie	Ponderea redusă a locuințelor reabilitate termic	Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	Îmbunătățirea izolației termice și hidroizolarea anvelopei clădirii și șarpantelor, reabilitarea și modernizarea instalației de distribuție a agentului termic, modernizarea sistemului de iluminat, sisteme inteligente pentru managementul și gestionarea consumului electric, măsuri de consolidare.	1.500.000	POR SV 2021-2027 – Bugetul de stat Bugetul local	UAT Orașul Balș

32.Creșterea performanței energetice a blocurilor de locuințe zona Spital în orașul Balș (10 blocuri)	M.4.4. Creșterea eficienței energetice și promovarea utilizării resurselor regenerabile de energie	Ponderea redusă a locuințelor reabilite termic	Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	Îmbunătățirea izolației termice și hidroizolarea anvelopei clădirii și șarpantelor, reabilitarea și modernizarea instalației de distribuție a agentului termic, modernizarea sistemului de iluminat, sisteme inteligente pentru managementul și gestionarea consumului electric, măsuri de consolidare.	1.500.000	POR SV 2021-2027 – Bugetul de stat Bugetul local	UAT Orașul Balș
33.Creșterea performanței energetice a blocurilor de locuințe zona Liceul Tehnologic 1 în orașul Balș (10 blocuri)	M.4.4. Creșterea eficienței energetice și promovarea utilizării resurselor regenerabile de energie	Ponderea redusă a locuințelor reabilite termic	Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	Îmbunătățirea izolației termice și hidroizolarea anvelopei clădirii și șarpantelor, reabilitarea și modernizarea instalației de distribuție a agentului termic, modernizarea sistemului de iluminat, sisteme inteligente pentru managementul și gestionarea consumului electric, măsuri de consolidare.	1.500.000	POR SV 2021-2027 – Bugetul de stat Bugetul local	UAT Orașul Balș
34.Smart City Balș	M.5.1. Digitalizarea activității administrației locale și implementarea	Numărul redus de servicii publice online și de digitalizare a activității Primăriei	Implementarea la nivel local a conceptului de Smart City, în beneficiul cetățenilor și mediului de afaceri	1. Implementarea unui sistem de telegestiune a rețelei de iluminat public și arhitectural 2. Extindere sistem de supraveghere video cu	2.000.000	POR SV 2021-2027 – Bugetul de stat Bugetul local	UAT Orașul Balș

	conceptului de Smart City			<p>camere cu infraroșu situate în toate punctele cu potențial criminogen, inclusiv la punctele de colectare a deșeurilor, și conectarea la dispeceratul Primăriei</p> <p>3. Implementarea unui sistem de senzori pentru măsurarea calității aerului, a zgomotului și a parametrilor climatici (temperatură, vânt etc.)</p> <p>4. Instalarea a doi stâlpi BluePillar cu panouri LED care să redea mesaje informative și anunțuri de interes public</p> <p>5. Înființarea unei rețele de internet wireless în spații și clădiri publice pentru cetățeni și vizitatori</p> <p>6. Dezvoltare și operaționalizare bază de date urbană și platformă GIS</p>			
35.Primăria Balș – Primărie Smart	M.5.1. Digitalizarea activității administrației locale și implementarea conceptului de Smart City	Numărul redus de servicii publice online și de digitalizare a activității Primăriei	Digitizarea activității Primăriei Balș și dezvoltarea de noi servicii publice online pentru cetățeni și mediul de afaceri	Achiziționarea de servicii de consultanță pentru proiectare, de echipamente hardware și de software pentru a implementa noi servicii publice online: managementul documentelor și arhivare	300.000	POR SV 2021-2027, Bugetul de stat Bugetul local	UAT Orașul Balș

				digitală; platformă servicii publice digitale (descărcare / încărcare online de documente pentru avize, autorizații etc.; sesizări; programări audiențe, căsătorii etc.); semnătură digitală; securitate cibernetică; interoperabilitate a serviciilor publice etc.			
36.Modernizarea parcului de vehicule și utilaje pentru lucrări tehnico-edilitare	M.5.3. Îmbunătățirea capacității de planificare și gestionare a dezvoltării	Dotarea logistică deficitară a serviciilor publice locale	Îmbunătățirea capacității de a furniza servicii publice de calitate	Achiziționarea de vehicule și utilaje moderne pentru întreținerea drumurilor, a spațiilor verzi, salubritate, dezapezire, dezinsecție etc.	500.000	POR SV 2021-2027, Bugetul de stat Bugetul local	UAT Orașul Balș
37.Modernizare și echipare unități de învățământ în orașul Balș (licee, școli)	M.3.1. Investiții în infrastructura și serviciile de educație și formare profesională continuă	Dotarea logistică deficitară a unităților de învățământ din orașul Balș	Îmbunătățirea procesului educațional	Achiziționarea de dotări și echipamente, lucrări de modernizare clădiri.	2.000.000	POR 2021-2027 AP 6 Bugetul de stat Bugetul Local	UAT Orașul Balș
38.Regenerarea și revitalizarea spațiilor publice urbane în orașul Balș	M.7.3. M.4.3. Conservarea patrimoniului natural și creșterea suprafeței spațiilor verzi, inclusiv prin reconversia siturilor degradate / abandonate	Îmbunătățirea mediului urban prin regenerarea fizică a spațiilor urbane	Regenerarea spațiilor publice ale orașului.	Spații/zonă publice din interiorul localităților urbane, inclusiv amenajări de locuri de joacă pentru copii precum și zone și echipamente pentru activități sportive de întreținere pentru tineri și adulți.	6.000.000	POR 2021-2027 Bugetul de stat Bugetul Local	UAT Orașul Balș

39.Construire Centru de Primiri Urgente	Investiții în infrastructura și serviciile medicale	Asigurarea unui serviciu medical de calitate	Asigurarea serviciilor medicale ale orașului.	Achiziționarea de dotări și echipamente, lucrări de modernizare clădiri.	5.000.000	POR 2021-2027 Bugetul de stat Bugetul Local	UAT Orașul Balș
40.Sistematizare a zonei pietonale și spații verzi în orașul Balș, județul Olt	A.P. 7 Dezvoltare teritorială sustenabilă: investiții de regenerare urbană în spațiile destinate utilizării publice	Existența unor spații urbane degradate	Îmbunătățirea infrastructurii verzi și reducerea poluării	Reamenajare parc (mobiliu urban, fântână arteziană, locuri de joacă pentru copii, pistă de biciclete, alei pietonale, park role / skating, punți pietonale și pentru biciclete etc.).	3.996.356,39	POR 2021-2027 Bugetul de stat Bugetul Local	UAT Orașul Balș
41.Modernizare Platou Casa Tineretului și Parc Primărie în orașul Balș, județul Olt	Conservarea patrimoniului natural și creșterea suprafeței spațiilor verzi, inclusiv prin reconversia siturilor degradate / abandonate	Existența unor spații degradate	Îmbunătățirea infrastructurii verzi și reducerea poluării	Reamenajare parc (mobiliu urban, fântână arteziană, locuri de joacă pentru copii, pistă de biciclete, alei pietonale, park role / skating, punți pietonale și pentru biciclete etc.).	1.000.000	POR 2021-2027 Bugetul de stat Bugetul Local	
42.Modernizare str. Frații Buzuști, str. 1Decembrie, str. Petre Pandrea, str. Nufărului în orașul Balș, județul Olt	M.2.1. Investiții în infrastructura de transport motorizat, în vederea accesului facil la coridoarele de mobilitate și oportunități	Volumul foarte mare de vehicule (inclusiv de trafic greu) care tranzitează zilnic orașul	Decongestionarea traficului în interiorul orașului și reducerea poluării fonice și a aerului	Reabilitarea și modernizarea străzilor, montarea de indicatoare, marcaje etc.	1.000.000	POR 2021-2027 Bugetul de stat Bugetul Local	UAT Orașul Balș
43.Modernizare str. Mărășești, str. Maceșului, str. Mihail Drumeș, str. Bradului, din Orașul Bals, Județul Olt	M.2.1. Investiții în infrastructura de transport motorizat, în vederea accesului facil la coridoarele de mobilitate și	Volumul foarte mare de vehicule (inclusiv de trafic greu) care tranzitează zilnic orașul	Decongestionarea traficului în interiorul orașului și reducerea poluării fonice și a aerului	Reabilitarea și modernizarea străzilor, montarea de indicatoare, marcaje etc.	250.000	POR 2021-2027 Bugetul de stat Bugetul Local	UAT Orașul Balș

	oportunități						
44.Creșterea eficienței energetice a infrastructurii de iluminat public în orașul Balș, Jud. Olt	M.4.4. Creșterea eficienței energetice și promovarea utilizării resurselor regenerabile de energie	Modernizarea infrastructurii de iluminat public	Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	267.000	AFM	UAT Orașul Balș
45.Extindere rețea de iluminat public in orasul Bals , jud. Olt	M.4.4. Creșterea eficienței energetice și promovarea utilizării resurselor regenerabile de energie	Extinderea infrastructurii de iluminat public	Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	100.000	Buget Local	UAT Orașul Balș
46.Sistematizare Blocuri zona Monument , Oraș Bals, Județul Olt	A.P. 7 Dezvoltare teritorială sustenabilă: investiții de regenerare urbană în spațiile destinate utilizării publice	Existența unor spații urbane degradate	Îmbunătățirea infrastructurii verzi și reducerea poluării	Reamenajare parc (mobiliu urban, fântână arteziană, locuri de joacă pentru copii, pistă de biciclete, alei pietonale, park role / skating, punți pietonale și pentru biciclete etc.).	2.247.385	POR 2021-2027 Bugetul de stat Bugetul Local	UAT Orașul Balș
47.Sistematizare Blocuri zona Centru , Oraș Bals, Județul Olt	A.P. 7 Dezvoltare teritorială sustenabilă: investiții de regenerare urbană în spațiile destinate utilizării publice	Existența unor spații urbane degradate	Îmbunătățirea infrastructurii verzi și reducerea poluării	Reamenajare parc (mobiliu urban, fântână arteziană, locuri de joacă pentru copii, pistă de biciclete, alei pietonale, park role / skating, punți pietonale și pentru biciclete etc.).	2.697.033,12	POR 2021-2027 Bugetul de stat Bugetul Local	UAT Orașul Balș

48.Sistematizare Blocuri zona Monument - Turnuri , Oraș Bals, Județul Olt	A.P. 7 Dezvoltare teritorială sustenabilă: investiții de regenerare urbană în spațiile destinate utilizării publice	Existența spații degradate	unor urbane	Îmbunătățirea infrastructurii verzi și reducerea poluării	Reamenajare parc (mobilier urban, fântână arteziană, locuri de joacă pentru copii, pistă de biciclete, alei pietonale, park role / skating, punți pietonale și pentru biciclete etc.).	3.556.573,36	POR 2021-2027 Bugetul de stat Bugetul Local	UAT Orașul Balș
49.Sistematizare Blocuri zona Monument - Turnuri , Etapa II Oraș Bals, Județul Olt	A.P. 7 Dezvoltare teritorială sustenabilă: investiții de regenerare urbană în spațiile destinate utilizării publice	Existența spații degradate	unor urbane	Îmbunătățirea infrastructurii verzi și reducerea poluării	Reamenajare parc (mobilier urban, fântână arteziană, locuri de joacă pentru copii, pistă de biciclete, alei pietonale, park role / skating, punți pietonale și pentru biciclete etc.).	2.790.952,86	POR 2021-2027 Bugetul de stat Bugetul Local	UAT Orașul Balș
50.Sistematizare Școala Mihail Drumeș din orașul Balș, județul Olt	A.P. 7 Dezvoltare teritorială sustenabilă: investiții de regenerare urbană în spațiile destinate utilizării publice	Existența spații degradate	unor urbane	Îmbunătățirea infrastructurii verzi și reducerea poluării	Reamenajare parc (mobilier urban, fântână arteziană, locuri de joacă pentru copii, pistă de biciclete, alei pietonale, park role / skating, punți pietonale și pentru biciclete etc.).	263.374	POR 2021-2027 Bugetul de stat Bugetul Local	UAT Orașul Balș
51.Sistematizare Grădinița cu Program Normal nr. 2, str. N. Titulescu, nr. 32 din orașul Balș, județul Olt	A.P. 7 Dezvoltare teritorială sustenabilă: investiții de regenerare urbană în spațiile destinate utilizării publice	Existența spații degradate	unor urbane	Îmbunătățirea infrastructurii verzi și reducerea poluării	Reamenajare parc (mobilier urban, fântână arteziană, locuri de joacă pentru copii, pistă de biciclete, alei pietonale, park role / skating, punți pietonale și pentru biciclete etc.).	235.143	POR 2021-2027 Bugetul de stat Bugetul Local	UAT Orașul Balș
52.Amenajare parc Balta Gării - zona Petre Pandrea din orașul Balș, județul Olt	A.P. 7 Dezvoltare teritorială sustenabilă: investiții de regenerare urbană în spațiile destinate utilizării publice	Existența spații degradate	unor urbane	Îmbunătățirea infrastructurii verzi și reducerea poluării	Reamenajare parc (mobilier urban, fântână arteziană, locuri de joacă pentru copii, pistă de biciclete, alei pietonale, park role / skating, punți pietonale și pentru biciclete etc.).	214.600	POR 2021-2027 Bugetul de stat Bugetul Local	UAT Orașul Balș

53.Amenajare parc Gengea din orașul Balș, județul Olt	A.P. 7 Dezvoltare teritorială sustenabilă: investiții de regenerare urbană în spațiile destinate utilizării publice	Existența unor spații urbane degradate	Îmbunătățirea infrastructurii verzi și reducerea poluării	Reamenajare parc (mobiliu urban, fântână arteziană, locuri de joacă pentru copii, pistă de biciclete, alei pietonale, park role / skating, punți pietonale și pentru biciclete etc.).	202.946	POR 2021-2027 Bugetul de stat Bugetul Local	UAT Orașul Balș
54.Construire unitatea de învățământ nouă – Școala Româna în orașul Balș, județul Olt	M.3.1. Investiții în infrastructura și serviciile de educație și formare profesională continuă	Existența unor deficiențe la nivelul sistemului de învățământ din oraș	Îmbunătățirea infrastructurii pentru învățământul preșcolar	Construire unitate nouă de învățământ.	300.640	POR SV 2021-2027 Bugetul de stat Bugetul Local	UAT Orașul Balș
55. Înființare Centru socio cultural pentru copii	M.3.1. Investiții în infrastructura și serviciile de educație și formare profesională continuă	Extinderea, reabilitarea, modernizarea și dotarea infrastructurii educaționale	Înființarea unei structuri curriculare si extracurriculare pentru copiii încadrați în sistemul de învățământ	Înființare centru/club al copiilor	1.000.000	POR SV 2021-2027 Bugetul de stat Bugetul Local	UAT Orașul Balș
56.Înființare Centru socio-cultural în orașul Balș	M.3.4. Investiții în infrastructura, serviciile și activitățile culturale	Inexistența unui centru sau serviciu social de tip rezidențial/non-rezidențial.	Înființarea unui centru care să furnizeze servicii sociale culturale si recreative	Înființarea unui centru care să răspundă nevoilor comunității	1.000.000	POR SV 2021-2027 Bugetul de stat Bugetul Local	UAT Orașul Balș

IV.2 Pașii necesari pentru facilitarea implementării măsurilor și proiectelor cuprinse în strategie

Măsurile propuse	Termen începere	Termen finalizare	Responsabil
Elaborarea și aprobarea PMUD	2020	2021	Primărie Consultant
Elaborarea / actualizare strategiilor sectoriale ce cad în sarcina Primăriei (de ex. PAED, PAAR, Plan de acțiune pentru romi etc.) în vederea corelării cu strategia de dezvoltare locală	2020	2021	Primărie Consultanți
Consolidare unitate de implementare a proiectelor la nivelul Primăriei (dispoziție primar atribuții clare cu privire la pregătirea și implementarea strategiei și a proiectelor prioritare), formată din personal multi-disciplinar (minim 2-3 manageri de proiect, expert financiar, expert achiziții, expert comunicare, inginer/arhitect	2020	2021	Primărie
Formarea continuă a personalului din administrația publică locală din domeniul urbanismului, amenajării, achizițiilor publice, managementului de proiecte de investiții	2020	2030	Primărie
Acțiuni de susținere la nivel parlamentar, guvernamental, al structurilor profesionale și de reprezentare etc. în vederea obținerii finanțării pentru proiectele prioritare ale orașului (de ex. CNI, ANL etc.)	2020	2021	Primărie
Finalizarea lucrărilor de înregistrare sistematică a imobilelor în sistemul de cadastru și publicitate imobiliară	2020	2023	ANCPI Primărie
Finalizarea, avizarea și aprobarea PUG	2020	2021	Primărie Proiectant
Finalizarea proiectelor finanțate în perioada de programare 2014-2020 (de ex. reabilitări termice, apă-canal)	2020	2023	Primărie ADI Oltul Alte categorii de beneficiari Consultanți AM/OI

Elaborarea, pe bază de concurs de soluții, a PUZ-urilor pentru proiectele majore de investiții (unde e cazul)	2020	2021	Primărie OAR
Pregătirea (exproprieri, întabulări, pregătire documentații tehnico-economice etc.) proiectelor de investiții cuprinse în strategia orașului, inclusiv depunerea cererilor de finanțare pentru cele care vizează atragerea de fonduri europene / guvernamentale (inclusiv pentru pregătire documentații)	2020	2023	Primărie Alte categorii de beneficiari Consultanți AM/OI
Actualizarea permanentă a site-ului și paginii de Facebook a Primăriei cu privire la stadiul proiectelor de investiții	2020	2030	Primărie
Contractarea și implementarea proiectelor de investiții din strategia orașului	2021	2030	Primărie ADI-uri Alte categorii de beneficiari Consultanți AM/OI
Elaborarea registrului de spații verzi al orașului	2021	2022	Primărie Consultant
Înființarea biroului pentru investitori la nivelul Primăriei	2021	2021	Primărie
Elaborarea pagina WEB de promovare a orașului ca destinație de afaceri și turism	2021	2021	Primărie
Implementarea sistemului GIS la nivelul Primăriei	2021	2022	Primărie Consultant
Lansarea de obligațiuni / contractarea de credite pentru realizarea de investiții publice, asigurarea cofinanțării și fluxului de numerar pentru proiecte cu fonduri externe	2022	2030	Primărie
Monitorizarea periodică a stadiului de implementare a țințelor asumate prin strategie	2022	2030	Primărie Comitet de Monitorizare
Evaluarea finală a implementării strategiei și pregătirea actualizării documentului pentru perioada post 2030	2030	2031	Primărie Comitet de Monitorizare Consultant

Principalele riscuri identificate cu privire la implementarea strategiei sunt:

Riscuri potențiale identificate	Probabilitatea de manifestare	Impactul asupra implementării Strategiei	Măsuri de minimizare / eliminare a riscului
---------------------------------	-------------------------------	--	---

<p>Dificultăți în asigurarea necesarului de finanțare și de flux de numerar pentru implementarea proiectelor din strategie</p>	<p>Ridicată</p>	<p>Ridicat</p>	<p>Emiterea de obligațiuni / contractarea de împrumuturi pentru finanțarea unor lucrări de investiții publice, asigurarea cofinanțării și a fluxului de numerar pentru cele realizate cu fonduri externe</p> <p>Lobby la nivel parlamentar și guvernamental pentru atragerea de fonduri guvernamentale pentru realizarea de investiții de interes local (de ex. ANL, CNI)</p> <p>Solicitarea de prefinanțări de la autoritățile de management pentru implementarea proiectelor cu fonduri europene</p> <p>Atragerea de investiții private și valorificarea eficientă a activelor orașului în vederea creșterii încasărilor la bugetele locale (concesiuni, închirieri, vânzări de imobile; IVG, impozite persoane juridice)</p> <p>Achiziția de servicii de consultanță externă pentru pregătirea și implementarea de proiecte cu fonduri europene</p>
<p>Numărul insuficient de personal și lipsa unor competențe la nivelul Primăriei necesare pentru implementarea proiectelor</p>	<p>Medie</p>	<p>Ridicat</p>	<p>Ocuparea, în limitele resurselor financiare disponibile, a posturilor vacante din organigrama Primăriei (de ex. Direcția de Asistență Socială).</p> <p>Achiziționarea de expertiză externă în domeniile care nu</p>

			<p>pot fi acoperite de personalul propriu</p> <p>Încheierea de PPP cu organizații private specializate și cu experiență în furnizarea unor servicii de interes public (de ex. în domeniul serviciilor sociale)</p> <p>Constituirea la nivelul Primăriei a unei structuri dedicate proiectelor de investiții, care să dispună de personal specializat dedicat proiectelor de investiții (3 manageri de proiect, jurist, economist, inginer constructor, expert achiziții publice, expert comunicare)</p>
Întârzieri în implementarea unor proiecte de investiții din cauza procedurilor de achiziție publică și/sau a calității lucrărilor / serviciilor contractate	Medie	Ridicat	<p>Formarea continuă a personalului din cadrul Primăriei în domeniul achizițiilor publice</p> <p>Realizarea de schimburi de experiență și bune practici în domeniul achizițiilor cu alte primării performante din țară</p> <p>Achiziția de expertiză externă pentru pregătirea temelor de proiectare, a documentelor de achiziție publică (caiete de sarcini, contracte).</p> <p>Achiziția de servicii de consultanță externă pentru asistarea juridică a Primăriei în raport cu contractorii</p>
Scăderea interesului companiilor private pentru realizarea de investiții la nivel local, inclusiv în PPP, pe fondul crizei determinate de pandemia de Covid-19	Ridicată	Ridicat	<p>Lobby parlamentar și guvernamental pentru începerea / continuarea / finalizarea unor investiții în infrastructura majoră (de ex. Drumul Expres Craiova-Pitești) care să atragă o</p>

			<p>creștere a atractivității investiționale a orașului</p> <p>Încurajarea de către Primărie a absorbției unui volum cât mai mare de fonduri europene de către companiile private din oraș (de ex. prin organizarea de sesiuni de informare cu privire la finanțările disponibile, concesionare de terenuri, reglementări urbanistice etc.)</p> <p>Înființarea unui birou pentru investitori în cadrul Primăriei care să implementeze un pachet de măsuri de atragere de investiții private (de ex. inventariere active și analiză de pretabilitate a terenurilor, concesionare de terenuri, dezvoltare incubator de afaceri, acordare de facilități fiscale locale, formare profesională a forței de muncă în sistem dual, încheierea de acorduri de promovare cu organizații-catalizator pentru atragerea de investitori străini, portal pentru investitori, turiști etc.)</p> <p>Înființarea unui comitet consultativ al mediului de afaceri local</p>
<p>Stocul redus de terenuri în proprietatea Primăriei pentru realizarea de investiții publice și atragerea de investiții private</p>	Ridicată	Ridicat	<p>Realizarea de exproprieri pentru cauze de utilitate publică (de ex. drumuri, spații verzi)</p> <p>Finalizarea și aprobarea PUG</p> <p>Elaborarea registrului spațiilor verzi la nivelul primăriilor</p>

			<p>Finalizarea lucrărilor de înregistrare sistematică a imobilelor în sistemul de cadastru și publicitate imobiliară (inclusiv sectoare cadastrale)</p> <p>Achiziționarea / schimbul de terenuri și clădiri cu proprietarii privați</p> <p>Supraimpozitarea terenurilor și clădirilor private abandonate în vederea atragerii lor în circuitul economic</p>
--	--	--	---

IV.3 Procesul de monitorizare și evaluare a strategiei

În contextul riscurilor identificate mai sus, dar și a altora care pot apărea pe durata implementării strategiei, se impun măsuri de monitorizare periodică a măsurii în care măsurile și proiectele cuprinse în aceasta sunt duse la îndeplinire, a eventualelor blocaje și întâzieri apărute în etapa de implementare, în vederea remedierii prompte a acestora. De asemenea, o evaluare finală a gradului de implementare a strategiei orașului pentru perioada 2021-2030 va permite identificarea acelor măsuri / proiecte care nu au putut fi realizate și care merită să fie repuse pe tapet după perioada de programare 2021-2027, a experiențelor pozitive și negative legate de punerea în aplicare a documentului strategic care servesc ca lecții învățate pentru viitor.

Astfel, pașii pe care îi propunem pentru monitorizarea și evaluarea Strategiei de dezvoltare a orașului Balș pentru perioada 2021-2027 cuprind:

1. Înființarea unui **Comitet de Monitorizare al Strategiei de Dezvoltare a orașului Balș**, cu rol consultativ pentru Primar, format din circa 20 de persoane, reprezentând: Direcția Dezvoltare Locală, Direcția Asistență Socială, Direcția Economică, Casa de Cultură, Biblioteca Orășenească, Direcția Fond Funciar – Spații Verzi, Serviciul Urbanism-Administrarea Teritoriului, Domeniului Public și Privat – toate din cadrul Primăriei Balș, Spitalul Orășenesc, unitățile de învățământ cu personalitate juridică, expertul pentru romi, asociații/fundații active la nivel local (cultură, sport, social, implicare civică, tineret etc.), reprezentanți ai mediului de afaceri local. Componenta Comitetului, precum și procedura de lucru a acestuia vor fi adoptate de Consiliul Local odată cu strategia.
2. Compartimentul Dezvoltare Locală-Achiziții Publice din cadrul Primăriei Balș va asigura secretariatul tehnic al Comitetului de Monitorizare și va pregăti anual (preferabil în Trimestrul I al

anului curent pentru anul anterior) un scurt **Raport anual de monitorizare a implementării strategiei de dezvoltare locală**, care va consta din următoarele secțiuni:

- *introducere (scopul raportului, aspecte metodologice – de ex. sursele de date folosite, perioada de monitorizare acoperită de acesta, eventualele dificultăți în colectarea datelor necesare);*
- *documentarea și analiza valorii indicatorilor de rezultat ai strategiei în raport cu țintele asumate pentru anul 2030, dar și cu valorile din anii precedenți, indicând măsurile/proiectele care stagnează, precum și potențialele cauze ale acestui progres lent (de ex. lipsa finanțării, probleme cu achizițiile publice etc.);*
- *recomandări pentru depășirea blocajelor în calea implementării măsurilor din strategiei;*

3. Convocarea unei **întâlniri anuale a Comitetului de Monitorizare a Strategiei de dezvoltare a orașului Balș** cu scopul de a dezbate și valida Raportul anual de monitorizare pregătit de Compartimentul Dezvoltare Locală-Achiziții Publice din cadrul Primăriei. Acest compartiment va întocmi procesul verbal al întâlnirii și va integra feedback-ul primit de la participanți în forma finală a Raportului.

4. **Prezentarea** de către Compartimentul Dezvoltare Locală-Achiziții Publice a **Raportului anual de monitorizare a implementării strategiei de dezvoltare locală** în cadrul unei ședințe ordinare a CJ și **diseminarea acestuia către publicul larg**, prin încărcarea pe site-ul WEB al proiectului (eventual și pe pagina de Facebook). Se recomandă prezentarea acestui raport ca anexă la raportul de activitate al Primarului pentru anul supus analizei.

Evaluarea finală a implementării Strategiei de dezvoltare locală se va putea realiza doar după finalizarea perioadei de valabilitate a documentului, preferabil în cadrul procesului de actualizare a documentului strategic pentru perioada de programare post-2027. În acest sens, Primăria va include în contractul încheiat cu consultantul selectat pentru actualizarea strategiei post-2027, un Raport de evaluare (finală) a implementării Strategiei integrate de dezvoltare urbană pentru perioada 2021-2030, care va conține următoarele secțiuni:

- *Introducere: informații succinte privitoare la perioada acoperită de raportul de evaluare, obiectivele evaluării, metodologia și sursele de date utilizate, dificultăți întâmpinate în aplicarea metodologiei;*
- *Prezentarea gradului de realizare a indicatorilor de impact ai strategiei;*
- *Analiza detaliată a impactului efectiv în termeni de eliminare a punctelor slabe identificate în Analiza SWOT*
- *Evaluarea sustenabilității rezultatelor obținute (de ex. gradul de utilizare a infrastructurii sau serviciilor dezvoltate, costuri de operare și mentenanță etc.);*
- *Analiza motivelor care au stat la baza succesului sau insuccesului în implementarea măsurilor cuprinse în strategie;*
- *Analiza riscurilor manifestate, planificate și neplanificate, pe toată durata implementării strategiei;*
- *Evidențierea lecțiilor învățate din implementarea strategiei pentru planificarea dezvoltării locale în perioada post-2030*
- *Concluzii finale - o apreciere generală privind succesul implementării Strategiei integrate de Dezvoltare*

Urbană a oraşului Balş 2021-2030.

Indicatorii de rezultat (monitorizare) – la nivel de Obiectiv Specific

Obiectivul specific	Indicatorul selectat	Unitatea de măsură	Sursa de documentare	Valoarea țintă (2027)
O.S. 1. Creșterea gradului de ocupare a forței de muncă locale și a veniturilor cetățenilor	Incubatoare de afaceri existente	Nr.	Primăria Balș	1
	Depozite frigorifice de legume-fructe existente	Nr.	Primăria Balș	1
O.S. 2. Îmbunătățirea accesului cetățenilor la infrastructură de transport de calitate, în vederea promovării unei mobilități urbane durabile	Parcări supraetajate existente	Nr.	Primăria Balș	5
	VARIANTĂ DE OCOLIRE EXISTENTĂ	Km.	Primăria Balș	5
	Pasaje subterane existente	Nr.	Primăria Balș	2
	Străzi modernizate	Km.	Primăria Balș	40
	Poduri lărgite	Nr.	Primăria Balș / CNAIR	1
	Coridoare de mobilitate urbană durabilă amenajate	Km.	Primăria Balș	10
	Microbuze școlare electrice achiziționate	Nr.	Primăria Balș	5
O.S. 3. Îmbunătățirea accesului cetățenilor la infrastructură și servicii de interes social de calitate, asigurarea incluziunii sociale a persoanelor vulnerabile și comunităților defavorizate	Grădinițe reabilite / modernizate / dotate	Nr.	Primăria Balș	1
	Laboratoare digitale amenajate	Nr.	Primăria Balș	2
	Spații pentru activități în aer liber ale preșcolarilor amenajate	Nr.	Primăria Balș	5
	Spații pentru activități de after-school ale elevilor amenajate	Nr.	Primăria Balș	5
	Centre de informare și documentare a elevilor amenajate	Nr.	Primăria Balș	5
	Laboratoare școlare (fizică, chimie, biologie) și ateliere școlare modernizate și dotate	Nr.	Primăria Balș	15

Preșcolari și elevi care au beneficiat de sprijin pentru prevenirea abandonului școlar	Nr.	Primăria Balș Unitățile de învățământ ISJ Olt	300
Ambulatorii integrate spitalului extinse și dotate	Nr.	Primăria Balș Spitalul Orășenesc Balș	1
Camere de gardă integrate spitalului extinse și dotate	Nr.	Primăria Balș Spitalul Orășenesc Balș	1
Investiții pentru dotarea cu aparatură medicală a spitalului	Euro	Primăria Balș Spitalul Orășenesc Balș	1.000.000
Cluburi pentru tineri înființate	Nr.	Primăria Balș ONG-uri	1
Cluburi pentru pensionari înființate	Nr.	Primăria Balș	1
Tineri care au beneficiat de sprijin pentru ocupare	Nr.	Primăria Balș ONG-uri	200
Servicii de îngrijire la domiciliu a persoanelor vârstnice înființate	Nr.	Primăria Balș	1
Persoane provenite din grupuri dezavantajate (romi, persoane cu dizabilități etc.) care au beneficiat de sprijin pentru ocupare	Nr.	Primăria Balș ONG-uri	200
Strategii integrate de regenerare a comunităților defavorizate / marginalizate implementate	Nr.	Primăria Balș GAL	1
Locuințe pentru tineri și specialiști nou-construite	Nr.	Primăria Balș	100
Centre de recuperare și reabilitare pentru	Nr.	Primăria Balș	1

	persoane cu dizabilități înființate			
	Puncte muzeale și de expunere a obiectelor de artă înființate	Nr.	Primăria Balș	1

	Bazine de înot construite	Nr.	Primăria Balș	1
	Săli de sport multifuncționale construite	Nr.	Primăria Balș	1
	Stadioane modernizate	Nr.	Primăria Balș	1
O.S. 4. Îmbunătățirea calității factorilor de mediu, reducerea emisiilor de carbon și gestionarea responsabilă a riscurilor	Rețele de apă potabilă extinse / reabilitate	Km.	CAO S.A.	23
	Rețele de canalizare extinse / reabilitate	Km.	CAO S.A.	13
	Foraje reabilitate	Nr.	CAO S.A.	5
	Stații de tratare apă potabilă reabilitate	Nr.	CAO S.A.	2
	Stații de pompare apă potabilă reabilitate	Nr.	CAO S.A.	2
	Stații de pompare ape uzate construite / reabilitate	Nr.	CAO S.A.	17
	Conducte de refulare construite	Km.	CAO S.A.	2
	Conducte de aducțiune reabilitate	Km.	CAO S.A.	4
	Stații de epurare ape uzate reabilitate și modernizate	Nr.	CAO S.A.	1
	Rezervoare de apă potabilă reabilitate	Nr.	CAO S.A.	1
	Stații de epurare ape uzate spitalicești construite	Nr.	Primăria Balș Spitalul Orășenesc Balș	1
	Zone de agrement și recreere nou-amenajate prin reconversie terenuri virane	Nr.	Primăria Balș	1
	Parcuri extinse / modernizate / reabilitate	Nr.	Primăria Balș	3
	Rețea de distribuție a gazelor naturale extinsă	Km.	Primăria Balș	10

			Operatorul privat de distribuție	
	Clădiri publice reabilitate termic	Nr.	Primăria Balș	4

	Blocuri reabilitate termic	Nr.	Primăria Balș	110
O.S. 5 (Obiectiv transversal): Întărirea capacității administrative la nivel local și promovarea bunei guvernanțe	Soluții de tip Smart City implementate la nivel local	Nr.	Primăria Balș	6
	Instituții ale administrației publice locale digitizate	Nr.	Primăria Balș	1
	Vehicule / utilaje achiziționate pentru prestații edilitare	Nr.	Primăria Balș	10

Indicatorii de impact (evaluare) – la nivel de Viziune

Indicatorul selectat	Unitatea de măsură	Sursa de documentare	Valoarea de bază	Valoarea țintă (2027)
Grad de modernizare a rețelei de drumuri de interes local (inclusiv străzi)	%	Primăria Balș	90	100
Grad de deservire a gospodăriilor cu rețele de alimentare cu apă, canalizare cu stație de epurare cu treaptă terțiară	%	CAO S.A.	80	100
Grad de deservire a gospodăriilor cu rețele de distribuție a gazelor naturale	%	Operator privat de distribuție a gazelor naturale	80	100
Grad de dotare cu corpuri de iluminat public eficient energetic	%	Primăria Balș	70	100
Grad de reabilitare termică a blocurilor de locuințe	%	Primăria Balș	1	30
Grad de reabilitare termică a clădirilor publice	%	Primăria Balș	80	100
Locuri de muncă existente în oraș	Nr.	INS	3.000	4.000
Spații verzi per locuitor	Mp	INS	29,5	35
Vehicule electrice pentru transport public	Nr.	INS	0	5
Piste de biciclete	Km.	Primărie	0	10
Absolvenți de învățământ profesional în sistem dual	Nr.	Licee	20	100
Rata de promovabilitate la BAC	%	ISJ Olt / Licee	50	80

Rata abandonului școlar	%	ISJ Olt / Unități de învățământ	1	1
Servicii sociale licențiate ale Primăriei (exceptând pe cele contractate cu furnizori privați)	Nr.	Primărie	0	2
Spitale orășenești acreditate – categoria a IV-a	Nr.	Spitalul Orășenesc	1	1
Turiști cazați	Nr.	INS	500	3000
Facilități publice disponibile pentru consum cultural	Nr.	Primărie	2	4
Facilități publice disponibile pentru agrement	Nr.	Primărie	0	1
Facilități publice disponibile pentru practicarea sporturilor (exceptând sălile și terenurile de sport școlare)	Nr.	Primărie	1	3
Servicii publice electronice ale Primăriei	Nr.	Primărie	1	5
Fonduri europene atrase în ciclul financiar 2021-2027	Euro	Primărie	0	20 mil.

Implementarea proiectelor și atingerea indicatorilor de impact pentru anul 2030 se poate realiza doar în situația în care actorii publici și privați conlucrează sub umbrela viziunii comune de dezvoltare a orașului. Primăria orașului Balș este principalul actor care este responsabil de implementarea SIDU, la care se adaugă asociațiile pentru dezvoltare intercomunitară din care UAT orașul Balș face parte, ONG-urile, mediul de afaceri local.

IV.4 Implicarea actorilor relevanți în procesul de elaborare a strategiei

Procesul de elaborare a Strategiei de dezvoltare a orașului Balș pentru perioada 2021-2030 a avut în centrul său conceptul de planificare strategică participativă, fiind organizate grupuri de lucru și dezbateri publice acordând o mare atenție implicării active a diferitelor categorii de actori relevanți (personalul din administrația locală, din alte instituții publice de la nivel local și județean, reprezentanți ai operatorilor de utilități, ai mediului de afaceri, ai sectorului ONG etc. dar și cu publicul larg) în procesul de identificare a nevoilor / problemelor / constrângerilor de dezvoltare, respectiv a soluțiilor optime pentru depășirea acestora în intervalul acoperit de acest document strategic. Astfel, la elaborarea SIDU și-au adus contribuția și locuitorii orașului, care cunosc cel mai bine problemele și realitățile de la nivel local, fiind realizată în cadrul SIDU o mediere între nevoile pe termen scurt ale acestora și obiectivele europene și naționale stabilite pentru anul 2030 (spre exemplu, reducere a emisiilor de GES cu 55% până în 2030 la nivel european).

În acest sens, au fost parcurși concret următorii pași:

1) Elaborarea și transmiterea spre complementare, în rândul angajaților din aparatul de specialitate a Primăriei, din alte instituții locale (unități de învățământ, sanitare, culturale etc.), dar și a publicului

larg, prin intermediul punctelor de contact cu publicul din cadrul Primăriei, a **două chestionare** (a se vedea Anexa 1) cu întrebări care au vizat identificarea nevoilor / problemelor / constrângerilor locale, a soluțiilor la acestea și a unor proiecte/investiții concrete avute în vedere pentru perioada 2021-2030. În total, au fost completate circa 20 de chestionare, feedback-ul primit de la respondenți fiind integrat în document.

2) Organizarea, în perioada 15-16 iulie 2020, a 3 grupuri de lucru sectoriale, la care au participat diferiți actori relevanți de la nivel local (personal din cadrul Primăriei, a altor instituții publice locale – unități de

învățământ, de cultură, sanitare etc., companii, furnizori de utilități și servicii publice etc.). Grupurile de lucru au reunit un număr total de 33 participanți și au vizat următoarele teme:

- Mobilitate, infrastructură, servicii publice și regenerare urbană;
- Economie, turism, energie;
- Educație, sănătate, cultură, sport, tineret.

Aceste grupuri de lucru au fost mediatizate inclusiv în presa locală și județeană, pe site-ul web și pe paginade Facebook a Primăriei. În Anexa 2 sunt prezentate listele de prezență, fotografiile, capturi de ecran cu aparițiile pe site și pagina de Facebook.

3) Organizarea unei consultări publice, atât în format fizic, în conformitate cu prevederile legale, cât și online, prin încărcarea documentului strategic pe site-ul WEB. Feedback-ul primit pe ambele căi a fost integrat în versiunea finală a Strategiei.

4) Prezentarea variantei draft a documentului strategic în fața consilierilor locali, înainte de supunerea spre aprobare a acestuia în Consiliul Local.

ANEXE

Anexa 1. Chestionare destinate stakeholderilor locali și publicului larg

CHESTIONAR ÎN RÂNDUL POPULAȚIEI CU PRIVIRE LA PRIORITĂȚILE DE DEZVOLTARE ALE ORAȘULUI BALȘ ÎN PERIOADA 2021-2030

Stimați cetățeni,

Primăria Orașului Balș continuă procesul de pregătire a strategiei integrate de dezvoltare urbană a localității pentru perioada 2021-2030.

Scopul final al documentului este de a pregăti o listă de proiecte de investiții pe care administrația locală le va derula în următorii ani, în primul rând prin atragerea de fonduri europene și de la bugetul de stat. Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Balș 2021-2030 reprezintă o condiționalitate pentru atragerea de fonduri europene în perioada de programare 2021-2027, în principal pentru apelurilor de proiecte ce vor fi lansate de ADR Sud-Vest Oltenia.

În condițiile în care strategia are ca obiectiv principal să aducă un plus de calitate vieții fiecărui locuitor al orașului, părerea dumneavoastră cu privire la domeniile către care ar trebui direcționate aceste investiții este esențială. Așadar, vă adresăm rugămintea de a completa acest chestionar simplu, care vă va solicita atenția pentru doar câteva minute.

Întrebarea 1: Care sunt, în opinia dumneavoastră, principalele 3 probleme cu care se confruntă orașul Balș?

Problema	Bifați cu X
Locurile de muncă insuficiente și/sau salariile mici	
Starea proastă a străzilor	
Starea proastă a trotuarelor și a zonelor pietonale	
Lipsa pistelor pentru biciclete	
Existența unor străzi fără rețele de apă, canalizare și gaze naturale	
Numărul prea mic și starea necorespunzătoare a spațiilor verzi, a zonelor de agrement și a locurilor de joacă pentru copii	
Calitatea slabă a spațiilor publice dintre blocurile de locuințe (căi de acces, trotuare, parcări, spații de recreere etc)	
Fațadele degradate ale blocurilor de locuințe și ale clădirilor publice din oraș	
Dotarea insuficientă și calitatea asistenței medicale oferită de spitalul din oraș	
Starea necorespunzătoare a creșei, grădinițelor, școlilor și liceelor (insuficiența dotărilor și a spațiilor adecvate)	
Iluminatul public	
Siguranța publică	
Curățenia și colectarea deșeurilor	
Integrarea persoanelor de etnie romă	
Lipsa unor centre unde persoanele în vârstă să fie îngrijite, să socializeze	

Insuficiența spațiilor de socializare pentru copii	
--	--

Întrebarea 2: Care sunt, în opinia dumneavoastră, principalele 3 măsuri / proiecte de investiții care ar determina rezolvarea celor mai importante probleme cu care se confruntă orașul Balș?

Măsura/Proiectul 1
Măsura/Proiectul 2
Măsura/Proiectul 3

**CHESTIONAR ÎN RÂNDUL ACTORILOR RELEVANȚI DE LA NIVEL LOCAL CU PRIVIRE
LA PRIORITĂȚILE DE DEZVOLTARE ALE ORAȘULUI BALȘ ÎN PERIOADA 2021-2030**

Stimată Doamnă,

Stimate Domn,

Primăria Orașului Balș continuă procesul de pregătire a strategiei integrate de dezvoltare urbană a localității pentru perioada 2021-2030.

Scopul final al documentului este de a pregăti o listă de proiecte de investiții pe care administrația locală le va derula în următorii ani, în primul rând prin atragerea de fonduri europene și de la bugetul de stat. Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Balș 2021-2030 reprezintă o condiționalitate pentru atragerea de fonduri europene în perioada de programare 2021-2027, în principal pentru apelurile de proiecte ce vor fi lansate de ADR Sud-Vest Oltenia.

Elaborarea și implementarea strategiei trebuie să fie un efort comun al tuturor actorilor importanți din orașul nostru și să acopere toate domeniile și aspectele relevante pentru calitatea vieții locuitorilor urbei, context în care vă rugăm să ne sprijiniți în acest sens, prin completarea chestionarului de mai jos:

Întrebarea 1: Care sunt principalele probleme / nevoi / constrângeri (maximum 5) cu care se confruntă instituția / organizația pe care o reprezentați în prezent și care considerați că ar trebui să se regăsească în strategia orașului?

Probleme / nevoi / constrângeri	
1.	
2.	
3.	
4.	

5.

Întrebarea 2: Care ar fi, din perspectiva dumneavoastră, soluțiile pentru rezolvarea problemelor / nevoilor sau depășirea constrângerilor menționate la întrebarea 1 și care ar trebui să se regăsească în strategia orașului?

Soluții la probleme / nevoi / constrângeri
1.
2.
3.
4.

Întrebarea 3: Care sunt proiectele / investițiile pe care le are în vedere instituția / organizația dumneavoastră pentru următorii 7 ani și care ați dori să se regăsească în strategia orașului? (vă rugăm să completați detaliile cu privire la acestea din tabelul de mai jos)

Denumire proiect / investiție (eventual o descriere foarte succintă a activităților)	Stadiul actual (idee / SF / DALI / PT / licitație / execuție)	Valoare estimată (lei)	Sursa de finanțare
1.			
2.			
3.			

